Fondator: Mitropolitul ANDREI ŞAGUNA 1853

Telegraful Român

Anul 155 Sibiu

FOAIE EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

2007

ANUL 155, Nr. 1 – 4

1 şi 15 Ianuarie 2007

Integrarea României în U.E.

Să primim cu demnitate ceea ce se cuvenea poporului român*

Ne-a învrednicit Bunul Dumnezeu să trecem cu bine pragul unui nou an. Şi iată-ne astăzi, adunaţi în faţa sfântului altar, după ce aseară am mulţumit cu toţii lui Dumnezeu, pentru toate cele ce ne-a dăruit în anul care s-a încheiat, deşi poate nu am fost vrednici de binefacerile Sale cele mari, pe care cu îmbelşugare le-a vărsat asupra noastră. Şi vreau să vă mulţumesc şi Dvs. pentru participarea deosebită din seara trecută, la momentele de rugăciune şi laudă aduse lui Dumnezeu.

În această zi, întâia a noului an, ne bucurăm întreit pentru că este, de fapt, o întreită sărbătoare.

Întâi de toate este sărbătoarea celei de a opta zi după Naşterea Mântuitorului Iisus Hristos, când Pruncul Iisus a fost adus să fie tăiat împrejur. Tăierea împrejur e semnul apartenenţei la poporul lui Dumnezeu, semn pe care Mântuitorul şi l-a însuşit pentru că a venit pe pământ să mântuiască lumea, a luat asupra Sa sarcina grea a noastră, a intrat în condiţia umană în mod deplin, a îndeplinit toate cele rânduite de prooroci pentru că într-adevăr El este Mântuitorul lumii. Rânduiala aceasta a Tăierii-împrejur a fost înlocuită în Biserica lui Hristos prin Tainele sfinte, pe care noi le-am primit din pruncie prin taina Botezului şi prin Taina Mirungerii. În chip tainic, prin afundarea întreită în apa botezului noi am murit şi am înviat împreună cu Hristos. Ne-am născut la o nouă viaţă în Hristos şi am devenit mădulare ale Trupului Său tainic, adică ale Sfintei Biserici. Iar prin Taina Mirungerii principalele organe ale simţurilor noastre au fost pecetluite cu pecetea darului Duhului Sfânt, în aşa fel încât mintea noastră să fie îndreptată spre Dumnezeu şi să nu mai cugetăm cele ale lumii, ci cele ale cerului. Vederea noastră să fie orientată spre a descoperi frumuseţea creaţiei lui Dumnezeu şi lucrările lui Dumnezeu din viaţa noastră; mirosul să simtă buna mireasmă a darurilor duhovniceşti, gura să-L propovăduiască pe Hristos Mântuitorul şi mai ales să-I mulţumească Lui pentru tot ceea ce Dumnezeu a rânduit lumii prin El; urechile, ca să putem asculta cuvântul lui Dumnezeu şi să-l împlinim; inima a fost pecetluită cu pecetea darului Duhului Sfânt pentru ca să iubim nepărtinitor, să iubim cele sfinte, să iubim duhovniceşte. Pentru că iubirea sfântă este de la Dumnezeu, coboară din ceruri, de la Sf. Treime. La spate am fost pecetluiţi pentru ca să purtăm şi fizic crucea aceasta pe care Dumnezeu ne-a rânduit-o în lume să-I dăruim Lui şi puterea fizică, nu numai cele spirituale ale noastre, să aparţinem cu totul lui Dumnezeu, trup şi suflet. Mâinile şi picioarele de asemenea au fost pecetluite cu pecetea darului Duhului Sfânt pentru ca lucrările şi faptele mâinilor noastre pe care noi le săvârşim să fie închinate lui Dumnezeu. Iată ce frumuseţe de daruri am primit ca binecuvântare de la Dumnezeu, Care astfel a vrut să înlocuiască semnul acela sângeros al Circumciziunii, cu care era însemnat poporul Israel. Noi suntem noul Israel, poporul chemat spre mântuire şi binecuvântat de Dumnezeu prin darurile acestea nemărginite.

A doua sărbătoare este închinată Sf. Ierarh Vasile cel Mare. Numai dacă reţinem numirea aceasta de „Mare", adăugată de Biserică la numele de Vasile, şi zicem Vasile cel Mare înţelegem că acest ierarh a fost unul dintre stâlpii Bisericii creştine din primele veacuri. N-a fost mare numai prin teologhisire, deşi e adevărat că a pătruns în cele mai adânci probleme teologice, precum adevărurile despre Taina Sfintei Treimi şi Taina Duhului Sfânt, ci a fost „mare" mai ales prin trăire, ca unul care şi-a însuşit toată învăţătura aceasta, pe care a transpus-o în viaţă, pentru că era un iubitor de semeni în

(continuare în pag. 2)

† Dr. LAURENŢIU STREZA
Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului

* *Cuvânt rostit, în ziua de Anul Nou, în catedrala mitropolitană.*

73078

Rugăciune la Tedeum-ul de Anul Nou

Stăpâne Doamne, Dumnezeul nostru, Izvorul vieţii şi al nemuririi, Făcătorul a toată făptura văzută şi nevăzută, Care ai pus vremile şi anii întru a Ta stăpânire şi îndreptezi toate cu iconomia Ta cea cerească şi întru tot bună, mulţumim Ţie pentru îndurările minunate pe care le-ai făcut asupra noastră, în toată vremea trecută a vieţii noastre şi Te rugăm, întru tot îndurate, Doamne: binecuvintează cununa anului ce a sosit cu bunătatea Ta. Şi păzeşte pe binecredincioşul popor român de pretutindeni, pe cârmuitorii ţării noastre, pe mai-marii oraşelor şi satelor şi pe iubitoarea de Hristos oaste; înmulţeşte zilele vieţii lor întru sănătate deplină şi le dăruieşte sporire în toate faptele cele bune. Dăruieşte de sus bunătăţile Tale la tot poporul Tău: sănătate şi mântuire şi întru toate bună sporire. Sfântă Biserica Ta, ţara aceasta şi toate oraşele şi satele izbăveşte-le de toată reaua întâmplare, dăruindu-le pace fără tulburare. Ca să ne învrednicim totdeauna a aduce mulţumire Ţie, Părintelui celui fără de început, împreună şi Unuia-Născut Fiului Tău şi Preasfântului şi de viaţă făcătorului Tău Duh, lui Dumnezeu celui slăvit întru o fiinţă, şi a cânta preasfântului Tău nume. Slavă Ţie, Binefăcătorul nostru, în vecii vecilor.

„TĂIEREA-ÎMPREJUR A DOMNULUI"
– praznicul smereniei –

Cu aleasă şi sfântă bucurie primim şi de această dată începutul unui nou An din viaţa noastră. Ziua de 1 ianuarie are pentru creştinii ortodocşi o întreită semnificaţie. Mai întâi este praznicul Tăierii Împrejur a Domnului, apoi ziua de pomenire a Sf. Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, mare teolog şi mare filantrop. A treia semnificaţie a acestei zile este începutul Noului An civil – bineştiind că anul bisericesc începe la 1 septembrie.

Iată semnificaţia deosebită a acestei zile de început de lună ianuarie – două sărbători religioase şi una civilă – zi care este cinstită cu bucurie deopotrivă de către întreaga creştinătate.

Praznicul Tăierii-Împrejur a Domnului are loc la opt zile după Naşterea Sa şi este în conformitate cu porunca dată de Dumnezeu părintelui popoarelor Avraam şi mai apoi lui Moise ca *„tot pruncul de parte bărbătească, de opt zile... să se taie împrejur"* (*Fac.* 17, 12 şi *Lev.* 12, 3). Tăierea-împrejur sau circumciziunea era un semn sacru al legământului dintre poporul ales, ca urmaş al patriarhului Avraam, şi Dumnezeul cel adevărat. Acestei rânduieli a Legii Vechiului Testament S-a supus şi Mântuitorul Hristos ca Unul ce şi-a luat trup omenesc din sânul preacurat al Fecioarei Maria, trup întru totul asemenea nouă, în afară de orice păcat. Mântuitorul S-a tăiat împrejur pentru a ne da mai întâi pildă de smerenie şi de respectare a prevederilor Legii mozaice. El, Care S-a întrupat în chip smerit de prunc nevinovat, se supune rânduielilor Legii, tocmai pentru a ne da nouă exemplu de negrăită umilinţă şi supunere.

Acest lucru îl arată lămurit şi imnograful care zice: *„Nu S-a ruşinat Preabunul Dumnezeu a se tăia împrejur cu trupească tăiere, ci S-a dat pe Sine chip şi pildă tuturor spre mântuire. Că Făcătorul*

(continuare în pag. 2)

† Dr. Visarion Răşinăreanu
episcop-vicar, Sibiu

Preşedintele ţării, Domnul Traian Băsescu şi primul ministru, Domnul Călin Popescu Tăriceanu
– scurt popas în catedrala mitropolitană Sibiu –

În 1 ianuarie 2007, în timpul slujbei vecerniei, săvârşite în catedrala mitropolitană, cu hramul „Sf. Treime" din Sibiu, a avut loc primirea de către Înalt Prea Sfinţitul Laurenţiu, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, a Domnului

Traian Băsescu, preşedintele României, şi a Domnului Călin Popescu Tăriceanu, primul-ministru al guvernului, însoţiţi de către reprezentanţii autorităţilor locale: Dl. Ion Ariton, prefectul judeţului Sibiu, Dl. Klaus Johannis, primarul municipiului Sibiu, Dl. Martin Botesch, preşedintele Consiliului Judeţean, şi de alţi oficiali.

La primire au fost de faţă P.S. episcop-vicar Visarion Răşinăreanu, preoţi şi credincioşi din Sibiu.

Vizita înalţilor oaspeţi, la Sibiu, a fost prilejuită de inaugurarea programului *„SIBIU – 2007 – Capitală Culturală Europeană"*, iar popasul la catedrala mitropolitană a avut loc îndată după momentul inaugurării noului sediu al Bibliotecii ASTRA, din parcul cu acelaşi nume.

Înalt Prea Sfinţitul Părinte Mitropolit Laurenţiu le-a adresat înalţilor oaspeţi urarea de bun venit în „Sfânta Sofia" a neamului românesc şi a evidenţiat faptul că la fel ca toţi românii, tot astfel şi slujitorii altarelor şi credincioşii Mitropoliei Ardealului au întâmpinat Noul An şi momentul integrării noastre în Uniunea Europeană cu îndreptăţită speranţă şi cu rugăciune adresată Părintelui Ceresc pentru ca să reverse asupra ţării noastre, a Comunităţii Europene şi a lumii întregi, darul păcii, al unei drepte şi bune aşezări şi prosperităţii.

Ca semn de preţuire, Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Laurenţiu i-a înmânat Domnului preşedinte Traian Băsescu o icoană cu Sfântul Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruinţă şi i-a adresat invitaţia de a onora cu prezenţa ceremonialul de resfinţire a picturii catedralei mitropolitane, aflată în curs de restaurare, eveniment ce va avea loc la praznicul Sfintei Treimi, respectiv a doua zi de Rusalii. Cu această ocazie i-a fost înmânată şi Domnului Călin Popescu Tăriceanu o icoană cu Maica Domnului, ambele icoane dăruite oaspeţilor fiind lucrate

în atelierul de icoane pe sticlă de la Mânăstirea „Brâncoveanu" de la Sâmbăta de Sus.

(continuare în pag. 2)

REDACŢIA

Integrarea României în Uniunea Europeană. Să primim cu demnitate ceea ce se cuvenea poporului român

(urmare din pag. 1)

modul deplin, desăvârşit, imitându-l pe Mântuitorul Iisus Hristos. A împărtăşit şi altora nu numai din marea sa înţelepciune şi evlavie, dar a făcut ceea ce foarte puţini se lasă îmboldiţi să facă: a împărţit săracilor ceea ce a moştenit şi a dat dintru ale sale altora şi aceasta tot pentru ca bucuria comuniunii, bucuria într-ajutorării semenilor să fie şi aceasta tot mai mare, încât să ajungă până sus, în cer, ca ofrandă adusă lui Dumnezeu. Şi-a apropiat reşedinţa sa de cei bolnavi, pentru ca să-i vadă mereu şi să-i poată ajuta şi a instituit prima organizaţie creştină de într-ajutorare a semenilor, a celor în neputinţă, numită după numele său „Vasiliada". De la el avem o pildă deosebită în lucrarea filantropică pe care Biserica trebuie s-o împlinească.

Nu în ultimul rând, el a fost şi un mare ascet, unul care a organizat viaţa monahală şi ne-a lăsat regulile monahale după care Biserica noastră se conduce până astăzi, în organizarea acestor structuri bisericeşti deosebite, binecuvântate de Dumnezeu, care sunt mânăstirile. Cu organizarea acestei vocaţii speciale, pe care o au unii semeni de-ai noştri, renunţând la tot ceea ce oferă lumea, pentru ca să se unească cu cerul şi să-L slujească pe deplin pe Mântuitorul Hristos, s-a îndeletnicit Sf. Vasile. Dar să reţinem un lucru extraordinar. Familia Sf. Vasile a fost o familie unică, pentru că din cei 10 copii, 5 au devenit sfinţi, 3 au fost episcopi, deci o familie întreagă a fost dăruită lui Dumnezeu. Şi familiile noastre trebuie să urmeze o astfel de pildă şi să se bucure de o astfel de ocrotire din partea Sfântului care astăzi mijloceşte pentru noi. Unii dintre noi, dintre semenii noştri poartă numele sfântului şi-l au ca ocrotitor, dar astăzi îl avem cu toţii ocrotitor.

În al treilea rând, a treia semnificaţie a bucuriei noastre, a sărbătorii de azi este trecerea într-un nou an. Deşi Biserica are o altă rânduială în privinţa anului liturgic, în sensul că anul liturgic, anul bisericesc începe la 1 septembrie, totuşi ne bucurăm cu toţii şi de acest An Nou. Noi nu ne putem împărţi, jumătate să fim religioşi şi jumătate să fim laici sau să trăim numai viaţa socială. Viaţa noastră trupească se trăieşte împreună cu viaţa duhovnicească, suntem în întregime binecuvântaţi de Dumnezeu, aşa cum v-am arătat, prin darurile acestea pe care le-am primit de la început, prin Taina Mirungerii. Suntem deci în Biserica lui Hristos mulţumitori, L-am preamărit pe Dumnezeu, I-am mulţumit Lui pentru toate darurile hărăzite dar şi pentru cele dobândite prin implicarea directă a noastră, subiectivă. Noi înşine trebuie să ne reînnoim mereu. Considerăm că niciodată n-am făcut tot ceea ce se putea face. Cerem ca Dumnezeu să rânduiască în viaţa noastră un bun început şi-o întărire în lucrările pe care noi le săvârşim. Suntem tot mereu la un nou început. Să fie şi ziua de astăzi un început spiritual profund, să încercăm să ne schimbăm pe noi înşine. Să fim mai buni, să lăsăm ca bunătatea, care e dar dumnezeiesc, să lucreze şi să se reverse afară din interiorul nostru, şi toate familiile, care au primit darul binecuvântării, cuprinse în comunităţile rânduite de Dumnezeu spre a trăi într-însele, vor constitui o formă de viaţă desăvârşită, o Biserică vie, în care Dumnezeu va fi slăvit, nu numai prin cuvânt, ci şi prin fapte.

Cu toţii ne bucurăm din suflet pentru că am reuşit să primim cu demnitate ceea ce se cuvenea poporului român: integrarea lui în comunitatea europeană, deşi istoric, faptic, noi am făcut parte din Europa dintru început. Ne ducem acolo cu demnitate pentru că Europa este slujită astăzi nu doar de muncitorii români care lucrează peste tot şi încearcă să-şi câştige o viaţă mai uşoară, ci mai ales de intelectuali români de prestigiu. Ne rugăm Bunului Dumnezeu ca să ne ajute să revină aceşti tineri care au plecat la studii şi nu s-au mai întors, pentru că au fost folosiţi acolo tocmai prin capacităţile lor extraordinare.

E un dar de la Dumnezeu pentru bogăţia noastră nativă spirituală şi materială, pentru tot ceea ce ne-a lăsat Dumnezeu moştenire. Rămâne însă în seama noastră a folosi cu chibzuinţă toată această moştenire. Aşteptăm oare să vină cineva să facă în locul nostru datoria ce o avem? În niciun caz. Cerem ajutorul Bunului Dumnezeu, de aceea ne rugăm şi strigăm către cer să se deschidă, aşa cum s-a deschis şi prin libertatea din '89, să se deschidă cerul şi să se pogoare peste noi harurile cele bogate, să ne întărească în aşa fel încât să putem ajuta şi influenţa în bine Europa aceasta, pentru ca Comunitatea Europeană şi popoarele ei să vină, să se îndestuleze şi ele din dragostea noastră, din ospitalitatea noastră, din prietenia noastră, din credinţa noastră cea adevărată, care nu înseamnă altceva decât iubirea faţă de semen, dreptatea socială şi toate darurile acestea care sunt daruri dumnezeieşti. Dacă vom încerca să împlinim toate acestea, vom putea foarte uşor să ajutăm Europa, stăvilind valurile de încercări şi de ispite care depăşesc morala creştină: prostituţia, libertinajul în cele ale plăcerilor şi mai ales „libertatea" de a ucide pruncii. Constituţia şi toate legile sunt invocate pentru dreptul minorităţilor şi nu ne gândim aici la cele naţionale. Dar dacă minorităţile acestea au drepturile lor, noi majoritatea care facem parte din poporul lui Dumnezeu şi care respectăm toate lucrările normale şi fireşti, noi nu avem drepturile noastre? Desigur că avem şi le putem apăra dacă vom ţine la ele cu demnitate. Împreună cu celelalte popoare ortodoxe, cu bulgarii, dar mai ales cu grecii, care sunt în Uniunea Europeană, vom putea să ni le apărăm şi să le lăsăm moştenire urmaşilor. Nu poate secularismul, adică laicizarea credinţei să ne doboare pe noi, dacă rămânem strâns uniţi şi dacă nu aşteptăm ca alţii să ne apere dreptul nostru. Nefirescul, devierea de la lege şi normalitate nu ni se va impune prin nicio lege, fie ea şi lege comunitară. Depinde însă de noi. Dacă suntem prea îngăduitori, dacă lăsăm totdeauna să se impună cei care cer nişte drepturi, care nu sunt de fapt drepturi comune ale tuturor oamenilor, ci sunt drepturi inventate de bolile lor, de patimile lor, de slăbiciunea lor, atunci cu siguranţă că vom fi păgubiţi: Suntem nu mândri că ne-am născut în Biserica Ortodoxă, ci suntem recunoscători lui Dumnezeu, mulţumitori Lui că avem în Biserica aceasta tot ce ne trebuie. Să rămânem în unitatea ei şi să o iubim cum se cuvine. Să fim într-adevăr mărturisitori ai credinţei celei adevărate şi-atunci vom fi şi demni în faţa tuturor, vom fi respectaţi, vom fi preţuiţi şi vom avea un tratament egal între celelalte popoare ale Europei.

Bunul Dumnezeu să ne ajute să putem să ajungem la o bunăstare spirituală, odată cu bunăstarea materială, să nu pierdem, să nu sărăcim spiritul atunci când ne îmbogăţim material.

Într-o astfel de zi de început de An Nou, vă îmbrăţişez şi vă binecuvântez pe toţi. Nu numai pe cei care purtaţi numele Sf. Vasile, ci pe toţi cei care sunteţi astăzi adunaţi în faţa lui Dumnezeu, ca să primim darurile sale de sănătate, pace în familiile noastre, în ţara noastră, în Europa în care ne-am integrat şi în întreaga lume.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi!

„Tăierea Împrejur a Domnului" – praznicul smereniei –

(urmare din pag. 1)

Legii a plinit cele ce sunt ale Legii şi proorociile proorocilor, cele ce sunt pentru Dânsul."

Hristos, Care este *„plinirea Legii şi a proorocilor"* S-a tăiat împrejur şi pentru a dovedi că a luat cu adevărat trup omenesc şi nu a fost doar o nălucire, cum învaţă unii eretici, între care şi docheţii, care considerau că Mântuitorul a avut doar un trup aparent şi nu unul real.

El, dătătorul Legii, se supune tăierii împrejur şi pentru a astupa gura iudeilor care-L cleveteau că strică datinile strămoşeşti şi că nu respectă sâmbăta şi alte prevederi ale Legii.

De fapt, prin Tăierea Sa împrejur, Mântuitorul Hristos înlătură cele ale Legii Vechi, punând în locul acesteia Tăierea-împrejur cea după Duh, cea nefăcută de mână omenească, aşa cum glăsuieşte troparul: *„Luat-a sfârşit Legea de când Hristos prunc făcându-Se şi plinitor Legii arătându-Se a primit tăierea-împrejur şi a dezlegat blestemul Legii"* sau în alt loc *„Tăierea-împrejur a încetat de când S-a tăiat împrejur Hristos de bunăvoie, mântuind mulţimile neamurilor cu harul"*. Tăierea-împrejur a fost un prototip al Botezului creştin care este o *„tăiere-împrejur nefăcută de mână"* (*Col.* 2, 11), prin care cel botezat devine membru al Bisericii şi mădular al trupului tainic al lui Hristos.

Acest praznic are şi o semnificaţie mai înaltă pentru că în această zi Mântuitorul a primit şi numele de *Iisus*, *„cum a fost numit de înger mai înainte de a se zămisli în pântece"* (*Lc.* 2, 21). La Buna Vestire arhanghelul Gavriil îi face cunoscut Sfintei Fecioare că va lua în pântece de la Duhul Sfânt şi va naşte un fiu care se va chema Iisus (*Lc.* 1, 31).

Numele de Iisus, în limba ebraică înseamnă *„Mântuitor"*, pentru că într-adevăr menirea Domnului a fost aceea de a izbăvi neamul omenesc din robia păcatului şi a morţii.

Numele de Iisus a devenit atât de drag, de scump tuturor celor ce cred într-Însul, căci, aşa cum spunea Sf. Apostol Pavel, Dumnezeu I-a dat Lui *„nume care este mai presus de orice nume, ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi a celor de dedesubt"* (*Filip.* 2, 9-10).

Numele lui Iisus a devenit, iată, de două mii de ani o dulce suspinare şi o scumpă nădejde de mântuire pentru toţi creştinii dornici de desăvârşire.

Numele lui Iisus este cântat mereu de către credincioşi şi pomenit mereu în rugăciune, mai ales de către cei care practică rugăciunea inimii sau a minţii.

Acatistul Mântuitorului nu este altceva decât o continuă litanie a numelui dulcelui Iisus invocat spre ajutor şi care aduce pace, linişte şi binecuvântare în suflet.

Iată, pe scurt, semnificaţia duhovnicească a acestei sărbători împărăteşti pe care Biserica creştină o prăznuieşte la 1 ianuarie şi care, din păcate, este umbrită într-un fel de semnificaţia profană a Anului Nou civil prin întreaga gamă de obiceiuri, care de care mai zgomotoase şi mai păgubitoare.

Se pare că în antichitatea creştină praznicul acesta al Tăierii-Împrejur era rânduit de către Biserică să se facă cu post şi cu înfrânare, tocmai pentru a contracara festivităţile păgâne ale Anului Nou. Tertulian mustră pe creştinii care se amestecau cu păgânii la celebrarea Anului Nou, iar Sf. Ambrozie, episcopul Mediolanului, vorbind despre postul din ziua Tăierii-Împrejur a Domnului, spune că a fost rânduit *„întru aducerea aminte de sângele pe care pruncul Iisus l-a vărsat pentru noi în circumciziunea Sa"*.

Mai târziu ziua aceasta a devenit o zi de bucurie, încetând postul şi plecarea genunchilor, aşa cum se păstrează ea până astăzi.

Sfinţii Părinţi au închinat pagini luminoase acestei sărbători împărăteşti, între care amintim pe Sf. Grigorie Teologul, Grigorie de Nisa, Ambrozie, Amfilochie de Iconiu, Sf. Ioan Gură de Aur, Petru Hrisologul şi alţii. Se cuvine deci să medităm noi adânc la semnificaţia deosebită a acestei sărbători ce are, iată, o importanţă deosebită în actul mântuirii neamului omenesc.

Să ne străduim ca în tot ceasul să avem în inimă, în minte şi pe buze numele preadulcelui Iisus, care este armă nebiruită împotriva tuturor duşmanilor văzuţi şi nevăzuţi, şi să căutăm ca tot ceea ce facem şi împlinim să facem în *„în numele Domnului"* (*Col.* 3, 17) şi aşa vom avea plată multă şi aici şi dincolo, în zările veşniciei.

Aş vrea să trec în noul an cu trei îngeri

Aş vrea să trec în Noul An
Cu cei trei îngeri de la Abraham.
O clipă să fie într-o iarnă
Cina cea de taină.
Şi te voi săruta ca Iuda
Şi ca tâlharul,
Într-un cuvânt:
iartă-mă!
Iartă-mă, Doamne, nu pentru
Ceea ce fac, dar
Pentru ceea ce sunt.
Aş vrea să trec în Noul An cu
cei trei îngeri de la Abraham.
O clipă să mai fie un destin,
O bucată de pâine muiată în vin
– Vino, Iisuse!
– Vin.
În Noul An aş vrea să trec şi eu
cu Dumnezeu.

Gabriela GÂRLONŢA

PREŞEDINTELE ŢĂRII, DOMNUL TRAIAN BĂSESCU ŞI PRIMUL MINISTRU, DOMNUL CĂLIN POPESCU TĂRICEANU – scurt popas în catedrala mitropolitană Sibiu

(urmare din pag. 1)

Invitat la cuvânt de către Înalt Prea Sfinţia Sa, Domnul preşedinte şi-a exprimat bucuria de a se afla pentru prima dată în catedrala mitropolitană din Sibiu. Domnia Sa şi-a arătat satisfacţia faţă de numărul mare de credincioşi prezenţi la slujba Vecerniei, care l-au întâmpinat călduros şi a considerat ca fiind benefic faptul că în tumultul vieţii de astăzi românii preţuiesc clipele de reculegere în Biserică. De altfel, a ţinut să sublinieze Domnia Sa, Biserica Ortodoxă Română a fost întotdeauna şi a rămas un element de coeziune naţională şi de sprijinire a eforturilor poporului nostru pentru înfăptuirea idealurilor sale. Cu această ocazie a promis că va onora cu prezenţa invitaţia generoasă ce i-a fost adresată de către Înalt Prea Sfinţitul Părinte Mitropolit Laurenţiu, de a participa la festivitatea hramului catedralei şi la slujba de resfinţire a picturii acesteia.

Toţi credincioşii prezenţi i-au cântat preşedintelui ţării şi oaspeţilor „Mulţi ani trăiască" şi i-au condus până la ieşirea din catedrală.

SFINŢIREA APELOR – SFINŢIREA VIEŢII NOASTRE

An de an, sărbătoarea Bobotezei sau a Epifaniei prilejuieşte credincioşilor un moment de bucurie duhovnicească şi de înălţare sufletească. Punctul central al acestei zile este, precum se ştie – după oficierea Sfintei Liturghii –, slujba Sfinţirii Apei sau Aghiasma cea Mare. Potrivit unei vechi tradiţii, aceasta are loc în preajma unei ape curgătoare, amintind de repejunile Iordanului ce au fost sfinţite prin Botezul Mântuitorului de către Ioan Înaintemergătorul.

Pentru a doua oară, de când este arhiepiscop al Sibiului şi mitropolit al Ardealului, Î.P.S. Laurenţiu Streza a organizat săvârşirea Sfinţirii apei în afara lăcaşurilor de închinare, adică în spaţii publice, spre a da prilej de întâlnire şi comuniune sufletească tuturor slujitorilor altarelor şi enoriaşilor din parohiile de pe raza municipiului Sibiu. Astfel, Î.P.S. Sa personal, împreună cu soborul slujitorilor şi credincioşilor de la catedrală, cu preoţii şi credincioşii celorlalte parohii din Oraşul de Sus, s-au îndreptat în pelerinaj spre Piaţa Mare (Piaţa Revoluţiei) unde a fost oficiată solemn sfinţirea apei. Au fost de faţă reprezentanţi ai Prefecturii, Primăriei, Consiliului Judeţean, ai Academiei Trupelor de Uscat, ai Complexului Muzeal ASTRA, ai Bibliotecii cu acelaşi nume, ai Universităţii „Lucian Blaga", ai Inspectoratului Şcolar Judeţean Sibiu, ai altor instituţii.

Mulţimea credincioşilor a acoperit spaţiul pieţii şi a ascultat slujba Agheasmei celei mari, primind în final „botezul" prin stropire cu apă sfinţită.

În acest fel, s-a sfinţit şi spaţiul public al urbei, care tocmai a fost renovat în vederea întrunirilor ce vor avea loc aici pe toată durata anului 2007, când Sibiul are statutul de onoare de capitală culturală europeană. A fost prefaţată astfel şi întrunirea solemnă de deschidere a celei de A III-a Adunări Ecumenice Europene, care va avea loc, tot în această piaţă, în 4 septembrie 2007.

Î.P.S. Sa Arhiepiscop şi Mitropolit Laurenţiu a rostit, cu acest prilej, un cuvânt de învăţătură pe care îl redăm în continuare:

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.
Domnule Subprefect,
Domnule Viceprimar,
Domnule Secretar,
Stimaţi prieteni de-ai noştri din oştire,
Iubiţi credincioşi,

Anul acesta ne-a rânduit Dumnezeu să trăim bucurii care au început din prima zi a anului şi vor ţine tot anul. Să dea Bunul Dumnezeu să fie bucurii folositoare pentru noi toţi.

A urmat acest praznic al Botezului Domnului care ne-a oferit ocazia de a reînnoda o tradiţie veche, întreruptă nu din voia noastră, de a veni aici în Piaţa Centrală a oraşului toate parohiile din oraşul de sus pentru slujba Agheasmei Mari. O parte din parohiile din Oraşul de Jos se află, împreună cu Prea Sfinţitul Visarion, la râul Cibinului şi săvârşesc acolo această lucrare care numai în ziua de ajun şi în ziua de Bobotează se săvârşeşte şi anume Sfinţirea Apei celei Mari.

Când am citit din Molitfelnic rugăciunea de sfinţire a apei, m-am gândit că eu, slujitorii împreună cu mine şi Dumneavoastră toţi nu facem altceva decât să aducem laudă şi preamărire lui Dumnezeu şi să-I cerem cu inimă frântă şi smerită să coboare peste apa aceasta Harul sfinţitor, pe care luând-o cu credinţă să ne sfinţească trupurile şi sufletele, pe noi pe toţi, familiile noastre, casele noastre, oraşul în care vieţuim şi întreaga fire. Duhul Sfânt este Cel care a sfinţit apa aceasta, i-a imprimat darul purificării şi al binecuvântării, a transformat-o şi a făcut-o să fie purtătoare de har, să nu fie doar elementul pe care noi îl folosim pentru viaţa trupească, pentru existenţa noastră, ci să fie cea care poartă harul lui Dumnezeu, îl păstrează ca să-l putem duce în casele noastre, să o avem pe tot timpul anului ca pe o binecuvântare dumnezeiască. Într-adevăr lucrarea aceasta a săvârşit-o azi Duhul Sfânt, pentru că azi toate apele primesc binecuvântarea lui Dumnezeu, când noi serbăm botezul Mântuitorului Iisus Hristos. S-a botezat pentru noi cu botezul pocăinţei, dar ne-a lăsat nouă taina sfântă a Botezului pe care o actualizăm acum prin stropire cu apa sfinţită. Toate darurile pe care le-am primit la Botez şi la Taina Mirungerii devin acum mai active, ba mai mult, ducem cu noi sfinţenia aceasta, bucuria aceasta şi în casele noastre.

Şi iată că darul lui Dumnezeu este atât de mare încât stăm sub ocrotirea cea cerească şi din punct de vedere fizic, în sensul că ne-am adunat aici sub cerul liber şi suntem învăluiţi de lumina soarelui. Am putea spune ca şi la Schimbarea la Faţă: Doamne, bine este nouă să fim astăzi aici!

Vreau să vă transmit tuturor binecuvântarea lui Dumnezeu şi în acelaşi timp să transmit mulţumirile noastre şi celor care ne-au prilejuit posibilitatea de a ne aduna în această piaţă. Vreau să mulţumesc Primăriei şi tuturor celor care s-au ostenit pentru ca această piaţă să arate atât de minunat. S-a schimbat faţa oraşului şi trebuie să ne schimbăm şi noi. Suntem aici ca să ne schimbăm interior, sufleteşte, moral şi să ne bucurăm de ceea ce s-a schimbat în exterior, prin înfrumuseţarea zidurilor şi pavajului acestei pieţe. Dacă noi rămânem aceiaşi oameni de până acum, cu ale noastre preocupări mărunte, dacă nu privim spre cer ci vedem numai pardoseala înnoită, atunci cu siguranţă că nu e motiv de prea multă bucurie. Să ne rugăm, de aceea, să privim spre înaltul cerului şi să spunem: Doamne, ajută-ne să putem să ne îndeplinim misiunea noastră, pentru că nu ştim câţi am început anul şi câţi îl vom încheia. Dar, fie Doamne voia Ta.

Vreau să mulţumesc de asemenea şi oamenilor de ordine care au stat alături de noi şi tuturor celor care ne-au ajutat. Toţi au fost binecuvântaţi astăzi: şi armata, şi poliţia prin participarea la acest pelerinaj sfânt. Ce aţi făcut astăzi? Aţi făcut un pelerinaj. Aţi venit de la bisericile dvs. aici, în centru, pentru ca să ne reîntoarcem iarăşi la bisericile noastre, ducând această apă sfinţită, împărţind-o aşa tuturor pentru ca toţi să ne bucurăm cu bucuria cerului.

Închei spunându-vă că bucuria noastră sunteţi Dumneavoastră. Dacă noi am fi făcut slujbele acestea minunate doar singuri sau cu câţiva credincioşi, cu câţiva reprezentanţi ai Dvs., bucuria ar fi fost doar parţială. Cu toţii însă împreună acum am mulţumit lui Dumnezeu şi dăm slavă lui Dumnezeu pentru toate.

Îi îmbrăţişăm pe toţi prietenii noştri care sunt aici şi nu i-am nominalizat doar pe unii, pentru că trebuie să fim toţi prieteni. Am văzut credincioşi de la toate parohiile, de la parohii cu vechi lăcaşuri de închinăciune, dar şi de la altele care încearcă acum să-şi înnoiască, sau să-şi ridice altele chiar acum. Să fie aceasta pentru toţi o zi de binecuvântare.

Şi dacă oraşul nostru este ales de Dumnezeu să fie un întreg an de zile binecuvântat, credem că prin lucrarea aceasta sfinţitoare a tuturor credincioşilor, a tuturor creştinilor din acest oraş s-a făcut un început bun şi ne va ajuta Dumnezeu să şi putem încheia anul cu bucurie, cu temeinice înfăptuiri în viaţa noastră particulară şi publică.

Dumnezeu să vă binecuvânteze pe cei care purtaţi numele Sf. Ioan, zi de prăznuire mâine dar care începe de astăzi. Să vină asupra Dvs. binecuvântarea Celui care de Sus revarsă milă şi har peste noi.

La mulţi ani şi sărbători fericite tuturor !

*

Din încredinţarea Înalt Prea Sfinţitului Laurenţiu, Mitropolitul Ardealului, Prea Sfinţitul Visarion Răşinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, a săvârşit Sf. Liturghie arierească în biserica „Sf. Evanghelist Luca" din Suburbia Josefin (Str. Lungă) înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi, în prezenţa unui mare număr de credincioşi. După săvârşirea Sfintei Liturghii, soborul slujitor în frunte cu Prea Sfinţia Sa a ieşit în faţa bisericii parohiale, unde împreună cu cei prezenţi au întâmpinat pe credincioşii din parohiile Turnişor I şi Cibin I şi II care împreună cu păstorii lor sufleteşti au venit în procesiune în faţa Sfântului locaş.

Întreaga asistenţă, având în frunte icoana Botezului Domnului, Crucea şi praporii au purces apoi în procesiune spre malul râului Cibin, cu cântarea troparului Bobotezei.

După ajungerea la locul stabilit (Parcarea Independenţa), într-o atmosferă de profundă simţire creştinească şi reculegere, a fost oficiată slujba de sfinţire a apei după rânduiala prevăzută de ritualul bisericesc.

La momentul potrivit P.S. Sa a afundat Sf. Cruce în butoaiele de apă pregătite în timp ce întreaga asistenţă – aproximativ 1500 de credincioşi – intonau într-un glas troparul „În Iordan Botezându-Te Tu Doamne...". În chip simbolic, de pe Podul cel Vechi de piatră de peste râul Cibin, P.S. Sa a aruncat în apele Cibinului o Cruce de busuioc împodobită cu flori şi cu verdeaţă.

După otpustul sfintei slujbe P.S. Sa a ţinut un înălţător cuvânt de învăţătură legat de praznicul Bobotezei şi de semnificaţia slujbei Sfinţirii apei în această zi. Pr. paroh Teodor Burcuş de la parohia Sibiu Inferior a mulţumit P.S. Sale ca şi tuturor preoţilor prezenţi (pr. Eugen Buta, Marcel Greavu, Traian Bârsan, Mihai Sămărghiţan, Ioan Covaci, Liviu

Bărbat, Dorin Cătinaş, C. diaconi Avram Vasile, Ilie Toader şi Ioan Schiau) ca şi tuturor celor prezenţi. Din partea Primăriei Sibiului a participat dl. viceprimar Eugen Ciruga.

La sfârşit, toţi credincioşii au luat apă sfinţită şi au fost stropiţi de către P.S. Sa, episcopul Visarion şi de ceilalţi preoţi slujitori.

P.C. Pr. Teodor Burcuş a oferit apoi la casa parohială o agapă creştinească la care au participat soborul slujitor şi alţi invitaţi.

REDACŢIA

73078

SĂ LUĂM AMINTE !

CREDINŢA LUI EMINESCU

Cine citeşte critică şi istorie literară eminesciană rămâne surprins de cel puţin două tendinţe, explicabile, la urma urmei, fiecare în felul ei, ori prin neînţelegerea locului special pe care îl are preocuparea pentru cele ale credinţei în opera lui Eminescu, ori prin supralicitarea unor aspecte în dauna altora. Este totuşi o distanţă prea mare între a-l crede pe Eminescu ateu şi a-l propune pentru... trecerea în rândul sfinţilor (este şi o asemenea opinie, să nu-i zicem altcumva).

Tudor Vianu (**Poezia lui Eminescu**, 1930, cap. **Luceafărul**), ponderat sau poate doar prudent (în epocă se înregistrează o carte care îl contrazice categoric), afirmă: „Poate că dacă elanul către Dumnezeu ar fi devenit disciplina fiinţei sale, o ultimă căldură binefăcătoare ar fi transformat pesimismul său în speranţă şi gândul către imobilitatea lumii în năzuinţa către perfecţiunea ei", însă, aşa cum stau lucrurile, „sub valurile sensibilităţii sale, uneori vulcanice, alteori molcome şi dulci, simţim adâncul unei mari răceli". Criticul vorbise despre „structura tripartită a lumii", vizibilă în **Luceafărul** (om, stea, Dumnezeu), dar, în loc să adâncească ideea pe linia unei apropieri de viziunea creştină asupra existenţei, rămâne la moda vremii de a explica totul prin filosofia lui Schopenhauer. Obnubilând ceea ce ar fi izvor creştin la Eminescu, Vianu creionează un portret interior al poetului din care elimină tocmai substanţa care deschide orizonturile metafizice.

Pentru Pompiliu Constantinescu, altfel un critic sagace, M. Eminescu este, nici mai mult nici mai puţin, „poet păgân" (V. Conferinţa la Radio Bucureşti **Eminescu – poet păgân**, din 14 oct. 1945, reluată apoi în diferite volume), dar „un poet al pământului nostru, legat de matca tradiţiei prin atâtea fire"; nu este un poet creştin, ortodox, „totuşi este al nostru, este cel mai cuprinzător

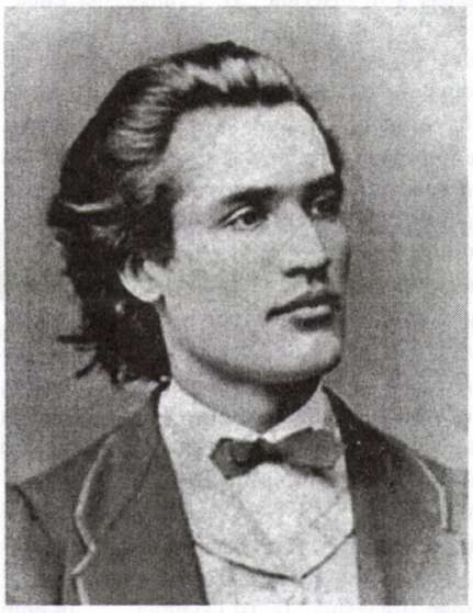

geniu individual de geniu colectiv, fără să fie mistic creştin sau ortodox tematic"; ba, mai mult, „nu poate fi creştin, ci păgân, fiindcă nu cunoaşte nici un păcat, care este o frână în scrutarea Existenţei" (!)

Citind asemenea afirmaţii, e greu să credem, de nu i-am cunoaşte activitatea, că autorul nu se joacă de-a critica, punând de-a valma supoziţii şi sentinţe, concluzii pripite şi afirmaţii care se bat cap în cap, când nu sunt de-a dreptul aberante.

Ioana Em. Petrescu, unul din cei mai prestigioşi eminescologi din ultimele decenii ale secolului trecut (**Eminescu – poet tragic**, 1994), vede în Eminescu un *ateu* şi, comentând, între altele, postuma **Demonism,** crede că poetul prezintă „o lume în care umanitatea, jucărie a *răutăţii divine* (*s.n.* – O.M.), oferă zeului plictisit spectacolul comic al ambiţiilor ei neputincioase", fiinţele demonice ar fi „corespondentul uman al *răutăţii divine* (...) care au înţeles că puterea e condiţionată de nedreptate şi că pârghia e răul..."

Îl recunoaştem cu greu pe Eminescu „al nostru" în aceste oglinzi de lectură. Este de necrezut că poetul care scrie **Rugăciune, Colinde, colinde**, **Răsai asupra mea...** ş.a. poate fi *ateu, păgân, rece* faţă de Dumnezeu. „Este Eminescu un necredincios?" se întreabă Nichifor Crainic (**Mihai Eminescu**, în **Spiritualitatea poeziei româneşti**, Muzeul Literaturii Române, Buc., 1998, p. 60). Şi răspunsul vine de îndată: „Dacă zig-zagurile sale filozofice şi etice ne-ar îmbia să admitem această grozăvie, priveliştea sufletului său absorbit în cea mai fierbinte rugăciune ne umple de un sfânt fior şi ne determină să-i recunoaştem înălţimea spirituală. Cine se roagă să fie credincios nu poate fi un necredincios (trimitere la poezia **Răsai asupra mea...**, *n.n.* – O.M.). Cine şi-a pierdut credinţa şi speranţa, dar le cerşeşte înapoi ca daruri de la Dumnezeu, nu poate fi necredincios. Când Eminescu se spovedeşte în rugăciune spunând: *Eu nu mai cred nimic şi n-am tărie*, e ca şi cum ar repeta în alţi termeni cuvântul din Evanghelie: *Cred, Doamne, ajută necredinţei mele...*"

Dar în faţa unor construcţii critice mai mult sau mai puţin subtile, mai mult sau mai puţin convingătoare, rămâne mărturia peremptorie a operei, în oricare latură am deschide-o, fie poezie, fie proză, fie jurnalistică. Iată un răspuns celor care, în vremurile de acum, contestă credinţa noastră şi formele prin care ea se manifestă: „... cine nu ne lasă să fim ceea ce suntem a rupt-o cu conştiinţa noastră naţională şi cu simpatiile noastre intime, oricât de bune ar fi relaţiile lui internaţionale cu statul nostru..." (Mihai Eminescu – **Ortodoxia**, 2003, p. 124); Biserica noastră este „păstrătoarea elementului latin de lângă Dunăre", aşadar „Cine-o combate pe ea şi ritualele ei poate fi cosmopolit, socialist, nihilist, republican universal şi orice i-o veni în minte, dar numai *român* (s. a. – M. E.) nu e".; „Noi, popor latin de confesie ortodoxă, suntem în realitate elementul menit a încheia lanţul dintre Apus şi Răsărit..."

Credinţa lui Eminescu nu trebuie căutată numai în opera poetică. Chiar şi acolo, a trage concluzii dintr-un detaliu sau altul înseamnă a extrapola nepermis, în dauna imaginii de ansamblu. Pompiliu Constantinescu, pentru care, după cum am văzut, Eminescu e un „poet păgân", pleacă de la câteva referinţe culturale, într-adevăr identificabile în opera poetului, pentru a conchide că viziunea lui asupra lumii „e turnată în budism, platonism, demonism – fără elemente creştine" şi că „nicăieri Eminescu nu mângâie cu mila, cu iluzia vieţii de-apoi, cu învierea, cu idila lui D-zeu" (**Eminescu – poet păgân**, în **O catedră Eminescu,** Junimea, Iaşi, 1987, p. 233 – reproducerea conferinţei din 1945). Criticul extinde concluziile şi asupra publicisticii eminesciene, deşi numeroase texte, aşa cum vom vedea, îl contrazic: „Doctrinarul politic n-are nici el un substrat creştin, ortodox (...). Nici de aici măcar, unde ar fi fost cu putinţă, nu se pot scote elemente cât de sumare, care să-i configureze o fizionomie creştină..." (*Ibidem*, p. 231).

Nu este de mirare că în anii 50 autorii de manuale vor crea imaginea unui Eminescu „al nostru", autor al poemului **Împărat şi proletar**, al cărui geniu a „intuit" că „religia (este) o frază inventată de dânşii"... De-ar fi să-i căutăm şi pe înaintaşii iconoclaştilor şi raţionaliştilor de azi, i-am găsi uşor în publicistica din aceeaşi perioadă a anilor 45-50, fiindcă şi atunci şi acum, se observă aceeaşi brutală imixtiune a politicului şi culturalului în viaţa de credinţă. Pregătită sau nu de intervenţii sub nume de prestigiu, cum era acela al lui Pompiliu Constantinescu, campania de schimbare a imaginii lui Eminescu seamănă izbitor cu aceea de denigrare a lui Eminescu din ultimii ani (v. „Dilema", 27 febr. – 5 martie, 1998 , sub directoratul lui Andrei Pleşu, ş.a.).

Iată ce i se contestă lui M. Eminescu: *Ortodoxia*. Detractorii moderni nu mai aduc în discuţie subiectul, poate şi pentru că sunt indiferenţi la EL, nu-i cunosc coordonatele sau pur şi simplu nu-l cred important, lucru explicabil întrucâtva pentru mentalitatea lor. Pompiliu Constantinescu îi nega lui Eminescu orice legătură cu Ortodoxia, nu numai cu creştinismul, deşi „este un poet al pământului nostru". „În tot cazul, zice criticul, nu este un poet creştin, fiindcă elementele budiste, platonice, schopenhaueriene, romanticii germani (demonismul) nu configurează deloc imaginea unui poet creştin şi mai ales ortodox" (*Ibidem*, p. 230 ş.u.).

Oare cum se împacă această imagine cu afirmaţiile lui Eminescu despre Ortodoxie, Biserică, sărbătorile noastre, înviere, toleranţa românilor ş.a.? Încă din 1870, când Eminescu abia publicase trei poeme importante în „Convorbiri literare", se angajează în organizarea Serbării de la Putna, în care vede o triplă manifestare: a credinţei ortodoxe a românilor, a marcării unui eveniment şi a elogierii figurii lui Ştefan cel Mare şi Sfânt. „ Crist a învins cu litera de aur a adevărului şi a iubirei, spune Eminescu, care semnează aceste rânduri în calitate de secretar al comitetului de organizare a serbării, Ştefan cu spada cea de flăcări a dreptului. Unul a fost libertatea, celălalt apărătorul evanghelului ei. Vom depune deci o urnă de argint pe mormântul lui Ştefan, pe mormântul creştinului pios, al românului mare".

Poate mulţi, când aud cuvintele unui preot în vreo predică despre afirmaţia lui Eminescu că „Biserica este mama neamului românesc" (şi, bineînţeles, Biserica Ortodoxă, nu alta!), cred că părintele exagerează ca să-i izbutească o figură retorică. „Biserica lui Mateiu Basarab şi a lui Varlaam, ***maica spirituală a neamului românesc*** (*s.n.* – O.M.), care a născut unitatea limbei şi unitatea etnică a poporului, ea care domneşte puternică dincolo de graniţele noastre şi e azilul de mântuire naţională în ţări unde românul nu are stat, ce va deveni ea în mâna tagmei patriotice?" se întreabă Eminescu, apărând Biserica, cum trebuie să o facă orice bun creştin, de imixtiuni de toate felurile, care ţinteau, de cele mai multe ori, strângerea de capital politic.

Numai cine nu vrea nu simte patosul din cuvintele poetului, căldura, energia pledoariei, autentic creştine.

Pr. Prof. Univ. Dr. Ovidiu MOCEANU

STOLNICENI – REPUBLICA MOLDOVA CASA MEMORIALĂ – MITROPOLITUL ANTONIE PLĂMĂDEALĂ

În memoria pururea pomenitului mitropolit *Antonie Plămădeală*, care vreme de 23 de ani a păstorit cu înţelepciune, cu autoritate şi demnitate Arhiepiscopia Sibiului şi Mitropolia Ardealului,

Administraţia Raionului Hânceşti şi cea a comunei Stolniceni, din Republica Moldova, locul de naştere a adormitului în Domnul, au hotărât ca Şcoala din Stolniceni precum şi Biblioteca Raională din Hânceşti să poarte numele acestui vrednic fiu al Basarabiei.

Proiectul a fost executat şi în final casa va arăta precum se vede în ilustraţia inclusă în acest material.

Sfinţirea locului unde se va construi casa a avut loc în data de 17 noiembrie 2006, când s-a oficiat şi un parastas pentru odihna sufletului arhiepiscopului şi Mitropolitului Antonie.

Administraţia locală Stolniceni doreşte să construiască această casă prin eforturi proprii, cu sprijin financiar din partea familiei şi sperând într-un ajutor şi din partea celor ce l-au cunoscut şi l-au stimat. Totodată, doreşte şi un sprijin „material muzeistic" (obiecte, tablouri, cărţi, manuscrise, documente etc.) şi financiar din partea Arhiepiscopiei Sibiului şi Mitropoliei Ardealului.

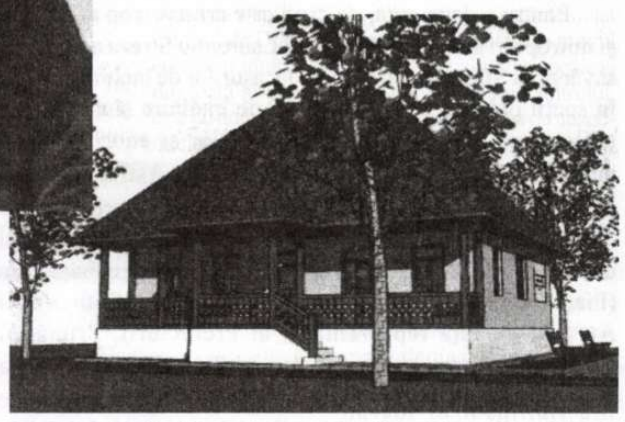

Succesorul Mitropolitului Antonie, în scaunul mitropolitan al Ardealului, Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Dr. Laurenţiu Streza, a primit cu interes această hotărâre a autorităţilor din Hânceşti şi Stolniceni şi a exprimat totala disponibilitate a Arhiepiscopiei Sibiului de a acorda tot sprijinul pentru realizarea lăudabilei iniţiative. Împreună cu slujitorii sfintelor altare şi cu toţi credincioşii Arhiepiscopiei Sibiului şi Mitropoliei Ardealului, Înalt Prea Sfinţia Sa împărtăşeşte bucuria că pe lângă toate cele ce s-au rânduit, spre eternizarea memoriei pururi pomenitului arhipăstor al acestor meleaguri transilvănene, la mânăstirea „Brâncoveanu" de la Sâmbăta de Sus (biblioteca şi muzeul), unde el se află în aşteptarea învierii de obşte şi la centrul eparhial din Sibiu (sala festivă), s-a găsit modalitatea ca şi pe meleagurile natale să se amenajeze un spaţiu în care să fie adunate obiecte, cărţi, documente care să constituie mărturii despre aleasa personalitate a Mitropolitului Antonie.

Aflându-ne în preajma zilei de 17 ianuarie, când în calendar se află înscris numele Sfântului Antonie cel Mare, rugăm pe Dumnezeu să dea veşnică odihnă celui vrednic de pomenire Antonie Mitropolitul!

Pr. Prof. Dr.
DUMITRU ABRUDAN

Taizé – Zagreb

Pelerinaj de încredere pe pământ la Zagreb, este titlul sub care s-a desfăşurat rugăciunea comună pe pământ croat, reiterând comunitatea de la Calcuta, născută din activitatea Maicii Tereza în mijlocul tinerilor indieni. Adolescenţi, tineri, adulţi şi chiar vârstnici, porniţi din toate colţurile Europei – remarcabilă rămânând participarea poloneză de aproximativ 8000 persoane – şi-au unit inimile, mâinile şi glasurile în rugăciune, meditaţie şi bucuria împărtăşirii din spiritualitatea, cultura şi credinţa fiecărui colţ din cerul Europei şi inclusiv de dragostea şi atenţia gazdelor.

Acţiunea s-a desfăşurat pe parcursul a 5 zile, începând joi, 28 decembrie, când oaspeţii au fost primiţi în familia mare a parohiei şi apoi în familiile-gazdă, şi s-a încheiat luni, 1 ianuarie. Fiecare zi s-a desfăşurat după un program ce a încurajat comunicarea şi comuniunea, sinceritatea şi bucuria, răbdarea şi respectul. Astfel, după micul dejun luat împreună cu familia, avea loc rugăciunea de dimineaţă în bisericile parohiale, cu citiri de psalmi, cântece, meditaţie, rugăciuni de cerere şi citirea unui pasaj din Evanghelii, ce constituia baza de reflecţie şi de discuţie în micile grupuri reunite imediat după momentul liturgic pentru aprofundarea mesajului. A doua parte a zilei se desfăşura la halele expoziţionale (Zagrebaèki Velesajam), unde participanţii luau masa de prânz în comun, urmată apoi de rugăciunea comună. Workshop-urile constituiau segmentul următor al unei zile în comunitate, având teme variate – religioase, sociale, culturale, artistice – desfăşurate în diferite locaţii din Zagreb, fiind asigurată traducerea în 4-5 limbi. În cadrul acestora o atenţie specială a fost acordată *Momentului de linişte şi rugăciune personală*, în sala Silence deschisă între orele 14^{00} şi 18^{00}. Fiecare zi se încheia cu cina comună, după care avea loc rugăciunea în jurul Crucii şi meditaţia, apoi reîntoarcerea în parohii.

Tema zilei de vineri, 29 decembrie, a fost *Atenţia la Dumnezeu şi respectul pentru om*, având ca suport textul de la *Luca* 19, 1-10: convertirea vameşului Zaheu şi prima parte a *Scrisorii de la Calcuta*: *„Pentru Dumnezeu, orice fiinţă umană este sacră"*. Amintim câteva dintre temele workshop-urilor: *Frumuseţea raiului pe pământ*: rugăciuni cântate de corurile tinerilor ortodocşi din Novi Sad (Serbia) şi din Zagreb; vizitarea moscheii din Zagreb, audierea corului de tineri „Arabeske", cunoaşterea comunităţii musulmane; începuturile artei croate: sculpturi şi fresce

(continuare în pag. 10)

Prof. MARIA CURTEAN, Sibiu

„REVISTA TEOLOGICĂ" DE LA SIBIU - 100 DE ANI DE LA APARIŢIE

În ianuarie 1907 ieşea de sub tipar la Sibiu primul număr din „Revista Teologică" – organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Pornise la drum din iniţiativa şi sub conducerea tânărului profesor dr. Nicolae Bălan de la Institutul teologic sibian; era editată în „Tipografia arhidiecezană" (înfiinţată de Andrei Şaguna în 1850) şi se preconiza să apară în 12 numere pe an. Noua revistă se alătura astfel puţinelor periodice bisericeşti de atunci: „Biserica Ortodoxă Română", care apare din 1874 până azi, „Candela" de la Cernăuţi (1882-1946), „Viitorul" de la Iaşi şi Bucureşti (1898-1916). Arhiepiscopia Sibiului nu avea decât ziarul oficial „Telegraful Român", iniţiat de Andrei Şaguna", cu apariţie neîntreruptă din 3 ianuarie 1853.

Anul I. Sibiu, Ianuarie, 1907. Nr. 1.

REVISTA TEOLOGICĂ

ORGAN PENTRU ŞTIINŢA ŞI VIEAŢA BISERICEASCĂ.

APARE LUNAR. —

REDACTATĂ DE UN COMITET.

REDACTOR RESPONSABIL:

Dr NICOLAE BĂLAN,

PROFESOR SEMINARIAL.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: SIBIIU, STRADA MĂCELARILOR, 45.

CUPRINSUL:

Către cetitori	Redacţiunea.
Universalitatea religiunii	Dr. Nicolae Bălan.
Din greutăţile vieţii pastorale	Aug. Hamsea.
Critica biblică mai înaltă (expunere istorică)	Dr. A. Crăciunescu.
Protopresbiterii	Dr. E. Roşca.
Pastoralele mitropolitului Şaguna	G. Tulbure.
Informaţiuni: Biserica rusească. — Săpăturile	* *
Mişcarea literară: Mitropolitul Sava II Brancovici (1656—1680) de V. Mangra. — Prelegeri academice din teologia morală ortodoxă, de prof. Dr. Emilian Voiutschi. — Noua morală	S-a şi N. B.
Tipicul cultului religios	Cantor.

SIBIIU.
TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE.
1907.

Din aceste motive, profesorul Nicolae Bălan a considerat că era necesară o revistă exclusiv pentru preoţi, care să îi ajute în lucrarea lor pastorală-omiletică şi culturală în conjunctura politico-socială de atunci. Revista a avut de la început câţiva colaboratori de prestigiu, între care reţinem nume ca: arhimandritul Iuliu Scriban din Bucureşti, preotul asesor Gheorghe Ciuhandu din Arad, profesorii sibieni Silviu Dragomir şi Aurel Crăciunescu, preotul unit Ştefan Pop din Banat (care semna cu pseudonimul „Gruia"), trecut mai târziu la Ortodoxie, câţiva protopopi şi preoţi care publicau predici (Vasile Gan, Ioan Teculescu, Pompei Moruşca şi alţii). A apărut cu regularitate – lunar – până la sfârşitul anului 1916, când şi-a încetat apariţia din cauza Primului Război Mondial.

În 1920, fostul ei redactor, preotul profesor dr. Nicolae Bălan, era ales mitropolit al Ardealului, încât, în ianuarie 1921, revista şi-a reluat apariţia, cu „binecuvântarea" sa, fiind redactată acum de preotul Pompei Moruşca, viitorul episcop Policarp al Americii. Din ianuarie 1923 şi până în vara anului 1936 a fost condusă de profesorul şi rectorul Academiei teologice „Andreiane", Nicolae Colan. Acesta a reuşit să lărgească grupul de colaboratori mai vechi (Gheorghe Ciuhandu, arhim. Iuliu Scriban), cu profesorii Ilie Beleuţă şi Grigorie Cristescu de la Academia teologică, dar mai ales cu noua generaţie de profesori ai acestei Academii, formaţi sub directa îndrumare a mitropolitului Nicolae Bălan şi anume: Nicolae Terchilă, Dumitru Stăniloae, Nicolae Neaga, Spiridon Cândea, Nicolae Popovici (viitorul episcop de Oradea), iar în deceniul al patrulea: Grigorie Marcu, Teodor Bodogae, Liviu Stan, Nicolae Mladin, Corneliu Sârbu, Nicolae Balcă, Gheorghe Şoima. O „generaţie de aur" cum n-a mai avut Sibiul ! La aceştia se adăugau colaboratorii din afara Sibiului: academicienii Ioan Lupaş şi Ştefan Meteş din Cluj, pretul profesor Ilarion Felea de la Arad, mai târziu Isidor Todoran de la Academia teologică din Cluj şi chiar câţiva universitari clujeni în perioada „refugiului" lor la Sibiu, între care şi elenistul Ştefan Bezdechi şi alţii. Numeroşi protopopi şi preoţi-parohi publicau predici dar şi articole de interes pastoral. Articolele aveau o mare diversitate, la care se adăugau predici, cronici bisericeşti şi recenzii, toate interesând preoţimea.

Din toamna anului 1936 şi până la sfârşitul anului 1947 revista a fost condusă de tânărul diacon şi profesor de Noul Testament Dr. Grigorie Marcu, vrednic urmaş al redactorului Nicolae Colan, un redactor deosebit de competent.

Dar, după cuvântul cronicarului: „nu sunt vremile sub om, ci bietul om sub vremi", din august 1944 urgia comunistă s-a întins peste întreaga ţară, cu măsuri abuzive luate şi împotriva Bisericii. În anii 1947-1948 au fost suprimate, rând pe rând, aproape toate periodicele bisericeşti de la noi, aşa se face că la sfârşitul anului 1947 şi-a încetat apariţia şi „Revista Teologică".

A reapărut sub un nou nume, acela de „Mitropolia Ardealului", abia după nouă ani, în toamna anului 1956, în urma demersurilor noului mitropolit al Ardealului Dr. Iustin Moisescu, viitorul mitropolit al Moldovei, apoi patriarh. Redactarea ei a fost încredinţată tot părintelui profesor Grigorie Marcu, cel mai indicat pentru o asemenea responsabilitate; a condus-o până la mijlocul anului 1976. Din 1976 şi până în 1992 „redactor responsabil" al revistei a fost părintele profesor Ioan Ică sen. Revista era patronată şi acum de mitropoliţii Ardealului: Nicolae Colan (1957-1967), Nicolae Mladin (1967-1981) şi Antonie Plămădeală (1982-2005). La început revista apărea de şase ori pe an, apoi numai de patru ori; hârtia era de slabă calitate, aşa cum se putea procura atunci. De la bun început s-a stabilit o grupare a studiilor, după cele patru mari ramuri ale teologiei: biblice, istorice, sistematice, practice, la care se adăugau predici, cronici bisericeşti detaliate, recenzii.

Potrivit „tradiţiei", principalii colaboratori erau profesorii Institutului Teologic Universitar sibian: Nicolae Neaga, Grigorie Marcu, Milan Şesan, Teodor Bodogae, Ştefan Lupşa, Sofron Vlad, Isidor Todoran, Nicolae Mladin, Dumitru Belu, Ioan Zăgrean, Alexandru Moisiu, Dumitru Călugăr, la care se adaugă cei dintr-o „nouă generaţie": Mircea Păcurariu (din 1957), Ioan Floca, Constantin Voicu, Dumitru Abrudan, Ioan Ică sen., Ilie Moldovan, Liviu Streza, Vasile Mihoc, Sebastian Şebu, Aurel Jivi etc. Se remarcă şi mulţi colaboratori din afară: Ştefan Meteş, istoricul american Keith Hitchins, Eugenia Greceanu şi Ioana Cristache-Panait (artă bisericească) şi mulţi alţii. Fiecare scria studii în specialitatea lui, încât ele erau şi acum de o mare diversitate. După 1961 apar numeroase studii şi „cronici" referitoare la mişcarea ecumenică. Din nefericire, absolut toate materialele care se publicau până în 1989 aveau nevoie de „avizul" Departamentului Cultelor şi al „Direcţiei Presei", încât se întâmpla de multe ori ca anumite studii să fie respinse sau să fie „amputate" de oamenii incompetenţi ai regimului.

Din 1991 s-a revenit la denumirea veche: „Revista Teologică". Până în 1992 a fost redactată de profesorul Ioan Ică, apoi de „secţia culturală" a Arhiepiscopiei (consilier Gheorghe Papuc), de profesorul Aurel Jivi (1995-2002), iar din 2004 de părintele profesor Nicolae Chifăr (secretar de redacţie fiind din septembrie 1995 până în septembrie 2006 lector dr. Sebastian Moldovan, iar din octombrie 2006 lector dr. Paul Brusanowski).

Se formează „o nouă generaţie" de colaboratori, alături de cei vechi, din rândul profesorilor Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna": Ioan Ică jr., Dorin Oancea, Nicolae Chifăr, Ioan Mircea Ielciu, Aurel Pavel, Irimie Marga, Vasile Grăjdian, Nicolae Moşoiu, Sebastian Moldovan, Constantin Necula, Paul Brusanowski, Ciprian Streza, Constantin Oancea, dar şi mai tinerii Daniel Buda, Ştefan Toma şi doctoranzii Facultăţii de Teologie.

Sub îndrumarea noului mitropolit al Ardealului Dr. Laurenţiu Streza, nădăjduim ca „Revista Teologică" să-şi îndeplinească cu cinste şi în viitor nobila misiune de luminare a preoţimii şi a studenţilor teologi. Avem încrederea că ea va deveni o revistă apreciată nu numai în ţară, ci şi peste hotare.

Pr. prof. dr. Mircea PĂCURARIU

CUM AM ÎNTEMEIAT „REVISTA TEOLOGICĂ"

– amintiri –

Î.P.S. Sa Dr. NICOLAE BĂLAN, arhiepiscop şi mitropolit

La vârsta de peste cinci zeci de ani orice om îşi poate îngădui povestirea unor amintiri. De astădată eu mi le înfăţişez pe cele în legătură cu întemeierea „Revistei Teologice", care împlineşte douăzeci şi cinci de ani de rodnică existenţă.

Pasiunea pentru cuvântul tipărit am avut-o de când eram student. Şi tot în această fericită epocă a vieţii mele am zămislit şi ideia unei reviste menite să fie un amvon al spiritualităţii ortodoxe şi al aspiraţiilor noastre naţionale.

Eram la Facultatea de teologie din Cernăuţi. De-aici am lansat un apel pentru iniţierea unei publicaţii periodice care să strângă într'un mănunchiu de frăţească şi tinerească împreună lucrare pe studenţii şcoalelor noastre superioare de teologie din întreg cuprinsul pământului românesc.

Ideia a fost întâmpinată cu o îmbucurătoare insufleţire. Cel dintâi răspuns de aderenţă l-am primit dela Societatea Studenţilor în teologie din Bucureşti. Era semnat de Stancu Brădişteanu, preşedinte şi de P. Partenie, secretar. A urmat răspunsul tot atât de însufleţit al studenţilor dela Institutul teologic „Andreian" din Sibiu, semnat de I. Beleuţă şi St. Mirean, al societăţii clericilor din Arad, iscălit de Aurel Papp şi al Societăţii clericilor din Caransebeş, în frunte cu I. Andreescu.

Ideia totuşi nu s'a putut realiza, din pricini pe care uşor le ghiceşte oricine. Ea însă n'a murit. Cel puţin în sufletul meu nu.

După terminarea studiilor teologice am fost numit profesor la Institutul „Andreian" din Sibiu. Aici am avut prilejul să cunosc prin contact nemijlocit viaţa bisericească, să-i simt pulsul ei şi să-i constat unele scăderi. Simţiam mai ales insuficienţa vieţii spirituale. Chiar şi conducerea Bisericii era angajată aproape exclusiv în lupta pentru apărarea şcoalei confesionale române împotriva draconicei legi a lui Apponyi. Viaţa bisericească, religioasă, decurgea fără entuziasm. Conferinţele preoţeşti tratau mai mult chestiuni dela periferia vieţii religioase, foile eparhiale îşi umpleau coloanele cu probleme de administraţie bisericească şi cu fapte diverse, iar literatura teologică, atâta câtă apărea, era de o constituţie destul de firavă. Problema religioasă nu era adâncită nici prin luminile teologiei, nici prin legăturile ei profunde cu viaţa spirituală a neamului.

Într'o asemenea situaţie, problema religioasă trebuia pusă – îndrăsneţ şi masiv. Fiindcă ea singură era în stare să dea vieţii peste tot orizonturi mai largi şi să adâncească în sufletul preoţilor conştiinţa misiunii lor în mijlocul poporului, ea singură era în stare să dea un elan şi o pulsaţie mai vie vieţii bisericeşti şi un fond superior organizaţiei şaguniene. Şi'n sfârşit, ea singură era în stare să strângă tradiţionala alipire de Biserică a poporului credincios şi să-i întărească forţele sufleteşti pentru lupta de rezistenţă naţională împotriva atacurilor cu cari era lovit din partea stăpânitorilor străini.

Mi-am zis atunci: Ne trebue un organ de publicitate, o revistă în care să se pună problema religioasă şi să se înceapă lupta pentru spiritualizarea vieţii noastre bisericeşti. Şi am înfiinţat atunci Revista Teologică.

A fost o iniţiativă îndrăsneaţă, în mijlocul unor împrejurări neprielnice. Dovadă că am întâmpinat cu ea o considerabilă opoziţie. Între altele, opoziţia idealistă a dlui O. Goga, iscusitul poet şi crainic al aspiraţiilor noastre naţionale. D-sa credea că intensificarea preocupărilor religioase în sânul preoţimii va slăbi frontul luptei noastre naţionale. Eu am profitat din această opoziţie, fiindcă mi-am dat şi mai bine seama, că tocmai întărind şi adâncind în clerul şi'n poporul românesc convingerile religioase, credinţa în Dumnezeu, îl dăm cea mai puternică bază şi'n lupta de rezistenţă naţională.

Un lucru însă cu atâta însufleţire nu se putea împotmoli. Revista a mers înainte, câştigându-şi tot mai multe simpatii în mijlocul clerului nostru.

De altfel, mărturisesc cu o firească bucurie, că'n opera pe care o întreprinsesem am avut dela început şi sprijinul devotat al unor buni tovarăşi de lucru. Între ceice m'au încurajat chiar şi în ideia întemeierii revistei, iar mai apoi cu scrisul său, a fost P.C. Părintele Dr. Gh. Ciuhandu, astăzi consilier eparhial la Arad. Tot în rândul celor ce au colaborat la Revista Teologică încă din primul an al apariţiei ei, au fost Părintele Gr. Pletosu, Dr. Şt. Pop (Gruia), pe vremea aceea preot greco-catolic, iar astăzi ortodox, profesor la Academia teologică din Caransebeş, şi mai ales Î.P.C. Sa Arhim. I. Scriban, pe-atunci superiorul capelei ortodoxe din Baden-Baden (Germania). Mi-aduc aminte, par'ca fost numai ieri, de întâlnirea noastră. Eram într'o călătorie în străinătate cu regretatul meu prietin I. Borcea (1907). Trecând prin Heidelberg, neam abătut la un curs al profesorului de teologie Lemme. Aici am întâlnit pe Păr. I. Scriban. Ne-am cunoscut personal – căci din scris ne cunoşteam de mai nainte – şi din acel an Î.P. C. Sa şi-a început colaborarea la Revista Teologică, rămânând până astăzi un credincios sprijinitor al ei, cu scrisul său totdeauna vioiu şi robust.

Sporindu-se secerătorii – lucrul Domnului sporia şi el dintr'un an în altul. După războiul întregirii noastre naţionale, această holdă roditoare am dat-o în grija altor secerători. Din 1921 până în 1923 Revista Teologică a fost condusă de Părintele P. Moruşca, astăzi stareţul sfintei mănăstiri Hodoş Bodrog, iar dela această dată încoace sarcina redactării ei o poartă Părintele profesor Nicolae Colan, rectorul Academiei Teologice „Andreiane" şi sunt fericit să spun: spre deplina mea mulţumire.

Astăzi, Revista Teologică e'n al douăzeci şi cincilea an al apariţiei sale. De sigur, nu e mică bucuria pe care o simt cu prilejul acestui jubileu, care-mi evocă atât de plăcute amintiri.

Cu dragostea caldă care m'a îndemnat să aprind această făclie pentru Biserica şi preoţimea noastră, împărtăşesc Prea Cucernicului redactor de astăzi, preţioşilor colaboratori şi harnicilor cetitori arhiereasca mea binecuvântare şi rog pe bunul Dumnezeu să o aibă şi de aici înainte sub scutul Său cel preaînalt.

† NICOLAE
arhiepiscop şi mitropolit

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR

– 1600 de ani de la mutarea sa în veşnicie

Sfântul Ioan Gură de Aur este o personalitate patristică cu totul excepţională a secolului al IV-lea, care a dominat şi a ilustrat opera sa într-un mod incomparabil. Niciun alt Sfânt Părinte al timpului său – cel puţin în Răsărit –, nu s-a distins şi nu a captat interesul contemporanilor şi stima posterităţii, cum a făcut-o

el, iar epoca în care a trăit a fost înregistrată de istorie şi a rămas în conştiinţa Bisericii ca fiind *„de aur"*. Timpul sau *„veacul de aur"* de atunci şi în continuare ne oferă *„modele de aur"* şi cu ele „soluţiile de aur" în cugetarea teologică, în propovăduirea şi în misiunea creştină.

Celui căruia contemporanii şi posterioritatea i-a conferit apelativul de „Hrisostom – adică Gură de Aur", s-a născut la Antiohia într-o familie creştină nobilă. În pofida faptului că nici un alt Sfânt Părinte sau autor patristic nu a avut mai mulţi biografi, începând cu Palladius şi până la căderea Imperiului Bizantin, totuşi nu s-a putut stabili cu exactitate anul naşterii. Majoritatea cercetătorilor îl aşează în intervalul anilor 344-354. Mama sa, Antuza, era grecoaică, iar tatăl său, Secundus, ofiţer cu rang înalt în armată, era roman. La numai 20 de ani, mama sa rămâne văduvă, fără sprijin şi cu doi copii. Antuza s-a preocupat neîncetat de formarea intelectuală şi morală a fiului său, oferindu-i acestuia condiţiile şi şansa de a studia la cele mai vestite şcoli ale vremii şi cu cei mai renumiţi profesori. Astfel, a urmat cursurile de retorică cu vestitul profesor Libaniu şi cele de filozofie cu filosoful Androgaţiu.

Precizăm faptul că pentru Antuza, mama sa, Ioan era singura nădejde şi mângâiere. Aceasta a luptat chiar împotriva ardorii pe care Sf. Ioan o manifesta pentru viaţa monahală. De la mama sa a primit duioşia inimii, delicateţea sentimentelor şi credinţa profundă. Reflectând la aceste virtuţi, Sf. Ioan ne învaţă cum trebuie preţuită femeia, cu toată discriminarea la care ea era supusă atunci. Mai târziu, în *Omiliile* sale la *Cartea Facerii*, el subliniază fără echivoc ideea că Dumnezeu a dat şi femeii menirea de a stăpâni universul, căci este egală în onoare cu bărbatul. Când retorul Libaniu a auzit că Antuza are 40 de ani şi că de 20 de ani îşi pierduse soţul, ducându-şi văduvia cu cinste şi demnitate, a exclamat: „Zeilor, ce femei există printre creştini!" Libaniu l-a îndrăgit atât de mult, încât la moartea sa, când a fost întrebat pe cine ar vrea să lase urmaş, a răspuns fără ezitare: *„Pe Ioan, dacă nu mi l-ar fi furat creştinii"*.

În ceea ce priveşte formarea sa teologică, precizăm că după noţiunile elementare primite de la mama sa, intră sub îndrumarea episcopului Meletie al Antiohiei, de la care primeşte botezul în 372. Ca profesori între ale teologiei i-a avut pe Diodor, viitorul episcop de Tars şi pe Carterie. În acelaşi timp el s-a dedicat şi studiului marilor autori creştini de până la el, în special alexandrini. Meletie este cel care a văzut în tânărul acela strălucitor, un viitor mare Părinte şi ierarh al Bisericii lui Hristos, luându-l pe lângă el şi după o scurtă perioadă de ucenicie l-a făcut lector (citeţ).

În 374, după ce mama sa a trecut la cele veşnice, Sf. Ioan a plecat în munţii Antiohiei, dând frâu liber dorului său după viaţa monahală. Timp de patru ani a dus o viaţă aspră de asceză şi privaţiuni, sub conducerea unui bătrân ascet. Apoi timp de doi ani s-a retras, singur, într-o peşteră, unde, datorită ascezei, hranei puţine şi frigului, s-a îmbolnăvit de stomac şi rinichi.

În 380 s-a întors în Antiohia, unde un an mai târziu, bătrânul episcop Meletie l-a hirotonit diacon. Din această perioadă datează celebrul său tratat *Despre preoţie*. În 386, urmaşul lui Meletie, Flavian, l-a hirotonit preot. După hirotonia întru preot, activitatea sa s-a împărţit între slujire, catehizarea catehumenilor şi munca de redactare a scrierilor sale de tinereţe. De asemenea, a primit în calitate de preot, misiunea de a predica în Biserica principală din Antiohia. Timp de doisprezece ani, între 386-397, şi-a împlinit ascultarea cu mult zel, încât chiar de atunci a fost supranumit „Gură de Aur". Prin cuvântul său înaripat şi convingător, a reuşit să câştige sufletele celor care-l ascultau.

Perioada aceasta fericită şi binecuvântată din viaţa sa s-a încheiat într-un mod brusc, în septembrie 397, când a murit Patriarhul Constantinopolului Nectarie, iar el a fost ales să-i succeadă în scaunul patriarhal din capitala Imperiului. Lucrarea la împlinire a acestui plan a fost încredinţată prea puternicului ministru Eutropius, care, cu abilitate, a reuşit să-l aducă pe Ioan la Constantinopol, fără să tensioneze atmosfera în rândul credincioşilor antiohieni, care-şi iubeau cu mult patos păstorul lor sufletesc, şi să-i impună pentru această demnitate, fiind hirotonit la 26 februarie 398, de către Teofil al Alexandriei, care era unul din oponenţii săi făţişi.

La scurtă vreme după instalare, Sf. Ioan a demarat o serie de reforme menite să îmbunătăţească viaţa internă a Bisericii, care, însă nu au fost receptate aşa cum se cuvine nici de cei mai apropiaţi colaboratori ai săi. Măsurile dure de ordin administrativ pe care le-a inteprins, în special reformele cu privire la viaţa clerului şi luxul de la curte, i-au creat nenumăraţi duşmani.

Având un suflet nobil, împodobit cu alese virtuţi, fără ură şi invidie, lipsit însă şi de diplomaţie – calitate atât de necesară unui conducător bisericesc –, el nu înţelegea intrigile de la palat, unde primau relaţiile subterane, dorinţa de putere, după demnităţi lumeşti şi îmbogăţire rapidă. Toate aceste realităţi dure cu care s-a confruntat, contrastau violent şi dureros cu idealul şi dorul său după o viaţă creştină autentică.

Astfel, pe lângă duşmanii de opinie, Sf. Ioan şi-a făcut şi unii personali între care şi ministrul Eutropius, cel care sprijinise aducerea sa la Constantinopol. Acesta era un om vicios, avid de bani, lacom şi dornic de onoruri, având toate „calităţile" pentru a putea fi urât de contemporani şi de a nu scăpa criticii

(continuare în pag. 11)

Pr. Lect. Dr. Ioan Mircea IELCIU

Episcopia Ortodoxă Română a Covasnei şi Harghitei, *Almanahul Grai Românesc – 2006*,

Editura „Grai Românesc", Miercurea-Ciuc, 2006

Semnalăm apariţia primului număr al *Almanahului Grai Românesc – 2006*, editat de Episcopia Ortodoxă Română a Harghitei şi Covasnei, „maica" iubitoare şi ocrotitoare a românilor ortodocşi din arcul intracarpatic.

Numărul este dedicat împlinirii a 10 ani de la înfiinţarea Centrului Eclesiastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan". Chipul luminos al acestui vrednic ierarh se şi află, în medalion, pe coperta almanahului.

Preşedintele comitetului de redacţie este P.S. Episcop Ioan Selejan, iar redactorul responsabil este omul de cultură Dr. Ioan Lăcătuşu, directorul Centrului Eclesiastic de Documentare.

Rubricile ce grupează materialele cuprinse în volum sunt următoarele:

I. Biserică şi societate la izvoarele Oltului şi Mureşului.

II. Oază de Ortodoxie şi Românitate la Curbura Carpaţilor.

III. Credinţă ortodoxă şi Grai românesc în Arcul intracarpatic.

IV. Personalităţi de ieri şi de azi din sud-estul Transilvaniei.

V. Manifestări de cultură şi spiritualitate românească.

VI. Din activitatea editorială.

VII. Addenda

Scopul almanahului este formulat în Cuvântul înainte al Redacţiei: „Să răspundă multiplelor întrebări privind condiţia şi destinul de creştini ortodocşi şi de Români a fraţilor noştri trăitori în această parte de ţară, cu specificul său multietnic şi pluriconfesional, în perspectiva integrării României în Uniunea Europeană" (p. 6).

Almanahul de curând apărut se înscrie ca o continuare a altor iniţiative, pe plan cultural, pastoral-misionar şi duhovnicesc, pe care Episcopia Covasnei şi întâistătătorul ei – P.S. Ioan Selejan le-au avut în intervalul scurt de un deceniu de la acea dată memorabilă din septembrie 1994, când Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, sub adumbrirea Sfântului Duh, a hotărât înfiinţarea acestei noi eparhii. Se cuvin astfel menţionate decizii anterioare, precum: întemeierea foii de spiritualitate ortodoxă „Grai Românesc", în 1999, şi editarea, în 2003, a impunătorului volum de sinteze monografice: „Românii din Covasna şi Harghita. Istorie. Biserică. Şcoală. Cultură". Ar mai fi de amintit şi alte iniţiative, dar ne limităm doar la acestea.

Precum era de aşteptat, sunt incluse în almanah şi materiale ce vizează probleme sensibile ale zonei în care îşi împletesc destinul români, maghiari şi alte etnii, precum şi ortodocşi, catolici, greco-catolici şi protestanţi.

Chiar cu un astfel de material debutează prima rubrică, dintre cele menţionate. Materialul este semnat de P.S. episcop Ioan Selejan şi este intitulat: *„Judeţele Harghita şi Covasna – o insulă a Şerpilor în centrul României"*. Se au în vedere probleme precum Legea statutului minorităţilor naţionale, separarea abuzivă a şcolilor maghiare de cele române, dificultăţile pe care le întâmpină românii în rezolvarea propriilor lor interese de ordin social, cultural, comunitar, şi nu în ultimul rând sentimentul lor de frustrare datorat lipsei de interes a autorităţilor locale şi centrale faţă de ei.

P.S. episcop Ioan Selejan se raportează la toate problemele semnalate cu moderaţie şi străin de orice abordare politicianistă, dar asumându-şi responsabilitatea unui cunoscător avizat a realităţilor sociale, culturale, etnice şi religioase din propria eparhie. P.S. Sa aminteşte cu tristeţe despre satele de români maghiarizaţi din cele două judeţe Harghita şi Covasna, care români se roagă la biserică în limba română, dar acasă şi în societate gândesc şi vorbesc ungureşte şi au şi nume ungureşti.

Aceeaşi preocupare pentru păstrarea identităţii naţionale a românilor şi întărirea autorităţii statului român în judeţele Covasna, Harghita şi Mureş este evidenţiată şi în materialul semnat de av. Ioan Solomon, care este de fapt relatarea despre un eveniment ce a avut loc în 18 noiembrie 2006, în localitatea Izvorul Mureşului. Forumul civic al Românilor din Harghita şi Covasna, împreună cu Despărţământul ASTRA Mureş au organizat, la data arătată, o Adunarea reprezentanţilor românilor din judeţele menţionate, care adunare a formulat o *Notă* cu probleme care reclamă intervenţia puterii locale şi a celei centrale, precum şi susţinerea altor instituţii centrale, precum şi susţinerea altor instituţii precum Patriarhia Română, Academia Română, Mass-media şi Societatea civilă pentru respectarea legislaţiei în vigoare în toată ţară, în domenii cum sunt cele ale administraţiei publice locale, ale învăţământului şi culturii, ale economicului şi socialului unde, în ce îi priveşte pe români, se semnalează discriminări pe criterii etnice.

Un spaţiu larg din cuprinsul almanahului este dedicat activităţii culturale a Episcopiei Covasnei şi Harghitei, iar un serial de materiale prezintă bilanţul înfăptuirilor Centrului Eclesiastic de Documentare „Mitropolitul Nicolae Colan", din Sfântul Gheorghe, în cei zece ani de la înfiinţare. Practic sunt înfăţişate, în desfăşurarea anuală, toate etapele parcurse de această instituţie de cultură în intervalul dintre 1996 şi 2006. Intră aici toate demersurile şi acţiunile de identificare, colectare, cercetare şi valorificare a documentelor ce atestă prezenţa şi dăinuirea populaţiei româneşti şi a spiritualităţii ortodoxe în localităţile de pe raza eparhiei. Multitudinea altor înfăptuiri face imposibilă înşiruirea lor, fie şi selectivă. Ne vom limita de aceea a spune că scopul cu care a fost întemeiat Centrul de Documentare s-a materializat în modul cel mai pilduitor. Numărul personalităţilor locale şi din toată ţara, care au răspuns apelului Centrului, este cu adevărat impresionant. Este vorba de academicieni, istorici, profesori, preoţi, muzeografi, artişti plastici şi încă alte multe categorii de cercetători şi specialişti, oameni de cultură şi ziarişti care au sprijinit într-un fel sau altfel.

Găsim, în cuprinsul almanahului, şi materiale omagiale dedicate unor ilustre personalităţi care s-au născut în localităţi din această parte de ţară a Covasnei, Harghitei şi Mureşului, precum: patriarhul Miron Cristea, Mitropoliţii Nicolae Colan şi Alexandru Nicolescu, episcopii Iustinian Teculescu, Veniamin Nistor şi Emilian Antal, scriitorii şi publiciştii Octavian C. Tăslăuanu, Nicolae Bogdan, Ghiţă Papp, Romulus Ciofloc şi consilierul arhiepiscopesc de la Sibiu – Gheorghe Papuc, iar din cei ce sunt în viaţă – acad. Horea Colan, fratele mitropolitului Nicolae Colan.

Se adaugă aici şi prezentările unor preoţi martiri care de asemenea aparţin acestor plaiuri. Este vorba de călugărul Dionisie Şova de la Mănăstirea Făgeţel (Covasna) şi de preotul Aurel Negoescu din Gheorgheni, primul asasinat în condiţii neelucidate în propriul schit, în 1951, iar al doilea mort la canal, în 1952, unde a fost deportat.

Cu îndreptăţire se află creionat în cuprinsul almanahului şi chipul vrednicului de pomenire mitropolit Antonie Plămădeală al Ardealului, pe care localnicii îl pomenesc între ctitorii noii Episcopii a Covasnei şi Harghitei.

În mai multe articole este adusă în atenţie activitatea şi zestrea patrimonială a „Muzeului Carpaţii Răsăriteni", care a luat fiinţă odată cu Centrul Eclesiastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan".

Nu în ultimul rând, redacţia Almanahului a găsit cu cale să omagieze şi personalitatea celor doi conducători eparhiali din Mitropolia Ardealului: Î.P.S. Laurenţiu Streza, arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, şi P.S. Ioan Selejan, episcopul Covasnei şi Harghitei.

Însumând aproape 300 de pagini, Almanahul Grai Românesc – 2006 se înscrie ca o foarte valoroasă carte, cu un bogat conţinut enciclopedic şi cu ţinută grafică pe măsura cuprinsului. „Telegraful Român", care a prezentat detaliat, pe tot parcursul anului 1994, momente legate de înfiinţarea Episcopiei Covasnei şi Harghitei (11 ianuarie 1994), alegerea întâistătătorului acesteia, în persoana arhimandritului Ioan Selejan, superiorul Aşezămintelor Româneşti din Ţara Sfântă (12 iulie 1994), hirotonia noului ales episcop (20 iulie 1994) şi instalarea sa (în Duminica din 25 septembrie 1994), consemnează şi acum cu satisfacţie şi această nouă apariţie editorială, în care se reflectă toate acele momente, cu roade în timp atât de binecuvântate pentru românii ortodocşi şi locurile în care aceia trăiesc.

Pr. Prof. DUMITRU ABRUDAN

Un popas duhovnicesc la biserica „Pogorârea Duhului Sfânt" din parohia „Valea-Aurie" - Sibiu

Duminică, 31 decembrie 2006, Înalt Prea Sfinţia Sa dr. Laurenţiu, arhiepiscopul Sibiului şi mitropolitul Ardealului, a răspuns invitaţiei preoţilor slujitori şi enoriaşilor din parohiile Valea Aurie I şi II, Sibiu, de a le binecuvânta lucrările înfăptuite până în prezent, la noua lor biserică, având hramul „Pogorârea Sfântului Duh".

Iniţial a fost o singură parohie ortodoxă română „Pogorârea Duhului Sfânt", din acel cartier, nou şi el. A fost înfiinţată în anul 1990, cu aprobarea Arhiepiscopiei Ortodoxă Române Sibiu, cu nr. 1544/ 1990, şi a Ministerului Cultelor nr. 3725/1990, fiind numit ca paroh preot Simion Săsăujan.

După prezentarea proiectului de către arhitectul Ion Ene, Primăria Municipiului Sibiu a aprobat locul de construcţie al bisericii, cu actul nr. 436/01.02.1991.

Piatra fundamentală a fost pusă în luna iunie 1990 de către pururea pomenitul Mitropolit Dr.

Antonie Plămădeală, împreună cu episcopul de atunci, Prea Sfinţitul Serafim Făgărăşanul.

Între anii 1990-1993 serviciile religioase au fost oficiate într-o biserică de lemn, timp în care s-au lucrat fundaţia şi demisolul bisericii celei mari.

În perioada 1994-2000 slujbele religioase s-au oficiat în demisolul bisericii, iar din anul 2000 s-au săvârşit în spaţiul de sus. În anul 2001, la cererea Pr. Săsăujan Simion, parohia a fost împărţită în două. La a doua parohie a fost numit preotul Valentin Sicoe.

În anul 2004 s-a început lucrarea de pictură a bisericii de către pictorul Pioara Oprea. Până în prezent s-a executat jumătate din suprafaţa prevăzută a se picta.

Biserica are un minunat iconostas din lemn de stejar, sculptat la Târgu Neamţ. A fost pictat de către pictorul Vasile Karp (restaurator al Schitului „Prodromu" Sf. Munte Athos).

Alături de pictură, biserica este împodobită cu vitralii, executate de firma Virgil Moraru din Iaşi. În exterior, la intrarea în biserică, sunt executate 2 mozaicuri reprezentând: „Izvorul Tămăduirii" şi „Pogorârea Sfântului Duh".

Pentru anul 2007, Consiliile Parohiale şi Adunările Parohiale au aprobat, în buget, la capitolul Investiţii, construcţia unei clopotniţe, împrejmuirea cu zid de cărămidă a terenului bisericii, cu porţi de fier şi pardoseală în faţa bisericii.

Ridicarea bisericii, precum şi toate lucrările care s-au efectuat, au fost posibile numai printr-o contribuţie şi colaborare a preoţilor cu Consiliile Parohiale, Comitetele Parohiale, cu enoriaşii şi cu toţi binefăcătorii bisericii.

Pe lângă parohie funcţionează Asociaţia „Sfântul Nicolae", înfiinţată în anul 1995 prin iniţiativa preotului Simion Săsăujan.

Motivul înfiinţării Asociaţiei a fost legat de problemele sociale existente în comunitate:

– 25 de copii proveniţi din familii monoparentale, prin decesul unui părinte sau prin divorţ, familii aflate în dificultate financiară;

– 40 de vârstnici, peste 60 de ani, singuri, bolnavi cu deficienţe psihice şi locomotorii, fără sprijin familial şi cu o situaţie socio-economică dificilă.

Scopul Asociaţiei: ajutor umanitar

Activitatea Asociaţiei: trei proiecte în derulare.

Proiectul I : „Centrul de sprijin şi asistenţă pentru copil şi familie".

– acordarea zilnică a unei mese de prânz la un număr de 25 de copii;

– sprijin educaţional pentru integrare şcolară şi prevenirea abandonului şcolar, pregătirea lecţiilor pentru ziua următoare, recuperare psiholigică, consiliere în situaţie de comportament ca: absenteism, abandon şcolar, agresivitate, depresie.

Proiectul II : „Servicii sociale cu caracter primar şi de suport pentru persoane vârstnice".

– beneficiari sunt 40 de persoane din oraşul Sibiu, cu vârste de peste 60 de ani, care primesc masa la domiciliu, consiliere spirituală şi psihologică.

Proiectul III: „Construcţia unui Aşezământ Social pentru copii şi vârstnici în dificultate".

În prezent Asociaţia îşi desfăşoară activitatea în demisolul bisericii.

Au început lucrările de construcţie a unui Aşezământ Social pentru a scoate copiii din camerele de la subsol şi a le oferi săli de activităţi luminoase şi noi condiţii pentru formarea lor în viaţă.

Parteneriate încheiate:

– Serviciul Public de Asistenţă Socială al Primăriei Sibiu;

– Direcţia Generală de Asistenţă Socială al Protecţiei Copilului a judeţului Sibiu;

– Direcţia Muncii Solidarităţii Sociale şi Familie – Sibiu;

– Inspectoratul Şcolar al Judeţului Sibiu;

– Facultatea de Teologie Ortodoxă „Andrei Şaguna" Sibiu;

– Facultatea de Ştiinţe – Catedra de Sociologie – Sibiu;

– Şcoala Specială nr. 1 Sibiu;

– Şcoala nr. 25, Sibiu – şcoala din Cartier.

Contacte de voluntariat:

Două persoane de naţionalitate germană fac voluntariat la Asociaţie de două ori pe săptămână. Contractele au fost făcute prin intermediul doamnei consilier Gerlinde Gabler Braun.

Practica socială:

– 40 de studenţi de la Facultatea de Teologie şi Sociologie au făcut practica la Asociaţie cu personal de specialitate.

La Sf. Liturghie ce s-a oficiat în data menţionată a luat parte, ca invitat al Înalt Prea Sfinţiei Sale şi Domnul Dr. Teodor Baconski, consilier al preşedintelui ţării şi fost ambasador al României, la Vatican.

La momentul potrivit, Î.P.S. Mitropolit Laurenţiu a adresat tuturor celor prezenţi un cuvânt duhovnicesc care se publică în prezentul număr al Telegrafului Român.

A vorbit în continuare şi Domnul. Teodor Baconski, care a mulţumit pentru invitaţia primită şi a arătat că se află la Sibiu spre a fi prezent, în ziua de 1 ianuarie 2007, la momentul festiv de debut al programului „Sibiu-capitală culturală europeană – 2007", moment care va fi onorat de prezenţa preşedintelui României, a primului ministru şi a altor autorităţi.

Oaspetele a ţinut să aprecieze apoi că este legat sufleteşte de Sibiu, prin faptul că aici şi-a făcut jumătate din pregătirea universitară, fiind student la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna", unde a absolvit primii doi ani de studii. Era înainte de revoluţie, când restricţionările de ordin politic nu favorizau o desfăşurare plenară a tuturor programelor universitare. Totuşi, facultatea sibiană număra la momentul respectiv cadre didactice de prestigiu academic, ceea ce a constituit o garanţie a unei temeinice pregătiri teologice şi duhovniceşti.

Părintele Simion Săsăujan, parohul locului, a făcut o prezentare a stadiului de organizare şi derulare a activităţilor parohiei şi a serviciului de asistenţă socială de pe lângă parohie. A mulţumit apoi Î.P.S. Sale şi oaspeţilor pentru faptul de a fi răspuns invitaţiei de a săvârşi o Sfântă Liturghie în noua biserică parohială şi în mijlocul comunităţii de credincioşi din cartierul „Valea Aurie" – Sibiu.

REDACŢIA

O lucrare pilduitoare: zidirea unei biserici şi implicare în slujirea socială*

Ne aflăm astăzi la sfârşitul unui an, într-o duminică legată de Naşterea Domnului, zi în care încheiem un Praznic şi punem capăt unei activităţi pe care noi am desfăşurat-o în cursul acestei perioade de timp. Ne cuprinde o nostalgie la sfârşitul anului, dar în acelaşi timp suntem cuprinşi de sentimente de bucurie, nădăjduind mai mult şi dorind mai ales să lăsăm în urma noastră semne binecuvântate. Semnele acestea binecuvântate sunt urmele pe care lăsându-le în viaţă vor grăi când noi vom fi în lumea cealaltă. Şi un semn binecuvântat este biserica pe care Dumneavoastră aţi construit-o şi în care pentru prima dată vin acum ca arhiereu să slujesc, să ne rugăm împreună ca Dumnezeu să ne ajute ca în anul în care intrăm să o consacrăm printr-un eveniment deosebit. Şi avem acum deosebita bucurie de a sluji împreună cu un prieten vechi de-al nostru şi mereu nou, cel care a absolvit Facultatea de Teologie din Sibiu şi a ajuns prin rânduiala lui Dumnezeu, prin vrednicia sa, prin capacitate şi pregătire deosebită consilier al preşedintelui României. Este vorba de Dl. ambasador Teodor Baconski. A rânduit Dumnezeu să avem în politica externă, în ceva care nu se schimbă aşa din patru în patru ani, un om care a reprezentat România şi care astăzi ne bucură în mod special că a venit cu întreaga familie.

În ambianţa acestei bucurii, daţi-mi voie să vă spun câteva cuvinte despre Praznicul aceasta, despre această sărbătoare şi să ne rugăm Bunului Dumnezeu ca trecerea aceasta peste ani, trecerea aceasta spre Noul An să fie o trecere binecuvântată.

Iubiţi credincioşi,

În duminica aceasta noi practic încheiem Praznicul Naşterii Domnului. Praznicele mari, praznicele împărăteşti sunt pregătite cu câteva zile sau chiar mai mult, cu o perioadă mai îndelungată de timp de aşa-numită înainte prăznuire.

Despre Crăciun noi am auzit cântându-se deja de mult, în timpul postului: „Hristos se naşte, măriţi-L, Hristos din ceruri, întâmpinaţi-L, Hristos pe pământ, înălţaţi-vă, cântaţi Domnului tot pământul". Praznicul în sine a fost serbat la o dată fixă, în 25 decembrie. S-a prelungit încă cu două zile de prăznuire, soborul Maicii Domnului şi sărbătoarea Sf. Arhidiacon Ştefan. A doua zi după marele praznic, totdeauna se serbează personajele principale care au participat la săvârşirea evenimentului în sine. Iar a treia zi a fost închinată Sf. Arhidiacon Ştefan, primul martir creştin. Perioada următoare până la încheierea sărbătorii se numeşte perioada de după serbare şi noi am simţit-o mai deplin ca orice praznic, pentru că ne-au însoţit colindele noastre. Aceste mărturii extraordinare ale creştinătăţii neamului românesc, pentru că ele sunt de fapt laudă adusă Întrupării Domnului. Îl întâmpinăm pe Mântuitorul Hristos născut în peştera din Bethleem, pe Pruncul născut pentru mântuirea noastră, deşi El este de fapt sălăşluit în inima fiecăruia dintre noi. Continuăm deci sărbătoarea până la o anumită zi, până la sfârşitul anului. În 31 decembrie are loc încheierea sau odovania praznicului, în care s-au repetat toate cântările praznicului respectiv.

Să înţelegem de fapt în ce constă sărbătoarea aceasta! Este ea doar o comemorare? Noi avem foarte multe evenimente pe care ni le amintim, fie din viaţa noastră personală, fie din viaţa publică. Evenimentele acelea sau memorialul se consumă ca atare în ziua respectivă printr-o amintire, prin solemnităţi. Dar noi constatăm că evenimentul rămâne departe de noi. Pentru câteva momente ni le-am adus aminte, ele apar în memoria noastră. Liturgic se întâmplă însă o taină mare, un miracol, pentru că în momentul în care noi comemorăm, adică ne amintim de un eveniment din viaţa Mântuitorului Iisus Hristos, evenimentul respectiv devine pentru noi un eveniment real. Întotdeauna noi săvârşim Sf. Liturghie, iar aici este prezent Hristos Însuşi. Este Hristos Cel care se împărtăşeşte credincioşilor prin Trupul şi Sângele Său. Este Hristos Care vine în prezent cu toată istoria Sa, istoria mântuirii. Noi Îl vedem şi Prunc, dar Îl vedem şi Înviat, Înălţat la ceruri, şezând de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl. Îl vedem şi ca Judecător, venind la sfârşitul veacurilor pentru noi, să ne judece şi să ne ofere ceea ce se cuvine după munca pe care am desfăşurat-o în lumea aceasta. Deci fiind prezent Hristos, Naşterea Sa devine pentru noi un eveniment spiritual deosebit. Nu doar prin minte noi îl comemorăm, ci Hristos se sălăşluieşte în inima noastră, se naşte în sufletul fiecăruia dintre noi şi noi devenim contemporani cu acest eveniment. De aceea niciodată evenimentele acestea sărbătorite nu sunt amintite la trecut. Se spune: „Hristos Se naşte" nu „Hristos S-a născut". În colinde, când se foloseşte formula aceasta – „s-a născut" – spunem: „Astăzi s-a născut Hristos, / Mesia chip luminos". Se naşte Hristos în sufletul nostru. Perioada aceasta mai lungă de prăznuire este anume rânduită de Biserică pentru ca să amintească toate evenimentele. În perioada pregătitoare, în timpul Postului, noi am trecut unele examene personale, pentru că Postul a fost rânduit atunci când se pregăteau să vină la creştinism cei din alte religii, cei din religiile păgâne, cărora li se acorda o perioadă de timp de pregătire. Şi acum Biserica face cu noi acelaşi lucru. În fiecare duminică noi am trecut un examen, şi atenţia deosebită în timpul Postului a fost îndreptată spre bunurile materiale şi legătura noastră cu ele.

Chiar înainte de Post, în Duminica bogatului nemilostiv şi a săracului Lazăr ni s-a arătat clar că noi ne câştigăm în viaţa aceasta raiul sau iadul, că nu există altă stare intermediară. Au mai apărut elemente de acestea teologice, că ar fi între rai şi iad o stare intermediară, un purgatoriu care ne curăţă, ne arde. Nu există. Clar se spune în Evanghelia aceasta: „Între noi şi voi s-a întărit prăpastie mare" (*Lc.* 16, 26), respectiv cele două stări, denumite rai şi iad.

Următoarea duminică a fost a Samarineanului milostiv, înainte de a începe nevoinţa postului. Dacă noi ne-am dat seama că avem de ales între rai şi iad, avem însă şi un Mijlocitor, un Apărător, Cel care ne duce pe drumul acesta, ne călăuzeşte şi Acesta este Samarineanul milostiv, Mântuitorul Iisus Hristos. Am călătorit şi vom călători împreună cu El în timpul Postului.

Două duminici iarăşi ne cutremură, ne arată care este înţelepciunea pe care noi trebuie să o avem. Bogatul căruia i-a rodit ţarina a fost un om fără de minte, pentru că a crezut că poate moşteni lumea aceasta. Dar exact în noaptea aceea a primit sentinţa părăsirii vieţii acesteia: „Nebune! În noaptea aceasta vor cere de la tine sufletul tău. Şi cele ce ai pregătit ale cui vor fi?" (*Lc.* 12, 20) Ce faci cu tot ce ai câştigat ? El nici măcar din surplus n-a fost în stare să dea altora.

Următoarea duminică a fost Duminica Tânărului bogat, unul care îndeplinea poruncile Legii şi care avea şansă să se mântuiască. El a venit la Mântuitorul şi a cerut ceva în plus. Există şi posibilitatea aceasta de a împlini şi sfaturile evanghelice nu numai poruncile, care sunt obligatorii. A vrut să fie desăvârşit. Mântuitorul i-a spus: „Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează-Mi Mie" (*Lc.* 18, 22). Iar acesta a plecat trist pentru că legătura faţă de cele materiale, faţă de pământ era atât de puternică, încât împlinirea poruncilor din pruncie nu i-a fost de folos cu nimic, pentru că nu s-a putut detaşa de ea.

(continuare în pag. 8)

* Cuvânt rostit de către **Înalt Prea Sfinţitul Dr. Laurenţiu Streza**, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, cu prilejul vizitei la parohiile Valea Aurie I şi II din Sibiu, în data de 31 ianuarie 2006

O lucrare pilduitoare: zidirea unei biserici şi implicare în slujirea socială

(urmare din pag. 7)

Următoarea duminică ne arată că noi primim nu numai daruri materiale, ci şi daruri spirituale. Pilda talanţilor ilustrează că fiecare dintre noi am primit ca binecuvântare de la Dumnezeu daruri minunate, pe care ar trebui să le înmulţim. Suntem datori să face aceasta pentru a nu ne asemăna slugii care a îngropat talantul, cea care a auzit şi sentinţa pe măsură: „Slugă vicleană şi leneşă, ştiai că secer unde n-am semănat şi adun de unde nu am împrăştiat" (*Mt.* 25, 26). Ai ştiut că sunt sever, ai ştiut că cer de la tine să-mi dai socoteală pentru ce am investit în tine. Tu însă ai îngropat talantul. Drept urmare i-a spus: „Luaţi deci de la el talantul şi daţi-l celui ce are zece talanţi. Căci celui ce are i se va da şi-i va prisosi, iar celui ce n-are şi ce are i se va lua" (*Mt.* 25, 28-29). Ce cutremurătoare sentinţă.

A urmat o altă duminică, Duminica Vindecării femeii gârbove. În acest drum împreună cu Hristos noi purtăm povara păcatelor, simţim nevoia să o lăsăm jos pentru că ea ne face gârbovi. Nu ne lasă să privim spre înaltul cerului. De aceea a alergat către Mântuitorul Hristos această femeie care s-a atins de Mântuitorul Hristos şi a obţinut dezlegarea.

Duminica care încheie de fapt pregătirea noastră spirituală a fost Duminica Chemării la Cină. Duminică care ne transmite pe tot timpul anului sfânta chemare de la Liturghie: „Cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste apropiaţi-vă". Au existat trei feluri de răspunsuri sau de motivaţii neîntemeiate de a veni la Cină. Unul şi-a luat pământ şi a trebuit să-l viziteze; altul şi-a luat trei perechi de boi şi-a trebuit să-i încerce; altul s-a însurat şi-a trebuit să rămână cu soţia sa, de parcă n-ar fi putut merge cu ea împreună. Unul s-a legat de pământ, celălalt de poftele simţurilor, iar ultimul de cele ale trupului.

Chemarea sfântă pe care aş vrea s-o păstraţi în inima Dumneavoastră de la Liturghie, de la Masa Împărăţie este aceasta: „Cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste". Iată trei motivaţii sau trei chemări care compensează sau distrug, înlătură motivaţiile nefireşti a celor chemaţi la cină. Frica de Dumnezeu este acest sentiment pe care-l avem noi faţă de Dumnezeu de a nu-L supăra prin nevrednicia noastră. Credinţa, care este a doua chemare, este o virtute care ne fortifică, ne întăreşte sentimentul de apropiere faţă de Dumnezeu, pentru că ştim că nu ia în seamă neputinţa noastră, ci dimpotrivă o compensează. Ea se îndreaptă prin Taina Spovedaniei, prin pocăinţa pe care o facem. Iar dragostea este virtutea divină izvorâtă din Sfânta Treime. Relaţia dintre Persoanele Sfintei Treimi este iubirea. Cele trei Persoane pot să fie reale, distincte, dar în acelaşi timp într-o unitate deplină prin iubire. Ele sunt egale şi sunt unite prin iubire. Iubirea aceasta ne-a lăsat-o Dumnezeu în fiinţa noastră, când ne-a creat. Este sentimentul, este virtutea care depăşeşte pământul şi ajunge dincolo, în cer. Pentru că din cele trei virtuţi teologice, credinţa, nădejdea şi iubirea, primele două se consumă aici. Dincolo nu mai avem nevoie de credinţă, că-L vedem pe Dumnezeu. Nu mai avem nevoie de nădejde, pentru că ni s-a împlinit totul, dar avem nevoie de iubire pentru ca să ne împărtăşim din dragostea nemărginită a lui Dumnezeu, care este de fapt anticipată aici prin Sfânta Euharistie. Masa Împărăţiei se consumă aici. Şansa vieţii noastre o avem aici. De aceea suntem chemaţi să venim mereu. Nu stabilim noi: o dată pe an, sau de două ori pe an, sau de patru ori pe an, e mult prea puţin! Deşi în cărţile noastre, în Catehisme, există această menţiune ca un credincios, un creştin să se împărtăşească în toate posturile, dacă nu măcar în două posturi mari. S-a omis cred să se treacă din 7 în 7 ani sau o dată în viaţă. Cine poate garanta cine trăieşte de pe o zi pe alta? Şansa vieţii noastre trebuie folosită în aşa fel încât să nu existe Liturghie la care să nu se împărtăşească cineva. M-am bucurat astăzi că s-au împărtăşit pruncii. Să-i aduceţi mereu, fiindcă ei sunt totdeauna pregătiţi. Iar dacă-i puneţi în legătură cu Hristos, nu o să-i căutaţi plângând când vor fi mai mari prin alte locuri.

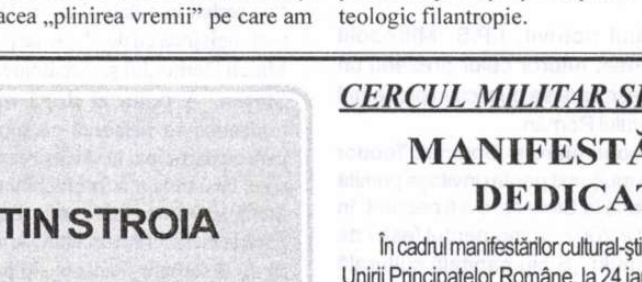

Iată pregătirea noastră înainte de Praznicul Naşterii Domnului. Duminica înainte de Praznic ne-a pus în legătură cu Cartea neamului lui Iisus Hristos. Am văzut ce a urmărit Dumnezeu prin iconomia Sa dumnezeiască, deci în planul cel veşnic al Său, ca să se găsească o persoană care să întruchipeze quintesenţa fiinţei umane, Fecioara Maria. De trei ori câte paisprezece generaţii, 7 este cifra deplinătăţii. De două ori, deci dublul lui 7, şi apoi de trei ori acea „plinirea vremii" pe care am auzit-o în ajun în Epistola către Galateni. Când va veni „plinirea vremii"? Şi a venit „plinirea vremii", căci Dumnezeu S-a făcut om. Fiul lui Dumnezeu a luat un trup ca al tuturor oamenilor, a suportat acea micşorare, a venit în lume El cel nemărginit, a acceptat să fie limitat într-o persoană, în aşa fel încât Dumnezeu să fie împreună cu omul în Persoana Mântuitorului Iisus Hristos. A venit în condiţii deosebite de umilinţă, de smerenie, pentru că Dumnezeu este smerit în deplinătatea cuvântului. Dumnezeu nu se laudă pe Sine niciodată, pentru că El este tot ceea ce trebuie să fie. A venit însă şi S-a născut în peştera din Bethleem tocmai pentru ca orice fiinţă umană, chiar şi din cea mai de jos stare a existenţei sale, să fie cuprinsă în firea omenească a Mântuitorului Iisus Hristos. De aceea a venit. Nu S-ar fi născut Pruncul pentru a impresiona că S-a născut într-un mare palat, nu S-a născut Pruncul Care Se va jertfi pe Sine, pentru că jertfa a venit ca o lucrare prevăzută de Dumnezeu în planul Său cel veşnic. Omul a greşit, omul trebuia singur să plătească, însă acesta nu putea singur să plătească. Din această cauză Dumnezeu S-a făcut om. De aceea Pruncul Care s-a născut în peştera Bethleemului şi Care, iată, că acum, astăzi, am auzit că a plecat în Egipt, s-a întors din Egipt, a rămas ca să crească, să se întărească.

Mâine vom serba Tăierea Împrejur, la opt zile de la naştere, iar apoi toate evenimentele din viaţa Sa pământească le vom comemora într-un an liturgic, într-un an bisericesc pentru ca noi să participăm şi să ajungem cu El, în momentul culminant al vieţii Sale, pe dealul Golgota, când s-a jertfit pentru noi, pentru ca apoi să ne bucurăm de măreaţa Înviere.

V-am spus, iubiţi credincioşi, toate aceste lucruri ca să înţelegeţi că noi suntem într-o şcoală a lui Hristos, că noi suntem obligaţi să trecem în fiecare duminică şi în fiecare sărbătoare un examen pe drumul sfinţeniei, un examen pe drumul acesta al înnoirii spirituale, pentru a ne îmbogăţi în Hristos, pentru a avea posibilitate să dăm şi altora, făcându-ne mai bogaţi prin dragoste, prin prietenie, prin apropiere, prin ceea ce numim noi teologic filantropie.

Şi amintesc cu drag de lucrarea care se săvârşeşte aici de către preoţii Dumneavoastră, care este una binecuvântată de Dumnezeu. Să ştiţi că dacă n-aţi fi avut şi instituţia aceasta socială care caută să împartă dragostea şi altora, nu v-ar fi ajutat Dumnezeu aşa de repede să înfrumuseţaţi lăcaşul acesta, să-l ridicaţi. N-am fi putut să fim astăzi împreună, să aducem slavă şi mulţumire lui Dumnezeu pentru tot ceea ce ne-a dat în anul care a trecut. Iată, suntem bucuroşi şi vă chemăm ca şi la sfârşitul acestei zile, adică aproape de miezul nopţii, de la 11 la 11,30 să fiţi în biserică. Oferiţi-i lui Dumnezeu o jumătate de oră de mulţumire după un an care a trecut şi mai ales de cerere, pentru ca să ne ajute să întâmpinăm tot ceea ce trebuie să suportăm în anul care vine. Va trebui să fim implicaţi direct, nu ne vine bunăstarea de deasupra, nu planează asupra noastră nişte daruri. Va trebui să muncim, să ne punem toată silinţa şi dragostea noastră, mai ales acum după integrarea în Uniunea Europeană, şi să oferim ceea ce avem noi. Intrăm în Comuniunea Europeană cu fruntea sus, nu mergem timoraţi, n-avem de ce să ne simţim complexaţi, deoarece suntem o ţară cu o bogăţie spirituală deosebită. Alături de alţi ortodocşi ca şi noi, bulgarii, care aderă şi ei acum, şi mai ales grecii, vom putea împreună să aducem mărturia noastră ortodoxă, în spaţiul comunitar european, că suntem cu adevărat urmaşi ai lui Hristos. Mi-a plăcut totdeauna să amintesc ospitalitatea românească care este proverbială, dar şi una a împărtăşirii din darurile spirituale pe care le avem pentru că deţinem un patrimoniu spiritual deosebit, care ni s-a oferit nouă ca talant pentru neamul nostru şi pe care trebuie să-l păstrăm şi să-l înmulţim.

Să fim mărturisitori adevăraţi al Ortodoxiei credinţei noastre prin faptă, nu prin etichetă. Să mărturisiţi prin propria dumneavoastră viaţă, prin toate lucrările pe care le faceţi că sunteţi oameni demni, cinstiţi, urmaşii lui Hristos, făcându-vă părtaşi de bucuria aceasta a comuniunii cu Hristos şi cu alţii, păstrându-vă credinţa şi neamul ca cele mai de preţ daruri pe care Dumnezeu vi le-a lăsat.

Dumnezeu să ne ajute şi să ne binecuvânteze. Lui îi aducem mulţumiri astăzi, în ultima zi a anului, însă tot Lui îi adresăm şi cererea fierbinte ca anul care vine să fie unul binecuvântat.

Vă binecuvântăm pe toţi, vă urăm un an binecuvântat de Dumnezeu. Nu zic „La mulţi ani!", deşi e firesc să spunem, deoarece de la Dumnezeu vin anii, mulţimea anilor. Doresc însă să vă urez ani binecuvântaţi de Dumnezeu pentru ca să ne putem cu toţii câştiga viaţa de dincolo. Amin

IN MEMORIAM

PROHODIREA P.C. PR. LEONTIN STROIA

Joi, 14 decembrie 2006, la ora 14,30, a încetat din viaţă vrednicul de pomenire Preot Gheorghe Leontin Stroia, paroh al Parohiei Ortodoxe Române Şeica Mare, Protopopiatul Mediaş, Arhiepiscopia Sibiului, ca urmare a unui atac de cord survenit în timpul săvârşirii prohodului unui credincios din Parohia Micăsasa.

Prohodirea s-a făcut Duminică, 17 decembrie 2006, după Sfânta Liturghie, în biserica Parohiei Şeica Mare cu hramul „Sf. Apostoli Petru şi Pavel" de un sobor de peste 50 preoţi din împrejurimi, din Mediaş, Braşov, Târgu Mureş.

P.C. Sa Pr. Prof. Constantin Necula a rostit un cuvânt de învăţătură şi întărire a familiei şi credincioşilor din parohia păstorită de părintele Leontin.

Mesajul Î.P.S. Dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscop al Sibiului şi Mitropolit al Ardealului, a fost citit de P.C. Pr. Cons. Gheorghe Streza, iar cuvântul de rămas bun a fost rostit de P.C. Preot Protopop Grigorie Doru Gâdea.

Cortegiul mortuar s-a deplasat apoi de la Şeica Mare la Mediaş, unde Pr. Gh. Leontin Stroia a fost depus în Cimitirul Ortodox, unde a fost aşteptat de nenumăraţi preoţi şi credincioşi din Mediaş, Ernea, Şmig, Geacăş şi alte localităţi din jur.

Dumnezeu Bunul să-l aşeze în latura celor drepţi şi veşnică să-i fie pomenirea!

Protopop
Pr. Grigorie Doru GÂDEA

CERCUL MILITAR SIBIU:

MANIFESTĂRI CULTURAL - ŞTIINŢIFICE DEDICATE ZILEI DE 24 IANUARIE

În cadrul manifestărilor cultural-ştiinţifice dedicate Zilei Unirii Principatelor Române, la 24 ianuarie 1859, un loc aparte l-a ocupat **simpozionul** desfăşurat sub genericul ***„24 ianuarie – Ziua Unirii Principatelor Române"***. În pregătirea şi reuşita acestui eveniment ştiinţific de marcă, la care au luat parte reprezentanţii administraţiei locale, cadre militare active şi în rezervă, profesori şi studenţi din Academia Forţelor Terestre „Nicolae Bălcescu" şi din celelalte universităţi sibiene, veterani de război, alţi cetăţeni, şi-au dat concursul: Direcţia Judeţeană pentru Cultură, Culte şi Patrimoniu Cultural-Naţional Sibiu, Direcţia Judeţeană Sibiu a Arhivelor Naţionale, Garnizoana Sibiu, Academia Forţelor Terestre „Nicolae Bălcescu", Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu, Arhiepiscopia Ortodoxă Română Sibiu, Societatea Culturală „Avram Iancu" şi Cercul Militar Sibiu, gazda acestei manifestări.

Comunicările ştiinţifice prezentate au îmbrăcat întregul spectru al evenimentului omagiat: *„Deceniul luptei pentru Unirea Principatelor 1849-1858"*, conf. univ. dr. Mihai Racoviţan –Societatea Culturală „Avram Iancu"; *„Alexandru Ioan Cuza în istoriografie"*, conf. univ. dr. Mihai Sofronie – Facultatea de Istorie şi Patrimoniu „Nicolae Lupu" Sibiu; *„Personalitatea lui Alexandru Ioan Cuza în documentele Arhivei Cuza"*, prof. Alexiu Tatu – Director, Arhivele Naţionale, Direcţia Judeţeană Sibiu; *„Aspecte militare ale Unirii. Al. I. Cuza – militar şi principe"* Lt. col. Miron Brezoi – Academia Forţelor Terestre „Nicolae Bălcescu" Sibiu; *„Semnificaţia istorică a Unirii Principatelor Române"*, col(r) Puiu Şaramet – Cercul Militar Sibiu.

Simpozionul s-a bucurat şi de această dată, ca şi în alte prilejuri, de prestaţia domnului col. prof. univ. dr. Alexandru Baboş, moderator al lucrărilor, care a subliniat buna conlucrare între instituţiile de stat, culturale şi universitare, precum şi însemnătatea Unirii Principatelor Române în perspectiva dezvoltării moderne a României, a câştigării independenţei de stat, aşezarea întregii vieţi statale în acord cu dezvoltarea statelor din occidentul Europei, precum şi o premiză decisivă pentru ***Unirea cea Mare de la 1 decembrie 1918***, care a marcat încheierea procesului istoric al făuririi statului naţional unitar român.

Mesajul ştiinţific al simpozionului a fost completat şi prin **expoziţia foto documentară** *„Unirea Principatelor Române în documentele arhivelor sibiene"*.

Simpozionul s-a încheiat cu un **recital de versuri** *„Unire-n cuget şi-n simţiri"*, susţinut de artişti ai Teatrului Naţional „Radu Stanca" din Sibiu şi de membrii cenaclului literar-artistic „George Topârceanu" al Cercului Militar Sibiu.

Manifestările dedicate zilei de 24 Ianuarie s-au încheiat cu un **concert de fanfară** susţinut de Muzica militară a Garnizoanei Sibiu, sub bagheta maiorului Marius Şerbănescu. Toţi cei prezenţi s-au prins în **Hora Mare a Unirii,** în cercuri concentrice, în jurul statuii Eroilor Neamului de pe Platoul din faţa Cercului Militar Sibiu.

A consemnat: col(r) Victor NEGHINĂ

DATE CU PRIVIRE LA ZIDIREA ŞI TÂRNOSIREA UNEI BISERICI NOI: BISERICA „NAŞTEREA DOMNULUI" – SIBIU

Str. Constituției nr. 26, Parcul Tineretului

Înainte de a scrie despre istoria recentă a Parohiei „Naşterea Domnului" din Sibiu este necesar să facem o incursiune în istoria Mitropoliei Ardealului şi implicit în istoria oraşului Sibiu. Aproximativ acum 61 de ani, respectiv în 19 iulie 1940, regele Carol I aproba – prin Decretul Lege nr. 2397, publicat în Monitorul Oficial –, împroprietărirea Mitropoliei Ardealului cu 2,5 ha în zona în care azi s-a ridicat locaşul de cult. Zona era cunoscută cu numele de „Piaţa Verzelor". „Donaţiunea" era făcută pentru construirea unui aşezământ monahal în care să fie pregătite măicuţe de caritate, care să supravegheze şi să îngrijească bolnavii din diferite spitale. După mărturia credincioşilor mai în vârstă, pe locul unde acum este fântâna arteziană, ar fi fost pusă piatra de temelie. Dar vremurile învolburate, care au urmat, au împiedicat realizarea proiectului.

Parohia Sibiu-Lazaret IV a fost înfiinţată după anul de graţie 1990. Noul pr. paroh a fost numit Ioan Lupescu. Biserica nu avea lăcaş de cult propriu. Slujbele religioase pentru credincioşii acestei parohii s-au oficiat în lăcaşul de cult al parohiei Sibiu-Lazaret II, peste podul gării. În toamna

anului 2000, dintr-o magazie situată pe terenul învecinat al amplasamentului actual al bisericii, ce trebuia construită în Parcul Tineretului, str. Constituţiei nr. 26 s-a amenajat un locaş de cult provizoriu pentru slujbele necesare credincioşilor. Tot în anul 2000 pr. Ioan Lupescu a plecat în America, iar parohia a rămas vacantă. În ianuarie 2001 a fost numit, prin concurs, noul pr. paroh Ioan Coşa. S-a reluat procesul de întocmire a actelor şi după întocmirea devizului, s-au obţinut toate avizele necesare, inclusiv Autorizaţia de construcţie eliberată de Primăria Sibiu.

Biserica a fost proiectată de către arh. Liviu Niculiu. Forma arhitectonică este de cruce greacă. Biserica se încadrează în ritualul de cult ortodox cu orientarea altarului spre est. Intrarea principală se face de pe strada Constituţiei. Biserica se bucură de o perspectivă favorabilă atât dinspre Parcul Tineretului, cât şi dinspre strada Constituţiei. Are o capacitate de aproximativ 400 de locuri.

Ca plan, biserica se desfăşoară de la est la vest astfel: altarul, cu absidele laterale, naosul, pronaosul, vestibulul şi porticul de la intrare, proscomidiarul şi diaconiconul.

Biserica are amenajată la demisol o Cantină socială şi un loc special pentru pregătirea prescurilor. Absida altarului este în formă de octogon şi are prevăzută o intrare separată pentru preoţi. Biserica este în totalitate acoperită cu ţiglă, tipul: Antic solzi Bramac.

În anii 2001 şi 2002 s-au realizat lucrări la fundaţii şi demisol până la cota 0". Firma cu care am început lucrările a fost „Concefa S.A.".

În anul 2003, s-au continuat lucrările începute, s-a turnat placa şi s-a efectuat zidirea până la 5 m. Zidirea s-a realizat cu firma „S.C.Universal Construcţii".

În anul 2004 s-au turnat bolta sfintei biserici şi o parte din turn. Restul lucrărilor s-au realizat în regie proprie. Acoperişul l-a realizat meşterul Rădulescu Paul (din parohie) cu colegii dânsului.

În anul 2005 s-a acoperit sfânta biserică, cu excepţia cupolei şi a turnului, s-a tencuit în interior locaşul de cult şi s-au introdus şi instalaţia de curent electric şi încălzirea centrală.

În anul 2006 s-a tencuit în exterior bise-

rica, s-a zugrăvit, s-au acoperit cupola şi turnul clopotniţă, s-a dotat biserica cu patru clopote, s-a ridicat camera de lumânări şi s-a pavat împrejurul bisericii.

Ca şi obiective viitoare: biserica trebuie pictată şi finalizate pavajul exterior şi soclul bisericii, iar ca obiective mai îndepărtate (după finalizarea picturii) dorim să zidim un azil pentru persoanele învârstă, pe locul unde a fost capela, şi să asiguram săptămânal masa la un număr fix de persoane defavorizate. În acest sens, menţionăm că pe linie de asistenţă socială ne-am implicat cu următoarele proiecte:

– am amenajat o cantină în demisolul bisericii pe care am dotat-o cu toate cele necesare. Aici, cu binecuvântarea Î.P.S. Laurenţiu, s-a desfăşurat în iarna-primăvara anului 2006 proiectul de asistenţa socială „Ajutor celor fără cămin";

– am ajutat multe familii cu haine şi alimente de Sf. Paşti şi Naşterea Domnului;

– am strâns bani, haine şi diverse obiecte pentru sinistraţi, în urma inundaţiilor;

– am făcut, în demisolul bisericii, meditaţii gratuite la româna, matematică şi engleză;

– avem un tânăr defavorizat, pe care l-am ajutat şi stă tot timpul pe lângă biserică;

– mai multe persoane au fost ajutate prin colecta pentru operaţii costisitoare.

Acestea sunt câteva din activităţile mai importante desfăşurate în cadrul parohiei, prin care am încercat ca, pe lângă biserica care se ridică, să zidim şi biserica din suflete.

Menţionăm că parohia fiind recent înfiinţată are un număr redus de credincioşi, dintre aceştia foarte mulţi fiind pensionari, şomeri, cu posibilităţi financiare reduse, dar cu o dragoste fierbinte de a realiza un lăcaş propriu de rugăciune.

Ajutorul financiar l-am primit de la toţi credincioşii. În mod deosebit demisolul l-am dotat cu susţinerea d-lui George Becali, iar restul lucrărilor au fost susţinute de către d-nul dr. Ilie Vonica şi d-nul ing. Ilie Carabulea.

Toate aceste eforturi au fost încununate de sfinţirea lăcaşului de cult de către Înalt Prea Sfinţitul dr. Laurenţiu Streza, arhiepiscopul Sibiului şi mitropolitul Ardealului. A doua zi de Praznicul „Naşterii Domnului" Î.P.S. Sa a fost înconjurat de un impunător sobor de preoţi, diaconi şi de sute de credincioşi. Într-o aleasă bucurie şi simţire sufletească s-a săvârşit astfel actul de târnosire a acestei case pe care „Tatăl a zidit-o, Fiul a întărit-o şi Duhul Sfânt a desăvârşit-o". Hramul noului nostru locaş de închinare este „Naşterea Domnului".

Î.P.S. Laurenţiu a rostit, cu acest prilej, un cuvânt de învăţătură, care se tipăreşte în prezentul număr al „Telegrafului Român".

Potrivit tradiţiei, după sfânta Liturghie, toţi credincioşii, bărbaţi şi femei, au intrat prin uşile împărăteşti în sfântul altar, prosternându-se în faţa prestolului şi primind harul sfinţeniei.

Pr. Ioan COŞA

„SĂVÂRŞITU-S-A CÂT A FOST ÎNTR-A NOASTRĂ PUTINŢĂ, DOAMNE, TAINA RÂNDUIELII TALE"*

Cu aceste cuvinte se încheie Liturghia Sf. Vasile, cea pe care am săvârşit-o ieri şi o vom săvârşi şi în ziua sfântului, la 1 ianuarie. Sunt aceste cuvinte o concluzie la toată lucrarea pe care ne-a fost dat nouă să o săvârşim dar care este o lucrare mai presus de noi. Am săvârşit cât a fost într-a noastră putinţă, Doamne, nu ceea ce am vrut noi, ci Taina rânduielii Tale. Vedem prin aceste cuvinte cât de măreaţă este lucrarea lui Dumnezeu, care se săvârşeşte prin nevrednicia noastră, prin lucrul mâinilor noastre. Pentru că tot ceea ce facem noi pentru Dumnezeu, toate faptele bune pe care le săvârşim noi sunt întărite de lucrarea dumnezeiască. Dacă ele ar rămâne doar la valoarea pe care o stabilim noi totdeauna, am calcula aşa cum suntem obişnuiţi să calculăm, cum suntem obişnuiţi să fim plătiţi unde lucrăm. Însă în faţa lui Dumnezeu nu se calculează nimic prin cifre şi calcule omeneşti, pentru că lucrarea pe care o facem noi este atât de puternic întărită de harul lui Dumnezeu, încât noi nici nu ne putem imagina. Ne amintim de acea pildă a bănuţului văduvei pus în vistieria bisericii, când Mântuitorul a exclamat: de mai mare valoare este bănuţul văduvei în vistieria bisericii pentru că ea a jertfit din tot sufletul său. Şi dumneavoastră, fiecare în parte, aţi jertfit din prinosul dragostei pentru înălţarea acestui frumos locaş de închinare. Cu toţi împreună şi cu cei care v-au ajutat aţi împlinit lucrarea aceasta, aţi înălţat aceste ziduri, această construcţie care este minunată şi în care se află altarul cel sfânt cu sfinte moaşte aşezate de noi, ca să fie izvor de sfinţenie. Această biserică ar fi doar o clădire cu o formă arhitectonică deosebită, modernă, fără a avea ceva dumnezeiesc, dacă nu s-ar fi coborât, prin lucrarea pe care am săvârşit-o noi şi la care aţi participat Dumneavoastră, fiecare în parte, harul Duhului Sfânt peste noi şi peste acest locaş. Lăcaşul acesta a devenit sfinţit şi sfinţitor. Am sfinţit prima lucrare, urmând ca a doua, pictura, să se desăvârşească. Am zidit altarul, ca altarul să fie sursa de sfinţire. Pe

(continuare în pag. 10)

† Dr. LAURENŢIU STREZA,
Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului

* Cuvânt de învăţătură rostit la sfinţirea bisericii cu hramul „Naşterea Domnului" din Sibiu, de la Parohia Lazaret IV, din ziua de 26 decembrie 2006.

„SĂVÂRŞITU-S-A CÂT A FOST ÎNTR-A NOASTRĂ PUTINŢĂ, DOAMNE, TAINA RÂNDUIELII TALE"

(urmare din pag. 9)

sfântul altar se va săvârşi în continuare sfânta jertfă, adică acea lucrare mântuitoare, acea şansă a vieţii noastre de a participa la o jertfă care nu este a noastră, dar care ni se dăruieşte nouă. Ea pune la picioarele crucii Mântuitorului Iisus Hristos toate grijile noastre, toate neputinţele noastre, toate nevoile noastre. Le primeşte Hristos pe toate şi în chip tainic le oferă Tatălui. Dragostea pe care am adus-o noi aici, în biserică, o sporeşte, o ia El, o sporeşte cu dragostea Sa nemărginită şi-o oferă Tatălui. Suntem jertfiţi noi de fiecare dată Tatălui ceresc pentru ca tot noi să fim cei care primim înapoi darul dumnezeiesc. În Biserică noi ne aflăm în cer, aşa cântăm în creaţiile noastre liturgice duminicale: „În biserica măririi Tale stând, în cer ni se pare a fi Născătoare de Dumnezeu". De asemenea Biserica este închinată şi Maicii Preacurate. Nu există o rânduială bisericească care să nu aibă

multe cântări adresate Maicii Preacurate. Ea este cea mai apropiată dintre toţi sfinţii de Fiul Său, este mijlocitoarea noastră, este ocrotitoarea noastră, este mama mamelor noastre. Nu întâmplător s-au realizat toate acestea şi cu voia lui Dumnezeu, totul este providenţial. Biserica dumneavoastră a fost închinată Naşterii Domnului. Dar pentru că Praznicul acesta este atât de mare, el se prelungeşte pe trei zile de prăznuire şi chiar în mijlocul prăznuirii, în ziua când sunt amintite şi prăznuite persoanele care au participat la evenimentul din ziua Praznicului, o serbăm pe Maica Preacurată. Soborul credincioşilor o cinsteşte pe Maica Domnului. Iată încă o zi închinată Maicii Preacurate, încă o zi în care mamele, surorile şi fiicele noastre se pot bucura de cinstea pe care noi le-o acordăm prin cea care este mai cinstită decât serafimii şi mai preamărită decât heruvimii. Biserica cinsteşte aceste fiinţe alese de Dumnezeu ca să binecuvânteze neamul, ca să sfinţească neamul pentru că dacă n-ar exista ele, mamele noastre, n-am exista nici noi, existenţa noastră este legată tocmai de existenţa acestor fiinţe pe care Dumnezeu le-a binecuvântat. Maica Preacurată a spălat greşeala pe care o făcuse în rai Eva, numindu-se a doua Evă pentru că din ea s-a născut noul Adam, Mântuitorul lumii. Maica Preacurată se află astăzi ocrotitoarea noastră a tuturor, dar în special a mamelor. Maica Preacurată şi astăzi ca totdeauna se adresează maicilor şi le cheamă spre a rămâne la vocaţia pe care Dumnezeu le-a dat-o dintotdeauna de a deveni purtătoare de viaţă. Cu multă înţelepciune a rânduit El să se continue creaţia în lumea aceasta prin aceste fiinţe cărora le datorăm existenţa. Când aflăm că unele dintre ele încalcă această menire sfântă şi în loc să dea viaţă o suprimă, sufletele noastre se umplu de o adâncă tristeţe.

Lăsând la o parte grijile noastre faţă de cele materiale, am venit azi cu toţii la biserică, ceea ce e foarte bine. Este un mare pericol de a aluneca pe panta secularizării, de a ne lăsa pradă laicizării. Să ne aducem mereu aminte să mergem la biserică, să o cercetăm şi să o facem vie.

Este o ocazie frumoasă Sărbătoarea Crăciunului. Suntem liberi în aceste zile a ne recrea pentru că stresul zilei ne apasă atât de mult, suntem împreună cu familia. Este într-adevăr Naşterea Domnului o sărbătoare a familiei. Dar ce fel de familie? O familie sfântă, o familie binecuvântată. O familie în care sunt prunci şi observăm că în aceşti 17 ani am, putea face o socoteală, şi ne speriem să mai facem socoteală, că aproape un milion de prunci în fiecare an nu se mai nasc, se omoară. Sunt lăsaţi la discreţia modalităţilor acestea moderne de planning familial şi a libertăţii de a ucide. Ce libertate am dobândit noi? Libertatea de a nu mai procrea, libertatea de a omorî chiar prunci. În săptămâna aceasta vor fi amintiţi cei 14 mii de prunci omorâţi de Irod. Moment cutremurător pentru fiecare dintre noi pentru că Dumnezeu l-a pedepsit pe cel care a omorât pe cei 14 mii de prunci.

Noi trebuie să ne rugăm acum ca sângele pruncilor noştri, ca viaţa lor, ca sufletele lor, ale celor care au murit înainte de a se naşte, să nu depună mărturie împotriva neamului nostru şi să suportăm noi consecinţele acestea. Iată că astăzi, iubiţi credincioşi, în a doua zi a Crăciunului, continuăm prăznuirea evenimentelor din ziua de Crăciun. Dacă Mântuitorul Iisus Hristos S-a născut în peştera Betleemului, în condiţiile acelea de smerenie totală, e semnul că Dumnezeu ne-a iubit în mod desăvârşit. Iubirea Sa este nelimitată şi vrea să coboare până la cea mai de jos condiţie a fiinţei umane, să nu se considere nimeni îndepărtat de la şansa aceasta a mântuirii. N-a venit Fiul lui Dumnezeu într-un palat, cum I se cuvenea Lui ca Dumnezeu; n-a primit onoruri de la Irod, ci de la cei nevinovaţi, de la păstorii care păşteau pe câmpiile din împrejurimi, dar şi de la cei prin care Dumnezeu va lucra apoi în neamul omenesc, de la magi, despre care ne spune Evanghelia de astăzi.

Datorită faptului că Irod se pornise cu atâta răutatea, văzând că a fost înşelat de magi, aceştia nu s-au mai întors să-i spună unde se află noul împărat, pentru că îngerul Domnului i-a avertizat să treacă pe altă parte, pentru că Irod voia să-L omoare pe Fiul lui Dumnezeu. Pornirea aceasta diabolică împotriva alesului Domnului a fost prevăzută în iconomia mântuirii prin retragerea din Ţara Sfântă, în Egipt, fuga în Egipt, această călătorie a pruncului Iisus împreună cu mama sa, Sfânta Fecioară Maria, şi cu logodnicul ei, dreptul Iosif. A fost o călătorie făcută şi ea pentru noi şi mântuirea noastră. Ascultând astfel de lucruri ne întrebăm: Nu putea oare Dumnezeu, în atotputernicia Sa, să rezolve altfel lucrurile, să-l oprească pe Irod, să-l distrugă chiar. Desigur că putea, dar n-ar fi fost de niciun folos pentru mântuirea noastră. Mai de folos a fost să-L cheme, să-L întoarcă pe Fiul Său din Egipt pentru ca să se împlinească toate cele scrise în Legea lui Moise şi în prooroci. Toate acestea au fost cu anticipaţie vestite, profeţite. Ele s-au împlinit. Noi astăzi ne amintim de lucrurile acestea. Ele devin ale noastre, trăind astăzi însă altfel, pe alt plan. Noi am devenit contemporani cu acele evenimente, datorită faptului că Hristos este prezent în mod real acum cu noi în Sf. Euharistie şi cu El ne-am împărtăşit unii dintre noi. Dacă El este prezent în mod real, El vine cu toată istoria Sa, cu tot trecutul Său în prezent, dar ne deschide nouă şi posibilitatea Împărăţiei cerului. Noi astăzi într-adevăr am trăit alături de Mântuitorul Iisus Hristos toate aceste evenimente dar mai ales ne-am bucurat, ne-am împărtăşit de harul Duhului Sfânt care ne copleşeşte pe toţi, care ne întăreşte în credinţa noastră, care nu ne lasă să cădem, care stă de veghe, lăsându-ne libertatea noastră de a conlucra cu Dumnezeu. Iată ce mare şansă avem. Aceasta este libertatea deplină. Libertatea de a nu păcătui, libertatea harului. Să te laşi copleşit de darul lui Dumnezeu, dar tu să fii cel care-l doreşti, tu să fii cel care strigi după el, tu să fii cel care, în orice clipă a vieţii tale, îţi recunoşti starea în care te afli, starea de nevrednicie, cu căinţă adevărată. Aceasta este pocăinţa, nu a celor care mărturisesc că sunt pocăiţi. Pocăinţa adevărată este starea de comuniune cu Hristos, recunoscând păcatele şi dorind din tot sufletul ca Dumnezeu să fie al tău. Este dacă vreţi singurul să nu zicem egoism, dar singura lucrarea personală a noastră sfântă. Noi nu vrem doar ca Dumnezeu să ne ocrotească, noi vrem ca noi să fim ai lui Dumnezeu şi Dumnezeu să fie al nostru. Hristos să fie al nostru. Lucrul acestea îl realizăm în sărbătorile noastre, începând cu prima sărbătoare din viaţa Mântuitorului Iisus Hristos: Naşterea Sa în peştera din Betleem. S-a născut astăzi Hristos în sufletul fiecăruia dintre noi, pentru că aşa cântăm în alcătuirile noastre liturgice: „Hristos se naşte, măriţi-L, Hristos din ceruri, întâmpinaţi-L, Hristos pe pământ, înălţaţi-vă, cântaţi Domnului tot pământul şi cu vrednicie înălţaţi-L popoarelor". Să ne bucurăm în continuare de darul acesta nemărginit al cerului, darul acesta copleşit şi învăluit în cântările binecuvântate ale colindelor noastre, să ducem bucuria pe care o avem şi altora, cei care stau departe de noi, cei care stau poate în casele lor şi nu-i vizitează nimeni, cei care stau în spitale şi se gândesc astăzi că n-a venit nimeni la ei să-i viziteze. Nu este zi de odihnă în sensul că trebuie să ne odihnim în zilele de sărbătoare. Este zi de activitate spirituală mai puternică decât oricare dintre celelalte. Creând bucurie altuia, am creat bucurie lui Dumnezeu şi ne-am creat nouă o bucurie permanentă, o sursă de bucurie. Aşa vom fi bogaţi. Aşa ne vom îmbogăţi întru Dumnezeu prin faptele noastre, prin faptele credinţei noastre, pentru în nici un caz nu ne putem mântui doar prin credinţă. Credinţa fără fapte este moartă. Amin.

RELIGIA ÎN ŞCOALĂ

Concertele de colinde „Hristos se naşte, măriţi-L!"

– ediţia decembrie 2006 –

Dintotdeauna copiii au fost vestitorii prin colind ai Naşterii Mântuitorului Iisus Hristos, iar bucuria ce izvorăşte din sufletele celor mici înainte de Crăciun se concretizează pe lângă tradiţionalul colindat pe la casele noastre şi în colindele şi cântecele de stea prezentate în programe speciale organizate în grădiniţe, şcoli generale, licee şi biserici.

Cu binecuvântarea arhierească a Î.P.S. Sale Dr. Laurenţiu Streza, Mitropolitul Ardealului, sub patronajul Arhiepiscopiei Sibiului şi Inspectoratelor Şcolare Judeţene din Braşov şi Sibiu, a avut loc ediţia a II-a a concertelor de colinde *„Hristos se naşte, măriţi-L!"*, desfăşurate în Făgăraş, Braşov, Zărneşti şi Sibiu. Au participat coruri ale elevilor din şcoli generale şi licee după cum urmează:

– Luni, 18 decembrie 2006, la Făgăraş, în biserica „Adormirea Maicii Domnului" corurile de la Şcolile generale nr. 1 şi 2, Colegiile Naţionale „Radu Negru" şi „Doamna Stanca", C.T. „Aurel Vijoli", Liceul Agricol „Dr. I. Şenchea". Au fost prezenţi preoţii din localitate, cadre didactice şi mulţi credincioşi care au umplut biserica. Conform tradiţiei, colindătorii au primit pachete cu dulciuri din partea gazdelor şi a celorlalţi preoţi făgărăşeni, precum şi diplome acordate de Arhiepiscopia Sibiului şi Inspectoratul Şcolar Judeţean Braşov.

– Marţi, 19 decembrie, la Biserica „Sf. Nicolae" din Scheii Braşovului, corurile Colegiilor Naţionale „Andrei Şaguna" şi „Grigore Moisil", Seminarului Teologic „Dumitru Stăniloae", Şcolilor generale nr. 12, 24, 27, 30 şi grupul coral „Agapis" constituit din preoţi şi teologi braşoveni. Au fost prezenţi în număr mare preoţi şi credincioşi, iar darurile şi diplomele au fost oferite de preoţii slujitori ai bisericii gazdă şi protopopul Braşovului.

– La Zărneşti, în biserica Sf. Arhangheli „Mihail şi Gavril", preoţii din localitate şi protopopul de Bran-Zărneşti, împreună cu reprezentanţii autorităţilor locale au fost colindaţi de elevii Liceului Teoretic, Grupului şcolar industrial şi Şcoala Generală Nr. 3 din localitate. Li s-au oferit colindătorilor pachete cu dulciuri şi diplome.

– Şi elevii sibieni au dorit să vestească Naşterea Domnului prin colinde, astfel că, grupaţi în coruri ale Colegiul Naţional „Andrei Şaguna", Liceului Economic, Liceului de Artă, Şcolilor Generale nr. 4, 21 şi 24 s-au reunit miercuri, 20 decembrie 2006 în biserica Sf. Arhangheli „Mihail şi Gavril" de la Trei Stejari. Bucuria tuturor a fost împlinită prin prezenţa Î.P.S. Sale Dr. Laurenţiu Streza, Mitropolitul Ardealului, care a asistat la concert, a înmânat diplomele şi a rostit un scurt cuvânt de învăţătură celor prezenţi. Darurile au fost oferite de preoţii parohi de la Trei Stejari şi protopopul Sibiului.

Manifestări ale elevilor înaintea sărbătorii Naşterii Mântuitorului au avut loc nu numai în localităţile menţionate mai sus, ci în aproape toate bisericile din Arhiepiscopie şi în şcoli.

În ajunul marelui praznic, catedrala mitropolitană a fost gazda colindului adus de grupurile de colindători veniţi împreună cu profesorii de religie pentru a-l colinda pe Î.P.S. Mitropolit Dr. Laurenţiu Streza al Ardealului, iar glasurile elevilor au răsunat în sfântul locaş dar şi pe strada Mitropoliei, vestind naşterea Pruncului Sfânt. Grupurile mai mari sau mai mici de colindători veniţi de la Şcolile generale nr. 6, 23, 12, 21, Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu" şi Grupul Şcolar de construcţii şi arhitectură „Carol" au dat glas bucuriei colindului după ce au participat la vecernia săvârşită în ajunul Crăciunului de Î.P.S. Dr. Laurenţiu Streza înconjurat de un numeros sobor de preoţi şi diaconi. Colindele şi-au făcut sălaş în sufletele tuturor celor prezenţi, la final cu toţii colindând naşterea pruncului dumnezeiesc venit în lume să ne mântuiască.

Dr. SORIN JOANTĂ
Inspector învăţământ religios

Taizé – Zagreb

(urmare din pag. 4)

romane... prezentare şi vizită la Muzeul Gliptoteka; *Rămânând alături de cei ce suferă de pe urma războiului*. Discuţii cu refugiaţii. Tema zilei de sâmbătă, 30 decembrie: *„Dumnezeu ne aşteaptă la cei ce sunt mai săraci decât noi"*, pe baza textului de la *Matei* 25, 35-40 –*„Întrucât aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi ai Mei, prea mici, Mie Mi-aţi făcut"*, urmat de partea a doua a *Scrisorii de la Calcuta*: *„Să alegem iubirea, să alegem speranţa"*. Câteva din temele workshop-urilor: Biserica Ortodoxă Sârbă: introducere în istoria sa, făcută de Mitropolitul Zagrebului, urmată de vizită la muzeul de icoane şi alte comori; Iniţiative de discuţie accesibile fiecăruia: comerţ echitabil, microcredit...; Comori ale folclorului croat (ansamblul Rečica); Cum reacţionăm în faţa inegalităţilor şi situaţiilor de sărăcie din lume? – cu participarea unui expert în probleme internaţionale. Duminică, 31 decembrie, participanţii au luat parte la slujbă în parohie. Credincioşii ortodocşi au putut participa la Sf. Liturghie ortodoxă sârbească, oficiată de un sobor de preoţi în frunte cu Mitropolitul Zagrebului. După-masa a fost dedicată întâlnirii pe ţări sau regiuni: Cum putem continua *pelerinajul de încredere*? – *Îndreaptă-ne paşii pe drumul păcii* (a patra parte a *Scrisorii de la Calcuta*). După cina luată în familie, în ciuda manifestărilor zgomotoase din oraş, participanţii au aşteptat Anul Nou, în rugăciune de priveghere pentru pace în comuniune cu popoarele care suferă. Momentului i-a urmat „festivalul popoarelor". Reprezentanţii fiecărei ţări au susţinut câte un program „artistic", interactiv. Ziua de luni a început prin slujba în biserica parohiei, urmată de masa în familie şi apoi rămas bun.

Cu siguranţă, experienţa acestei ierni în comunitatea Taizé – Zagreb (capitală a unei ţări ce mai păstrează în adânc, rănile unui război socotit inutil), adevărată icoană a ecumenismului, presărată cu mâini întinse spre rugăciune sau îmbrăţişare, în sunet de colindă şi murmur de rugăciune, sub semnul bucuriei, a încălzit multe interioare răcite de prea mult zgomot, a modificat poate destine, născând prietenii, reînnoind inclusiv viaţa parohiilor gazdă şi dând sensul realei uniuni europene.

DIN ACTUALITATEA BISERICEASCĂ EXTERNĂ*

În data de 22 ianuarie, cu ocazia deschiderii sesiunii de iarnă a Consiliului Europei, a avut loc la Strasbourg conferinţa Sanctităţii Sale, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, cu tema: „Nevoia şi obiectivele dialogului inter-religios", ca răspuns la invitaţia ce i-a fost adresată de către preşedintele acestui for european, dl. René van der Linden.

În cuvântul său, Sanctitatea Sa spunea: „Adevărata credinţă religioasă nu găseşte nici o satisfacţie din implicarea credincioşilor ei în războaie şi conflicte cu credincioşii altor religii". Subliniind faptul că adevărul nu se confundă cu puterea, Sanctitatea Sa i-a mustrat pe toţi aceia care au cultivat ideea că Dumnezeu are nevoie de puterea lor pentru împlinirea planurilor Sale. Continuând, a spus că dialogul inter-religios nu a constituit şi nu constituie pentru Fanar o alegere politică, ci o trăire şi o realitate de veacuri.

Patriarhul Ecumenic a vorbit de asemenea despre rolul central pe care îl are în cultura apuseană înţelegerea drepturilor omului, poziţie care era altădată dată de principiile Evangheliei şi ale Iluminismului. Sanctitatea Sa a accentuat acest fapt, distanţându-se astfel de părerile altor personalităţi bisericeşti de astăzi.

Vizita Patriarhului Ecumenic la Consiliul Europei a cuprins şi o serie de întâlniri cu comisarul responsabil pentru respectarea drepturilor omului, cu reprezentanţii Turciei şi Greciei la acest for european etc.

Menţionăm că după poposirea la Strasbourg, Patriarhul Ecumenic s-a deplasat în Marea Britanie, la Londra, unde a participat între 29-31 ianuarie la ceremoniile organizate în cinstea Sfinţilor Trei Ierarhi de către Mitropolia de Thyatheira şi Marea Britanie, având de asemenea o întâlnire şi cu Eminenţa Sa Dr. Rowan Williams, Arhiepiscopul de Canterbury. Pe data de 1 februarie, Sanctitatea Sa a ajuns la Paris, unde între 2-3 februarie, la invitaţia d-lui Jacques Chirac, preşedintele Franţei, a participat la congresul care a avut loc la Paris, congres dedicat politicii ecologice globale. De la Paris, Sanctitatea Sa s-a deplasat în Elveţia, la Geneva, unde a participat la festivităţile dedicate celor 25 de ani de la întemeierea Mitropoliei Elveţiei, revenind pe data de 6 februarie în vechiul Fanar, la Istanbul.

◆

Întâi Stătătorul Bisericii Ortodoxe a Greciei, Arhiepiscopul Hristodulos al Atenei şi al întregii Grecii, şi-a exprimat bucuria şi, în acelaşi timp, satisfacţia pentru integrarea României şi Bulgariei în Uniunea Europeană: „Pentru noi, creştinii ortodocşi, integrarea în Uniunea Europeană a altor două state ortodoxe din Europa are o importanţă aparte...", sublinia Prea Fericirea Sa în cele două mesaje de felicitare adresate cu această ocazie Prea Fericitului

Părinte Teoctist, Patriarhul României, şi Prea Fericitului Părinte Maxim, Patriarhul Bulgariei. „Prin acceptarea celor două ţări", continua Arhiepiscopul Hristodulos „se întăreşte vocea Ortodoxiei în Europa, prin împreuna-lucrare întru întâmpinarea complexelor probleme de astăzi şi în mod special a urmărilor negative pe care le are pentru omul contemporan globalizarea şi aşazisa Noua Epocă".

Menţionăm că mesaje cu un astfel de conţinut aparte au fost adresate de către Întâi Stătătorul Bisericii Ortodoxe a Greciei şi d-lui Traian Băsescu, preşedintele României, ca şi d-lui Georgi Pârvanov, preşedintele Bulgariei.

◆

Biserica Ortodoxă Rusă (Patriarhia Moscovei) a fixat data reunificării cu Biserica Ortodoxă Rusă din afara graniţelor Rusiei. Acest eveniment va avea loc pe data de 17 mai, praznicul Înălţării Domnului, aşa cum a declarat jurnaliştilor pe 26 decembrie 2006 mitropolitul Chiril de Smolensk şi Kaliningrad.

Menţionăm că pe data de 26 decembrie 2006 s-a desfăşurat la Moscova şedinţa sinodală comună a celor două Biserici Ortodoxe Ruse, dată la care Întâi Stătătorii celor două Biserici, Patriarhul Alexei şi Mitropolitul Lavru, au semnat Actul de comuniune canonică în catedrala Mântuitorului Hristos din Moscova, după

slujirea Sfintei Liturghii, de altfel prima Sfântă Liturghie slujită în comun de către ierarhii celor două Biserici ruseşti. În şedinţa comună a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse reîntregite s-a hotărât ca odată cu semnarea Actului de comuniune canonică să înceteze orice interdicţie dintre cele două Biserici, putându-se vorbi practic de o singură Biserică Ortodoxă Rusă în interiorul şi în exteriorul Rusiei. Amintim de asemenea că hotărârea Bisericii Ortodoxe Ruse din afara graniţelor Rusiei de a se uni cu Patriarhia Moscovei a fost pecetluită de hotărârea Sinodului acesteia desfăşurat la New-York, între 7-10 decembrie 2006.

Să nutrim şi noi speranţa că nu peste foarte mult timp şi Episcopia de la Vatra Românească din SUA va reveni la unitatea cu Biserica strămoşească. Faptul că Biserica Ortodoxă Rusă din afara graniţelor Rusiei, cu sediul în SUA la New-York, a optat pentru revenirea la comuniunea canonică cu Patriarhia Moscovei şi nu a preferat să intre în comuniune cu Biserica Ortodoxă din America (considerată autocefală (!?) în mod unilateral de către Patriarhia Moscovei, biserică cu care se află în comuniune canonică şi Episcopia de la Vatra Românească), fără a nega evident dreptul la existenţă al unei Ortodoxii americane, ar putea să constituie sensul unei noi direcţii de percepere a unităţii Ortodoxiilor „naţionale" din SUA şi astfel să zădărnicească la scară panortodoxă recunoaşterea autocefaliei Ortodoxiei americane.

◆

Prea Fericitul Părinte Teodoros, Patriarh şi Papă al Alexandriei şi al întregii Africi a declarat la Atena, pe data de 1 februarie, în prezenţa ministrului de externe al Greciei, dl. Teodoros Kassimis, că Şcoala preoţească a Patriarhiei Alexandriei se va redeschide, după 460 de ani de la închiderea ei.

Această Şcoală va fi inaugurată după toate probabilităţile la începutul acestei primăveri, după cum au declarat cei doi demnitari, şi va constitui mediul în care se vor pregăti viitorii preoţi ai Patriarhiei, dar prin noile sale secţii, şi viitorii tineri agronomi şi asistente medicale.

Patriarhul Teodoros al Alexandriei a declarat că se află la Atena pentru a mulţumi guvernului elen pentru sprijinul acordat şi în mod special d-lui ministru de externe Teodoros Kassimis, ocazie cu care Prea Fericirea Sa şi-a exprimat recunoştinţa şi faţă de guvernul egiptean, pentru aprobarea redeschiderii Şcolii.

În încheierea intervenţiei sale, Patriarhul Teodoros s-a referit la importanta activitate misionară pe care o desfăşoară Patriarhia Alexandriei pe continentul african, referindu-se la numeroasele spitale, biserici şi şcoli pe care ea le patronează, făcând astfel să ajungă Evanghelia iubirii, reconcilierii şi păcii până şi la cele mai sărace comunităţi africane.

La rândul său, dl. Teodoros Kassimis s-a referit la numeroasele probleme pe care le întâmpină ierarhii Patriarhiei Alexandriei în lucrarea lor pastoral-misionară, declarând că guvernul elen se va afla întotdeauna întru întâmpinarea problemelor lor.

Dr. Ştefan TOMA

* În redactarea acestui scurt grupaj informativ extern am folosit informaţii preluate de pe următoarele site-uri: www.mn.gr şi www.orthodoxie.com

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR– 1600 DE ANI DE LA MUTAREA SA ÎN VEŞNICIE

(urmare din pag. 6)

moralizatoare a patriarhului. Însă cel mai înverşunat duşman l-a avut în persoana împărătesei Eudoxia, care era de fapt adevărata conducătoare a Imperiului. Conflictul dintre Ioan şi împărăteasă s-a declanşat atunci când înaltul ierarh a intervenit în favoarea unei văduve, căreia în urma morţii soţului, Eudoxia i-a confiscat toată averea. Împărăteasa a interpretat gestul Sf. Ioan drept o mare insultă şi se pare că nu l-a uitat niciodată.

Pe tot parcursul arhipăstoririi sale la Constantinopol, legăturile cu Curtea imperială au fost reci. Sf. Ioan a trebuit să se lupte cu slăbiciunile împăratului minor Arcadiu, cu capriciile împărătesei Eudoxia, cu ipocrizia lui Teofil şi cu cinismul atotputernicului ministru Eutropius. Când *Fraţii Lungi*, care erau socotiţi origenişti, vin la Constantinopol, pentru a face o plângere împotriva episcopului Alexandriei, Teofil, care-i izgonise din Egipt, Sf. Ioan nu le-a primit plângerea şi aceştia s-au adresat împăratului. Suveranul îl convoacă pe Teofil să dea socoteală de fapta sa în faţa patriarhului. Teofil, duşman declarat al acestuia încă înainte de instalare, caută prin toate mijloacele să-l descalifice şi îl acuză pe Sf. Ioan de origenism şi printr-o diplomaţie vicleană devine din acuzat, acuzator, reuşind să-l condamne, într-un pseudo-sinod ţinut la Stejar, în apropierea Calcedonului, în anul 403. Lipsit de personalitate şi manipulat de soţia sa, împăratul Arcadie a aprobat hotărârea luată la Stejar şi a poruncit să fie exilat. Sf. Ioan a primit exilul, dar n-a ajuns decât în Bitinia, când în urma unei răscoale a locuitorilor capitalei, care îşi iubeau şi respectau conducătorul spiritual, împăratul a fost nevoit să-l recheme şi să-şi reocupe scaunul. În anul 404, după alte uneltiri, Ioan a fost exilat din nou în Armenia Mică. Pe drumul de întoarcere, în 407, pe data de 14 septembrie, s-a mutat la ceruri. Ultimele cuvinte rostite fiind: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate!"

Sfântul Ioan a scris o operă impresionantă ca volum, acoperind o paletă variată de genuri: exegetic, moral, pastoral şi apologetico-dogmatic. Amintim doar câteva titluri: *Despre preoţie*, *Comentarii la Evanghelia de la Matei*, *Comentarii la Epistolele Sfântului Apostol Pavel*, *Despre căsătoria unică*, *Despre feciorie* şi peste un număr de 238 de epistole, majoritatea datând din perioada celui de al doilea exil, având caracter istoric, consolator, de recomandare şi familiar. În cadrul acestora se remarcă cele 17 scrisori adresate văduvei şi diaconiţei Olimpiada, care a fost una din cele mai devotate prietene şi credincioasă a Sf. Ioan Gură de Aur.

În conştiinţa Bisericii, Sf. Ioan Gură de Aur a rămas un model inegalabil de ierarh, teolog şi îndeosebi un trăitor autentic al principiilor evanghelice pe care le-a propovăduit şi în care a crezut până în ultima clipă a vieţii sale. Deşi nu a fost un speculativ, Sf. Ioan a excelat pe tărâm practic, fiind un mare educator şi reformator al societăţii vremii sale. A fost totodată cel mai mare artist al cuvântului din epoca sa şi cel mai strălucit orator creştin al Bisericii din primele veacuri.

Am afirmat că el a excelat pe tărâm moral, practic. Exemplificăm, scoţând în relief importanţa pe care el o dă practicii rugăciunii pentru viaţa creştinului. Ştim că monahii de odinioară numeau rugăciunea „filozofie dumnezeiască". Or filosofia a fost întotdeauna în căutarea fundamentului ultim, a raţiunii de a fi a tot ceea ce există. Pentru noi creştinii, acest fundament ultim este Dumnezeu. Şi pentru că Acesta este o Persoană – şi nu o „Lege a lumii" sau un „cifru matematic", apropierea de El presupune un dialog, adică rugăciunea. Rugăciunea este o taină care se luminează numai în evidenţa trăirii credinciosului. Dincolo de definiţii, ea are o latură inefabilă. E o funcţie elementară a sufletului care are înfiptă în centrul ei săgeata de foc a dorului după Dumnezeu.

Sf. Ioan Gură de Aur consideră rugăciunea ca fiind esenţială pentru viaţa creştinului şi pentru desăvârşirea sa. El defineşte rugăciunea ca fiind „colocviul omului cu Dumnezeu", arătând că „fără rugăciune viaţa noastră duhovnicească flămânzeşte, însetează şi moare". El surprinde excelenţa şi necesitatea rugăciunii zicând: „Nimic nu e ca rugăciunea... ea face cu putinţă cele ce sunt cu neputinţă, face uşor ceea ce este greu. E cu neputinţă ca omul ce se roagă cu adevărat să poată păcătui". În viziunea sa, rugăciunea adevărată introduce pe creştin în starea de *metanoia* sau de pocăinţă. Rugăciunea adevărată îl ajută pe cel care o practică să atingă acea stare a sufletului prin care el îşi exprimă totala sa dependenţă faţă de Dumnezeu în tot ceea ce făptuieşte.

Privind astăzi – la 1600 de ani de la mutarea sa la ceruri – la icoana sa, la profilul său spiritual împodobit cu alese virtuţi şi evocându-le, ne înscriem pe linia Sf. Apostol Pavel: „Luaţi aminte la mai marii voştri, priviţi la modul cum şi-au încheiat viaţa şi urmaţi-le credinţa". Se spune că „valorăm ca oameni atâta, câtă bucurie facem în jurul nostru". Marele ierarh şi sfânt, Ioan Gură de Aur, continuă să fie un „izvor" şi „făcător" de bucurie pentru toţi aceia care se ostenesc să-i cunoască viaţa, scrierile şi învăţătura.

AGENDA PASTORALĂ A Î.P.S. DR. LAURENŢIU

Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului
– decembrie 2006 –

• **Vineri, 1 decembrie –** Î.P.S. Sa a participat la manifestările prilejuite de Ziua Naţională a României, organizate la Monumentul Ostaşului din toate timpurile (Cercul Militar Sibiu). Cu această ocazie a oficiat o slujbă de pomenire şi a rostit o alocuţiune.

• **Duminică, 3 decembrie –** A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la biserica „Sf. Nicolae" din Făgăraş (pr. Marcel Dobrea şi pr. Ioan Dincă). L-a hirotonit întru diacon pe tânărul Florin Butum.

• **Luni, 4 – Marţi, 5 decembrie –** La invitaţia Î.P.S. Ignatios, Mitropolitul Dimitriadei, Î.P.S. Sa a participat la Volos (Grecia), la simpozionul internaţional *„Rolul tinerilor în integrarea europeană a statelor balcanice"*. În cadrul acestuia a susţinut referatul *„Tineretul – forţă vie a Bisericii şi element dinamic al vieţii liturgice"*.

• **Miercuri, 6 decembrie –** A oficiat Sf. Liturghie împreună cu P.S. Irineu Duvlea, arhiereu vicar al Episcopiei Ortodoxe Române din America şi Canada la Biserica „Sf. Nicolae" din Braşov (pr. Vasile Prodea şi pr. Ioan Herda). L-a hirotonit întru preot pe diaconul Florin Butum pe seama parohiei Cincu, protopopiatul Făgăraş.

• **Joi, 7 decembrie –** La invitaţia P.S. Calinic, episcopul Argeşului şi Muscelului, Î.P.S. Sa a participat la Curtea de Argeş, la sărbătoarea Sf. Mucenițe Filofteia.

• **Vineri, 8 decembrie –** A avut program de lucru la cabinet.

• **Sâmbătă, 9 decembrie –** A participat la lucrările „Asociaţiunii Transilvane pentru Literatura şi Cultura Poporului Român" desfăşurate la Biblioteca Astra din Sibiu. Cu această ocazie a rostit o alocuţiune.

• **Duminică, 10 decembrie –** A oficiat slujba de sfinţire a bisericii „Sf. Nicolae" din localitatea Iacobeni, protopopiatul Agnita. A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură.

• **Joi, 14 decembrie –** A participat la inaugurarea sediului Instituţiei Prefecturii din Sibiu, ocazie cu care a oficiat o slujbă de binecuvântare. A primit la sediul mitropolitan vizita domnului Vasile Blaga, Ministrul Administraţiei şi Internelor, însoţit de domnul Victor Paul Dobre, secretar de stat în cadrul aceluiaşi minister şi de inspectorul general al Poliţiei Române, Valentin Fătuloiu. În aceeaşi zi a primit şi vizita domnului Aurelian Danu, prefectul judeţului Braşov.

• **Vineri, 15 decembrie –** A participat la sediul Primăriei Sibiu la semnarea protocolului dintre Banca Comercială Română şi Primăria Sibiu în perspectiva programului „Sibiu 2007 – Capitală Culturală Europeană". În aceeaşi zi a prezidat şedinţa permanenţei operative a Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Sâmbătă, 16 decembrie –** A oficiat slujba de sfinţire a Paraclisului „Sf. Nectarie de la Eghina, Tămăduitorul şi Făcătorul de Minuni" din cadrul Schitului „Naşterea Maicii Domnului" din localitatea Şinca Veche. A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură.

• **Duminică, 17 decembrie –** A săvârşit Sf. Liturghie şi a predicat la Biserica „Sf. Martiri Brâncoveni" din Sibiu (pr. Mihai Sămărghiţan şi pr. Teodor Bârsan). După-amiaza a slujit vecernia la Biserica „Sf. Cuvioasa Parascheva" din localitatea Slimnic, protopopiatul Sibiu. A ţinut un cuvânt de învăţătură şi a oficiat slujba de binecuvântare a lucrărilor, precum şi sfinţirea unui clopot pentru noua biserică.

• **Luni, 18 decembrie –** A primit colindători – un grup de elevi de la Liceul Teoretic din Tălmaciu şi un grup de elevi de la Şc. nr. 21 din Sibiu.

• **Marţi, 19 decembrie –** A organizat o conferinţă de presă, prin intermediul căreia a adresat tuturor credincioşilor un cuvânt duhovnicesc cu ocazia Sfintelor Sărbători ale Naşterii Domnului. În aceeaşi zi a primit colindători – un grup de credincioşi conduşi de P.C. Pr. Protopop Doru Gâdea de la Mediaş şi un grup de preoţi din Episcopia Caransebeşului.

• **Miercuri, 20 decembrie –** A avut program de lucru la cabinet şi a primit colindători – un grup de credincioşi de la Sălişte conduşi de P.C. Pr. Protopop Ioan Ciocan, un cor de copii de la Poplaca, un grup de credincioşi de la Ocna Sibiului conduşi de P.C. Pr. Protopop Savu Popa, un grup de credincioşi de la parohia Lazaret IV conduşi de P.C. Pr. Ioan Coşa, un grup de elevi din localitatea Şoroştin conduşi de P.C. Pr. Virgil Sămărteanu, un grup de credincioşi de la Avrig conduşi de P.C. Pr. Protopop Vasile Gafton. În aceeaşi zi a participat la concertul de colinde al elevilor şcolilor generale şi ai liceelor din Sibiu, organizat la Biserica „Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil" din Sibiu.

• **Joi, 21 decembrie –** A primit colindători – un grup de credincioşi de la parohia Ţapu conduşi de P.C. Pr. Dumitru Balu, un grup de credincioşi de la Rupea conduşi de P.C. Protopop Nicolae Palmeş, un grup de credincioşi de la Victoria conduşi de P.C. Pr. Adrian Magda şi un grup de monahii de la Mănăstirea Orlat.

• **Vineri, 22 decembrie –** A primit colindători – un grup de monahii de la Mănăstirea Nocrich, un grup de monahii de la Mănăstirea Predeal, corul copiilor de la Complexul Servicii Comunitare Gulliver din Sibiu conduşi de P.C. Pr. Nicolae Laţchescu, inspector social al Arhiepiscopiei Sibiului, un grup al credincioşilor hipoacuzici din Sibiu conduşi de P.C. Pr. Marian Vlăduţ, un grup de credincioşi de la parohia Mândra conduşi de P.C. Pr. Nicolae Cazacu, un grup de credincioşi de la parohia Sibiu – Turnişor II, conduşi de P.C. Pr. Nicolae Comănici, grupul de studenţi „Harmonia", precum şi grupul de tineri „Emea" conduşi de P.C. Pr. Nicu Drăghici.

• **Duminică, 24 decembrie** *(Ajunul Naşterii Domnului)* – A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la Catedrala mitropolitană. După-amiaza a participat la slujba vecerniei la Catedrala mitropolitană şi la concertele de colinde susţinute de diferite coruri şi grupuri de credincioşi.

• **Luni, 25 decembrie** *(Ziua Praznicului Naşterii Domnului)* – A săvârşit Sf. Liturghie şi a predicat la Catedrala mitropolitană. După-amiaza a participat la slujba vecerniei la Catedrala mitropolitană, iar seara a oferit o recepţie la care au fost invitaţi autorităţi locale, conducerea Universităţii „Lucian Blaga", decanii facultăţilor sibiene, profesori ai Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna", precum şi angajaţii Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Marţi, 26 decembrie** *(A doua zi de Crăciun, Soborul Maicii Domnului)* – A oficiat slujba de sfinţire a Bisericii „Naşterea Domnului" din Sibiu (parohia Lazaret IV). A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură. L-a hirotesit întru stavrofor pe P.C. Pr. Paroh Ioan Coşa.

• **Miercuri, 27 decembrie –** A săvârşit Sf. Liturghie şi a predicat la Biserica Academiei Forţelor Armate Aeriene de la Braşov. A oficiat slujba de sfinţire a noului iconostas şi a hirotesit întru stavrofor pe P.C. Pr. Constantin Ciobanu şi întru iconom pe P.C. Pr. Nicolae Luca.

• **Joi, 28 decembrie –** A participat la Sălişte, la întrunirea junilor din Mărginimea Sibiului.

• **Vineri, 29 decembrie –** A avut program de lucru la cabinet. A prezidat şedinţa permanenţei operative a Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Duminică, 31 decembrie –** A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la Biserica „Pogorârea Sf. Duh" din Sibiu (pr. Simion Săsăujan şi pr. Valentin Sicoe).

Pr. Drd. Cristian VAIDA

ITINERAR PASTORAL

Din încredinţarea Înalt Prea Sfinţitului Dr. LAURENŢIU STREZA, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, Prea Sfinţitul Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, Dr. VISARION RĂŞINĂREANU, a săvârşit următoarele:

• **1 decembrie** – P.S. Sa a săvârşit Sfânta Liturghie în Capela mitropolitană. Seara slujeşte şi predică la Vecernie în Catedrală.

• **3 decembrie** – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească la mănăstirea de maici de la Făget – Făgăraş rostind cuvânt de învăţătură. Seara slujeşte şi predică la Vecernie în biserica parohială din Şoarş, protopopiatul Făgăraş (Pr. paroh Gh. Leonte). În aceeaşi zi a vizitat biserica de la Spitalul municipal din Făgăraş şi biserica parohială din Galaţi – Făgăraş, vorbind credincioşilor prezenţi la slujba Utreniei.

• **4 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în Capela „Sf. Varvara" a Şcolii de artilerie din Sibiu cu prilejul zilei hramului rostind cuvânt de învăţătură.

• **5 decembrie** – Audienţe, lucrări de birou. A participat la o expoziţie de icoane pe sticlă cu genericul *„Întâlnire cu Sf. Nicolae"* organizată la Muzeul Astra din Sibiu, rostind cuvânt de învăţătură de Sf. Ierarh Nicolae. Seara slujeşte şi predică la slujba Vecerniei în biserica „Sf. Nicolae" din Sibiu – Lazaret (Pr. paroh Nicolae Buta).

• **6 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în biserica mare „Sf. Nicolae" din Râşnov – protopopiatul Bran, rostind cuvânt de învăţătură (Pr. paroh Ioan Manolache).

• **7 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în Capela Sf. Filofteia din Sibiu cu prilejul zilei hramului, rostind cuvânt de învăţătură (Pr. paroh Aurel Rădulet).

• **8 decembrie** – Audienţe, lucrări de birou. La orele amiezii participă la o întâlnire cu un grup de pensionari din Sibiu la hotelul Continental din Sibiu şi apoi la un Concert de colinde, rostind un cuvânt de învăţătură. Seara slujeşte Vecernia şi Acatistul Maicii Domnului în Catedrală.

• **9 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie în Capela mitropolitană. A oficiat la biserica „Din Groapă" – Sibiu slujba parastasului Arhid. prof. Ioan Floca, rostind cuvânt de învăţătură. Seara slujeşte Vecernia în Catedrală şi participă la o întâlnire cu caracter ecumenic la sediul protopopiatului romano-catolic din Sibiu.

• **10 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în biserica „Sf. Ilie Tesviteanul" din cartierul Vasile Aron Sibiu, rostind cuvânt de învăţătură (Pr. I. Stancu). A acordat un interviu la Radio Trinitas Iaşi în legătură cu pericopa evanghelică a zilei.

• **11 decembrie** – A săvârşit în localitatea Negoiu din jud. Dolj, împreună cu preoţii de la parohia „Sf. Ap. Petru şi Pavel" din Braşov, slujba de binecuvântare a unei case nou construită pentru o familie sinistrată din această localitate. Casa a fost construită prin strădania preoţilor şi credincioşilor de la parohia braşoveană sus-amintită. A vizitat Mitropolia Olteniei unde s-a întâlnit cu ÎPS Mitropolit Teofan şi a acordat un interviu postului de radio „Logos" al Mitropoliei Olteniei.

• **12-13 decembrie** – Audienţe, lucrări de birou.

• **14 decembrie** – A primit grupuri de colindători din Şinca Nouă şi Porumbacu de Jos. Seara susţine la Mediaş o conferinţă cu tema *„Colindele şi rolul lor în spiritualitatea românească"*.

• **16 decembrie –** A participat la lucrările Simpozionului închinat împlinirii a 600 de ani de la trecerea la Domnul a Cuviosului Nicodim de la Tismana, organizat la Drobeta-Turnu Severin de către Episcopia Severinului şi Strehaiei, prezentând un referat legat de activitatea Sf. Nicodim ca reorganizator al vieţii monahale.

• **17 decembrie** – A făcut parte din soborul de arhierei care, sub protia Î.P.S. Mitropolit Teofan al Olteniei, a săvârşit slujba de sfinţire a noii biserici „Naşterea Maicii Domnului" din Turnu-Severin şi Sfânta Liturghie arhierească. A vizitat biserica monument istoric din Teleşti, jud. Gorj şi mănăstirea Hurezi – Vâlcea.

• **19 decembrie** – Audienţe, lucrări de birou. A primit grupuri de colindători. La orele amiezii a avut o întâlnire cu elevii clasei a XII - a A de la Colegiul „Octavian Goga" din Sibiu cărora le-a vorbit despre praznicul Crăciunului.

• **20-22 decembrie** – A primit grupuri de colindători (Mârşa, Sălişte, Şoroştin, Recea, Mediaş, Rupea, Oraş Victoria şi Tălmaciu).

• **24 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în biserica „Sf. Nicolae" din Sibiu – Lazaret rostind cuvânt de învăţătură (Pr. paroh I. Galea), şi a primit colindători.

• **25 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în biserica „Sf. Arhangheli" din Sibiu (Trei Stejari) cu prilejul Crăciunului.

• **26 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în Catedrala Mitropolitană rostind cuvânt de învăţătură. Seara participă la concertul de colinde al Coralei de cântări din Sălişte în Biserica Mare din Sălişte.

• **27 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în biserica Măn. Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, jud. Braşov, rostind cuvânt de învăţătură.

• **31 decembrie** – A săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în Biserica „Sf. Nicolae" din oraşul Tălmaciu, protopopiatul Avrig, rostind cuvânt de învăţătură.

Arhid. Vasile AVRAM

PROGRAMARE DE CONCURS

În condiţiile obişnuite de concurs, publicăm spre ocupare următoare *parohii vacante:*

1. **Parohia Valea Viilor – protopopiatul Mediaş**
2. **Parohia Sf. Apostoli Petru şi Pavel – Mediaş**
3. **Parohia Vitrometan II – Mediaş**
4. **Parohia Ucea de Jos – protopopiatul Făgăraş**
5. **Parohia Amnaş – protopopiatul Sălişte**
6. **Parohia Gura Râului II – protopopiatul Sălişte**
7. **Parohia Bod-Colonie – protopopiatul Săcele**

Termen de concurs: *20 ianuarie – 20 februarie 2007*

Cei care doresc să ocupe aceste posturi, vor înainta cererea în termenul legal la Oficii Protopopeşti, anexând (unde e cazul) adeverinţe cu certificatul de la cursurile de îndrumare.

După expirarea termenului de concurs, Oficiile Protopopeşti ne vor înainta urgent dosarele cu cererile candidaţilor.

P.C. Protopopi sunt îndrumaţi să verifice cererile candidaţilor în care se vor menţiona vechimea în funcţia anterioară, examene absolvite, situaţia socială (domiciliu, copii, părinţi, locul de muncă al soţiei, etc.).

Cererile care nu cuprind aceste puncte sau nu au acte doveditoare ale acestor puncte nu vor fi luate în considerare la desfăşurarea concursului.

Termen de contestaţie: 15 zile de la data numirii.

TEOLOGIE ŞI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

Platon: *Banchetul sau Despre Iubire*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2006, ed. a-II-a, 186 p.; *Phaidon sau Despre suflet*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2006, ed. a II-a, 234 p.

În minunata traducere a lui Petru Creţia, Editura Humanitas a publicat, într-o ediţie „poché", în sfârşit accesibilă tineretului, intelectualului, în general, cele două tratate-dialog: „Banchetul sau despre iubire" şi „Phaidon sau despre Suflet". Este un exerciţiu de „întinerire sufletească" recitarea lor, pe care o credem necesară, din timp în timp asemenea re-citirilor din Scriptură şi Sfinţii Părinţi. Re-citiri care te fac să te reumpli de savoarea cunoaşterii conţinutului pe care modernitatea şi mondenitatea culturală le-a diluat de prea mult.

Construite ca un „symposion", care nu este tocmai un dialog ci o construcţie retorică având în centru elogiul („într-o atmosferă amicală şi moderat euforică fără ca diferitele păreri să intre în coleziune dialectică" cum remarca P. Creţia cu privire la „Banchetul", p. 7), din care radiază o serie de dezbateri, „înlăuntrul logosului", ce vor creşte una din alta. Un exemplu: „Banchetul nu este ultimul cuvânt al lui Platon despre iubire. Peste mulţi ani avea să scrie Phaidon, în care multe dintre nedumeririle pe care le poate deştepta Banchetul capătă alt răspuns. Unul pe care l-am putea împărtăşi mai deplin, pentru că este în bună măsură o recantaţie, o polinodie, o retractare care-l apropie mai mult de gândul nostru. Nici o înţelegere mai adâncă a Banchetului nu se poate dispensa de cunoaşterea şi înţelegerea acestui mai târziu dialog (...)" (Petru Creţia, Banchetul, p. 78). Cazul este valabil şi cu privire la Phaidon...

De aceea ne bucură această editare (care, în cazul lui „Phaidon" dispune de lămuririle preliminare şi notele Manuelei Tecuşan). Pentru că ea propune o recitire a lui Platon, a integralei operei sale. Limpezimea limbii lui Petru Creţia, transparenta conotare a textului unde este cazul, intimitatea de gând pe care o propune gândul „platonician" ne-au obligat la această semnalare a celei de a doua ediţii „Creţia" a lui Platon. Şi din dorinţa de a readuce înaintea preoţimii şi a intelectualităţii tinere creştine nevoia asumării paradigmelor discursive ale veacului în care se „plinea vremea" (Gal. 4,4). Poate că Platon este unul din punctele „pozitive" ale acestei pliniri de vreme. Relaxantă şi plină de provocări, lectura lui Platon te „întinereşte".

ANDREI PLEŞU: *Despre bucurie în Est şi Vest şi alte eseuri*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2006, 135 p.

Oricând o carte despre bucurie este o provocare. Mai ales pentru o societate care confundă bucuriile autentice cu zâmbetul ironic al snobismelor sau tonul anemic al divertismentelor, de orice fel. „Summa" D-lui Andrei Pleşu bucură deplin. Dincolo de a fi eseuri vagi scrise ermetic, eseurile vorbite (conferinţe publice ţinute în străinătate la solicitarea unor instituţii culturale de elită) dau savoare lecturii şi limpezime realistă hermeneuticii. „Despre bucurie în Est şi Vest" (p.9-29); „Despre elite în Est şi Vest" (p. 33-67), „Toleranţa şi intolerabilul. Criza unui concept" (p. 71-109) şi „Ideologiile între ridicol şi subversiune" (p. 113-134) sunt, cum subliniază autorul însuşi, „reprezentative" pentru o problematică şi o atitudine intelectuală care reflectă mai curând „obsesiile" autorului decât programul instituţiilor comanditare" (p. 5-6).

Dacă ar fi să alegem una din conferinţe spre a o reţine ca cea mai bună ne-ar fi greu s-o facem. Pentru că verbial cum se desprinde mai mereu în peisajul pseudo-rostirilor româneşti actuale, Dl. Pleşu devine aproape pro-verbial, textul abundând, din fericire de un soi de gândire apoftegmatică, extrem de coerent ancorată în cordialitatea spiritului românesc şi ortodox. Plăcută surpriză! Petru acela care socotesc că sursa apologetică al intelectualului român este perimată sau periclitată de filozofie, e bine să recitească, dacă a citit o dată, fie a doua, fie a treia dintre conferinţe. Dacă este să socotim „limitele" pe care le propunem, credem că prin ele se depăşeşte simpla analiză a unor termeni sau evenimente şi se trece în orizontul moralei cu ample rezonanţe sociale.

Recomandăm cartea şi din drag de limba română pe care autorul o „predă" într-o lume a trivialităţilor şi postulatelor logistice mediocre.

Mitropolitul LAURENŢIU

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se primesc pe adresa:
Redacţia „Telegrafului Român", 550179 – Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35.
E-mail: *telegrafulroman@yahoo.com*
Articolele nepublicate nu se înapoiază.
ISSN 1223-8392

COMITET REDACŢIE „TELEGRAFUL ROMÂN":
Î.P.S. Dr. Laurenţiu Streza – preşedinte; P.S. Dr. Visarion Răşinăreanu – vicepreşedinte; Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan – redactor şef ; Dr. Ştefan Toma – secretar de redacţie; Pr. Cristian Vaida – secretar de redacţie adj.; Pr. Prof. Dr. Ovidiu Moceanu – membru; Pr. Lect. Dr. Nicolae Moşoiu – membru.

Abonamentul pe 2006 este de 15 RON (150 000 lei).
COD IBAN RO69 RNCB 4200 0000 0061 0001.
Pentru străinătate abonamentul este de 25 **dolari** SUA
COD IBAN RO79 RNCB 4200 0000 0061 0015
sau echivalentul în **euro**
COD IBAN RO51 RNCB 4200 0000 0061 0034.
BCR Sibiu, Str. Emil Cioran nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.

Fondator: Mitropolitul ANDREI ŞAGUNA

Telegraful Român

Anul 155 Sibiu

1853 FOAIE BISERICEASCĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA SIBIULUI 2007

ANUL 155, Nr. 5 – 8 1 şi 15 Februarie 2007

A Treia Etapă de pregătire a celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene (AEE3), Wittenberg, Germania, 15-18 februarie 2007

În perioada 15-18 februarie 2007 s-a desfăşurat la Wittenberg, în Germania, cea de-a treia etapă a procesului de pregătire a celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene. Acest proces de pregătire include trei etape pregătitoare. Până acum s-a desfăşurat prima etapă care a avut loc la Roma, între 24-27 ianuarie 2006, şi a avut drept scop sublinierea aportului adus de tradiţia catolică la tezaurul spiritual al creştinismului. A doua etapă s-a desfăşurat între sfârşitul anului 2006 şi începutul lui 2007

I.P.S. Dr. Laurenţiu Streza, Mitropolitul Ardealului Dr. Horst Köhler, Preşedintele Germaniei

şi a constat într-o serie de manifestări la nivel local şi regional, având drept scop evidenţierea ecumenismului local şi a bunei colaborări dintre Biserici în diferite părţi ale Europei. A treia etapă s-a desfăşurat la Wittenberg, capitala spirituală a protestantismului (aici şi-a desfăşurat Luther cea mai mare parte a activităţii sale), având ca şi scop evaluarea celei de-a doua etape (manifestările la nivel local şi regional din întreaga Europă) şi sublinierea tradiţiei protestante.

Etapa de la Wittenberg s-a desfăşurat sub motto-ul *„Lumina lui Hristos luminează tuturor. Redescoperind darul luminii pe*

(continuare în pag. 2)

A consemnat Lect. Dr. Daniel BUDA

Globalizarea iubirii

Între 7-11 februarie a.c. a avut loc la Roma cea de a 9-a Întâlnire Internaţională a Comunităţii Sant'Egidio din Italia.

Această comunitate a luat fiinţă în anul 1968, imediat după Conciliul II Vatican, şi cuprinde astăzi peste 50.000 de membri mireni care, sub oblăduirea Bisericii şi a slujitorilor ei, au ca obiective principale rugăciunea, împărtăşirea Evangheliei, solidaritatea cu cei săraci, ecumenismul şi dialogul interreligios. Ea îşi desfăşoară activitatea în Italia şi în peste 70 de ţări din diverse continente, fiind condusă de către un grup de membri, având-l în frunte pe reputatul prof. univ. dr. Andreea Riccardi din Roma. În anul 1998, Comunitatea Sant' Egidio din Roma a organizat la Bucureşti un Congres Internaţional cu tema: *„Pacea este numele lui Dumnezeu"* şi la care au participat aproximativ 3000 de reprezentanţi ai tuturor religiilor mondiale. Întâlnirea de la Bucureşti s-a bucurat de un mare succes şi răsunet internaţional şi a pregătit întru câtva vizita, în anul următor, a papei Ioan Paul al II-lea în România. Motto-ul general al întrunirii pentru acest an a fost *„Creştini şi Păstori pentru Biserica de mâine"*, iar tema a fost *„Globalizarea iubirii"*.

Comunità di SANT'EGIDIO

La întrunire au participat aproximativ 100 de episcopi catolici – prieteni ai Comunităţii Sant'Egidio din întreaga lume (Europa, Asia, Orientul Apropiat, Africa, America, Australia) – care vreme de patru zile s-au întâlnit, s-au rugat împreună şi au dezbătut problemele actuale ale pastoraţiei creştine într-o lume tot mai secularizată şi mai instabilă. Din partea Bisericii Ortodoxe Române au participat ca invitaţi: PS Nicodim, episcopul Severinului şi Strehaiei, PS Visarion Răşinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, şi PS Gurie Gorjeanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Craiovei, iar din partea Bisericii Greco-Catolice, episcopul de Lugoj, Alexandru Mesianu. Ca reprezentanţi ortodocşi au mai participat şi PS Atanasie, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Atenei, reprezentantul Bisericii Greciei la Consiliul Europei de la Bruxelles, şi mitropolitul Gregorios din Camerun. Au participat de asemenea doi episcopi din Bisericile Anglicană şi Luterană.

Întrunirea a debutat miercuri, 7 februarie la Vila Aurelia din Roma – un modern centru de congrese – prin săvârşirea unei Liturghii catolice la care au slujit toţi episcopii catolici în Capela Centrului, după care, la ora 11, în Aula mare a avut loc ceremonia oficială de deschidere printr-un cuvânt de salut rostit de Mgr. Vicenzo Paglia, episcop de Terni-Italia, responsabil din partea Sfântului Scaun cu Mişcarea Sant'Egidio. Excelenţa Sa a salutat pe toţi cei prezenţi şi a arătat scopul întrunirii, şi anume marcarea printr-un Simpozion internaţional a momentului de acum 39 de ani, când la 7 februarie 1968 a luat fiinţă Comunitatea Sant'Egidio.

După-masă, în sala de Conferinţe de la basilica Santa Maria in Transtevere-Roma, a avut loc întâlnirea participanţilor cu prof. Andrea Riccardi care a prezentat referatul principal cu tema *„Globalizarea iubirii"*, după care au urmat discuţii asupra temei prezentate. PS Visarion Răşinăreanu, luând cuvântul, a prezentat importanţa întâlnirii ca şi problemele cu care se confruntă Biserica astăzi în lume. PS Sa a transmis tuturor participanţilor binecuvântarea P.F. Părinte Teoctist, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române şi a ÎPS Mitropolit Laurenţiu al Ardealului, amintind totodată de faptul că Sibiul este în acest an Capitala culturală a Europei şi că aici în toamnă va avea loc cea de a III Adunare Ecumenică Europeană, eveniment de o importanţă deosebită pentru lumea creştină.

(continuare în pag. 12)

† Dr. Visarion Răşinăreanu
episcop-vicar, Sibiu

Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor

(18-25 ianuarie 2007)

Vizita în Elveţia a Înalt Prea Sfinţitului Părintele nostru Dr. LAURENŢIU Streza, Arhiepiscop al Sibiului şi Mitropolit al Ardealului, ca răspuns la invitaţia oficială a Universităţii de la Fribourg

O mărturie a Înalt Prea Sfinţiei Sale Dr. Laurenţiu Streza, pe care am avut oportunitatea a o asculta cu doar câteva zile în urmă, fusese legată de faptul că în perioada

ultimilor ani, episcop titular fiind, şi, în prezent, ca arhiepiscop şi mitropolit al mult îndrăgitului nostru tărâm ardelenesc, participase an de an, ca şi invitat al unor diferite comunităţi catolice, la această manifestare creştină, numită *Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor*.

Anul acesta, ÎPS Sa Dr. Laurenţiu Streza s-a aflat, în perioada 20-25 ianuarie, la Fribourg (Elveţia), la invitaţia rectorului noualeş al Universităţii de aici, Prof. Guido Vergauwen. Evenimentul este, aşadar, cel pe care l-am amintit în titlul acestui articol, şi anume, desfăşurarea în perioada 18-25 ianuarie 2007 a *Săptămânii de Rugăciune Ecumenică pentru Unitatea tuturor Creştinilor*. Desfăşurată sub motto-ul ce cuprinde textul biblic din Evanghelia după *Marcu* 7, 37: *„Toate le-a făcut bine: pe surzi îi face să audă şi pe muţi să vorbească"*, acest eveniment se constituie, anual, într-unul inedit, închinat rugăciunii comune pentru unitatea creştinilor de pretutindeni.

Vizita Părintelui nostru mitropolit a cuprins mai multe puncte pe care vom încerca să le menţionăm în următoarele câteva rânduri.

Prezent, aşadar, pe acest tărâm vechi-creştin al ţării cantoanelor, ţară cu patru limbi naţionale, ÎPS Sa Dr. Laurenţiu Streza s-a aflat, pentru câteva ore, şi în prezenţa

(continuare în pag. 6)

Drd. Radu TĂNASE

Postul, stare teopatică

Postul este unul din mijloacele cele mai potrivite pentru lucrarea de transfigurare şi sfinţire zilnică pe care Sfântul Duh o săvârşeşte în noi şi pentru noi. Desigur, prin post nu trebuie să înţelegem numai reţinerea de la anumite mâncări într-o anumită perioadă a anului liturgic, sau numai renunţarea de bunăvoie la ceva ce ne este îngăduit, reţinere izvorâtă din iubirea şi respectul pe care îl avem faţă de Dumnezeu. Postul este o viaţă integră, care se desfăşoară în dragoste de semeni şi întrajutorare sau milostenie, o viaţă care se hrăneşte cu adevărul Evangheliei şi rugăciunea liturgică. În vederea săvârşirii postului, înainte de a purcede la propovăduire, *„Iisus, plin de Duhul Sfânt, s-a întors de la Iordan şi a fost dus de Duhul în pustie"* (*Lc.* 4, 1). După acest exemplu şi în dependenţă de el, creştinii se bucură de aceeaşi asistenţă divină, pentru a împlini lucrarea postului care le permite să înlăture din făptura lor poftele vinovate ale trupului: *„Cei care sunt ai lui Hristos şi-au răstignit trupul împreună cu patimile şi cu poftele. Dacă trăim în Duhul, cu Duhul să şi umblăm"* (*Gal.* 5, 24-25), ne spune şi Sfântul Apostol Pavel. Experienţa pnevmatică a lui Iisus se prelungeşte în existenţa creştină prin viaţa liturgică, în care postul premerge sărbătorilor împărăteşti. Prin post, Sfântul Duh devine pentru noi o sursă de bucurie, de lumină, de putere şi sfinţenie, conducându-ne la întâlnirea cu Hristos în Înviere şi împărtăşindu-ne, încă din această

(continuare în pag. 12)

Pr. prof. dr. Ilie MOLDOVAN

A Treia Etapă de pregătire a celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene (AEE3), Wittenberg, Germania, 15-18 februarie 2007

(urmare din pg. 1)

care îl reprezintă Evanghelia lui Hristos pentru Europa astăzi". Au participat aproximativ 150 de delegaţi din 44 de ţări ale Europei, care au fost cazaţi la Hotelul Luther din Wittenberg. Manifestările acestei etape s-au desfăşurat în biserica oraşului (Stadtkirche) precum şi în sala de conferinţe a Fundaţiei Leucorea din cadrul Universităţii Martin Luther din Halle-Wittenberg. Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată de o delegaţie din care au făcut parte ÎPS Sa Dr. Daniel Ciobotea, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, ÎPS Sa Dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, ÎPS Sa Dr. Nifon Mihăiţă, Arhiepiscopul Târgovişte (şi ca reprezentant al Asociaţiei Ecumenice a Bisericilor din România – AIDROM), PS Sa Irineu Slătineanul, Arhiereu Vicar al Episcopiei Râmnicului, Pr. Dr. Mihael Tiţa, Consilier patriarhal pentru relaţii externe şi doamna Elena Timofticiuc (AIDROM). Guvernul României a fost reprezentat de Dr. Adrian Lemeni, Secretar de Stat pentru Culte. Din cadrul Bisericii Ortodoxe Române au mai participat, în calitate de membri ai staff-ului Conferinţei Bisericilor Europene (CBE) Pr. Prof. Dr. Viorel Ioniţă, Director de Studii în cadrul CBE şi Lect. Dr. Daniel Buda, Secretar CBE al Comitetului local de la Sibiu pentru organizarea AEE3. Din România au mai participat reprezentanţi ai Consiliului Conferinţelor Episcopale Europene (CCEE) şi reprezentanţi ai Bisericii Evanghelice.

Manifestările au debutat cu o rugăciune ecumenică care s-a desfăşurat în Stadskirche şi a fost organizată de către toate Bisericile reprezentate în Wittenberg sau în împrejurimi, inclusiv Biserica Ortodoxă. La finalul rugăciunii, episcopul evanghelic de Sachsen, Domnul Axel Noach, sub jurisdicţia căruia se află Wittenbergul, a rostit o scurtă predică. A urmat o şedinţă de deschidere a manifestărilor organizată în sala de conferinţe a Fundaţiei Leucorea. Au rostit scurte cuvinte de salut: Jean-Arnold de Clermont, preşedinte CBE şi preşedinte al Alianţei Bisericilor Protestante din Franţa, Cardinalul Péter Erdő, preşedintele CCEE (de curând ales în această funcţie), episcopul Dr. Wolfgang Huber, episcop Evanghelic de Berlin-Brandenburg şi preşedintele Consiliului Bisericii Evanghelice Germane, episcopul Walter Klaiber, preşedinte al Grupului de lucru al Bisericilor Creştine din Germania (ACK) şi episcopul Dr. Gerhard Feige din partea Conferinţei Episcopale Germane (DBK). Toţi au subliniat importanţa acestei etape şi şi-au exprimat speranţa că Adunarea Ecumenică de la Sibiu va da un nou impuls mişcării ecumenice la nivel european.

Seara zilei de 15 februarie a fost dedicată unor serii de conferinţe pe marginea temei *Secularizarea ca şi provocare pentru Europa.* Au conferenţiat Prof. Dr. Grace Davie, profesoară de sociologie şi Director al Centrului de Studii Europene din cadrul Universităţii din Exeter, Marea Britanie, ÎPS Sa Jan A. Jeremias, Arhiepiscopul ortodox de Varşovia şi Stettin şi Monseniorul Aldo Giordano, Secretarul general al CCEE. Conferinţele au fost urmate de interesante luări de poziţii pe marginea temei discutate. Rugăciunea de seară a fost săvârşită de Heikki Huttunen, preot ortodox din Finlanda şi Secretar general al Consiliului Bisericilor din Finlanda.

A doua zi a manifestărilor a debutat cu o rugăciune de dimineaţă şi un scurt studiu biblic după tradiţia romano-catolică, după care, până la amiază, au fost prezentate o serie de rapoarte privind modul în care s-au desfăşurat diferitele manifestări ale celei de-a doua etape a procesului de pregătire AEE3 de-a lungul Europei. Au fost prezentate rapoarte asupra manifestărilor organizate în Italia, Germania, Irlanda, Franţa, Bulgaria, Polonia, Finlanda, Serbia, Cehia şi România. A urmat apoi o dezbatere pe marginea temei *Responsabilitatea noastră pentru Europa.* Delegaţii din întreaga Europă au avut posibilitatea să-şi exprime opiniile legate de rolul şi responsabilitatea pe care le au Bisericile în noul context european.

După-amiaza zilei a fost dedicată unui tur al oraşului Wittenberg, delegaţii având posibilitatea de a vizita casele reformatorilor Martin Luther şi Filip Melanchton, Centrul de Studii Omiletice din Wittenberg şi alte locuri de importanţă istorico-teologică. Seara, delegaţii s-au adunat în biserica oraşului unde Preşedintele Germaniei Dr. Horst Köhler a rostit un scurt cuvânt de salut participanţilor la manifestarea ecumenică de la Wittenberg, subliniind rolul pe care mişcarea ecumenică îl joacă în unitatea europeană. Au urmat două conferinţe rostite de Jean-Pierre Richard, Preşedintele Conferinţei episcopale franceze şi vice-preşedinte al CCEE, cu titlul *Contribuţia teologiei romano-catolice la mişcarea ecumenică* şi Thomas Wipf, Preşedintele Asociaţiei Bisericilor Evanghelice din Europa, *Însemnătatea protestantismului în Europa.* După o rugăciune de seară după ritul anglican, delegaţii au fost invitaţi în clădirea istorică a primăriei din Wittenberg unde s-a oferit o recepţie în onoarea oaspeţilor. În cadrul recepţiei, ÎPS Sa Daniel, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei a transmis Excelenţei Sale Dr. Horst Köhler salutările Prea Fericirii Sale Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. ÎPS Sa Dr. Laurenţiu Streza, Mitropolitul Ardealului, l-a asigurat pe Domnul Preşedinte, în calitate de gazdă a AEE3 că Sibiul este pregătit pentru Adunarea din septembrie. În calitate de reprezentant al Guvernului României, Domnul Secretar de Stat Adrian Lemeni a transmis salutările primului ministru şi l-a asigurat pe înaltul demnitar german că AEE3 se bucură de întreg sprijinul din partea autorităţilor române.

Ziua de 17 februarie a debutat cu o dezbatere pe tema *Ce fel de viziune asupra Europei au astăzi Bisericile?* Mai întâi au fost prezentate două conferinţe, de către Rüdiger Noll, Director al Comisiei Biserică şi Societate a CBE, şi Noel Treanor, Secretarul General al Comisiei Conferinţelor Episcopilor din Uniunea Europeană (COMECE). Au urmat apoi scurte referate prezentate de câte un reprezentant dintr-o ţară membră a Uniunii Europene (Italia), dintr-o ţară aderată de curând la UE (România), o ţară candidată la aderare (Turcia) şi o ţară europeană din afara UE (Bielorusia). Dezbaterea s-a încheiat cu scurte discuţii pe grupe, după care autorii impulsurilor au răspuns întrebărilor.

După-amiază, Domnul secretar de Stat Adrian Lemeni a transmis delegaţilor mesajul Guvernului României. Domnia sa a arătat că pentru România, organizarea AEE3 în cadrul graniţelor sale este un motiv de onoare, dar şi de provocare în acelaşi timp. A mulţumit celor două instituţii organizatoare – CCBE şi CCEE – pentru rolul pe care îl joacă în România. Au urmat apoi trei referate menite să pregătească teologic AEE3. Acestea au purtat ca titluri motto-urile sub care se vor organiza la Sibiu cele nouă forumuri, anume: *Lumina lui Hristos şi Biserica*, *Lumina lui Hristos şi Europa* şi *Lumina lui Hristos şi lumea*. Apoi delegaţii s-au împărţit în nouă grupe, conform celor nouă Forumuri ale Adunării, încercând să conceapă noi idei cu privire la modul în care acestea ar trebui să fie pregătite din punct de vedere teologic. Rezultatele discuţiilor au fost apoi prezentate în public.

Ultima parte a manifestărilor de la Wittenberg a fost dedicată deschiderii decadei pentru eradicarea violenţei. Au fost rostite două referate: unul de prezentare a acestei iniţiative (de către Geiko Müller-Fahrenholz, coordonator al Adunării Ecumenice Internaţionale pentru Pace), iar al doilea a expus un exemplu concret de eradicare a violenţei în Sarajevo. Manifestările de la Wittenberg au fost încheiate cu citirea unei scrisori către creştinii Europei, redactată în numele şi cu aportul tuturor delegaţilor şi cu o rugăciune de seară dedicată martirilor creştini din întreaga Europă.

Pe parcursul întregii manifestări a existat un birou de presă la care au fost acreditaţi numeroşi ziarişti din întreaga Europă. Aceştia au arătat un interes deosebit pentru România şi Sibiu. ÎPS Sa Dr. Laurenţiu Streza a răspuns în mai multe rânduri întrebărilor ziariştilor şi a acordat un interviu pentru TVR1, ca şi postului naţional german de radio (ARD1).

În 18 februarie, ÎPS Sa a săvârşit Sfânta Liturghie în mijlocul comunităţii ortodoxe româneşti din Berlin, alături de ÎPS Sa Nifon, Arhiepiscopul Târgovişte şi Prof. Dr. Constantin Mihoc, parohul ortodox român de la Berlin. La Sfânta Liturghie a asistat şi Domnul Secretar de Stat Dr. Adrian Lemeni. ÎPS Sa Dr. Laurenţiu Streza a rostit un mişcător cuvânt de învăţătură înainte de intrarea în Postul Mare, iar ÎPS Sa Nifon a realizat o scurtă prezentare a AEE3.

O scrisoare către creştinii Europei

„Lumina lui Hristos luminează tuturor. Redescoperind darul luminii pe care îl reprezintă Evanghelia lui Hristos pentru Europa astăzi"

Iubiţi fraţi şi iubite surori în Hristos din întreaga Europă,

Har şi pace vouă tuturor!

În calitate de reprezentanţi ai Bisericilor, conferinţelor episcopale, mişcărilor şi organizaţiilor ecumenice, am călătorit din 44 de ţări spre Lutherstadt – Wittenberg, Germania, locul de naştere al Reformei şi loc important în tradiţia creştină. Între 15-18 februarie 2007 ne-am întâlnit spre a ne împărtăşi de rugăciune şi reflecţie şi pentru a continua procesul celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene (AEE3) ce urmează să aibă loc la Sibiu, în România, în septembrie 2007.

Săvârşind din nou această călătorie, am căutat să adâncim încrederea şi înţelegerea reciprocă prin locuire, muncă şi rugăciune comună. De asemenea ne-am străduit să dezvoltăm o spiritualitate înrădăcinată în Evanghelie. Prin credinţă şi acţiune continuăm să încurajăm entuziasm reînnoit pentru itinerariul nostru ecumenic. Ne-am întors încă odată la sursa noastră de comuniune şi dragoste, spre Dumnezeu Cel Unul, Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh.

*

După ce am început împreună Postul Paştilor, în Bisericile din Răsărit şi Apus, vă invităm pe voi toţi, fraţi şi surori, la un pelerinaj al luminii. Căutăm lumina lui Hristos care străluceşte în întuneric. Această lumină ne invită să recunoaştem propriul nostru întuneric al neîncrederii şi suspiciunii şi să fim reconciliaţi în prezenţa sfântă a Crucii lui Hristos care transformă întunericul nostru în lumina Învierii. Cu această recunoaştere, invităm pe toţi creştinii şi Bisericile din întreaga Europă să ni se alăture în rugăciune, reflecţie şi penitenţă, aşa cum căutăm să ştim şi să trăim în Domnul nostru Iisus Hristos, Care dăruieşte har şi înnoire. Suntem inspiraţi să acţionăm prin tema noastră: *„Lumina lui Hristos luminează tuturor. Redescoperind darul luminii pe care îl reprezintă Evanghelia lui Hristos pentru Europa astăzi"*. În smerenie şi rugăciune, încurajăm pe creştinii noştri să-şi deschidă inimile spre adevărata lumină a lui Hristos şi să ni se alăture în străduinţile de a aduce dreptate şi speranţă pe continentul nostru. Lumina lui Hristos ne va inspira pe noi toţi să lucrăm şi să depunem mărturie pentru darurile păcii, reconcilierii şi unităţii în lumea noastră divizată.

Întâlnindu-ne în Lutherstadt – Wittenberg, am devenit conştienţi de roadele diferitelor evenimentele naţionale şi regionale din întreaga Europă care vor contribui la AEE3 din Sibiu. Am dat mulţumire lui Dumnezeu pentru semnele prieteniei împărtăşite şi pentru nerăbdarea continuă a multora care trăiesc vocaţia lor de mărturie sacrificială în situaţii dificile care încă mai există pe continentul nostru. Am fost încurajaţi de nerăbdarea continuă a multora de a lucra pentru libertatea şi demnitatea persoanelor umane spre a depăşi teama şi deznădejdea din comunităţile noastre.

Vă invităm să reflectaţi şi să vă rugaţi lui Hristos pentru toate Bisericile şi creştinii angajaţi în acest pelerinaj. Acesta este modul în care întreaga comunitate creştină poate fi împreună cu aceia care vor călători spre Sibiu. Lumina lui Hristos nu poate fi limitată sau diminuată. În rugăciunea noastră împărtăşită constă procesul care ne duce spre Sibiu, şi care va fi un alt punct de plecare pentru creştinii din Europa spre a lucra împreună precum lumina lui Hristos se răspândeşte peste Europa şi în noi toţi cu o intensitate înnoită.

Sfinţeşte-ne şi uneşte-ne cu Duhul Tău Cel Sfânt încât să fim una în Tine, în recunoaşterea şi invocarea Fiului Tău (adaptare după o rugăciune a lui Filip Melanchton).

Trad. din engleză de
Lect. Dr. Daniel BUDA

A şasea întâlnire a Comitetului de Planificare pentru organizarea celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene, Sibiu, 4-9 septembrie 2007

(Wittenberg, Germania, 13-15 februarie 2007)

În perioada 13-15 februarie anul curent a avut loc la Wittenberg (Germania) în Hotelul Luther, cea de-a şasea şi ultima întâlnire a Comitetului de Planificare pentru organizarea celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene. Şedinţa Comitetului de Planificare a avut loc înainte de cea de-a Treia Etapă a pelerinajului spre Sibiu. Lucrările Comitetului au debutat în seara zilei de 13 februarie sub preşedinţia Înalt Prea Sfinţiei Sale Dr. Ghenadios, Mitropolit de Sassima. Mai întâi a fost prezentat şi aprobat raportul ultimei întâlniri a Comitetului de Planificare desfăşurată de asemenea la Wittenberg în perioada 19-22 noiembrie 2006 (vezi *Telegraful Român,* anul 154, nr. 41-44/1 şi 15 nov. 2006, p. 4). A urmat apoi un raport detaliat al Comitetului local de la Sibiu, prezentat de către secretarii acestuia. A doua şedinţă din această seară a fost prezidată, datorită absenţei Monseniorului Vincenzo Paglia, de către Prea Sfinţia Sa Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea. S-au discutat chestiuni practice legate de modul în care vor fi înscrişi delegaţii şi în care vor fi apărate siguranţa şi sănătatea delegaţilor Adunării. În ce priveşte înscrierea delegaţilor Bisericilor membre ale Conferinţei Bisericilor Europene (CBE), aceştia vor fi mai întâi desemnaţi de către Bisericile cărora ei aparţin, iar documentele de înregistrare vor fi trimise direct la secretariatul CBE de la Geneva. Siguranţa delegaţilor AEE3 va fi asigurată de către instituţiile responsabile din Sibiu (Poliţie, Jandarmerie etc), iar la acordarea primului ajutor în caz de urgenţă vor colabora instituţiile sanitare din Sibiu precum şi Serviciul ioaniţilor şi Serviciul de ajutor maltez.

Cea de-a doua zi a fost dedicată în principal analizării programului AEE3, la care s-au adus o serie de îmbunătăţiri. Cea mai importantă schimbare constă în modificarea locului unde se vor desfăşura festivităţile de deschidere a Adunării. Iniţial s-a propus organizarea unui pelerinaj simbolic pe la bisericile istorice din Sibiu. Acest proiect a fost abandonat în favoarea organizării unor manifestări în Piaţa Mare a Sibiului, la care vor avea posibilitatea să participe şi cetăţenii oraşului.

A treia zi de şedintă a fost dedicată analizării programului teologic şi tematic al Forumurilor Adunării. În acest scop au fost invitaţi la şedinţa Comitetului de Planificare, moderatorii Forumurilor. Aceştia au prezentat pe scurt viziunea asupra forumului de care se ocupă, după care membrii Comitetului au avut posibilitatea să aducă observaţii, comentarii, obiecţii sau adăugiri. În cadrul celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene de la Sibiu se vor organiza nouă Forumuri având ca teme: Unitatea, Spiritualitatea, Mărturia, Europa, Religiile, Migraţia, Creaţia, Dreptatea şi Pacea. Pentru fiecare forum au fost numiţi doi coordonatori, unul din partea CBE şi altul din partea CCEE. Biserica Ortodoxă Română este reprezentată, în coordonarea acestor forumuri, de către Pr. Prof. Dr. Viorel Ioniţă, Director de Studii al CBE, la Forumul Spiritualitate şi de Prea Sfinţia Sa Irineu Slătineanu, arhiereu-vicar al Episcopiei Râmnicului la Forumul Spiritualitate.

Şedinţele Comitetului de Planificare s-au încheiat în 15 februarie, în jurul amiezii, fiind urmate de cea de-a treia etapă, Wittenberg, 15-18 februarie 2007.

A consemnat Lect. **Dr. Daniel BUDA**

Manifestări închinate Sfinţilor Trei Ierarhi la Sibiu

În zilele de 29 şi 30 ianuarie, Arhiepiscopia Sibiului şi Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu au organizat manifestări cu un caracter aparte, dedicate Sfinţilor Trei Ierarhi, ca şi un Simpozion închinat Sfântului Ioan Gură de Aur, de la a cărui adormire în Domnul se împlinesc 1600 de ani.

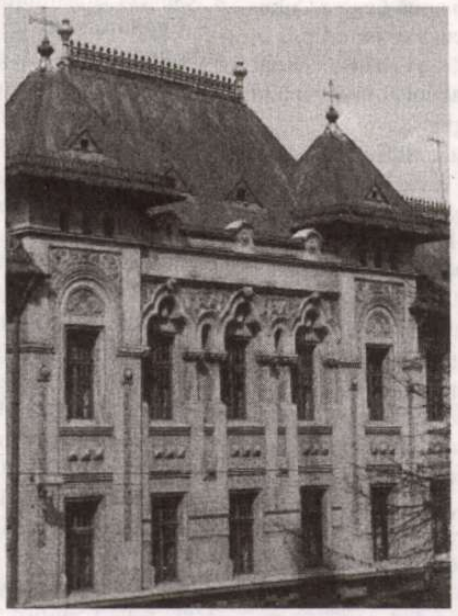

Simpozionul s-a desfăşurat la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna", în data de 29 ianuarie, între orele 15.30 – 18.30 şi s-a bucurat de prezenţa Înalt Prea Sfinţitului Părinte Dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, ca şi a Prea Sfinţiei Sale Dr. Visarion Răşinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, a pr. prof. dr. Dorin Oancea, decanul Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna", a numeroşi profesori, studenţi şi invitaţi.

Îndată după deschiderea Simpozionului de către Înalt Prea Sfinţitul Părinte Laurenţiu, care i-a binecuvântat pe cei prezenţi şi a felicitat pe cei implicaţi în organizarea acestuia, a luat cuvântul Prea Sfinţitul Părinte Visarion Răşinăreanu, care a vorbit despre: „Sfântul Ioan Gură de Aur, 1600 de ani de la adormirea sa întru Domnul". Într-un interval de timp relativ scurt, Prea Sfinţia Sa a prezentat în mod succint personalitatea şi gândirea teologică de excepţie a Sf. Ioan Gură de Aur, insistând asupra raţiunilor pentru care acest părinte al secolului al IV-lea este şi trebuie să fie pentru noi un exemplu de urmat, o flacără pilduitoare nestinsă pentru întreaga creştinătate.

Dintre prelegerile susţinute au reţinut atenţia în mod deosebit cea a d-lui lect. dr. Ciprian Streza, cu tema: „Liturghia Sf. Ioan Gură de Aur şi a Sf. Vasile cel Mare – formulare euhologice principale ale ritului bizantin"; a d-lui lect. dr. Sebastian Moldovan, cu tema: „Adaptabilitatea în gândirea Sf. Ioan Gură de Aur"; a pr. lect. dr. C-tin Necula, cu tema: „Educaţia părinţilor – parte integrantă a educaţiei copiilor: O viziune omiletică a Sf. Ioan Gură de Aur"; precum şi cea a pr. lect. dr. Ioan Mircea Ielciu, cu tema: „Rugăciune şi pocăinţă la Sf. Ioan Gură de Aur" etc.

Succesiunea fiecărei prelegeri, din cele zece câte au fost, a fost urmată de scurte aprecieri ale pr. prof. dr. Dorin Oancea, legate de reliefarea temeiniciei studiilor prezentate, ca şi a aparatului bibliografic de ultimă oră folosit în redactarea acestora.

Simpozionul s-a încheiat cu o scurtă prezentare rostită de către pr. prof. acad. dr. Mircea Păcurariu, a prezenţei şi receptării scrierilor şi personalităţii Sf. Ioan Gură de Aur în Biserica Ortodoxă Română.

Momentul principal al zilei de 30 ianuarie, praznicul propriu-zis al Sfinţilor Trei Ierarhi, a avut ca principal eveniment celebrarea solemnă a Sfintei Liturghii în catedrala mitropolitană din Sibiu. Soborul, format în principal din preoţi profesori ai Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna", l-a avut ca protos pe Înalt Prea Sfinţitul Părinte Mitropolit Laurenţiu, care prin slujire şi cuvânt a constituit pentru cei prezenţi o icoană vie a chipului celor Trei Ierarhi prăznuiţi.

Predica închinată Sf. Trei Ierarhi a fost susţinută de către pr. lect. dr. Ioan Mircea Ielciu, care le-a vorbit studenţilor teologi şi tuturor credincioşilor prezenţi despre personalităţile de excepţie ale Sfinţilor Trei Ierarhi, subliniind atât ceea ce au avut ei în comun, cât şi particularităţile fiecăruia.

După încheierea Sfintei Liturgii întregul soborul s-a deplasat la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna", unde a avut loc sfinţirea anumitor spaţii reamenajate din incinta acesteia. Astfel, aula Facultăţii de Teologie a primit numele de aula „Mitropolit Ioan Meţianu", datorită faptului că acest distins ierarh a clădit corpul care găzduieşte astăzi această sală, biblioteca a primit numele „Mitropolit Nicolae Bălan", deoarece acesta a şi construit-o şi a înzestrat-o cu fondul său propriu de carte teologică. De asemenea două săli de curs au primit numele mitropolitului Nicolae Mladin şi pr. prof. Aurel Jivi.

Agapa care a urmat evenimentelor descrise anterior a întregit praznicul închinat patronilor învăţământului teologic, după cum bine se ştie, Sfinţii Trei Ierarhi fiind asumaţi de către întreaga Ortodoxie ca patroni ai şcolilor teologice la Congresul Facultăţilor de Teologie de la Atena din 1936.

A consemnat
Dr. Ştefan TOMA

„EDUCAŢIE TEOLOGICĂ ECUMENICĂ ÎN ESTUL ŞI CENTRUL EUROPEI"

Academia pentru Studii Teologice, Volos, Grecia, 9-11 februarie 2007

Academia pentru Studii Teologice din oraşul Volos, Mitropolia de Dimitriada, amplasată pe o colină ce oferă o splendidă perspectivă asupra golfului Pegasitikos şi muntelui Pelion, funcţionează ca un forum deschis pentru reflecţie şi dialog. Academia a organizat o serie de studii, seminarii internaţionale, congrese, mese rotunde, acoperind un spectru larg de teme, accentul fiind pus pe abordarea interdisciplinară. Totodată a reuşit să publice numeroase cărţi şi broşuri. Pentru a-şi împlini obiectivele, Academia a colaborat cu numeroase alte instituţii, cum ar fi: Institutul francez din Atena, Universitatea Drury (SUA), Institutul Ecumenic din Bossey (Consiliul Ecumenic al Bisericilor), Departamentul de Teologie Ortodoxă al Universităţii din Münich, Institutul Pedagogic din Atena, Asociaţia Femeilor Ortodoxe din Europa, Centrul Municipal de Istorie din Volos; precum şi cu diferite jurnale, publicaţii academice şi edituri. Dintre temele abordate se pot menţiona: *Biserica şi eshatologia, Creştinătatea ortodoxă şi modernitatea, Islamul şi fundamentalismul – Creştinătatea ortodoxă şi globalizarea, Creştinătatea ortodoxă şi ceilalţi, Gen şi religie – Locul femeilor în Biserică, Femeile şi religiile: Problema violenţei şi fundamentalismului, Teologia şi Literatura, Teologia şi Arhitectura bisericească modernă, Creştinătatea ortodoxă şi Educaţia – Instruirea religioasă şi relevanţa acesteia asupra identităţii şi culturii, Creştinătatea ortodoxă şi multiculturalitatea, Participarea laicilor la viaţa Bisericii, Statul şi Biserica* etc. Conferinţele publice se pot urmări on-line prin staţia de radio „Orthodoxi Martyria", *www.imdradio.gr.* În acest an academic s-a început abordarea unei teme de mare actualitate: *Creştinătatea ortodoxă şi Islamul. Islamul în Europa*, căreia i se vor dedica mai multe conferinţe şi seminarii. O altă activitate importantă, în curs de derulare, este înfiinţarea, în colaborare cu Mitropolia din Dimitriada şi Centrul de Conferinţe Thessaly, a unei Biblioteci teologice ortodoxe digitale on-line, cu acces liber la întreaga colecţie, precum şi cu link-uri la alte biblioteci digitale on-line şi website-uri (a se vedea: *www.imd.gr*).

Consultaţia cu privire la educaţia teologică ecumenică (9-11 februarie, 2007) a fost organizată de Academia teologică din Volos împreună cu departamentul de specialitate – *Ecumenical Theological Education Program* –, al Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Au participat teologi ortodocşi, catolici, luterani şi reformaţi din Austria, Elveţia, Germania, Grecia, România, Rusia, Serbia, Ungaria. Lucrările au fost deschise de Înalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Ignatios, responsabil cu relaţiile externe în Sinodul Bisericii Greciei. Înalt Prea Sfinţia Sa a afirmat că Biserica Ortodoxă nu poate trăi izolat, ci, dimpotrivă, este chemată să cultive dialogul, colaborarea, respectul reciproc şi înţelegerea largă a realităţilor lumii contemporane. Accentul pus pe Europa Centrală şi de Est nu înseamnă provincialism, ci grijă deosebită pentru o zonă care a suferit mult în ultima jumătate a secolului trecut.

Rev. Dr. Nyambura Njoroge, responsabilul programului de educaţie teologică ecumenică (*Ecumenical Theological Education Program*) al Consiliului Ecumenic al Bisericilor – astăzi parte integrantă a activităţii Institutului Ecumenic din Bossey – directorul Institutului fiind părintele profesor doctor Ioan Sauca, fost cadru didactic titular al Facultăţii de Teologie din Sibiu, astăzi profesor asociat – , a subliniat importanţa mişcării ecumenice, care are ca scop refacerea unităţii bisericeşti, pentru viaţa creştinilor şi misiunea Bisericii. A amintit despre procesul reconfigurării mişcării ecumenice, despre implicarea femeilor şi a tinerilor. Privitor la Europa Centrală şi de Est, a afirmat că este nevoie de resurse, de schimb de profesori, de o bibliografie reprezentativă, de traduceri ale documentelor şi materialelor de bază. A prezentat disponibilitatea Consiliului Ecumenic al Bisericilor (CEB) de a se implica în organizarea de cursuri şi seminarii în această zonă a Europei, pentru a se facilita abordarea teologiei nu în izolare, ci din perspectivă ecumenică, precum şi dialogul şi colaborarea între biserici.

Părintele profesor Vladimir Fedorov, consultant pentru Europa Centrală şi de Est, al programului de educaţie teologică ecumenică al CEB, a precizat că ecumenismul înseamnă în primul rând colaborare interbisericească, a dat exemple de roade ale acestei colaborări, a subliniat că instrumentul principal îl constituie educaţia teologică ecumenică şi a propus ca iniţiativa de la Volos să aibă o finalitate şi în legătură cu pregătirea pentru centenarul primei Conferinţe mondiale de misiune, Edinbourgh, 1910.

Participanţii şi-au exprimat disponibilitatea de a fi implicaţi în schimburile de profesori şi studenţi, în organizarea de cursuri şi seminarii pe tema educaţiei teologice ecumenice, urmând să informeze şi să antreneze şi pe alţii în aceste activităţi importante. Reforma învăţământului universitar european, cunoscută sub numele de „procesul Bologniа" afectează şi facultăţile de teologie, care nu mai pot exista izolat, ci trebuie să se adapteze contextului de astăzi, când se pune accent pe colaborare şi schimburi, pe educaţia pentru integrare şi integrarea prin educaţie.

Este necesar să se accentueze faptul că ecumenismul autentic nu înseamnă relativizarea doctrinei, nu înseamnă compromisuri, ci angajament ferm, ştiinţă teologică, grijă faţă de ceilalţi şi faţă de întreaga creaţie a lui Dumnezeu, înseamnă sensibilitate, delicateţe, iubire, rugăciune. Mişcarea ecumenică, dorinţa şi strădania omenească pentru unitate, nu trebuie confundată cu anumite instituţii şi structuri perfectibile, mişcarea ecumenică este o stare de spirit ce trebuie să se propage cât mai mult. Receptarea convergenţelor teologice şi chiar a unui atât de aşteptat consens teologic, trebuie pregătite la un nivel cât mai larg. Din fericire, multe dintre neajunsurile instituţiei şi structurilor Consiliului Ecumenic al Bisericilor, semnalate de ortodocşi, au fost eliminate prin implementarea rezoluţiilor Comisiei speciale pentru participarea ortodoxă la CEB (cum ar fi luarea deciziilor prin consens şi regulile pentru rugăciunea comună în cadrul întrunirilor ecumenice – a se vedea: *Raportul final al Comisiei speciale privind participarea ortodoxă la Consiliul Ecumenic al Bisericilor*, prezentare, traducere şi note, în *Revista Teologică*, (2003), nr.4, pp.110-125 şi (2004), nr. 1, pp. 122-153) instituită la a VIII-a Adunare generală a CEB de Harare (1998). Datorită acestor reglementări, a IX-a Adunare generală a CEB, Porto Alegre, februarie 2006 (a se vedea: *www.wcc-assembly.info*), s-a desfăşurat într-o atmosferă complet schimbată, *ethos*-ul a fost total deosebit. Oricum în Consiliul Ecumenic al Bisericilor, care are astăzi 348 de biserici membre, este reprezentat doar ceva mai mult de un sfert din întregul număr al creştinilor (aprox. 500 de milioane din cele 2 miliarde de creştini). CEB este doar un cadru de discuţii şi dialog, nu este o supra-biserică, deciziile aparţin bisericilor membre, aşa cum se afirmă fără echivoc în Raportul Comisiei speciale pentru participarea ortodoxă la CEB.

Totuşi, se aşteptau şi se aşteaptă orientări şi poziţii mai ferme împotriva aspectelor de doctrină şi de morală contrare Evangheliei, cum sunt păcatul împotriva firii, avortul şi legalizarea aşa numitei „căsătorii uni-sex", acceptată deja în Spania, Belgia – Bruxelles este „capitala Europei"!!! –, Danemarca, Olanda şi Canada. Se elaborează şi se dau publicităţii, de către Comitetul central al CEB, multe rezoluţii, dar se uită „rezoluţiile morale", pentru care bisericile membre sunt direct răspunzătoare.

Teologia ortodoxă, în general, nu mai poate fi predată după o metodă comparatistă simplificatoare, cu accentuarea unor „diferenţe confesionale" care adesea nu mai sunt, sau nu au fost niciodată valabile integral, ci fiind bine întemeiată biblic şi patristic, trebuie să descopere identitatea proprie a Ortodoxiei, cu deschidere ecumenică, în sensul cuceririi „celorlalţi" prin adevăr, obiectivitate şi iubire, nu prin complex de superioritate şi desconsiderare; prin urmare, se impune o revizuire atentă a manualelor noastre.

Astăzi eforturile titanice ale ecumenismului au nevoie de o reorientare, iar bisericile cu instituţiilor lor de învăţământ şi formare nu au cum să „şomeze", ci , dimpotrivă, acum când răul se strecoară tot mai insidios, este nevoie de maximă trezvie. Dacă vedem Biserica nu ca o instituţie, ci drept *koinonia*, poporul lui Dumnezeu chemat să descopere iubirea lui Dumnezeu, să ofere mărturie despre prezenţa Sa restauratoare, atunci şi concepţia despre învăţământul teologic trebuie restructurată. Scopul principal al educaţiei teologice nu este simpla „producere" de candidaţi la hirotonie şi la misiune, cu alte cuvinte cadre profesionale, care să propovăduiască şi să perpetueze adevărurile şi etica creştină, ci oferirea certitudinii că absolvenţii vor fi capabili să creeze comunităţi creştine autentice. De la începutul scolasticismului medieval, şi chiar după Renaştere, Teologia a fost o disciplină care utiliza metodele logicii aristoteliene, cunoaşterea raţională devenind singura formă de cunoaştere legitimă. Treptat, educaţia teologică şi-a mutat centrul din contextul euharistic/liturgic al comunităţii locale, ajungând să pregătească doar „lideri" bisericeşti, nu întregul popor al lui Dumnezeu.

Este timpul ca să fie îndreptate aceste neajunsuri, să se înţeleagă că educaţia teologică, realizată în contextul ecumenic actual, ne poate scoate din filetism şi provincialism, ne poate ajuta să înlocuim triumfalismul şi complexul de superioritate cu un adânc sentiment de responsabilitate şi solidaritate. A nu se uita că Sfinţii Părinţi au fost foarte preocupaţi de problemele duhovniceşti şi sociale ale lumii din vremea lor, iar noi le vom fi fideli în măsura în care suntem contemporani lumii de astăzi.

Pr. Lect. Dr. Nicolae MOŞOIU

SĂ LUĂM AMINTE !

CREDINŢA LUI EMINESCU (II)

Credinţa lui Eminescu nu trebuie căutată numai în opera poetică. Chiar şi acolo, a trage concluzii dintr-un detaliu sau altul înseamnă a extrapola nepermis, în dauna imaginii de ansamblu. Pompiliu Constantinescu, pentru care, după cum am văzut, Eminescu e un „poet păgân", pleacă de la câteva referinţe culturale, într-adevăr identificabile în opera poetului, pentru a conchide că viziunea lui asupra lumii „e turnată în budism, platonism, demonism – fără elemente creştine" şi că „nicăieri Eminescu nu mângâie cu mila, cu iluzia vieţii de-apoi, cu învierea, cu idila lui D-zeu" (**Eminescu – poet păgân**, în **O catedră Eminescu,** Junimea, Iaşi, 1987, p. 233 – reproducerea conferinţei din 1945). Criticul extinde concluziile şi asupra publicisticii eminesciene, deşi numeroase texte, aşa cum vom vedea, îl contrazic: „Doctrinarul politic n-are nici el un substrat creştin, ortodox (...). Nici de aici măcar, unde ar fi fost cu putinţă, nu se pot scote elemente cât de sumare, care să-i configureze o fizionomie creştină..." (*Ibidem*, p. 231).

Nu este de mirare că în anii 50 autorii de manuale vor crea imaginea unui Eminescu „al nostru", autor al poemului **Împărat şi proletar**, al cărui geniu a „intuit" că „religia (este) o frază inventată de dânşii"... De-ar fi să-i căutăm şi pe înaintaşii iconoclaştilor şi raţionaliştilor de azi, i-am găsi uşor în publicistica din aceeaşi perioadă a anilor 45-50, fiindcă şi atunci şi acum, se observă aceeaşi brutală imixtiune a politicului şi culturalului în viaţa de credinţă. Pregătită sau nu de intervenţii sub nume de prestigiu, cum era acela al lui Pompiliu Constantinescu, campania de schimbare a imaginii lui Eminescu seamănă izbitor cu aceea de denigrare a lui Eminescu din ultimii ani (v. „Dilema", 27 febr. – 5 martie, 1998, sub directoratul lui Andrei Pleşu, ş.a.).

Iată ce i se contestă lui M. Eminescu: *Ortodoxia*. Detractorii moderni nu mai aduc în discuţie subiectul, poate şi pentru că sunt indiferenţi la EL, nu-i cunosc coordonatele sau pur şi simplu nu-l cred important, lucru explicabil întrucâtva pentru mentalitatea lor. Pompiliu Constantinescu îi nega lui Eminescu orice legătură cu Ortodoxia, nu numai cu creştinismul, deşi „este un poet al pământului nostru". „În tot cazul, zice criticul, nu este un poet creştin, fiindcă elementele budiste, platonice, schopenhaueriene, romanticii germani (demonismul) nu configurează deloc imaginea unui poet creştin şi mai ales ortodox" (*Ibidem*, p. 230 şi urm.).

Oare cum se împacă această imagine cu afirmaţiile lui Eminescu despre Ortodoxie, Biserică, sărbătorile noastre, înviere, toleranţa românilor ş.a.? Încă din 1870, când Eminescu abia publicase trei poeme importante în „Convorbiri literare", se angajează în organizarea Serbării de la Putna, în care vede o triplă manifestare: a credinţei ortodoxe a românilor, a marcării unui eveniment şi a elogierii figurii lui Ştefan cel Mare şi Sfânt. „Crist a învins cu litera de aur a adevărului şi a iubirei, spune Eminescu, care semnează aceste rânduri în calitate de secretar al comitetului de organizare a serbării, Ştefan cu spada cea de flăcări a dreptului. Unul a fost libertatea, celălalt apărătorul evanghelului ei. Vom depune deci o urnă de argint pe mormântul lui Ştefan, pe mormântul creştinului pios, al românului mare".

Poate mulţi, când aud cuvintele unui preot în vreo predică despre afirmaţia lui Eminescu că „Biserica este mama neamului românesc" (şi, bineînţeles, Biserica Ortodoxă, nu alta!), cred că părintele exagerează ca să-i izbutească o figură retorică. „Biserica lui Mateiu Basarab şi a lui Varlaam, ***maica spirituală a neamului românesc*** (*s.n.* – O.M.), care a născut unitatea limbei şi unitatea etnică a poporului, ea care domneşte puternică dincolo de graniţele noastre şi e azilul de mântuire naţională în ţări unde românul nu are stat, ce va deveni ea în mâna tagmei patriotice?" se întreabă Eminescu, apărând Biserica, cum trebuie să o facă orice bun creştin, de imixtiuni de toate felurile, care ţinteau, de cele mai multe ori, strângerea de capital politic.

Numai cine nu vrea nu simte patosul din cuvintele poetului, căldura, energia pledoariei, autentic creştine.

Pr. prof. univ. dr. Ovidiu Moceanu

Simpozionul „Mihai Eminescu la Muzeul bisericii „Sf. Nicolae" din Şcheii Braşovului

A intrat deja în tradiţie ca în 15 ianuarie, în fiecare an, în cadrul complexului din Şcheii Braşovului să se desfăşoare simpozionul „Mihai Eminescu şi Braşovul". În acest an simpozionul a reunit personalităţi locale şi naţionale, fiind continuat şi de vizitarea unei expoziţii dedicate evenimentului. Ne-am bucurat de participarea academicianului dr. Alexandru Surdu, a profesorului universitar, scriitor şi director de editură Daniel Drăgan, a prof. univ. ziarist Ioan Popa, a prof. univ. director al revistei „Astra" Doru Munteanu, a secretarului „Astrei", prof. Petru Istrate, Preşedintele Uniunii Scriitorilor Braşoveni, scriitorului Ion Topolog (Popescu) etc. În baza documentelor păstrate în arhiva istorică din Şchei s-au purtat îndelungi discuţii, evidenţiindu-se importanţa pe care marele poet a acordat-o Braşovului, cât şi prestigiul de care s-a bucurat Eminescu la Braşov. Academicianul Alexandru Surdu a prezentat mărturii privind „Genialitatea poetului prin prizma particularităţilor biologice". Vasile Oltean a susţinut cele trei comunicări privind: „Popasurile poetului la Braşov", „Prietenii braşoveni ai lui Eminescu la Viena" şi „Putna şi medicul braşovean al marelui poet – doctorul Constantin Popazu". Scriitorul Ion Topolog a lansat un volum de poezii „Eminescu", iar profesorul Petru Istrate a prezentat aprecierile poetului pentru biserica „Sf. Nicolae" şi Junii Braşoveni, cărora le dedică una din primele sale poezii „Învia-vor voievozii". S-a apreciat de publicul prezent volumul princeps, revistele timpului, care includeau poeziile eminesciene şi scrisori semnate de Mihai Eminescu, Titu Maiorescu şi alţi cărturari ai timpului.

Simpozionul a fost completat de scriitorii „Astrişti", care au recitat atât din opera poetului, cât şi din creaţiile proprii dedicate evenimentului.

Manifestarea a fost prezentată şi în cadrul programelor de televiziune locală şi în presa locală.

A consemnat Pr. prof. dr. Vasile OLTEAN

Noua Lege a Cultelor din România (I)

Scurt istoric

După 16 ani de la căderea comunismului, România are, în sfârşit, o nouă Lege a Cultelor, lege care acoperă acum o mare lipsă în legislaţia românească şi pune capăt instabilităţii cu care s-a acţionat în domeniul libertăţii şi cultelor religioase.

Elaborarea ei a durat relativ mult, dar, comparativ cu alte state europene, România nu face nici un fel de excepţie (în Italia, de exemplu, elaborarea unei legi a cultelor a durat peste 15 ani). Pe de altă parte, elaborarea unor astfel de legi este, după Constituţie, procesul cel mai delicat, întrucât atinge partea cea mai sensibilă a cetăţeanului: sentimentul religios.

După mai multe încercări nereuşite, elaborarea Legii Cultelor a fost reluată la începutul anului 2005, când au avut loc mai multe runde de dezbateri cu reprezentanţii cultelor. La 31 mai 2005, reprezentanţii a 16 culte au semnat un text-proiect, care, în perioada 1 iunie – 1 iulie 2005, a fost supus opiniei publice (conform *Legii privind transparenţa decizională în administraţia publică*), opinie care a adus câteva modificări proiectului în cauză.

Pentru ca Legea Cultelor să fie în conformitate cu legislaţia internaţională în domeniu, proiectul a fost supus popularizării şi analizei internaţionale şi au fost solicitate puncte de vedere de la instituţii prestigioase precum ODIHR/OSCE şi *Comisia Europeană pentru Democraţia prin Drept* (*Comisia de la Veneţia*). Ultima a adus o serie de îmbunătăţiri textului şi şi-a exprimat opinia sa favorabilă. La fel a procedat şi *Comisia Helsinki a SUA*, care a avut o atitudine mai critică la adresa proiectului.

Un moment important în redactarea legii a fost simpozionul internaţional, cu tema *„Libertatea religioasă în context românesc şi european"*, organizat de Ministerul Culturii şi Cultelor, la care au participat reprezentanţi ai cultelor, ai unor organisme interne şi internaţionale, specialişti de marcă din ţară, din Europa şi Statele Unite (v. *RT*, nr. 3/2005, p. 182-184), în urma căruia proiectul a câştigat o opinie favorabilă.

Ultima etapă a elaborării Legii Cultelor a fost adoptarea textului-proiect de Parlamentul României. Proiectul a fost adoptat de Senat la 21 decembrie 2005 prin aprobare tacită (cf. art. 75, al. 2 din Constituţia României). Camera decizională a fost Camera Deputaţilor, care a supus proiectul *Comisiei juridice* şi *Comisiei pentru drepturile omului, culte şi minorităţi*. Acestea au elaborat un raport comun favorabil cu amendamente, după dezbateri care au durat din februarie până în decembrie 2006.

În final, Camera Deputaţilor a votat proiectul de lege, la 13 decembrie 2006, cu 220 voturi pentru, un vot împotrivă şi o abţinere. Preşedintele România a promulgat legea prin Decretul nr. 1437/27.12.2006, legea dobândind nr. 489/2006. Noua Lege a Cultelor a fost publicată în *Monitorul Oficial nr. 11/8.01.2007*, când a şi intrat în vigoare.

Prezentare

Textul Legii Cultelor este structurat pe patru capitole: I. *Dispoziţii generale*; II. *Cultele*; III. *Asociaţiile religioase* şi IV. *Dispoziţii tranzitorii şi finale.*

În primul capitol se defineşte, se reglementează şi se garantează *dreptul fundamental la libertate religioasă* şi se interzice, în mod expres, orice constrângere sau discriminare pe motive religioase. Orice persoană care a împlinit 16 ani are dreptul să îşi aleagă liber orice credinţă religioasă şi să facă educaţie religioasă copiilor săi. Părinţii au dreptul exclusiv de a opta pentru educaţia religioasă a copiilor minori. Între 14 şi 16 ani schimbarea religiei copilului se face numai cu consimţământul acestuia.

Credincioşii au dreptul să se organizeze în structuri religioase cu personalitate juridică (culte sau asociaţii religioase) sau fără personalitate juridică (grupuri religioase), condiţia fundamentală este aceea de a respecta Constituţia şi legile ţării.

Capitolul al II-lea cu privire la *culte* este structurat în 5 secţiuni.

Prima secţiune reglementează *relaţiile dintre stat şi culte*. Art. 7, par. 2 prevede că ***„statul român recunoaşte rolul important al Bisericii Ortodoxe Române şi al celorlaltor biserici şi culte recunoscute în istoria naţională a României"***, prevedere importantă pentru Biserica noastră strămoşească, dar care are doar o valoare istorico-spirituală, fără consecinţe juridice, întrucât „în România nu există religie de stat" (art. 9, par. 1).

Cultele se organizează în conformitate cu propriile statute, iar cheltuielile de întreţinere se vor acoperi „în primul rând, din veniturile proprii ale cultelor" (art. 10, par. 1), dar „la cerere", statul sprijină „salarizarea personalului clerical şi neclerical", „în raport cu numărul credincioşilor" (art. 10, par. 4).

De asemenea, statul încurajează sponsorizările către culte prin deduceri, acordă sprijin material după necesităţi şi finalităţi fiscale, toate acestea fiind supuse controlului statului (art. 10).

Pentru păstrarea bunelor relaţii între culte şi credincioşi, în România sunt interzise învrăjbirile religioase şi „ofensa publică adusă simbolurilor religioase" (art. 14, par.2).

Secţiunea a 2-a se referă la *recunoaşterea calităţii de cult*, pentru aceasta se cere, în principal, funcţionarea neîntreruptă de cel puţin 12 ani şi un număr minim de adepţi, egal cu 0,1 % din populaţia României.

Secţiunea a 3-a cuprinde reglementări cu privire la *personalul cultelor.* Statul recunoaşte personalul cultelor legale şi condamnă penal pe cei care exercită fraudulos funcţia de preot sau orice altă funcţie de cult. Pentru probleme de disciplină internă cultele pot avea organe proprii de judecată, dar aceasta „nu înlătură aplicarea legislaţiei cu privire la contravenţii şi infracţiuni în sistemul jurisdicţional" (art. 26, par. 2 şi 3).

Secţiunea a 4-a se referă la *patrimoniul cultelor*, adică la faptul că cultele pot deţine şi administra bunuri mobile şi imobile. Legea face referire şi la „bunuri sacre", adică cele destinate exclusiv cultului, care sunt „insesizabile şi imprescriptibile" (art. 27, par. 2).

Un loc aparte îl reprezintă cimitirele confesionale (art. 28), care se administrează potrivit regulamentelor proprii.

Persoanele care părăsesc un cult, pierd orice drept asupra patrimoniului cultului respectiv. Disputele patrimoniale dintre culte se soluţionează pe cale amiabilă, iar, în caz contrar, potrivit dreptului comun.

Secţiunea a 5-a este dedicată *învăţământului organizat de culte*. În România predarea religiei este asigurată atât în învăţământul de stat, cât şi în cel particular. Personalul didactic se află sub dublă jurisdicţie, a statului, dar şi a cultului respectiv. Cultele au dreptul de a organiza învăţământ confesional cu finanţare din partea statului.

Capitolul III cuprinde prevederi asupra *asociaţiilor religioase*, care au personalitate juridică, dar sunt diferite de cultele religioase, întrucât nu li se cere vechime, ci doar un număr minim de 300 de adepţi. Art. 41-48 reglementează modul în care se înscrie o asociaţie religioasă. De reţinut că orice asociaţie, prin împlinirea prevederilor legale, poate deveni cult religios.

Ultimul capitol IV cuprinde *dispoziţii tranzitorii şi finale*, prin care se abrogă vechea legislaţie comunistă, menţionând că în România există, în prezent, 17 culte religioase. O ultimă prevedere a legii lasă posibilitatea ca reprezentanţii cultelor religioase să participe, ca invitaţi, la dezbaterile Parlamentului asupra actelor normative privind viaţa religioasă. Prin aceasta s-a recuperat un drept istoric pierdut după anul 1989.

Pr. conf. dr. Irimie MARGA

SEPTUAGINTA 4/II

Partea a II-a a celui de al patrulea volum din Septuaginta, în care au fost înmănuncheate cărţile didactico-poetice (canonice şi necanonice) ale Vechiului Testament, a văzut lumina tiparului în Editura Polirom Bucureşti-Iaşi, exact la un an după apariţia părţii întâi, a aceluiaşi volum. Este vorba, desigur, despre proiectul realizat în cadrul Colegiului Noua Europă, sub patronajul lui Andrei Pleşu şi cu sprijinul Fundaţiei Anonimul, de traducere şi tipărire, în limba română, a Septuagintei – varianta greacă (oficială, în Ortodoxie, alături de cea ebraică) a Vechiului Testament.

O fericită coincidenţă ne dă prilejul să anunţăm că un colectiv de cercetători, din cadrul Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca, a tipărit recent, în cinci volume, la Bucureşti, în Editura Academiei Române, „Biblia Vulgata" – Blaj 1760-1761, traducere românească păstrată în manuscris. În 1795, când a apărut, tot la Blaj, ediţia Bibliei, tradusă după Septuaginta de Samuil Micu Clain, unul dintre corifeii *Şcolii Ardelene*. Despre această nouă traducere (a Vulgatei) vom vorbi când vom ajunge în posesia ei, până atunci limitându-ne a spune că Vulgata este a doua traducere a Bibliei ebraice într-o altă limbă, după Septuaginta care a fost prima traducere (sec. III-II î.d. Hr.). Dacă Septuaginta este o traducere în limba greacă a Vechiului Testament, Vulgata este o traducere (însă nu prima) în limba latină, făcută de Fericitul Ieronim, între 390-405, la Betleem. A devenit traducerea oficială a Bisericii Romano-Catolice.

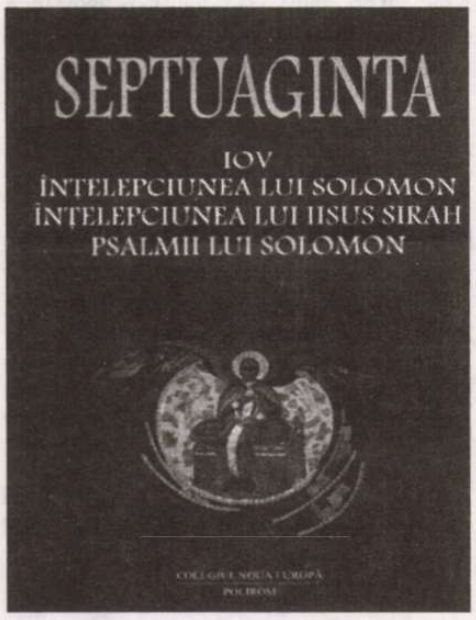

Dar să revenim la Septuaginta 4/II şi să arătăm că această a doua parte a celui de al patrulea volum cuprinde cartea Iov (canonică) şi cărţile Înţelepciunea lui Solomon, Înţelepciunea lui Iisus Sirah (necanonice) şi Psalmii lui Solomon (apocrifă). Avem astfel traduse în româneşte, în cele două părţi ale volumului 4, toate cărţile din grupa de scrieri didactico-poetice ale Vechiului Testament (canonice, necanonice şi chiar unele aprocrife): Psalmii, Odele, Proverbele, Eclesiarh, Cântarea Cântărilor, Iov, Înţelepciunea lui Solomon, Înţelepciunea lui Iisus Sirah, Psalmii lui Solomon,

Coordonatorii volumului sunt nume de specialişti care s-au impus în editarea volumelor anterioare: Cristian Bădiliţă, Francisca Băltăceanu (şi traducătoare), Monica Broşteanu, în colaborare cu pr. Ioan Florin Florescu. Traducători din limba greacă în limba română, pe lângă cele menţionate, mai sunt Smaranda Bădiliţă, Iulia Cojocariu, Ştefan Colceriu şi Eugen Munteanu.

După foaia de titlu avem o notă asupra volumului semnată de Cristian Bădiliţă, din care reţinem informaţia cum că pe lângă cele patru volume apărute până acum, urmează să mai apară încă două: 5 şi 6, rezervate profeţilor mici şi mari. În traducerile româneşti ale Bibliei, de până acum, ordinea este inversă: profeţii mari şi profeţii mici. În cazul actualei versiuni, profeţii mici sunt trecuţi înaintea celor mari, pe considerente de ordin cronologic, deşi nu toţi îi surclasează temporal pe cei mari (caz concret: Agheu, Zaharia şi Maleahi, care sunt profeţi postexilici).

Din finalul notei aflăm considerente metodologice interesante. Astfel, ni se spune că a existat în prealabil o „pregătire a terenului", ceea ce înseamnă discutarea, în cadrul grupului de coordonatori şi traducători, a proiectului. Apoi urmează „acumularea bibliografiei". După o anumită perioadă se vine cu o primă variantă de traducere, a cărei soartă este precară, în sensul că poate fi parţial sau chiar integral abandonată. Ultima fază ar fi cea a discutării lecţiunilor (citirea comparativă a versiunilor), spre a se stabili versiunea ce mai fidelă originalului. Ultima confruntare, respectiv supervizare, este cea a coordonatorilor, cu apel şi la alte competenţe. Această operaţiune (supervizarea şi ameliorarea traducerii, cu îmbogăţirea aparatului de note), poate dura câteva luni, ceea ce constituie o garanţie a calităţii lucrului finalizat.

Un aspect socotit de autorul notei ca foarte important este cel al apelului la specialişti străini, de primă mână în speţă francezi, americani, belgieni. Cât priveşte specialiştii români, se precizează că „până când studiile despre Septuaginta se vor coace şi în România, aportul occidentalilor este de neprețuit" (p. 9). Afirmaţia este justificată în bună măsură. Totuşi, la notele de la subsol se face trimiteri la variante de text din toate ediţiile româneşti ale Bibliei, ceea ce ne-ar îndreptăţi să spunem că au existat şi până acum ostenitori şi dintre români, care au făcut posibile cele peste şaisprezece ediţii româneşti ale Bibliei. Toate aceste ediţii sunt trecute şi în lista bibliografică de la sfârşitul volumului. Sunt menţionaţi apoi şi câţiva autori români, printre cei foarte, foarte mulţi străini. Lipsesc însă nume de traducători şi comentatori români, care pe lângă cei din colectivele ce neau dat traducerile integrale ale Bibliei, au tradus şi comentat şi cărţi singulare ale canonului biblic. Încercăm noi o trecere a lor în revistă, fără pretenţia de a da o listă completă. Amintim astfel nume precum: Isidor Onciu, cu studiile de specializare la Universitatea din Viena, de la care ne-a rămas o traducere cu comentar a cărţii Psalmilor (1898); Octavian Silvestru Isopescu, orientalist român cu studii de specializare în Vechiul Testament şi limbi semite la Universitatea din Viena, cu o traducere şi comentariu la cartea lui Iov (1904); Emilian Voiutschi, cu studii de specializare în Vechiul Testament şi Limbile semite la Viena, Innsbruk, care a tradus şi comentat Eclesiastul (1941), şi Cântarea Cântărilor (1931); din nou Octavian Silvestru Isopescu, cu traducere şi comentar la Plângerile lui Ieremia (1909). Nu trebuie uitat nici Ioan Popescu Mălăieşti, cu studii de specializare la Strasbourg, de la care ne-au rămas temeinice Introduceri şi observaţii critice la cărţile precum: Proverbele lui Solomon, (1930), Eclesiastul (1933) şi Cartea Iov (1925).

Nota generală asupra volumului nu este însă singurul text cu caracter introductiv. Fiecare carte, dintre cele menţionate, este precedată de o extinsă şi temeinic documentată introducere. Textul propriu-zis al cărţii este însoţit apoi, pagină cu pagină, la note explicative, cu corespondente din textul masoretic, trimiteri bibliografice la comentarii ale Sfinţilor Părinţi.

În final avem indici de termeni şi de nume proprii.

Dacă până aici, referirile noastre au vizat mai mult aspectul formal, e de datoria noastră să ne oprim şi la fondul lucrării, respectiv la textul tradus. Lecturând pagini din una sau alta dintre cărţi ai prilejul de a gusta frumuseţea limbii, cursivitatea ei, dar şi profunzimea cugetării inspirate de Duhul Sfânt. Este o satisfacţie să constaţi că aşezând volum lângă volum traducerile parţiale din Septuaginta ne este dat să ne convingem tot mai mult că se conturează o lucrare de mare anvergură care va constitui un punct de referinţă în îndelungatul şi statornicul efort de redare a cuvântului sacru al Scripturii în graiul nostru strămbun.

Pr. prof. dr. Dumitru ABRUDAN

În perspectiva celei de a III-a Adunări Ecumenice de la Sibiu

Întâlnirea Ecumenică Cisfrontalieră de la Gyula

În data de 25 ianuarie 2007 s-a desfăşurat la Gyula, în Ungaria, Întâlnirea Cisfrontalieră Ecumenică organizată de Consiliul Ecumenic al Bisericilor din Ungaria, sub patronajul Conferinţei Bisericilor Europene. Manifestarea de la Gyula s-a înscris în programul celei de a Treia Adunări Ecumenice Generale Europene, care va avea loc la Sibiu între 4 şi 10 septembrie 2007. Precizăm că Episcopia Ortodoxă Română cu sediul la Gyula este membră în Consiliul Ecumenic al Bisericilor din Ungaria. La invitaţia Prea Sfinţiei Sale Sofronie Drincec, episcopul românilor ortodocşi din Ungaria, la această întrunire au participat şi trei delegaţii din ţară: de la Sibiu a participat P.C. Sa Arhid. Prof. univ. dr. Constantin Voicu, împreună cu Pr. lect. univ. dr. Ioan Mircea Ielciu şi diac. Cornel Irom; de la Arad, Pr. Prof. univ. dr. Constantin Rus, decanul Facultăţii de Teologie, însoţit de Pr. Lect. dr. Nicu Preda, iar de la Oradea P.C. Pr. Prof. univ. dr. Nicu Dumitraşcu, decanul Facultăţii de Teologie şi Pr. lect. dr. Mihai Brie, împreună cu un grup coral de studenţi teologi. Au mai participat din ţară Episcopul reformat Laszlo Tökes de la Oradea şi Arhiepiscopul romano-catolic Tempfli de Oradea.

Programul întrunirii a debutat la ora 10, cu primirea oaspeţilor, urmat la ora 10.30 de Conferinţa susţinută de Venerabilul Collin Williams, Secretarul General al Conferinţei Bisericilor Europene, care a vorbit despre importanţa celei de a Treia Adunări Ecumenice Europene de la Sibiu şi a temei care va anima această importantă întrunire: *Lumina lui Hristos luminează tuturor.*

Este imperios ca Bisericile din Europa să-şi aducă fiecare aportul la înţelegerea semnificaţiei acestei teme (sintagme) şi să identifice modurile în care lumina lui Hristos devine lumina conştiinţei Bisericii şi a propriului nostru suflet, dar totodată şi criteriu de valoare la care să ne raportăm propria noastră conştiinţă. Secretarul general a prezentat apoi concis motivele care au determinat ca România şi în special Sibiul, să fie gazde ale celei de a Treia Adunări Generale Ecumenice. Astfel, din punct de vedere religios, România, în general, şi Sibiul, în special, se prezintă ca o Europă în miniatură, prin conviețuirea, alături de Biserica Ortodoxă majoritară şi a altor Biserici şi confesiuni creştine şi credinţe religioase. Acest mod de viețuire şi conlucrare dintre Bisericile creştine din acest spaţiu, ne poate ajuta să depăşim greutăţile determinate de tendinţele secularizante şi agnostice, care se manifestă din ce în ce mai puternic în Europa, precum şi a celor ce doresc scoaterea religiei din spaţiul public, în numele unui fals apel la libertatea de conştiinţă.

Au fost prezentate în continuare coreferatele a trei conducători de Biserici din Ungaria, urmate de discuţii în plen, deosebit de animate şi interesante, care au durat până la masa de prânz.

Programul după-amiezii a constat într-un program cultural-muzical, prezentat în Biserica romano-catolică din Gyula şi rugăciunea ecumenică, desfăşurată în Catedrala Ortodoxă Sf. Nicolae, începând cu ora 17^{00}, când, după *Binecuvântare* şi *Tatăl Nostru,* a fost rostit cuvântul de deschidere de către Secretarul Conferinţei Bisericilor Europene, Collin Williams, oficiul de traducere fiind făcut de Pr. Prof. dr. Viorel Ioniţă de la Geneva. Au urmat o serie de lecturi biblice din Vechiul Testament, *Apostolul şi Evanghelia* (pericopa de la *Marcu* 7, 31-37) şi trei cuvântări de învăţătură rostite de Episcopul unitarian Szebik Imre, Arhiepiscopul romano-catolic Babel Balazs şi Episcopul reformat Bolczkey Gusztav. În încheiere, Prea Sfinţitul Sofronie a mulţumit tuturor participanţilor, arătând cât de bine şi frumos este atunci când fraţii creştini, aparţinând diferitelor Biserici, sunt, se roagă şi laudă pe Dumnezeu împreună. Prea Sfinţia Sa şi-a exprimat speranţa că duhul dragostei, al bunei voiri, al toleranţei şi al dialogului sincer şi constructiv, vor învinge manifestările de ură, violenţă şi intoleranţă în Europa unită.

PARTICIPANT

Noutăţi la Editura Andreiana

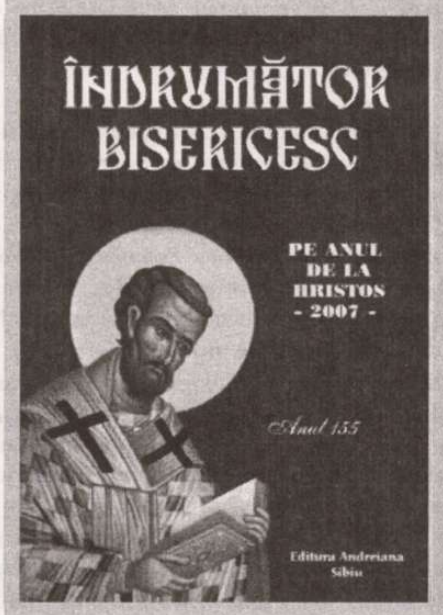

Semnalăm apariţia la Editura Andreiana din cadrul Arhiepiscopiei Sibiului a *Îndrumătorului bisericesc* pe anul 2007. Prin apariţia sa de-a lungul anilor s-a asigurat circulaţia şi cunoaşterea în rândul preoţimii, a credincioşilor de la sate, dar şi a intelectualităţii, alături de calendar, de agenda vieţii bisericeşti a Eparhiei pe anul încheiat, de şematismul, care grupează pe protopopiate toate parohiile cu preoţii acestora şi aşezămintele monahale, şi a anumitor aspecte profunde din viaţa Bisericii noastre, legate de învăţătura, cultul şi în general ethosul Tradiţiei ortodoxe.

Cuprinsul de anul acesta al *Îndrumătorului bisericesc* este ca şi în anii anteriori diversificat, oferind cititorilor săi o serie de articole şi studii privitoare atât la viaţa bisericească, cât şi la unele aspecte ale Tradiţiei şi spiritualităţii ortodoxe. Grupate în cinci rubrici – *Aniversări – Comemorări 2007, Viaţa pastorală şi liturgică, Biserica în actualitate, Credo* şi *Varia* – articolele cuprinse în volumul de faţă ilustrează viaţa şi personalitatea Sfântului Ioan Gură de Aur (de la a cărui adormire întru Domnul se împlinesc 1600 de ani), a Sfinţilor Trei Ierarhi, unele aspecte din viaţa pastorală şi liturgică a Bisericii (privitoare la duhovnic, la familie), date referitoare la demersurile ecumenice din cadrul Bisericii (Sibiul găzduind anul acesta a Treia Adunare Ecumenică Europeană, între 4-9 septembrie), precum şi o serie de aspecte legate de viaţa şi opera doctrinară a unor Sfinţi Părinţi sau teologi contemporani.

Preţul *Îndrumătorului bisericesc* pe anul 2007 este de 10 RON şi se poate procura de la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, la următoarele numere de telefon: 0269/211584, int. 120 şi mobil 0788769102, expedierea urmând a se face prin poştă.

REDACŢIA

SĂPTĂMÂNA DE RUGĂCIUNE PENTRU UNITATEA CREŞTINILOR

(urmare din pag. 1)

românilor ortodocşi din tânăra parohie Berna – Fribourg, unde a săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în Duminica a 32-a după Rusalii, Duminica lui Zaheu. Cu această ocazie binecuvântată, Părintele nostru mitropolit ne-a mărturisit, între altele, că revine cu dragoste deosebită şi emoţie în Elveţia, unde, cu ani în urmă, păşea pe culoarele Universităţii de la Fribourg şi ale Institutului de studii de la Bossey, urmând o serie de cursuri de specializare.

Românilor ortodocşi li se face întotdeauna mare cinste, atunci când un ierarh al lui Hristos se găseşte în mijlocul lor. Dovadă aflăm în prezenţa numeroasă a credincioşilor la Sfânta Liturghie de duminică, 21 ianuarie. Oameni simpli şi credincioşi, începând cu oficiali ai Ambasadei României la Berna şi încheind cu studenţi români, în căutare de împlinire livrească, au fost prezenţi la această slujbă arhierească. Români care au ales a-şi căuta menirea pe alte meleaguri decât cele ale lor, oameni care se află departe de locurile natale şi cărora de fiecare dată când li se vorbeşte de ţara lor, parcă lasă a se ivi, fără voia lor, un suspin de drag şi dor, aceşti oameni au venit în întâmpinarea urmaşului marelui ierarh Andrei Şaguna, în scaunul mitropolitan al Ardealului. Încrederea şi bucuria de pe chipul mitropolitului Laurenţiu le regăseam parcă pe chipurile şi în inimile noastre, ale celor prezenţi, atunci cînd ÎPS Sa ne-a vorbit despre foamea şi setea de Hristos, care se regăsesc de altfel în textul pericopei evanghelice a duminicii respective. Îndemnul mitropolitului Laurenţiu pentru toţi cei prezenţi, a fost de a rămâne fermi în credinţa noastră strămoşească şi de a ne ruga mult pentru noi, dar, în acelaşi timp, mai mult şi cu deosebită ardoare pentru alţii, aceasta fiind cu adevărat dovada credinţei noastre celei „lucrătoare prin iubire". Cu atât mai mult cu cât însuşi ÎPS Sa cunoaşte ceea ce înseamnă să trăieşti, departe fiind de valorile cu care ne-am născut şi în care ne-am format fiecare dintre noi, încercând a le adapta unor locuri, chiar dacă primitoare, caracterizate pururea de un suflu nou. Continuând în acelaşi duh, mitropolitul Laurenţiu spunea că trebuie să rămânem uniţi în credinţă şi simţire românească, pentru că acestea ne călăuzesc paşii către Hristos, Mântuitorul nostru, în Care aflăm unirea şi unitatea desăvârşite, pentru că în Hristos *„cu toţii una suntem"*. Acestea săvârşindu-le, cu inimile deschise şi rugătoare către Hristos, mitropolitul Laurenţiu i-a binecuvântat pe toţi cei prezenţi la Sf. Liturghie, dorindu-le Anul cel Nou cu bucurie, pace şi linişte sufletească.

Agapa românească ce a urmat a încheiat o zi frumoasă din viaţa parohiei româneşti de la Berna-Fribourg, unde slujeşte cu sârguinţă pr. paroh Gh. Laurenţiu Precup, care a mulţumit ÎPS Dr. Laurenţiu Streza, Excelenţei Sale ambasadorul României la Berna, Dr. Ioan Maxim, domnului consilier cultural al Ambasadei, d-nul Vasile Igna, domnului rector al Universităţii din Fribourg, prof. Guido Vergauwen, şi tuturor celor prezenţi.

În acelaşi timp în care la biserica românească din Berna ÎPS Laurenţiu săvârşea Sfânta Liturghie arhierească, la Fribourg se desfăşura, în cadrul aceloraşi manifestări, o Celebrare comună bilingvă, care a avut loc la Biserica reformată, cu participarea tinerilor catolici şi reformaţi. În seara zilei precedente, găzduită fiind de către parohia ortodoxă de limbă franceză de la Chassotte – Fribourg, unde slujeşte pr. Michel Quenot, s-a săvârşit Vecernia ortodoxă. În seara zilei de luni, 22 ianuarie, comunitatea călugărilor dominicani a găzduit rugăciunea de seară, care s-a ţinut la Fribourg, *Couvent Saint-Hyacinthe*.

*

Seara zilei de marţi, 23 ianuarie, a debutat cu Vecernia parohiei ortodoxe româneşti de la Berna – Fribourg, săvârşită de către mitropolitul Laurenţiu, la care au participat credincioşi ortodocşi ai parohiei, precum şi numeroşi invitaţi, catolici şi nu numai. Între ei îi enumerăm pe prof. Bruno Burki de la Facultatea de Teologie Catolică de la Fribourg, Pr. Bernard Schubiger, Congregaţia surorilor de la Biserica Sf. Ursula din Fribourg, studenţii în teologie, catolici şi ortodocşi, credincioşii ortodocşi ai parohiei şi alţi credincioşi catolici. La finele slujbei de seară ortodoxe, ÎPS Sa le-a împărtăşit tuturor celor prezenţi, dar mai ales invitaţilor celorlalte confesiuni

SEMAINE DE PRIÈRE POUR L'UNITÉ DES CHRÉTIENS
GEBETSWOCHE FÜR DIE EINHEIT DER CHRISTEN 2007

creştine, simbolismul Vecerniei ortodoxe, structura diferitelor vecernii răsăritene, precum şi modul cântării din cadrul Vecerniei la care au participat, având în vedere faptul că studenţii prezenţi la stranã au încercat o posibilă adaptare din punct de vedere lingvistic, aplicând pe melodia tipicului ardelenesc şi al stilului de cântare „cunţan", texte traduse în limba franceză. Toate acestea spre o mai bună înţelegere a textelor şi a Vecerniei noastre ortodoxe, în ansamblul ei.

*

În seara aceleaşi zile, sub auspiciile Institutului de Studii Ecumenice de la Fribourg, ÎPS Sa **Dr. Laurenţiu Streza** a susţinut conferinţa cu tema: *Împreună către a Treia Întâlnire Ecumenică Europeană*, întâlnire care va avea loc la Sibiu, în perioada 4-9 septembrie 2007. Încă de la început, Părintele nostru mitropolit a subliniat faptul că *lucrul cel mai important din punct de vedere al unităţii noastre viitoare va fi dialogul*, dar până acolo se impune din partea fiecărei Biserici pregătirea terenului propice al rugăciunii una pentru cealaltă, al dialogului viu şi unificator, care nu rămâne doar la stadiul declarativ. Amintind celor prezenţi faptul că primul mileniu creştin a fost unul comun diferitelor confesiuni creştine din prezent, mai apoi că al doilea a fost mileniul dezbinării, Preasfinţia Sa a subliniat faptul că al treilea mileniu, în care ne aflăm deja, va trebui să fie unul spre unitate. Prezentând acest dezir al unităţii ca imperios necesar, mitropolitul Laurenţiu a subliniat situaţia gravă în care ne aflăm, şi anume o lume secularizată şi parcă din ce în ce mai atee. Tocmai din acest punct de vedere acest efort spre unitate este văzut ca o şansă, o şansă unică, şi de aceea dorinţa unităţii comune este una acerbă. ÎPS Laurenţiu a precizat extrem de elocvent ce anume înţeleg mediile ortodoxe prin această unitate, ea nefiind nicidecum o unitate de tip uniformizare, ci fiind vorba despre acea *unitate în diversitate*. În prezent trăim o unitate de prietenie, reuşindu-se depăşirea răutăţilor şi acuzelor din trecut. În prezent suntem într-o fază în care păşim pe *cale cu Mântuitorul Hristos*, dar unii lângă ceilalţi. *Mai mult decât atât* – a subliniat Î.P.S. Sa –, *trebuie să atingem faza în care vom păşi pe aceeaşi cale, dar unii pentru alţii*. Deşi mai avem multe de făcut în acest sens, finalitatea rămâne aceiaşi, şi anume intercomuniunea, pentru că această suferinţă a separării în care trăim zi de zi ar trebui să ne motiveze să realizăm cu mult mai mult spre aflarea acelui trunchi comun al Bisericii primului mileniu creştin, care fusese UNA.

Mitropolitul Laurenţiu a readus în atenţia celor prezenţi faptul că, în cele din urmă, scopul Sfintei Liturghii este şi rămâne acelaşi: *sfinţirea darurilor spre sfinţirea credincioşilor*, amintind totodată de problema noastră, de această dată, a Ortodoxiei: a Liturghiei fără credincioşi prezenţi la Împărtăşanie, asemănând-o pe aceasta cu o invitaţie la masă, dar unde, din nefericire, nu se consumă nimic.

În altă ordine de idei, Mitropolitul Ardealului a prezentat celor prezenţi o serie de aspecte de ordin practic, legate de ceea ce va găzdui cetatea Sibiului în toamna anului acesta, când vor fi prezenţi la Sibiu peste 2.500 de reprezentanţi ai tuturor Bisericilor creştine europene. A făcut de asemenea referire la deschiderea manifestată de către credincioşii săi şi la aportul pe care aceştia s-au dăruit a-l împlini, spre reuşita manifestărilor ce vor avea loc. *Acest fapt nu poate decât să ne bucure* – spunea ÎPS Sa Laurenţiu –, arătând faptul că *oamenii sunt deschişi către comunicare şi comuniune cu ceilalţi*. Această întâlnire de la Sibiu ne va oferi tuturor posibilitatea de a trăi numeroase clipe împreună, de a ne cunoaşte, de a încerca fiecare să construim acel efort comun, care să conducă la acea unitate despre care am amintit. *Pentru că* – încheia Mitropolitul Laurenţiu alocuţiunea Preasfinţiei Sale –, *spiritualitatea fiecărei confesiuni constituie o bogăţie aparte, care este necesar să fie împărtăşită celorlalţi, spre a ne îmbogăţi spiritual unii de la alţii, deoarece bogatul, chiar dacă bogat fiind, nu are prieteni, rămâne sărac...* Astfel îşi încheia Părintele nostru mitropolit conferinţa susţinută la Universitatea din Fribourg, târziu către orele 22, în seara de 23 ianuarie 2007. Primind încurajări şi cuvinte de mulţumire din partea organizatorilor şi a audienţei, s-a cântat, la propunerea Mitropolitului Laurenţiu, cântarea *Lumină lină*, în limbile franceză şi română.

Amintim faptul că în ultima zi a acestor manifestări creştine, Î.P.S. Sa Mitropolitul Laurenţiu a participat la o serie de discuţii purtate împreună cu alţi doi reprezentanţi ai celorlalte confesiuni creştine, catolică, alături de Claude Ducarroz şi protestantă, pastorul Martin Hoegger. Aceste discuţii au fost gazduite de Centrul Sfânta Ursula – Fribourg, purtate fiind sub tema *Dialog despre Cuvânt, loc al unităţii...*

Iată, aşadar, cele ce se înfăptuiesc cu voia lui Dumnezeu, cum pronia divină veghează neîncetat spre ajutorul celor care îşi doresc să trăiască unii pentru alţii spre plinirea cuvântului evanghelic, care ne îndeamnă: *„Aşa să vă iubiţi unii pe alţii, precum Eu v-am iubit"*. (*In.* 13, 34).

„ALEXANDRU IOAN CUZA ŞI BRAŞOVUL"

expoziţie şi simpozion la Muzeul bisericii „Sf. Nicolae" din Şcheii Braşovului

În colaborare cu „Astra" – Braşov şi Asociaţia „Cultul Eroilor", în cadrul complexului muzeal din Şcheii Braşovului s-au organizat o expoziţie şi un simpozion dedicate Unirii Principatelor la 24 ianuarie 1859. Sutele de documente păstrate în arhiva istorică a Muzeului bisericii „Sf. Nicolae" ne-au îngăduit să realizăm expoziţia „Al.I. Cuza şi Braşovul". În cele trei secţiuni: „Al.I. Cuza salvatorul primului gimnaziu ortodox la Braşov"; „Biserica Sf. Nicolae şi slujitorii ei în legătură cu Al.I. Cuza" şi „Caietele folclorice dedicate de braşoveni Unirii Principatelor". Participanţii la simpozion şi expoziţie au avut prilejul să cunoască documente inedite evocate de directorul muzeului. Menţionăm între mărturiile de mare valoare stampa primului gimnaziu, executată la Viena, pentru Al.I. Cuza de slujitorii bisericii „Sf. Nicolae" pentru a însoţi memoriul braşovenilor adresat domnitorului Principatelor pentru salvarea învăţământului braşovean. De asemenea, cele trei caiete folclorice (realizate de dascălul şcheian Dumitru Oprea, profesorul Braţul Baiul şi un anonim) care includ înălţătoarele cântece patriotice ale momentului. În cadrul simpozionului s-a evocat popasul voievodului la Braşov, încă din anul 1848, şi relaţiile ulterioare ale acestuia cu braşovenii, precum şi ultimul popas al voievodului la Braşov, în anul 1866, consemnat pe o carte veche din Şchei. Faptul că sub egida bisericii voievodale „Sf. Nicolae" s-au format cele tei grupuri de juni: roşiori, dorobanţi şi curcani, care corespundeau vestimentar cu cele trei grupări din armata Principatelor, a constituit o explicaţie în plus a acestor relaţii. Singura formaţiune folclorică din ţară care conservă costumul de roşior (pe care-l purta şl Al.I. Cuza) este cea a grupului de Roşiori din Şcheii Braşovului. Participanţii la expoziţie au avut prilejul să admire aceste costume.

A consemnat
Pr. prof. dr. Vasile OLTEAN

Ajutor pentru Ioana

De câteva luni citim frecvent în Tribuna un apel creştinesc şi umanitar. Este făcut în favoarea Ioanei, un copil care are nevoie de un *implant cohlear*, care ar urma să se facă la clinica O.R.L. din Cluj-Napoca.

Repetăm şi noi apelul, pe care îl adresăm prioritar parohiilor din Arhiepiscopia Sibiului. Câteva au răspuns şi dorim să le mulţumim pe această cale. Ajutoarele pot fi virate în conturile:

RON:
RO31BRDE390SV01767863900, deschis la BRD pe numele Petre Gheorghe

EUR:
RO98BRDE330SV20931893300, deschis la BRD pe numele Petre Carmen

ADUNAREA EPARHIALĂ A ARHIEPISCOPIEI SIBIULUI

În data de 13 ianuarie 2007 a avut loc, la reşedinţa mitropolitană din Sibiu, şedinţa Consiliului eparhial şi a Adunării eparhiale.

La ora 7,30 s-a oficiat de către P.S. Visarion, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, împreună cu un sobor de preoţi şi diaconi, Sf. Liturghie, în capela mitropolitană, în prezenţa Î.P.S. dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului şi a membrilor Adunării eparhiale.

La ora 9, în sala de şedinţe de la sediul Arhiepiscopiei s-au desfăşurat lucrările Consiliului eparhial, când au fost aduse în discuţie probleme înscrise pe ordinea de zi.

Astfel, la Secţia culturală, au fost prezentate două importante lucrări de restaurare: a restaurării catedralei mitropolitane, după un secol de la sfinţire, şi a unor cărţi, cu valoare de patrimoniu, din fondul bibliotecii mitropolitane.

În privinţa primei lucrări, Î.P.S. a arătat că s-a alcătuit documentaţia pentru restaurare, care a fost înaintată, spre aprobare, Comisiei de Pictură Bisericească de pe lângă Patriarhia Română şi Comisiei Monumentelor Istorice din cadrul Ministerului Culturii şi Cultelor.

Referitor la al doilea obiectiv, s-a arătat că în fondul de carte, cu valoare de patrimoniu, al bibliotecii mitropolitane, se află multe exemplare care necesită adoptarea unor măsuri urgente de restaurare şi conservare. În conformitate cu hotărârea Consiliului eparhial din iunie 2007 s-au şi predat, pe bază de contract, Laboratorului de Restaurare şi Conservare, al Muzeului Brukenthal, patru exemplare de carte veche.

La Secţia economică, a fost prezentat proiectul de renovare şi reutilare a tipografiei eparhiale. Î.P.S. Mitropolit Laurenţiu a arătat că s-au achiziţionat, din Germania, maşini tipografice, care le va înlocui pe cele vechi.

Lucrări de reutilare şi renovare s-au întreprins şi la fabrica de lumânări, unde s-a realizat deja o producţie semnificativă, după o tehnologie îmbunătăţită, cu cheltuieli diminuate, dar şi o calitate superioară din punct de vedere ecologic.

O problemă adusă în discuţia Consiliului eparhial a fost şi aceea a capelelor funerare, din mediul urban, unde legislaţia europeană impune unele restricţionări în privinţa păstrării persoanelor decedate, în apartamente, mai ales în cazul locuinţelor de la bloc. Parohiile vor trebui să adopte măsuri de amenajare (construire) a unor spaţii pentru astfel de ocazii şi să poată asigura şi unele servicii.

La Sectorul juridic, Î.P.S. Mitropolit Laurenţiu a arătat că se află în curs de finalizare acţiunea de intabulare a terenului de la Schitul Păltiniş.

La Secţia bisericească, s-a luat în discuţie prestaţia coralei mitropolitane, care trebuie să se prezinte la înălţimea îndatoririlor pastoral-misionare şi liturgice, pe care le presupune biserica, ce ocupă primul loc între celelalte lăcaşuri de cult din eparhie.

*

La ora 11,00 au fost deschise lucrările Adunării eparhiale. Înalt Prea Sfinţitul dr. Laurenţiu Streza, arhiepiscopul Sibiului şi mitropolitul Ardealului, a adresat un cuvânt de bun venit membrilor Adunării eparhiale. Î.P.S. Sa a arătat că actuala sesiune anuală a acestui for bisericesc se derulează în contextul recentei admiteri a României în Uniunea Europeană. Biserica Ortodoxă Română a sprijinit toate acţiunile statului român pentru atingerea acestui obiectiv. Arhiepiscopia Sibiului, în mod special, a manifestat un interes aparte în această privinţă, dat fiind faptul că aici, la Sibiu, se va întruni, în septembrie 2007 cea de a III-a Adunare Ecumenică Europeană. Desigur că, acest eveniment al integrării, a prilejuit şi o serie de întrebări referitoare la statutul Bisericii în noua conjunctură. Faptul că pe lângă Biserica Ortodoxă a Greciei şi Biserica Ortodoxă a Ciprului, alte două Biserici Ortodoxe: cea Română şi cea Bulgară s-au adăugat celor menţionate, nu poate să fie decât de bun augur pentru recunoaşterea rolului pe care Ortodoxia, alături de Catolicism şi Protestantism, îl va avea de îndeplinit în viaţa comunităţii europene lărgite.

*

Au fost prezente apoi **rapoartele** secţiilor, din cuprinsul cărora redăm, în continuare, aspectele esenţiale.

SECTORUL ADMINISTRATIV-BISERICESC

Din activitatea Înalt Prea Sfinţitului Arhiepiscop şi Mitropolit Dr. LAURENŢIU STREZA în anul 2006 :

În anul 2006 Înalt Prea Sfinţia Sa a condus şi urmărit îndeaproape buna desfăşurare a întregii activităţi pastoral-misionare, administrative, canonice, economice, culturale din Arhiepiscopia Sibiului. Astfel:

A avut în vedere completarea parohiilor vacante şi înfiinţarea de noi parohii.

A avut consfătuiri de lucru cu Protopopii din Arhiepiscopie şi a prezidat conferinţele preoţeşti şi cele administrative.

A formulat o nouă organigramă a Centrului eparhial.

A supravegheat şi îndrumat activitatea Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu şi a celor două seminarii teologice din eparhie.

A intreprins 116 vizitaţii canonice la parohii, 46 la mănăstiri, 47 la şcolile teologice, a participat la conferinţe în ţară (12), peste hotare (8) şi a săvârşit peste 80 Sfinte Liturghii, peste 80 Sfinte Taine şi peste 130 Ierurgii.

A primit 13 vizite oficiale şi a avut 9 întâlniri ecumenice locale;

A adoptat măsuri de redobândire a unor proprietăţi ale Arhiepiscopiei, înstrăinate în mod abuziv în perioada comunistă.

Din activitatea Prea Sfinţitului Episcop-Vicar Dr. VISARION RĂŞINĂREANU în anul 2006 :

Din încredinţarea şi cu binecuvântarea Înalt Prea Sfinţitului Arhiepiscop şi Mitropolit Dr. Laurenţiu Streza, Prea Sfinţitul Episcop-Vicar Visarion Răşinăreanu a desfăşurat în anul 2006, o lucrare de slujire şi sprijinire a eforturilor întâistătătorului eparhiei pentru buna desfăşurare a întregii activităţi.

A prezidat, în calitate de delegat al Î.P.S. Sale, consfătuiri cu preoţii şi a luat parte la conferinţele preoţeşti.

A publicat articole şi studii teologice în Ziarul „*Telegraful Român*" precum şi în „*Revista Teologică*". A luat parte la simpozioane, consfătuiri culturale etc., organizate în Sibiu şi în Braşov, precum şi în alte oraşe din ţară.

A săvârşit liturghii arhiereşti şi a făcut vizite canonice, în parohii, cu binecuvântarea Î.P.S. Sale.

Sfinţiri de biserici şi construirea unor noi lăcaşuri:

În anul 2006, în cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului s-au sfinţit 12 biserici şi s-au resfinţit alte 14.

S-a pus pietra de temelie la patru noi biserici.

Salarizare cler şi personal neclerical:

Salarizarea clerului şi a personalului auxiliar sau neclerical se face din fondurile statului şi din fondurile proprii ale Bisericii.

Astfel, în statul de funcţii al Arhiepiscopiei Sibiu se află înscrise **576** de posturi clericale cu salarizare de la stat şi completare din fonduri proprii.

Schema ***personalului auxiliar sau neclerical*** cuprinde **705** posturi: **403** în jud. Sibiu şi **302** în jud. Braşov. Şi aceste posturi sunt salarizate din fonduri de la stat şi din fonduri proprii.

Reorganizare administrativă şi mişcări de personal

Pentru o mai bună lucrare pastoral-misionară, Adunarea Eparhială din data de 28 apr. 2006 a aprobat înfiinţarea a două noi protopopiate: Protopopiatul Săcele, cu sediul la Săcele şi Protopopiatul Bran-Zărneşti cu sediul la Râşnov.

În **„Schema de Funcţii şi personal"** a Arhiepiscopiei Sibiului, în anul 2006, s-au făcut numeroase modificări, precum: preoţi hirotoniţi – 36; preoţi transferaţi – 12; încetat activitatea cântăreţi – 24; angajaţi cântăreţi – 24; încetat activitatea îngrijitori – 15; angajaţi îngrijitori – 15; preoţi pensionaţi – 3; preoţi decedaţi – 8.

Distincţii acordate: 5 ranguri de sachelar, 12 de iconom şi 11 de iconom stavrofor.

Consilier administrativ-bisericesc,
Pr. Gheorghe Streza

SECTORUL CULTURAL

I. Situaţia periodicelor eparhiei

a. „Telegraful Român", cea mai veche publicaţie bisericească din ţară, cu apariţie neîntreruptă, a fost imprimat şi distribuit, cu regularitate, în 2006, într-un tiraj lunar de 2500 de exemplare, prin abonamente, în cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului, ca şi în alte eparhii din ţară şi străinătate.

Începând cu numărul din octombrie 2006, formatul publicaţiei s-a modificat, păstrându-şi însă rubrica de titlu tradiţională.

b. „Îndrumătorul bisericesc pe anul 2006". Ca şi „*Telegraful Român*", tot aşa şi *Îndrumătorul bisericesc* este cel mai vechi almanah românesc din ţară cu apariţie neîntreruptă. A intrat în cel de-al *154* – lea an al apariţiei. A fost editat în *1300* exemplare şi a avut o extensiune de *270* de pagini.

II. Învăţământul teologic

Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu se legitimează prin vechimea ei, prin statutul cadrelor didactice şi prin dotarea materială ca o instituţie de învăţământ teologic universitar foarte bine situată în ierarhia instituţiilor de acelaşi grad. Are în prezent un efectiv de 24 de cadre didactice titulare. Zece cadre didactice, între care se numără şi 3 profesori consultanţi sunt conducători de doctorat.

Efectivul de studenţi, la ciclul de licenţă, în anul universitar 2005-2006 a fost de *962*. Din străinătate frecventează cursurile un număr de 6 studenţi, dintre care 5 studenţi din Republica Moldova, şi un student din Afganistan.

Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna" a promovat şi în anul 2006 aceleaşi bune relaţii de parteneriat cu instituţii de învăţământ teologic din ţară şi străinătate.

Realizări pe plan gospodăresc: au fost amenajate birourile decanatului şi secretariatului. O lucrare importantă a fost cea a renovării Aulei, cu investiţii din partea Arhiepiscopiei Sibiului şi a Universităţii „Lucian Blaga".

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Dumitru Stăniloae" din Braşov. În anul şcolar 2005-2006 a avut un efectiv de 132 elevi, între care şi 3 elevi din Republica Moldova.

Corpul profesoral al Seminarului Teologic „*Dumitru Stăniloae*" a fost alcătuit din *19 cadre didactice*. Dintre aceste cadre didactice *6* sunt *preoţi*, pentru disciplinele de specialitate teologică şi *13* cadre didactice *laice*, pentru disciplinele de cultură generală.

Secţia Teologică din cadrul Colegiului Naţional *„Doamna Stanca"* Făgăraş funcţionează în cadrul Colegiului Naţional „Doamna Stanca". Numărul elevilor şcolarizaţi în anul 2005-2006 a fost de 117.

Corpul profesoral care predă la clasele de seminar este constituit din *7* cadre didactice care predau *disciplinele teologice* şi *15* cadre didactice care predau *disciplinele laice*.

Învăţământul religios în şcolile de stat:

În anul şcolar 2005-2006 posturile didactice Religie din învăţământul primar, gimnazial, liceal şi profesional au fost ocupate de un număr de 439 de cadre didactice dintre care: 225 în judeţul Sibiu şi 214 în judeţul Braşov.

În schema de funcţiuni a Arhiepiscopiei Sibiului există un post de inspector bisericesc pentru Religie. Acest post este ocupat de prof. dr. Sorin Joantă.

III. Activitatea de pregătire şi perfecţionare a clerului

Cursurile metodologice pentru obţinerea gradelor profesionale ale clerului (seria a 91-a) s-au ţinut la sediul Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu între 18-30 iulie 2006.

Conferinţele preoţeşti semestriale: În conformitate cu hotărârea Sfântului Sinod, prima Conferinţă preoţească semestrială din anul 2006 a avut ca temă: „*Rolul Bisericii în integrarea europeană a României. Exigenţe, probleme, perspective*", care s-a desfăşurat la toate protopopiatele între 18 - 25 mai 2006.

A doua Conferinţă preoţească semestrială, la care s-a dezbătut tema: „*A III-a Adunare Ecumenică Europeană Sibiu 4-9 septembrie 2007. Etape pregătitoare*" s-a desfăşurat între 9-20 octombrie 2006.

IV. Ecumenism, relaţii interordoxe

Respectând ordinea cronologică, vom menţiona câteva evenimente şi activităţi ecumenice ce s-au derulat pe parcursul anului 2006.

Între 23-27 ianuarie, Î.P.S. Laurenţiu, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, a participat la lucrările Comitetului Internaţional de Pregătire a celei de-a III-a Adunări Ecumenice Europene.

Între 1-4 februarie 2006, Î.P.S. Mitropolit a participat la Forumul ecumenic al Bisericilor creştine la Steiermark – Austria, unde a prezentat comunicarea „*România, Biserica ei şi Europa. Aşteptări, Speranţe şi temeri – o mărturie ortodoxă*".

Sâmbătă, 1 aprilie 2006, Î.P.S. Mitropolit *Laurenţiu* a oferit o recepţie membrilor Comitetului Internaţional de Pregătire a celei de-a III-a Adunări Ecumenice Europene. Au fost prezenţi: Î.P.S. mitropolit Ghenadios de Sassima, membru al prezidiului Conferinţei Bisericilor Europene de la Geneva, Mons. Vincenzo Paglia, preşedintele Comisiei Ecumenism şi Dialog, pr. prof. dr. Viorel Ioniţă, secretar de studii la Conferinţa Bisericilor Europene şi dl. Jean Daniel Birmelé, secretar administrativ la Conferinţa Bisericilor Europene.

Între 25-31 mai 2006, Î.P.S. Mitropolit Laurenţiu a participat la întrunirea Comitetului Central al Conferinţei Bisericilor Europene de la Londondery-Irlanda, care a avut ca obiectiv pregătirea celei de-a III-a Adunări Ecumenice Europene.

În 15 iunie, Î.P.S. Mitropolit Laurenţiu, a participat, în calitate de preşedinte al Fundaţiei Gojdu, la şedinţa Senatului României, rostind cuvânt de apărare a drepturilor de moştenire de către B.O.R. a acestei fundaţii.

Între 1-4 iulie, Î.P.S. Sa a răspuns unei invitaţii făcute de Î.P.S. Iosif Pop al Mitropoliei Ortodoxe Române pentru Europa Centrală şi Meridională şi a pr. Radu Totelecan, de la parohia ortodoxă română din Mulhouse – Franţa, unde a slujit la sărbătoarea hramului bisericii şi a ţinut conferinţa: „*Semnificaţia teologică a icoanei ortodoxe*".

Între 2-5 septembrie, Î.P.S. Laurenţiu a participat la întâlnirea internaţională organizată de Comunitatea Sant'Egidio, întâlnire organizată la Assisi (Italia), cu tema: „*Pentru o lume a păcii – Religii şi culturi în dialog*". Î.P.S. Sa a prezentat comunicarea: „*Pacea, dar dumnezeiesc, în Liturghia ortodoxă*".

Între 11-13 sept. s-a organizat la Mănăstirea „Brâncoveanu" de la Sâmbăta de Sus, simpozionul internaţional „*Înfrăţiri ecumenice între parohii şi comunităţi bisericeşti europene*" cu participarea unor reprezentanţi catolici, anglicani şi reformaţi din Europa.

Între 2-7 noiembrie 2006 Î.P.S. Laurenţiu a participat la simpozionul internaţional: „*San Nicandro: religii şi culturi în dialog*", organizat în localitatea Sannicandro di Bari şi de Universitatea din Bari.

Menţionăm în continuare şi câteva dintre întâlnirile şi activităţile pe plan ecumenic ale P.S. Visarion Răşinăreanu – episcop vicar al Arhiepiscopiei Sibiului: Participare la săptămâna de rugăciune pentru unitatea creştină (febr. 2006); Primirea în Catedrala mitropolitană a delegaţiei Cadeţilor Creştini din Europa (aprilie); Întâlnirea comunităţii Sant'Egidio la Mănăstirea Sâmbăta (4-6 iulie); Primirea unui grup de profersori şi studenţi de la Facultatea de Teologie din Graz – Austria (31 iulie); Săptămâna de veghe creştină în Catedrala Evanghelică Sibiu (4-5 septembrie).

V. Situaţia monumentelor istorice bisericeşti. Pe raza Arhiepiscopiei Sibiului sunt incluse în lista monumentelor istorice *57* de biserici. Dintre acestea, *10* biserici au fost selectate în proiectul „*Sibiu 2007 – Capitală culturală europeană*" şi au beneficiat de subvenţionare din partea Ministerului Culturii şi Cultelor, pentru lucrări de restaurare, în exterior.

În cadrul Arhiepiscopiei se află amenajate şi opt muzee şi colecţii cu valori de patrimoniu.

Consilier cultural,
Pr. Prof. Univ. Dr. Dumitru Abrudan

(*continuare în pag. 8*)

(urmare din pag. 7)

EDITURA ANDREIANA

Potrivit hotărârii Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului din data de 19 mai 2006, Editura Arhidiecezană şi-a schimbat denumirea în Editura Andreiana şi funcţionează ca şi un sector distinct, în cadrul secţiei culturale a Arhiepiscopiei Sibiului. Conducerea acestui sector a fost încredinţată d-lui Dr. Ştefan Toma, în calitate de Consilier-Secretar.

La data de 1 iunie 2006 a avut loc înregistrarea Editurii Andreiana de către Biblioteca Naţională a României, respectiv Centrul Naţional ISBN. În privinţa activităţii editoriale, menţionăm apariţia în noua editură a următoarelor cărţi:

1. Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *Catedrala Mitropolitană din Sibiu, 1906-2006.*
2. Ciprian Ioan Streza, *Anaforaua Sfântului Vasile cel Mare. Istorie-text-analiză-comparată-comentariu teologic.*
3. Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan, *Cărţile Didactico-Poetice.*
4. Pliant cu Catedrala Mitropolitană.

Revista Teologică:

Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice din Învăţământul Superior (CNCSIS), for oficial al Ministerului Educaţiei, Cercetării şi Tineretului, a întreprins şi întreprinde constant o acţiune de evaluare, acreditare şi ierarhizare a editurilor şi revistelor ştiinţifice.

Aceste publicaţii sunt evaluate astfel:

A – revistă de nivel internaţional;

B – revistă cu potenţial de recunoaştere internaţională;

C – revistă cu caracter ştiinţific de importanţă naţională.

De notat că există mai multe categorii, însă doar categoriile A, B şi C primesc recunoaşterea calităţii lor ştiinţifice (sau acreditare) din partea CNCSIS.

În urma ultimei evaluări, care a avut loc la data de 31 iulie 2006, CNCSIS-ul a informat că „Revista Teologică" a atins punctajul necesar accederii în categoria C.

Susţinând evoluţia pozitivă a „Revistei Teologice", din iniţiativa şi cu binecuvântarea Î.P.S. Părinte Mitropolit Dr. Laurenţiu Streza, s-a hotărât crearea unui comitet de colaborare extern, din care fac parte personalităţi de prestigiu din lumea teologiei academice contemporane, precum: Pr. Prof. Dr. Andrew Louth (Durham, Anglia), Pr. Prof. Dr. Konstantinos Karaisaridis (Atena, Grecia), Prof. Dr. Dimitrios Tselengidis (Tesalonic, Grecia), Prof. Dr. Adolf-Martin Ritter (Heidelberg, Germania), Prof. Dr. Erich Renhart (Graz, Austria), Prof. Dr. Marcel Metzger (Strasbourg, Franţa), Prof. Dr. Martin George (Berna, Elveţia), Pr. Prof. Dr. Urs von Arx (Berna, Elveţia), Prof. Dr. Marin Marcello (Bari, Italia), Pr. Prof. Dr. Guido Vergauwen (Fribourg, Elveţia), Msgr. Dr. Albert Rauch (Regensburg-Germania).

Consilier-Secretar Editura Andreiana,
Dr. Ştefan Toma

SECTORUL ECONOMIC

1. Tipografia eparhială

Î.P.S. Mitropolit Dr. Laurenţiu Streza a iniţiat, aşa cum am arătat, modernizarea tipografiei eparhiale. Termen preconizat pentru demararea activităţii în noile condiţii:luna februarie 2007.

2. Fondul locativ al Arhiepiscopiei Sibiului.

Secţia economică, împreună cu comisia instituită de ÎPS Mitropolit Dr.Laurenţiu Streza, sub îndrumarea P.S. Episcop Visarion Răşinăreanu, a continuat lucrarea de renegociere a contractelor şi chiriilor.

S-au întreprins lucrări de amenajări, reparaţii, renovări la unele imobile, proprietatea Arhiepiscopiei Sibiului.

3. Compartimentul tehnic

În anul 2006 au fost primite, analizate, completate şi înaintate, spre aprobare, devize pentru: *construcţii de biserici noi, lucrări pictură din nou, lucrări de restaurare pictură.*

3. Serviciul contabilităţii

La sfârşitul anului 2006 serviciul contabilităţii s-a reorganizat, înfiinţându-se postul de economist principal, post pe care a fost numită sora Cristina Stepan, d-na Mihaela Dumitru – contabilă, primind şi responsabilitatea casieriei.

4. Controlul financiar de fond

În anul 2006, controlul financiar şi gestionar al parohiilor Arhiepiscopiei Sibiului a fost asigurat de revizorul Cismaş Ilie.

Consilier economic,
Pr. Ezechil Oancea

SECTORUL CANONIC-JURIDIC

I. Activitatea canonică:

În perioada menţionată, activitatea Secţiei canonice a Arhiepiscopiei Sibiului a avut ca sarcină rezolvarea, după caz, a tutuor ***sesizărilor*** primite.

De asemenea, în perioada menţionată au avut loc numeroase ***inspecţii*** în mai multe parohii.

Un alt aspect l-a reprezentat problema *dispenselor*, care au fost în număr de 139. La acestea s-au adăugat şi *16 binecuvântări de căsătorie* pentru studenţi teologi.

Sub aspect disciplinar, în anul 2006 ***Consistoriul Eparhial***, din fericire, nu a avut de soluţionat niciun caz.

II. Activitatea juridică:

Activitatea juridică, în perioada 1 aprilie-31 decembrie 2006, o putem grupa pe trei mari direcţii:

1. *O primă direcţie a vizat problema revendicărilor pe Legea 247/2005.* În acest sens:

– s-au obţinut despăgubiri pentru un teren agricol deţinut în localitatea Cugir şi Vinerea Cugirului;

– s-a reconstituit dreptul de proprietate în natură asupra unui teren în loc. Geoagiu.

2. *A doua direcţie a vizat rezolvarea problemelor juridice curente ale Arhiepiscopiei*, respectiv acordarea de asistenţă juridică preoţilor din eparhie.

Inspector eparhial,
Pr. Conf. Univ. Dr. Irimie Marga

SECTORUL MISIONAR – DEPARTAMENTUL TINERET

Departamentul pentru Tineret al Arhiepiscopiei Sibiului a fost creat de către Î.P.S. Laurenţiu, arhiepiscopul Sibiului şi mitropolitul Ardealului, la începutul lunii octombrie 2006 cu scopul descoperirii unor strategii pastorale noi şi demararea unei ample lucrări misionare cu tinerii acestei Eparhii.

1. Prima activitate realizată de către acest Departament a fost **Simpozionul eparhial pentru tineret** desfăşurat la Sibiu intre 10-12 noiembrie la care au participat aproximativ 130 de tineri de la principalele licee din Sibiu, Cisnădie, Avrig, Mârşa, precum şi un grup de 20 de tineri reprezentanţi ai Sectorului pentru Tineret din cadrul Episcopiei Caransebeşului.

Programul propriu-zis s-a desfăşurat în cursul zilei de sâmbătă, 11 noiembrie, în cadrul Facultăţii de Teologie Ortodoxă, având ca temă generală *„Tinerii şi Hristos-Tainica provocare a Bisericii"*.

A doua zi a simpozionului s-a materializat printr-un pelerinaj în Ţara Făgăraşului, cu săvârşirea Sfintei Liturghii la biserica Seminarului Teologic din Făgăraş şi vizitarea mănăstirii Brâncoveanu. În aula acesteia s-au finalizat şi condensat nu doar impresiile respectivului simpozion, ci şi proiectele de viitor.

2. Următoarea acţiune a Departamentului de Tineret s-a concretizat printr-un **pelerinaj la mănăstirile de pe Valea Oltului**, în perioada 18-19 noiembrie 2006.

3. La invitaţia Sectorului de Tineret din cadrul Episcopiei Caransebeşului, un grup de 60 de tineri şi profesori de religie, au luat parte la **a doua ediţie a Simpozionului pentru tineret, desfăşurată la Crivaia**, între 8-10 decembrie 2006. În drum spre Caransebeş participanţii la acest eveniment au făcut câteva popasuri de suflet în *Ţara Haţegului.*

Tema generală a simpozionului, **„Tinerii şi provocările lumii contemporane"**, a vizat două probleme cu care aceştia se confruntă în viaţa lor cotidiană: *sexualitatea şi drogurile.*

4. În intervalul primelor trei luni de activitate, Departamentul pentru tineret a participat la **mai multe ore de religie şi întâlniri de suflet cu tinerii din liceele sibiene** (între acestea amintim:Octavian Goga, Onisifor Ghibu, Gheorghe Lazăr, Carol I, Independenţa etc), contribuind, cu sprijinul profesorilor de religie, la formarea unor **nuclee de tineri** care se vor implica în activităţile sau acţiunile demarate de Arhiepiscopie.

5. O altă iniţiativă deosebit de importantă a Departamentului pentru Tineret a fost implicarea sa în **revitalizarea dialogului ecumenic studenţesc, cunoscut sub numele de Corpus Christi**, dintre Institutele Teologice de toate confesiunile din Ardeal, care a funcţionat aici la Sibiu, între anii 2001-2003 şi s-a bucurat de un real succes. În acest sens, între zilele 2-3 decembrie 2006 a avut loc în oraşul nostru *prima întâlnire a reprezentanţilor* acestor instituţii, vizând reluarea acestui dialog.

Coordonator departament,
Pr. Drd. Cristian Almăjanu

SECTORUL ECONOMIC-COMERCIAL

Sectorul economic-comercial este răspunzător de activităţile de desfacere a obiectelor de cult, a cărţilor de cult şi teologice, a veşmintelor, a unor imprimate tipizate de uz intern folosite în parohii şi mănăstiri precum şi a calendarelor de perete, a celor de tip agendă şi de birou.

Până la data de 1 martie 2006, acest sector se afla în directa subordonare a sectorului economic şi cultural.

Pentru îmbunătăţirea activităţilor de desfacere din librărie, la propunerea Î.P.S. mitropolit Laurenţiu a fost înfiinţat un post de consilier economic-comercial, în care s-a numit preotul Liviu Anghel.

Încă de la bun început s-a avut în vedere îndeplinirea unor obiective, care să eficientizeze acest sector. Dar, pentru că în duhul Ortodoxiei grija principală trebuie să fie mântuirea sufletelor credincioşilor, dorinţa prioritară este să se ofere doritorilor surse de cunoaştere a lui Dumnezeu (cărţile de cuprins teologic), dar şi materiale (tămâie) şi obiecte de cult, la preţuri cât mai accesibile.

Obiective de atins în viitor:

1) Urgentarea lucrărilor de construcţie a unei noi librării, în curtea catedralei.

2) Necesitatea deschiderii unor altor librării eparhiale în **Sibiu** (în zona str. N. Bălcescu), **Braşov** (zona centrală), **Mediaş** (în zona centrală), un mic punct de desfacere în sediul **protopopiatului Agnita.**

3) Se impune ca obiectele de cult (mai ales icoanele) să corespundă normelor canonice şi stilului ortodox.

4) Este necesar ca în cadrul mitropoliei noastre să se înfiinţeze un atelier de confecţionat veşminte şi altul de pictat icoane.

5) Un aspect neluat în seamă îndeajuns de bine până acum este acela al colportajului. Dacă până în acest moment nu există activităţi de colportaj la nivel parohial decât vânzarea lumânărilor şi calendarelor, se impune ca pe viitor să se ofere posibilitatea procurării şi a obiectelor şi cărţilor bisericeşti. Problema este actuală mai ales acum, când se discută păstrarea icoanelor în şcoli. Credincioşii ortodocşi trebuie ajutaţi să înţeleagă care este rolul icoanelor şi cum trebuie să ne raportăm la ele.

Consilier economic-comercial,
Pr. lc. Stavr. Liviu Anghel

SECTORUL SOCIAL

I. Asociaţii şi fundaţii filantropice care funcţionează în domeniul asistenţei sociale

a) ***Centrul de îngrijiri medicale la domiciliul pacienţilor cu cancer în stadiu avansat din cadrul Protopopiatului Ortodox – Braşov*** (iniţiator Dr. Daniela Moşoiu şi pr. lector Nicolae Moşoiu, coordonatoare Dr. Anca Cerasela Petrescu). Pe parcursul anului 2006 au fost luaţi în evidenţă 120 de pacienţi adulţi şi copii împreună cu aparţinătorii acestora, echipa interdisciplinară oferind gratuit medicamente, pachete cu produse alimentare şi nealimentare sau asigurând diverse servicii gratuite.

b) ***Asociaţia filantropică „Sfântul Nicolae" din parohia Valea Aurie – Sibiu*** (iniţiator şi coordonator pr. Simion Săsăujan). În cadrul acestei asociaţii s-au derulat pe parcursul anului 2006 următoarele proiecte sociale:

1. *„ Centrul de sprijin şi asistenţă pentru copil şi familie"*. De acest proiect au beneficiat 35 de copii monoparentali aflaţi în dificultate, din Cartierul „Valea Aurie" precum şi din alte zone ale municipiului prin oferirea zilnică a unei mese de prânz, ajutor în pregătirea lecţiilor pentru ziua următoare.

2. *„Îngrijirea vârstnicilor la domiciliu"* Proiectul se derulează din anul 2003, în urma încheierii unui parteneriat între *Asociaţia "Sf. Nicolae"* – Valea Aurie şi *ONG German „EIRENE" şi* prevede ca pentru perioade de câte 18 luni, doi voluntari din Germania să îngrijească la domiciliul acestora, între 10 şi 25 vârstnici aflaţi în dificultate.

3. *„Servicii sociale cu caracter primar şi de suport pentru persoanele vârstnice"*. În cursul anului 2006 a fost furnizată zilnic de la cantina asociaţiei o masă caldă la domiciliu, pentru un număr de 40 de persoane vârstnice domiciliate în municipiul Sibiu.

c) ***Fundaţia Filantropică „Sf. Nicolae" – Parohia Hălchiu, jud. Braşov*** – preşedinte Pr. Nicolae Goja. De serviciile acestei Fundaţii beneficiază familii dezorganizate, vârstnici şi copii abandonaţi.

Serviciile sociale oferite sunt: asistenţă medicală; îngrijire temporară şi de lungă durată; cazare, masă, învăţământ, consiliere psiho-emoţională şi religioasă.

II. Implicaţii şi aplicaţii de remarcat în cadrul Sectorului social-misionar al Eparhiei

De-a lungul anului 2006 s-au acordat ajutoare financiare la 230 de persoane şi familii sărace, în valoare de 65.151,11 RON din Fondul „Filantropic" şi din Fondul „Filantropia", iar suma de 4700,00 RON din aceleaşi fonduri a fost oferită la diverse fundaţii, asociaţii şi ONG-uri cu activităţi sociale. Au fost efectuate 110 anchete sociale şi au fost înregistrate 243 cereri de ajutor financiar din care au fost aprobate 121 (66 cereri aprobate din municipiul Sibiu, 36 din judeţul Sibiu, 13 din judeţul Braşov şi alte judeţe).

III. Proiecte derulate şi aflate în derulare din iniţiativa Biroului de Asistenţă Socială al Arhiepiscopiei:

1. ***„Omul fără adăpost, aproapele nostru".*** Pe perioada iernii în oraşul Sibiu a funcţionat un adăpost de noapte destinat persoanelor fără adăpost şi copiilor străzii. Proiectul s-a derulat pe parcursul lunilor februarie – martie 2006, la demisolul bisericii „Naşterea Domnului" – parohia Lazaret IV Sibiu, al cărei paroh este Pr. Ioan Coşa. Numărul beneficiarilor înregistraţi în această perioadă a fost de 1886 persoane.

2. ***„Tabor" – Comunitatea Credincioşilor cu Deficienţă de Auz – Sibiu.*** Coordonatori: – D-na Gerlinde Gabler-Braun, Consilier Social şi Pr. Nicolae Laţchescu, Inspector Social; responsabil: – Pr. Marian Vlăduţ. Serviciile sociale oferite sunt slujbe religioase în limbajul mimico-gestual care se desfăşoară în biserica cu hramul *„Intrarea în Biserică a Maicii Domnului"*, din cartierul Lazaret-Sibiu; consultaţii medicale lunare acordate persoanelor cu deficienţă de auz şi alte ajutoare.

3. „Consolidarea iniţiativelor comunitare". Proiectul are drept scop îmbunătăţirea capacităţii BOR de a mobiliza comunitatea locală în jurul problemelor sociale, în special HIV-SIDA şi Violenţa domestică, în vederea prevenirii şi conştientizării asupra acestor fenomene. În judeţul Braşov, în cadrul acestui proiect, au fost desemnate 4 persoane, care începând din luna august 2006, timp de un an, se implică în problemele comunităţii astfel încât preoţii şi profesorii de religie să dobândească abilităţi pentru a acţiona în mod optim ca formatori comunitari. Au fost selectaţi 60 de preoţi şi 40 de profesori de religie.

IV. Preoţi slujitori în armată, penitenciare, spitale şi aşezăminte de ocrotire socială. În cadrul Eparhiei şi-au desfăşurat activitatea 5 preoţi în unităţile militare, 2 preoţi în penitenciare şi unităţi ale MJ, 14 preoţi în spitale, 3 pr. – azile de bătrâni, Sibiu; 1 pr. – azil de bătrâni, Braşov; 1 pr. – comunitatea surzilor, Sibiu; 1 pr. – Centru de plasament, Sibiu; 1 pr. – Cămin Spital Râul Vadului; 1 pr. – Cămin Spital Sălişte.

Consilier social, **Gerlinde Gabler-Braun**
Inspector social, **Pr. Nicolae Laţchescu**

EXARHAT

În Arhiepiscopia Sibiului sunt 26 de aşezăminte monahale: 13 mănăstiri şi 13 schituri. În anul 2006 s-au înfiinţat 4 aşezăminte monahale: Schitul Bran, Schitul Sădinca, Schitul Pelişor şi Schitul Şinca Veche. Numărul vieţuitorilor din aşezămintele monahale se ridică la 187 de persoane (fraţi, surori, monahi, monahii, ierodiaconi şi ieromonahi). La acesta se adaugă 26 de persoane civile angajate cu Carte de Muncă, precum şi 20 de persoane civile (bărbaţi şi femei) care sunt găzduite în mănăstiri şi schituri.

Aproape la toate mănăstirile, la sărbătoarea hramului sau cu alte ocazii, au fost prezenţi fie Î.P.S. Mitropolit Laurenţiu, fie PS Părinte episcop-vicar Visarion.

Faptul că majoritatea mănăstirilor şi schiturilor au fost înfiinţate după 1989, o problemă prioritară a fost cea a ridicării bisericilor, paracliselor şi chiliilor mănăstireşti.

Toate aceste lucrări au fost realizate din fondurile proprii, sponsorizări, ajutoare de la Centrul Arhiepiscopesc şi de la Secretariatul de Stat pentru Culte.

În majoritatea aşezămintelor monahale s-au tipărit ilustrate şi pliante. Nici latura caritativ-socială nu a fost trecută cu vederea.

Cu toate că vieţuitorii din mănăstiri s-au retras din lume pentru a-şi dedica toată viaţa slujirii lui Dumnezeu şi semenilor, totuşi ispitele şi abaterile nu i-au ocolit pe unii dintre ei. Dojanele arhiereşti precum şi unele măsuri disciplinare au avut drept scop îndreptarea şi respectarea disciplinei sub toate aspectele.

Exarh,
Arhim. Visarion Joantă

Eveniment ecumenic local

Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creştină

Sibiu, 18-25 ianuarie 2007

Din iniţiativa Asociaţiei Ecumenice a Bisericilor din România (AID ROM), care a preluat o hotărâre a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, anual se desfăşoară în luna ianuarie, o săptămână de rugăciune pentru unitatea creştină.

Intervalul de timp în care s-a desfăşurat la Sibiu, dar şi în alte localităţi din ţară, această săptămână, a fost 18-25 ianuarie a.c. Tema întrunirii ecumenice a fost un text din *Mc.* 7, 37: *„Pe surzi îi face să audă şi pe muţi să vorbească"*. Ca şi cu alte ocazii, a fost difuzată tuturor Bisericilor, care sunt afiliate la AID ROM, o broşură cuprinzând mesajele de binecuvântare ale conducătorilor de Biserici, precum şi „Citirile" (textele) biblice pentru fiecare zi. Redăm, în cuprinsul acestui număr, mesajul întâistătătorului Bisericii noastre, P.F. Patriarh Teoctist.

Debutul săptămânii de rugăciune, de la Sibiu, a avut loc joi, 18 ianuarie, ora 18,^{00} în catedrala mitropolitană unde, cu binecuvântarea Î.P.S. Laurenţiu, arhiepiscopul Sibiului şi mitropolitul Ardealului, a fost oficiată de către P.S. episcop-vicar Visarion slujba Vecerniei.

Au participat: – Excelenţa Sa, Dr. Christoph Klein, episcopul Bisericii Evanghelice C.A. Sibiu, care a rostit predica legată de tema întrunirii din *Mc. 7, 37.*

– Pr. Oscar Raicea, protopop al Bisericii Romano-Catolice Sibiu.

– Prot. Nicolae Popa, paroh al Parohiei Greco-Catolice Sibiu.

– Prot. Şandor Varo, Biserica Reformată.

Au luat parte şi alţi slujitori bisericeşti şi credincioşi ortodocşi, romano-catolici, greco-catolici şi evanghelici.

În cadrul Vecerniei, au fost citite trei paremii din Vechiul Testament, de către trei reprezentanţi ai cultelor istorice din Sibiu.

Următoarele întruniri au avut loc astfel: în 20 ianuarie, la Biserica Reformată din Sibiu, în 21 ianuarie, la Biserica Romano-Catolică, în 24 ianuarie la Biserica Evanghelică. S-au ţinut şi acolo câte un serviciu ecumenic, urmat de un cuvânt de învăţătură, rostit de un preot al uneia dintre Bisericile istorice.

S-a dat în acest fel mărturia despre dorinţa de refacere a unităţii creştine, de conlucrare către confesiunile creştine din acest oraş, existând şi stimulul intrării României, începând cu data de 1 ianuarie 2007, în Uniunea Europeană.

*

Un asemenea demers ecumenic s-a derulat, în acelaşi interval de timp, şi în municipiul Mediaş, după cum ne-a transmis, printr-un raport, pr. Grigorie Doru Gâdea, protopopul locului. Au participat: Biserica Ortodoxă, Biserica Evanghelică, Biserica Greco-Catolică, Biserica Romano-Catolică şi Biserica Reformată, prin reprezentanţii lor.

De comun acord între cele cinci Biserici reprezentative din Municipiul Mediaş s-a stabilit un program de desfăşurare, astfel încât în fiecare biserică după slujba oficiată, specifică cultului respectiv, să-şi facă auzit glasul şi ceilalţi reprezentanţi ai celorlalte Biserici atât în limba română, cât şi în limba maternă.

1. Astfel, în data ce 21. 01. 2007 în Biserica Evanghelică, după slujba de la ora 18^{00} s-au citit textele biblice în trei limbi, a predicat preotul ortodox protopop Grigorie Doru Gâdea, tema aleasă fiind „Cuvântul lui Dumnezeu şi iubirea creştină". S-au citit rugăciunile de unitate după programul stabilit, iar preotul evanghelic protopop Guib Reinhart a transmis mai apoi mesajul Dr. Christoph Klein, Episcopul Bisericii Evanghelice A. B. din România, şi la sfârşit s-au dat binecuvântările din partea tuturor cultelor prezente.

2. A doua seară s-a desfăşurat la Biserica Romano-Catolică, unde cuvântul de învăţătură l-a rostit protopop Pr. Sorin Biriş de la Biserica Greco-Catolică, axându-se în mod deosebit pe iubirea aproapelui în contextul zilelor noastre, iar preotul David Gyorg a citit mesajul Arhiepiscopului Dr. Ioan Robu de Bucureşti.

3. A treia seară s-a desfăşurat în Biserica Greco-Catolică unde s-a săvârşit slujba Vecerniei, predica fiind rostită de preotul reformat Szekely Zoltan care a vorbit atât în limba maghiară, cât şi în limba română despre unitatea creştinilor ca ideal al Bisericilor lui Hristos, iar apoi s-a citit mesajul Î.P.S. Lucian, Arhiepiscop de Alba Iulia, Făgăraş-Blaj şi Mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma Greco-Catolice.

4. A patra seară s-a desfăşurat la Biserica Reformată unde, după rugăciunile de seară, a urmat cuvântul preotului romano-catolic David Gyorg, care de asemenea a vorbit în limba maghiară si apoi în română despre rolul preotului în opera de unire a creştinilor din toate Bisericile istorice. Mesajul din partea Dr. Pap Geza, Episcop al Eparhiei Reformate din Ardeal, a fost citit de Pr. Szekely Zoltan.

5. A cincea seară s-a desfăşurat la Biserica Ortodoxă „Buna-Vestire" din Gura Câmpului, unde s-a desfăşurat slujba Te Deum-ului de către protopop Pr. Gâdea Grigorie Doru, Pr. Achim Sărăşan, Pr. Dumitru Cărăbaş şi Pr. Olimpiu Lup, cuvântul de învăţătură fiind rostit în limba română de către Pr. protopop Guib Reinhart de la Biserica Evanghelică, care s-a referit la depăşirea tuturor asperităţilor în favoarea unităţii şi iubirii creştine.

Mesajul Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române a fost citit de Pr. Dumitru Cărăbaş, iar la sfârşit a luat cuvântul Pr. protopop Grigorie Doru Gâdea care a vorbit despre importanţa acestor manifestări în folosul credincioşilor şi a unităţii lor întru Hristos.

De reţinut faptul îmbucurător al numărului mare de credincioşi, care au umplut bisericile, în fiecare seară, enoriaşii fiecărei parohii urmându-şi, ca într-un adevărat pelerinaj, păstorii acolo unde s-a slujit şi propovăduit Cuvântul bunului Dumnezeu.

Redacţia

Vocaţia Bisericii lui Hristos: pace şi bunăvoire între oameni*

Iubiţi fraţi şi surori în Hristos Iisus, Domnul nostru,

Cu bucurie ne adresăm frăţiilor voastre cu prilejul Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor la acest nou început de an, când, împreună, suntem chemaţi să dăm măsura credinţei noastre creştine ca cetăţeni ai Uniunii Europene.

Vocaţia dintotdeauna a Bisericii lui Hristos este aceea de a aduce pacea şi bunăvoirea între toţi oamenii. Creştinii sunt chemaţi de Capul Bisericii, care este Însuşi Mântuitorul Iisus Hristos, să propovăduiască pacea şi să o împlinească prin faptele lor înaintea tuturor celor care împărtăşesc valorile universale precum sunt cele ale binelui, adevărului şi dreptăţii.

Din punct de vedere religios, România se prezintă ca o Europă în miniatură, prin conviețuirea, alături de Biserica Ortodoxă majoritară şi a altor Biserici şi confesiuni creştine şi credinţe religioase. Acest mod de viețuire şi conlucrare între Bisericile noastre ne va ajuta să depăşim greutăţile datorare tendinţelor secularizante şi agnostice ale celor care doresc scoaterea religiei din spaţiul public, în numele unui fals apel al libertăţii de conştiinţă.

Dar Mântuitorul Hristos, Cel care „toate le-a făcut bine: pe surzi îi face să audă şi pe muţi să vorbească" (*Marcu* 7, 37), ne va întări pe fiecare în parte şi pe toţi întreolaltă, ca propovăduitori ai mesajului Evangheliei Sale, să dăm o mărturie comună cât mai puternică şi convingătoare.

Ne exprimăm speranţa că duhul dragostei, al bunei voiri şi al toleranţei vor învinge orice manifestare a urii, violenţei şi intoleranţei şi, de aceea, ne alăturăm rugăciunilor tuturor creştinilor înălţate lui Dumnezeu „care este pacea noastră" (*Efeseni* 2, 14), pentru vremuri paşnice şi pentru bună înţelegere în ţara noastră şi în întreaga lume.

† TEOCTIST
Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Munteniei şi Dobrogei,
Locţiitor al Cezareei Capadociei, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

* Mesaj transmis cu prilejul Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creştină (18-25 ianuarie, 2007).

Lansarea oficială a proiectului „EU, integrarea şi Biserica", Sibiu, 29 ianuarie 2007

În data de 29 ianuarie s-a desfăşurat la sediul Catedrei de Sociologie a Universităţii „Lucian Blaga" din Sibiu, în prezenţa Prea Sfinţiei Sale Dr. Visarion Răşinăreanu, episcop vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, a pr. prof. dr. Dorin Oancea, decanul Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu, a pr. lect. dr. Constantin Necula, precum şi a altor profesori din cadrul Facultăţilor Universităţii sibiene, a unor studenţi şi reprezentanţi ai presei sibiene, lansarea oficială a proiectului „EU, integrarea şi Biserica".

Este vorba de un proiect finanţat de Uniunea Europeană prin Fondul Europa 2006, al cărui coordonator este dl. Horaţiu M. Rusu, lector universitar al Facultăţii de Sociologie din Sibiu. Proiectul se derulează în baza unui parteneriat între Facultatea de Sociologie, Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu, precum şi Arhiepiscopia Sibiului. Bugetul proiectului este de 63.000 euro, din care 80% sunt finanţare UE.

Dar în ce constă acest proiect? Obiectivul proiectului este mediatizarea informaţiei europene prin intermediul Bisericii. Este vorba de un grup de 24 de preoţi selectaţi din mediul rural al Arhiepiscopiei Sibiului, aleşi după criteriul vârstei, până în 40 de ani, după interesul manifestat faţă de proiectul în cauză, ca şi după nivelul scăzut de dezvoltare al comunităţilor în care îşi desfăşoară misiunea preoţească.

Urmează ca cei 24 de preoţi să participe la 4 seminarii, care vor avea loc la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna" şi la Facultatea de Sociologie din Sibiu, în cadrul cărora vor fi familiarizaţi cu tematica europeană şi autohtonă pe care o vor aborda în dialogul organizat cu membrii parohiilor lor, duminica după slujbă, într-un şir de predici tematice, numite „Duminici europene". Între cele 24 de parohii se va organiza şi un concurs, intitulat „Împreună spre UE", concurs în urma căruia anumite parohii vor primi calculatoare şi staţii de sonorizare pentru biserici.

Dintre temele pe care preoţii le vor aborda, amintim: „Rolul şi implicarea Bisericii în integrarea europeană", „ABC-ul integrării europene şi particularităţile mediului rural", „Valori europene şi valori româneşti" etc. Se preconizează ca la finalul proiectului, prevăzut pentru noiembrie 2007, atât preoţii celor 24 de comunităţi, cât şi credincioşii din mediul rural, să fie mai bine informaţi în ceea ce priveşte spaţiul comunitar european.

În cuvântul său, Prea Sfinţitul Părinte Dr. Visarion Răşinăreanu a salutat acest fericit parteneriat dintre cele două Facultăţi ale Universităţii „Lucian Blaga" din Sibiu şi Arhiepiscopia Sibiului, în ceea ce priveşte familiarizarea credincioşilor cu realităţile din Uniunea Europeană. Prea Sfinţia Sa i-a felicitat pe dl. Horaţiu Rusu şi pe d-ra Corina Grecu, asistent universitar în cadrul Facultăţii de Teologie, pentru succesul finanţării proiectului din fonduri europene şi a vorbit pe scurt despre ceea ce aşteaptă Biserica de la Uniunea Europeană şi ceea ce aşteaptă Uniunea Europeană de la Biserică. S-a amintit de tematica europeană a conferinţelor preoţeşti desfăşurate în 2006 în protopopiatele Arhiepiscopiei Sibiului şi în întreaga Patriarhie Română, reliefându-se importanţa colaborării şi pe mai departe între Biserică şi Universitate, pentru facilitatea accesului la informaţie cu caracter european a credincioşilor.

Pr. Prof. Dr. Dorin Oancea, decanul Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu, a adresat şi dânsul mesaje de felicitare pentru succesul finanţării din fonduri europene a acestui proiect, subliniind importanţa colaborării dintre cele două Facultăţi ale Universităţii sibiene şi Arhiepiscopia Sibiului în acest proiect, dar şi crearea în virtutea acestei colaborări a unor pârghii de comunicare, care trebuie să dăinuiască dincolo de finalizarea proiectului în cauză.

Desfăşurarea unui astfel de proiect, prin participarea Bisericii, în mod particular a Arhiepiscopiei Sibiului, vine să ne convingă asupra faptului că Biserica este într-adevăr „în pas cu vremea", implicându-se în înţelegerea de către credincioşi a noilor realităţi din contextul european în care trăim.

A consemnat
Dr. Ştefan TOMA

Trecut, prezent şi viitor: monografia bisericilor ortodoxe sibiene

Prezentarea unei *„Monografii a bisericilor ortodoxe din Sibiu"* are vădit rol de a valorifica în primul rând resursele istorice şi documentare de care dispunem, de a evidenţia concret starea de fapt a lucrurilor, fără cea mai mică tendinţă de confesionalism, precum şi de a ilustra felul în care ortodoxia sibiană a reuşit să îşi păstreze o identitate spirituală *prin* şi *cu* ajutorul lăcaşurilor de cult.

În primul rând trebuie să urmărim o evoluţie a bisericilor ortodoxe sibiene din perspectiva lor istorică, prin care să înţelegem: timpul în care a fost construită, locul unde era plasată, ctitorii implicaţi în întreaga activitate de construcţie, realizarea programului iconografic, precum şi dăinuirea lăcaşului de închinare în timp.

Desigur, că pentru a construi biserica în sufletele şi conştiinţa credincioşilor rolul preotului liturghisitor devine extrem de important. În această direcţie, consemnarea unui şir al preoţilor parohi din aceste biserici demonstrează, în primul rând, o slujire neîntreruptă la sfintele altare, dar şi o simbioză perfectă între credinţa creştină şi sufletul neamului românesc. În cursul acestor înşiruiri, uneori foarte sumare, de nume de preoţi, se pot recunoaşte numele unor păstori de suflete implicaţi în viaţa culturală, teologică şi chiar naţional-politică a timpului.

Pentru a merge pe aceeaşi linie, de evidenţiere a caracteristicilor de bază care dau viaţă Bisericii, consemnăm faptul că unele dintre bisericile sibiene, şi aici facem referire directă mai ales la bisericile din secolele al XVIII-lea, respectiv al XIX-lea, sunt completate în ceea ce priveşte importanţa lor arhitectonică şi istorică, de cimitirul aflat în imediata lor apropiere. O eventuală lecturare a inscripţiilor de pe crucile locurilor de veci, aşa-numitele epitafe, unele dintre aceste cruci fiind adevărate capodopere sculpturale, pot evidenţia mai ales încrederea celor care au fost, în Dumnezeu Atotţiitorul şi viaţa veşnică, dar oferă, în acelaşi timp, modele de conduită pentru viaţă, şi de atitudine în faţa morţii.

La toate aceste informaţii, se mai adaugă şi o altă componentă, ce face legătură cu trecutul, cu evenimentele importante ale culturii naţionale, cu modul concret de implicare a religiosului în sfera culturală. Este vorba de tipăriturile păstrate în bibliotecile şi arhivele parohiale, tipărituri ce aparţin secolelor XVII şi XVIII, care ulterior au fost predate Arhiepiscopiei Sibiului, la secţia de Patrimoniu bisericesc, pentru o mai bună conservare şi valorificare în sens cultural, prin expoziţii, muzee, studiu.

O altă coordonată vizează o împărţire sistematică a perioadelor de construcţie, a bisericilor sibiene. Vom putea ilustra în acest sens patru perioade distincte, fiecare dintre ele cu anumite caracteristici, care şi-au pus amprenta pe viaţa în sine a lăcaşului de cult şi desigur a credincioşilor.

Prima grupă este formată de bisericile ridicate spre sfârşitul secolul al XVIII-lea, când credincioşii ortodocşi din Sibiu reuşesc să construiască, cu mari sacrificii, trei biserici. Este vorba de cea numită impropriu *„grecească"*, pentru că ea aparţinea practic negustorilor aromâni din Sibiu, fiind refăcută între anii 1797-1800, având hramul *„Schimbarea la Faţă"*. Acest lăcaş de cult era amplasat pe Strada Măcelarilor, pe locul actualei catedrale mitropolitane. Apoi, o altă biserică ortodoxă, care aparţine acestei perioade, este cea cu hramul *„Sf. Evanghelist Luca"*, ridicată din banii lăsaţi de episcopul Ghedeon Nichitici (1784-1788), de către urmaşul său Gherasim Adamovici (1789-1796), acesta fiind îngropat chiar în această biserică. Ultima dintre bisericile ortodoxe aparţinând acestei grupe este cea numită *„din groapă"*, cu hramul *„Buna-Vestire"*, de pe Strada Justiţiei. La aceste biserici ortodoxe sibiene, adăugăm şi biserica cu hramul *„Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel"*, aparţinând secolului al XVIII-lea, situată pe Strada Reconstrucţiei, iniţial unită, dar din 1948, după revenirea la Biserica strămoşească, de rit ortodox.

Între bisericile amintite anterior şi cele din grupa a doua, putem consemna alte două biserici, care la vremea construirii lor nu făceau parte integrantă din teritoriul urbei sibiene, ci erau spaţii liturgice de sine stătătoare, pentru două localităţi limitrofe ale Sibiului, Turnişor şi respectiv Guşterita. Menţionăm în această categorie, biserica cu hramul *„Sf. Nicolae"* din cartierul sibian Turnişor, şi biserica cu hramul *„Buna-Vestire"* din Guşterita, în prezent cartier sibian cu acelaşi nume.

O a doua grupă este deschisă de bisericile ortodoxe aparţinând primei jumătăţi a secolului al XX-lea. Aici avem în vedere spaţiile liturgice care au fost ctitorite până la instaurarea regimului totalitar ateu în România. La începutul secolului al XX-lea se construieşte catedrala mitropolitană, inima spirituală a Ortodoxiei sibiene, visul împlinit al mitropolitului Andrei Şaguna, şi desigur idealul avut de mulţi alţi reprezentanţi ai oraşului de pe Cibin. Alături de catedrala mitropolitană cu hramul *„Sfânta Treime"*, notăm capelele din incinta a două instituţii de învăţământ, de o importanţă majoră din punct de vedere cultural. Este vorba despre capela cu hramul *„Sf. Mucenic Nichita Romanul"*, din incinta Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna", precum şi de capela cu hramul *„Sf. Apostol Andrei"*, de la fosta Şcoală Normală de băieţi, actualul Grup de Construcţii şi Arhitectură „Carol I", unde învăţătorii şcolilor româneşti primeau şi o pregătire spirituală, menită să fie transmisă mai departe elevilor.

Până la instaurarea regimului comunist în România, ortodoxia sibiană a reuşit să ridice alte două lăcaşuri de cult. Este vorba de biserica cu hramul *„Sf. Nicolae"*, din cartierul Lazaret şi de biserica *„Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil"*, din cartierul Trei Stejari. Aceste două edificii religioase au contribuit cu siguranţă la păstrarea sentimentului de apartenenţă spirituală la o Biserică, ce se vedea pusă în situaţia de a face faţă atacurilor ce încercau să o denigreze, să îi anuleze identitatea şi valoarea istorică şi socială.

Chiar dacă lucrările de construcţie la biserica *„Sf. Antonie cel Mare"*, (ridicată pe strada Nicolae Iorga), au început în toamna lui 1989, totuşi acest spaţiu liturgic face parte din grupa bisericilor ridicate în Sibiu, după libertatea religioasă adusă de Revoluţia română din Decembrie 1989. Practic, acestei perioade, cea de a patra, îi aparţin cele mai multe biserici din oraşul nostru. Printre aceste biserici apar şi unele construcţii monumentale, cum este, biserica-catedrală *„Sf. Nicolae"*, de pe Bulevardul Mihai Viteazul, sau biserica de dimensiuni impresionante cu hramul *„Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena"*, din strada Piaţa Prahovei. Ambele pot concura ca dimensiuni cu catedrala mitropolitană, dar nu pot anula acesteia din urma imensa sa valoare simbolică şi artistică.

Rezultatul pozitiv al descătuşării din 1989 a fost cu siguranţă şi revenirea la o stare de fapt, existentă anterior perioadei comuniste, anume asistenţa religioasă în spitale şi unităţi militare. Şi în cazul Sibiului putem consemna trei capele în unităţile militare ale oraşului, la care se adaugă bisericile sau capelele din spitale. Unele biserici au fost ridicate din temelie, ne gândim aici la biserica Spitalului Militar şi la bisericile din lemn de la Spitalul Judeţean, respectiv Spitalul T.B.C.; altele au fost amenajate în spaţiul unor lăcaşuri de cult, aparţinând altor confesiuni (capela „Azilului" şi capela Spitalului de Psihiatrie).

Iar dacă Biserica şi-a regăsit dreptul de a acorda asistenţă religioasă în spitale şi cămine de bătrâni, tot ea este aceea care a ştiut să răspundă solicitărilor venite fie şi din partea credincioşilor, care şi-au transformat locuinţa în capelă, cum este cazul capelei cu hramul *„Sfânta Filofteia"*, de pe Strada Bacovia, fie să reamenajeze locuinţa unui fost mitropolit al Ardealului, Nicolae Mladin (1967-1981), în lăcaş de închinare, anume capela cu hramul *„Acoperământul Maicii Domnului"*, din Strada Anton Pann.

Diversitatea hramurilor destinate bisericilor noi dovedesc importanţa pe care Biserica o are în viaţa unei comunităţi. Unele din acestea sunt dedicate Maicii Domnului, altele sunt închinate unor sărbători importante ale Ortodoxiei, cum ar fi biserica cu hramul *„Pogorârea Duhului Sfânt"* din cartierul Valea Aurie, dar şi unor sfinţi al căror hram era purtat şi de alte biserici sibiene. Ne referim aici la Sf. Nicolae, patron spiritual al mai multor biserici sibiene, sau biserica *„Sf. Prooroc Ilie Tesviteanul"* de pe Strada Agricultorilor nr. 25, biserica *„Sf. Ioan Botezătorul"* de pe Calea Poplăcii nr. 30, precum şi sfinţii în cinstea cărora nu se ridicaseră în Sibiu sau în localităţile din apropiere un lăcaş de cult care să poarte numele acestora. Sunt semnificative în acest ultim caz, bisericile cu hramul *„Sf. Antonie cel Mare"* de pe Strada Nicolae Iorga, biserica *„Sf. Ioan Iacob Românul"* de pe Strada Dealului, nr. 25, dar şi capela militară cu hramul *„Sf. Mucenic Gheorghe"*, din cadrul Academiei Forţelor Terestre şi de Uscat „Nicolae Bălcescu".

Ultima coordonată, la fel de importantă ca şi celelalte, este strâns legată de proiectele de viitor ale bisericilor ortodoxe sibiene aflate acum în faza de construcţie, pe care le vom menţiona separat, la monografia fiecărui lăcaş de cult. Evident că ţelul imediat este cel al finalizării lucrărilor, dar şi de implicare în asistenţa socială, coordonată specifică a Bisericii creştine dintotdeauna.

Bisericile sibiene sunt chemate astăzi să răspundă solicitărilor de natură spirituală ale credincioşilor lor. Dar misiunea acestora nu se încheie aici, ci din contră, Biserica trebuie să realizeze mereu o legătură cu trecutul, cu oameni, care au fost şi fapte, care s-au petrecut. Doar în această direcţie se poate păstra axa fundamentală a istoriei fiecărei biserici sibiene, axa trecut-prezent-viitor.

Drd. Sebastian Dumitru CÂRSTEA

„Devenirea Uniunii Europene şi responsabilitatea catolicilor"
– marginalii la un text extrem de actual –

Nu ştiu dacă traducerea integrală a textului care ne-a oferit titlul articolului nostru (ed. franceză, editată de Comission des Épiscopats de la Communanté Européenne, COMECE, 9 mai 2005, 66 p.) nu ne-ar fi fost mai de folos decât simpla lui semnalare în acest număr al *Telegrafului Român* marcat, solemn, dar realist, de actul aderării României la Uniunea Europeană. Pentru că, încă din *Prefaţa* semnată de Mgr. Josef Homeyer (preşedinte, în 2005, al COMECE, episcop de Hildesheim / Germania), spectrul larg al documentului se descoperă ca un răspuns la unele întrebări, fireşti: „Moştenirea creştină a continentului nostru va continua să impregneze construcţia europeană? Putem să limpezim răspunsul la o astfel de întrebare pornind de la o reflecţie teologică asupra evenimentelor de istorie europeană recentă? Care sunt exigenţele morale care trebuie să marcheze acţiunea catolicilor în UE, pentru dialogul între ei, în dialogul cu ceilalţi cetăţeni ai Europei şi cu instituţiile Uniunii Europene? Care este impactul unificării politice a Europei?" (p. 3)

Provocată de aderarea la UE (1 mai 2004) a 19 state noi europene, dintre care 8 abia eliberate de sub ex-imperiul sovietic, reflecţia catolică este extrem de utilă şi actuală în contextul lui 1 ianuarie 2007, când încă mai avem de-a face cu o dublă terminologie. Pentru că statele din „vechea alianţă UE" numesc evenimentul ca fiind o „lărgire a Uniunii Europene", pe când aderenţii de atunci (din 2004), ca şi Bulgaria şi România astăzi, socotesc actul ca fiind o „reunificare a Europei", a unei Europe care are privilegiul de a cuprinde între cetăţenii ei o generaţie care, zice documentul, „n-a cunoscut războiul" pe pământul Europei Occidentale (p. 8). Discreta separare Est / Vest se menţine căci, cel puţin în 2005, ecourile bombardării Serbiei (ex-Iugoslaviei) mai răzbăteau pe coridoarele păcii de la Bruxelles sau Washington DC şi ea va marca întreg documentul. Dar nu despre acest demers vreau să notăm acum. Ci despre excelenţa structurii unei analize teologice, mai ales în ceea ce priveşte pastorala şi misiologia pe care „şcoala catolică" de cercetare ne-o pune la îndemână.

Prima parte propune o „relecturare a Declaraţiei lui Robert Schuman: contribuţie la un discernământ creştin asupra Uniunii Europene" (p. 16-28), insistând, mai ales, asupra declaraţiei propriu-zise (9 mai 1950) şi asupra câtorva caracteristici izvorâte din chiar istoria Europei: capacitatea de surmontare a conflictelor; căutarea unor noi forme de cooperare şi reconciliere; accentul pe voluntariatul în căutarea soluţiei de pace; unitatea europeană ca proces istoric (nu doar de conjunctură); despre nevoia de răbdare şi de concretizare a răbdării în măsuri menite să consolideze solidaritatea europeană în acţiuni şi responsabilităţi. Ele marchează, în concepţia autorilor documentului, „poarta profetică" a unei declaraţii politice care, având drept obiectiv fundamental pacea, libertatea ca principiu de bază şi co-operarea ca metodă de solidaritate şi protejare a puterii, modifica la acea vreme (erau numai 5 ani de la teribilul Război al II-lea Mondial) mentalitatea de abordare a politicii europene, Schuman având meritul de a concentra, încă din primele fraze ale declaraţiei sale (art. 1), în astfel de cuvinte mesajul său: „Pacea mondială nu poate fi salvgardată fără eforturi creatoare pe măsura pericolelor care o pândesc. Contribuţia pe care o Europă organizată şi vie o poate aduce la civilizaţie este indispensabilă menţinerii unor relaţii paşnice". Ceea ce pornea ca un apel de „iertare mutuală" (p. 29, cf. Mt 6, 14-15) deschidea, în fond, orizontul pe care UE de astăzi pare să încerce, nu fără convulsionări de maturitate, a asuma. Pendulând între *Evanghelie* şi *Declaraţia Schuman*, documentul caută să explice teologal noţiuni intrate de-acum în cultura europeană: principiul liberei adeziuni, autodeterminarea şi angajamentul liber al părţilor contractante (art. 19); metoda solidarităţii şi împărţirii suveranităţilor (care a dus la crearea instituţiilor comunitare, Înalta Autoritate, Comisia Europeană etc.) (art. 20), precum şi procesele de mentalitate politică şi de politică propriu-zisă pe care le-au născut (contradicţia libertate de adeziune – solidaritate în domeniul economiei, de exemplu). Ceea ce este de remarcat la Documentul COMECE este soliditatea argumentării demersului „european" în contextul larg, al mondialismului ca şi în cel, oarecum particular, al „vieţii înrădăcinate în credinţă" (p. 26 / art. 23). Este, în fond, demersul celui de-al doilea capitol al *Declaraţiei*, „O altă istorie a Europei" (p. 29-39). Identificând centrele de rezistenţă anticomunistă (Berlin 1953, Budapesta 1956, Poznan 1956, Praga 1968, Varşovia 1968, Gdansk şi Gdynia 1970, Radom şi Ursus 1976, Gdansk, Szcecin, Jastrzebie 1980), opoziţia solidarităţii în Polonia (1981-1983), ca fiind, în mare parte, reflecţia şi reflexul unei vieţi spirituale, documentul consemnează o relecturare, inclusiv prin grila mărturiei istorice, a documentului *Centesimus annus* (1989), în care mesajele principale ale lumii catolice, a catolicilor militanţi, ar fi fost: rejectarea violenţei şi a minciunii, experienţa solidarităţii concrete şi înţelegerea religiei ca un mesaj al libertăţii. Atitudini şi analize vin să întregească tabloul unei Europe a rezistenţei (lipsită de iz-ul occidental al cancelariilor, dar plină de praful străzilor pe care şenilele sovietice năşteau noi martiri), al cărei strigăt de luptă are în sine ceva din momentul actual, al umanităţii. În noiembrie 1956, înainte de a-i fi bombardat biroul, directorul Agenţiei de presă ungare trimitea lumii civilizate un fax încheiat: „Noi murim pentru Ungaria şi Europa". Care este sensul creştin al unor astfel de răstigniri? Aici stă puterea analitică a acestui Document COMECE.

Evidenţa practică a demersului analitic se constituie într-o a treia parte a *Documentului*, intitulat „Cum pot catolicii contribui la construcţia europeană" (p. 40-59). Sunt analizate trei direcţii: în ce fel experienţa spirituală a credincioşilor poate oferi fundamentul unui angajament ca cetăţeni europeni conştiincioşi/ conştienţi; identificarea unor contribuţii originale pe care le pot aduce comunităţile catolice la vitalitatea UE şi identificarea şi propunerea unor axe majore ale tradiţiei creştine care ar putea orienta viitorul Europei. Un exemplu ar fi propunerea unei etici pentru viaţa creştină care să aibă „Fericirile ca şi chartă fundamentală". Dincolo de limbajul *european correctly*, demersul este unul duhovnicesc care, după ce propune o analiză a *Fericirilor*, conclude franc: „Astfel de enunţuri (*Fericiţi cei săraci...*) nu pot servi, fără îndoială, drept bază pentru un program politic. Dar fericite vor fi popoarele ale căror conducători, magistraţi şi militanţi se vor lăsa inspiraţi de aceste chemări la *Fericire* şi vor face din *Fericiri* charta lor de viaţă" (p. 44).

În ce priveşte contribuţiile comunitare, ideea unei „comunităţi de Biserici particulare" (p. 44-47) şi angajamentul ecumenic (p. 47-49) par a fi centrele de forţă ale unei posibile exemplarităţi catolice oferite lumii europene. Personal, socotesc că analiza oferită la *Punctul C* al acestei secvenţe de document: „Învăţătura / gândirea socială a Bisericii ca sursă posibilă de inspiraţie a construcţiei europene" (p. 50-59) oferă un excelent punct de plecare în analiza propriilor noastre exigenţe misionar-pastorale în lumea actualelor mutaţii geopolitice.

De altfel, acesta este şi mesajul articolului nostru. Oameni care experimentează de ani de zile dialogul cu UE, care îşi trăiesc parte din tragediile şi biruinţele lor misionare în habitatul real, dar oarecum forţat al Europei Unite, oferă analiza şi metoda lor de analiză la îndemâna noastră. Ortodoxiei îi revine misiunea de a-şi limpezi ea însăşi direcţiile de convivialitate cu UE, limitele aderenţei şi rejectării unora dintre provocările socio-culturale şi politice pe care aceasta le face.

Fără o analiză lucidă a evenimentelor şi fără a identifica voia lui Dumnezeu în istorie suntem, fără voie, părtaşi unor inerente apostazii. Limitarea şi delimitarea Bisericii de o serie de acţiuni pro-integrare sau pro-europene, lucrul coerent, nu doar de circumstanţă, în proiecte şi curente europene, nu poate începe decât după ce se vor elucida propriile valori puse în creuzetul european. De ce-ar fi mai puţin important aportul Ortodoxiei la devenirea europeană? De ce nu ar fi strigătul Revoluţiei din Decembrie 1989, sumă a tuturor strigătelor de libertate împotriva prigoanei comuniste? Doar pentru că nu reuşim structurarea unui demers lucid asupra propriei noastre deveniri ca şi comunitate ecclesială în habitatul cultural european? Generaţiei actuale de intelectuali ortodocşi îi revine şi această misiune, nu doar interogarea Bisericii!

Pr. Lect. Dr. Constantin NECULA

Partenie Cosma (1837-1923)
– 170 de ani de la naştere

Partenie Cosma este una din cele mai importante personalităţi publice ale românilor ardeleni din ultima jumătate de secol înainte de Marea Unire.

Ilustru jurist, economist şi om politic, Partenie Cosma a fost şi fiu al Bisericii noastre Ortodoxe, militând toată viaţa pentru buna desfăşurare a misiunii spirituale şi culturale în mijlocul poporului, pentru apărarea drepturilor sale legitime.

A militat pentru respectarea autonomiei noastre bisericeşti alături de Ioan Puşcariu, Visarion Roman, Atanasie Mironescu, Daniil Popovici Barcianu, Victor Tărdăşianu, Octavian Goga, Onisifor Ghibu şi mulţi alţii.

S-a născut la Beiuş într-o familie credincioasă la 12 februarie 1837, primind o aleasă educaţie moral creştină. Rămâne orfan de tată, însă greutăţile vieţii îl îndeamnă să înveţe tot mai mult. A făcut gimnaziul în Beiuş şi ulterior, sub îndrumarea Bisericii, a urmat trei semestre la Institutul Teologic Ortodox din Arad.

În 1857 merge la Facultatea de Drept din Pesta, pe care a absolvit-o în 1861. În 1862 obţine diploma de avocat în drept comercial şi cambial. Colaborează la prestigioasa publicaţie şaguniană „Telegraful Român". În acelaşi timp era şi cântăreţ la biserica grecească din Pesta, ctitorită de credincioşii ortodocşi greci, români şi aromâni.

Fiind student, a lucrat în cancelaria marelui avocat Emanoil Gojdu, devenindu-i şi secretar particular, întreţinând relaţii apropiate până la sfârşitul vieţii acestuia, influenţându-l să ajute şi să lase moştenirea sa Bisericii Ortodoxe din Ardeal.

Partenie Cosma s-a interesat de toate mijloacele prin care românii îşi puteau cere drepturile în Imperiul Austro-Ungar. El şi-a dat seama de la început că unul dintre aceste mijloace era întărirea Bisericii Ortodoxe din Transilvania.

În 1861 a participat la Fondarea Societăţii de lectură „Petru Maior" din Budapesta, fiind primul preşedinte al acesteia.

Admirator al marelui Mitropolit Andrei Şaguna, a fost dintr-un început sprijinitorul acţiunilor sale de consolidare a libertăţii şi a drepturilor romanilor, asigurate prin Biserică.

După cum scria şi mitropolitul de aleasă pomenire dr. Antonie Plămădeală, Partenie Cosma a fost „un om cât un secol".

Una din însemnatele idei ale mitropolitului Andrei Şaguna a fost înfiinţarea Congresului bisericesc şi alcătuirea Statutului Organic.

Pentru a le înfăptui avea nevoie de colaboratori foarte buni şi jurişti de excepţie, devotaţi cauzei româneşti. Astfel l-a ales pe Partenie Cosma care a şi făcut parte ca deputat în primul Congres Naţional Bisericesc organizat în 1868 de Andrei Şaguna, Congres din care a făcut parte şi Avram Iancu.

A fost însărcinat, împreună cu alţii, în calitate de secretar să redacteze Statutul Organic, legea de bază a organizării Bisericii Ortodoxe din Transilvania, lege care mai târziu, după unire, va fi luat drept fundament pentru alcătuirea Statutului Bisericii Ortodoxe Române.

De aici vine principiul alcătuirii Marii Adunări Naţionale Bisericeşti din 2/3 laici şi 1/3 clerici, urmărindu-se angajarea cât mai multor laici în viaţa bisericească. Partenie Cosma a fost ales deputat în Congres în toate legislaturile, făcând parte din Comisia organizatorică.

După terminarea Facultăţii de Drept, Partenie Cosma îşi deschide birou de avocat în Beiuş, în 1862. Pentru calităţile de care a dat dovadă, în 1872 concetăţenii săi l-au ales deputat în Parlamentul din Budapesta ca reprezentant al Partidului Naţional Român din Ungaria şi Banat, înfiinţat în 1869. În timp ce era deputat a luat cuvântul de foarte multe ori, mai ales când era vorba de apărarea caracterului românesc al şcolilor. Un exemplu, în Războiul de Independenţă din 1877 când mai mulţi tineri transilvăneni s-au înrolat ca voluntari, printre care şi Vicenţiu Grama, absolvent de teologie, ceea ce a provocat protestul autorităţilor de stat maghiare. Partenie Cosma s-a simţit obligat să ia cuvântul şi să justifice atitudinea românilor transilvăneni „în chestiunea orientală".

În 1879 Ministrul Cultelor şi Instrucţiuni, A. Trefort, a prezentat în Parlament un proiect de lege privitor la introducerea limbii maghiare în şcolile „poporale" româneşti. În faţa acestui pericol de înstrăinare, cârmuitorii celor 3 eparhii

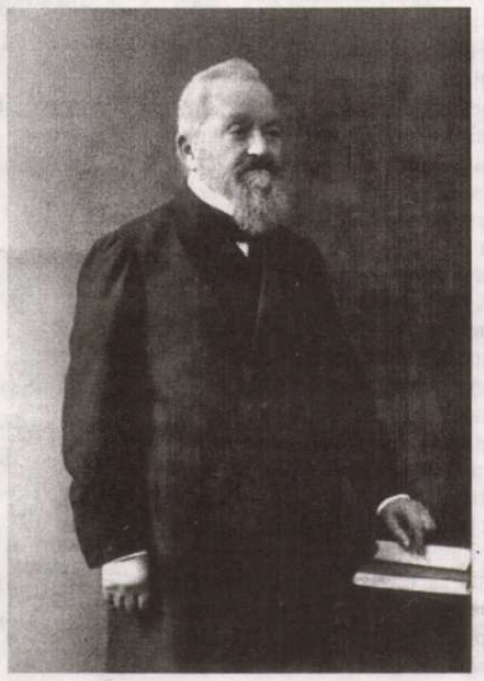

ortodoxe din Transilvania (Sibiu, Arad şi Caransebeş) au hotărât să trimită o impunătoare delegaţie la Viena ca să prezinte un memoriu-protest împăratului faţă de acest proiect. Din delegaţia condusă de mitropolitul Miron Romanul făcea parte şi Partenie Cosma. Împăratul a răspuns favorabil, dar proiectul a fost totuşi votat.

În cadrul discuţiilor din Parlament Partenie Cosma a rostit o impresionantă cuvântare, încercând salvarea limbii şi a şcolilor româneşti. Un comitet prezidat de Partenie Cosma a alcătuit Memorandumul din 1883. Începând cu anul 1884 s-a consacrat mult mai mult Bisericii, Băncii Albina şi Astrei.

În 1876 s-a mutat la Sibiu ca avocat al Băncii Albina înfiinţată în 1871 de către Visarion Roman.

În 1877 este ales în comitetul de conducere al Băncii, iar în 18 decembrie 1885 devine directorul executiv al acesteia. Sub conducerea lui, Banca Albina a prosperat devenind cea mai cunoscută bancă din Transilvania.

Cele mai cunoscute merite pe tărâm economic sunt legate de lupta pentru organizarea creditului în Transilvania. El a continuat şi a desăvârşit opera începută de Visarion Roman prin înfiinţarea Institutului de credit şi economie Albina, pe care 1-a condus ca director executiv *30* de ani.

Activitatea profesională şi-a îmbinat-o armonios cu activităţile social-culturale, făcând parte şi din comisia organizatorică şi financiară a Bisericii.

Din multele sale intervenţii vom reţine raportul pe care l-a prezentat în 18 octombrie 1900 prin care propunea înfiinţarea a 3 eparhii noi: Cluj, Oradea, Timişoara, iniţiativă aplicată numai după Primul Război Mondial.

Partenie Cosma a fost deputat în Sinodul Arhiepiscopiei Sibiului (Adunarea eparhială de azi) începând cu 1877 până la sfârşitul vieţii, făcând parte din Comisia organizatorică.

A făcut propuneri de mare interes pentru bunul mers al vieţii bisericeşti din cuprinsul Arhiepiscopiei, fiind un sfetnic luminat de peste 50 de ani al mitropoliţilor Ardealului: Miron Romanul (1875-1898), a cărui nepoată Maria îi va deveni soţie; Ioan Meţianu (1899-1916), iar spre sfârşitul vieţii lui, Nicolae Bălan (1920-1955).

Şi-a adus un aport deosebit la construirea catedralei şi a clădirii Institutului Teologic Pedagogic (Actuala clădire a Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna").

Pentru prima oară cerea să se ia în discuţie problema Catedralei în sesiunea sinodală din 1880. Multe discuţii au avut loc în 1883, 1884, 1898, însă la 16 octombrie 1898 mitropolitul Miron Romanul se muta la Domnul. În scaunul vacant a fost ales episcopul Aradului Ioan Meţianu sub care se reiau discuţiile pentru Catedrală. În 5 mai 1900 s-a hotărât să se ridice pe locul vechii „biserici greceşti" şi a unor case din jur care urmau să fie demolate, în str. Măcelarilor (azi Mitropoliei 33). Pe baza acestor hotărâri în anii 1902-1906, s-a construit actuala Catedrală Mitropolitană din Sibiu, Partenie Cosma având o contribuţie importantă. Banca Albina, al cărei director era Partenie Cosma, a subvenţionat lucrările de construire cu 10.000 de coroane, personal donând 1.000 de coroane, sume foarte mari la acea vreme.

Pe panoul de marmoră neagră din dreapta uşii de la intrarea în Catedrala, sunt gravaţi membrii Consistoriului arhidiecezan din timpul zidirii. În senatul epitropesc este trecut şi Partenie Cosma.

După terminarea catedralei s-a pus problema construirii clădirii unui nou Institut teologic-pedagogic. În pofida faptului că nu s-a împlinit propunerea pe care a făcut-o de multe ori, Partenie Cosma a sprijinit lucrările de refacere a vechilor clădiri ale Institutului, care s-au efectuat între 1913-1914, ridicându-se la o sumă foarte mare 290.722 coroane, din care Partenie Cosma a contribuit cu 116.000 coroane, iar prietenul său de o viaţă, filantropul Vasile Stroescu, a oferit 100.000 de coroane.

Profesorii Institutului au dat 10.000 de coroane, iar restul au venit prin colecte de la parohiile din Arhiepiscopia Sibiului.

Sibiul îi mai datorează lui Partenie Cosma înfiinţarea Şcolii de artă şi meserii şi a Şcolii primare de fete, introducerea electricităţii, companie unde a şi fost primul vicepreşedinte alături de preşedintele Dr. Carol Wolf, precum şi realizarea primelor căi ferate din zonă.

Între 1916-1918, Partenie Cosma, împreună cu familia, a fost nevoit să părăsească Sibiul, datorită pericolului de a rămâne în Transilvania, pribegind prin Moldova, Ucraina, Rusia la Petrograd, Stokholm, Geneva şi Milano.

În 1918, a fost ales membru în Consiliul Naţional al unităţii române din Paris, avându-l ca preşedinte pe Tache Ionescu, reîntorcându-se acasă în 1919 în România întregită.

Partenie Cosma, apărător neînfricat al dreptului naţiunii române, a fost printre puţinii oameni de seamă de vârsta sa care au reuşit să fie martori ai realizării unităţii naţionale.

Într-o zi însorită de început de toamnă în 22 septembrie 1923 la Călimăneşti, la poalele muntelui Cozia, Partenie Cosma s-a mutat la Domnul. Viaţa care i-a hărăzit o mulţime de bucurii şi necazuri şi-a încheiat firul ei pământesc la 86 de ani.

Clopotele vesteau îndelung mutarea la Domnul a uneia dintre cele mai măreţe figuri pe care le-a dat Ardealul subjugat, doliul a cuprins întreaga ţară, astfel că Partenie Cosma a fost declarat „mortul neamului". Guvernul de atunci i-a făcut funeralii naţionale.

A fost prohodit în Catedrala Mitropolitană din Sibiu, la construirea căreia a contribuit decisiv, de un impunător sobor de preoţi în frunte cu mitropolitul Nicolae Bălan, cu care conlucrase spre sfârşitul vieţii în organele de conducere ale Bisericii Ortodoxe.

Au rostit cuvântări: Mitropolitul Nicolae Bălan, generalul Traian Moşoiu din partea guvernului, Ioan Lepădatu, directorul Băncii Albina, şi Vasile Goldiş, directorul Astrei.

Aşa cum sublinia Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, în cartea *Cărturari sibieni de altădată*, Partenie Cosma ne-a lăsat moştenire sfântă principiul moralităţii, al cinstei şi al muncii neprihănite, rolul său istoric cuvenindu-se a fi păstrat cu pioşenie în memoria tuturor generaţiilor de români ardeleni.

Fundaţia Partenie Cosma – Filiala Sibiu

Vicepreşedinte,
Pr. Ghe. Vasile GĂITĂNARU

Vizita unei delegaţii monahale la Episcopia Ortodoxă Sârbă din Vranje (Serbia)

Cu binecuvântarea Înalt Prea Sfinţitului Părinte Dr. Laurenţiu Streza, o delegaţie a mănăstirilor din Ahiepiscopia Sibiului, condusă de Prea Sfinţitul Dr. Visarion Răşinăreanu, a făcut o vizită la Episcopia Ortodoxă Română din Vranje (Serbia) între 19-22 ianuarie 2007.

Vizita s-a făcut la invitaţia Prea Sfinţitului Pahomie Gangic, episcop de Vranje, care a invitat delegaţii ale mai multor mănăstiri din ţările ortodoxe din zona Balcanilor, pentru a participa la manifestările dedicate Sf. Sava, Patronul Serbiei.

Din delegaţie au mai făcut parte: Arhim. Visarion Joantă, Exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Sibiului; monah Ştefan Rambulea, fratele Petru Mitrofan şi Constantin Mitrofan de la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, jud. Braşov; monahiile Hristofora Rusu şi Casiana Zăiceanu de la Mănăstirea Nocrich, jud. Sibiu; monahiile Andreea Sacaloş şi Eliseea Grădinaru de la Mănăstirea Cârţişoara, jud. Sibiu.

Motivul invitaţiei a fost prezentarea unei Expoziţii de Artă Religioasă a mănăstirilor din ţările ortodoxe din zona Balcanilor. Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus a expus 6 icoane pe sticlă; Mănăstirea Nocrich a expus 16 icoane pictate pe piatră, iar Mănăstirea Cârţişoara e expus 6 icoane pictate pe lemn. Au mai fost prezente 2 mănăstiri din Macedonia, 2 mănăstiri din Grecia şi 3 mănăstiri din Serbia (aparţinătoare Episcopiei de Vranje), fiecare din acestea prezentând lucruri executate de vieţuitorii din mânăstirile respective (icoane, broderie, sculptură etc.).

Deschiderea expoziţiei s-a făcut luni, 22 ianuarie 2007, orele 19, la Galeria de Artă din oraşul Vranje, în prezenţa P.S. Pahomie Gangic, episcop de Vranje (Serbia), Visarion Răşinăreanu (episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului) şi Marcu (episcop-vicar al Arhiepiscopiei de Ohrida – Macedonia). Cuvântul festiv a fost ţinut de primarul oraşului Vranje care şi-a exprimat bucuria participării la manifestările prilejuite de „Săptămâna Sfântului Sava – Ocrotitorul Serbiei" a reprezentanţilor diferitelor mănăstiri din zona Balcanilor. Un grup de elevii a prezentat un program de cântece religioase, iar un grup de maici din România, Serbia şi Macedonia a cântat imne religioase, fiecare în tradiţia Bisericii respective. A fost prezent un numeros public care s-a interesat de tehnica picturii şi a avut cuvânt de apreciere asupra obiectelor expuse.

Pe parcursul celor trei zile de şedere în Episcopia de Vranje delegaţia monahală din Arhiepiscopia Sibiului a avut posibilitatea, prin purtarea de grijă a Prea Sfinţitului Pahomie, să viziteze câteva obiective cu caracter religios şi cultural:

Sâmbătă, 22 ianuarie:

– Primul popas s-a făcut la reşedinţa episcopului de Vranje, ridicată pe temeliile unei vechii mănăstiri ortodoxe care a fost distrusă în decursul vremurilor. În prezent s-a construit o biserică nouă, pregătită pentru pictură, precum şi reşedinţa episcopală dotată cu tot ceea ce este necesar pentru o bună funcţionare. Lângă biserică s-a ridicat o clopotniţă nouă, structurată pe 4 niveluri şi subsol, căreia i se va da o funcţionalitate cultural-administrativă: Postul de radio al episcopiei, biblioteca, o mică sală de şedinţe, redacţia revistei episcopale „Iskon" (început). La subsol se va amenaja o sală de expoziţie şi o sală de conferinţe.

– S-a vizitat, apoi, casa memorială a marelui teolog al Bisericii Ortodoxe Sârbe, părintele Justin Popovici, unde au putut fi văzute obiecte de artă religioasă, cărţi, veşminte liturgice şi manuscrise ale marelui teolog. În prezent se lucrează la construirea unei clădiri care va cuprinde o

(continuare în p. 13)

Arhim. Visarion JOANTĂ

POSTUL, STARE TEOPATICĂ

(urmare din pg. 1)

lume, fericirea nemuririi. Asceza lăuntrică, care însumează în sine împotrivirea la ispite, păvăza simţurilor, răbdarea încercărilor, deodată cu îndeplinirea datoriilor de orice fel, este şi ea o dimensiune a lucrării Sfântului Duh şi a vieţii liturgice: *„Tatăl vostru va da Duh Sfânt celor care cer de la El"* (*Lc.* 11, 11).

Aşadar rostul postului este de a-l elibera pe om de tirania desfrânată a trupului, care prinde putere atunci când duhul cedează *în* faţa *„cărnii"* şi poftelor ei. *„Să vă îndeletniciţi cu postul şi cu rugăciunea"*, îndeamnă Sfântul Pavel pe credincioşii din Corint (I Cor. 7, 5). *„Postul este începutul şi întărirea oricărei străduinţe duhovniceşti. Dacă începi lucrul Domnului cu trupul îndesat, el nu te va ajuta. Dar dacă te pregăteşti cu postul, trupul se supune"* (Sf. Simeon Noul Teolog). Postul este o chemare la o primenire spirituală, o chemare care pretinde un răspuns, o hotărâre, un plan, un efort continuu. Nu înseamnă o renunţare doar simbolică la ceva şi nici chiar observarea scrupuloasă a regulilor alimentare. Dacă conţinutul creştin propriu-zis al postului poate fi întrezărit într-un fel în Vechiul Testament, întrucât priveşte descoperirea păcatului primului om, ca şi expulzarea lui din Paradis, numai în Noul Testament îl înregistrăm ca atare. E cert, Noul Adam, Mântuitorul, începe prin a posti. E foarte semnificativ faptul că tocmai cu ocazia postului Său, Hristos îl întâlneşte pe diavol şi că, mai târziu, a zis că diavolul nu poate fi biruit decât cu *„rugăciune şi cu post"* (*Mc.* 9, 29).

Privit în întregime, rezultatul biruinţei în lupta întreprinsă de Hristos este distrugerea morţii şi redobândirea Paradisului pierdut, în pustiul Carantaniei, *„după ce a postit patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, la urmă (Domnul) a flămânzit"* (*Mt.* 4, 2). Foamea este acea stare în care ne dăm seama că depindem de altceva decât noi, resimţind o puternică nevoie de hrană. Cu alte cuvinte, hrana ne arată că nu posedăm viaţa în noi înşine. Diavolul încearcă mai întâi pe Adam în Paradis, după cum apoi încearcă pe Mântuitorul în deşert, cu una şi aceeaşi ispită: *„Mâncaţi, căci foamea voastră este un semn neîndoielnic că depindeţi în întregime de hrană"*. Adam a crezut şi a mâncat, Mântuitorul însă a respins ispita, spunând: *„Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu"* (*Mt.* 4, 4). Aşadar, a trăi *„numai cu pâine"* e totuna cu a muri, pentru că ea întreţine o viaţă în care moartea este totdeauna o realitate. Pentru a ajunge omul să constate că viaţa adevărată nu există decât în Dumnezeu, nu a socotit Domnul că este destul să flămânzească, ci a hotărât să ducă nevoinţa inaugurată în deşert până la ultima ei fază: moartea pe Cruce. Răstignit pe lemn, Dumnezeu ţine partea omului. Astfel, Dumnezeu însuşi moare pentru ca omul să vieze în El. Pentru om, a trăi în Dumnezeu este tocmai acea stare care îşi are sursa într-o anume foame de Dumnezeu. Dar chiar şi pe aceasta o depăşeşte în mod infinit o altă stare, care poartă denumirea de stare teopatică. Aceasta şi numai aceasta ne descoperă care este conţinutul propriu-zis al postului creştin, pe care caută să-l denigreze prozelitismul sectar, el fiind şi postul poporului român.

Starea teopatică, ce se realizează prin post şi rugăciune, este o angajare deplină a voinţei omeneşti ce se îngemănează deplin cu o lucrare a harului divin. Orice credincios care simte în adâncul fiinţei sale filantropia, adică iubirea nemărginită a lui Dumnezeu pentru om, descoperită ca atare pe Cruce, face dovada experierii unei prezenţe dumnezeieşti, devenind un martor al patimilor Domnului pentru el. Prin puterea Sfântului Botez, creştinii sunt modelaţi direct de Fiul cel iubit, care smulge din ei inima de piatră şi o înlocuieşte cu o inimă de carne. Biblic vorbind, pe această inimă, *„Duhul Dumnezeului celui viu"*, cum zice Sfântul Pavel, gravează nu numai o nouă Lege, ci pe Hristos însuşi (cf. *II Cor.* 3, 3). Iată una din roadele Botezului: ea îl arată pe credincios plin de Hristos şi de Duhul Sfânt. De la Botez, s-a imprimat pe fiinţa creştinului *„pecetea morţii"*: e starea de a fi mort şi înviat. Pentru cine stă cu Hristos în comuniunea patimilor, e de sine înţeles că trebuie să ia asupra sa atât suferinţele, cât şi biruinţele Celui ce S-a ridicat victorios din mormânt. *„Taina cea ascunsă din veacuri şi din neamuri, iar acum descoperită sfinţilor Săi"* (*Col.* 1, 26), pe care Apostolul o propovăduieşte tuturor este aceasta: *„Hristos în voi"* (*Col.* 1, 27). Iar *„de este Hristos în voi"* (*Rom.* 8, 10), sunteţi o făptură nouă. Iată legătura dintre asceza postului şi martiriu. Curăţirea şi sfinţenia pe care le aduce sfântul prin post privesc clipele sublime ale unei totale dăruiri de sine, pe care la modul suprem nu le cunosc decât martirii. Căci martirul este martor în lume, prin suferinţă şi moarte, al marilor realităţi divine – martorul lui Hristos Cel viu, care locuieşte în lumina Dumnezeirii, dar şi în inima fiecărui martir. Astfel, în vremea postului, creştinii apar drept urmaşi direcţi ai martirilor, întrucât clipa de străfulgerare divină, pe care o trăiesc aceşti *„violenţi care iau cu asalt cerul"* se prelungeşte liturgic prin nevoinţele postului – asceză şi rugăciune – în viaţa dreptmăritorilor creştini.

Întotdeauna, Crucea precede lumina fulgerătoare a Învierii. De aceea, starea de foame din vremea postului nu este nicicând un scop, ci doar un mijloc de a atinge prin intervenţia Duhului şi venirea Mântuitorului, starea de unire preafericită dintre Dumnezeu şi sufletul omenesc. Aceasta este starea teopatică: Hristos Domnul însuşi moare şi învie prin post în sufletul credinciosului. Convingerea aceasta este una şi aceeaşi cu cea formulată lapidar, în primele veacuri, de către Tertulian, marele admirator al martirilor: *„Christus in martyre est"*. Prin asemănare, îndrăznim a spune despre creştinul ortodox, care observă postul şi se împărtăşeşte cu vrednicie în aceste preacurate zile, că el se află în comuniune intimă cu Hristos, depunând în această comuniune prin înfometare mărturie despre moartea şi învierea lui Hristos în el. Mai precis, el este un fiu al Tatălui ceresc în care Hristos-Domnul depune mărturie despre Sine în lume şi în istorie; căci el prelungeşte viaţa lui Hristos în existenţă peste tot. Într-adevăr, prin sfântul post, credincioşii ortodocşi scăldaţi tainic în *„sângele iubirii crucificate"* a Mielului, sunt martorii învierii, adică martori ai evenimentului care a făcut din moarte poarta vieţii veşnice.

Ofertă specială de carte de cult, omiletică şi manuale didactice

Arhiepiscopia Sibiului propune, pentru perioada pascală 2007, următoarea ofertă de carte de cult, omiletică şi manuale didactice, care poate prezenta interes major pentru parohii, studenţi în Teologie, seminarişti şi credincioşi. Costul cărţilor este foarte avantajos, fiind determinat de intenţia noastră de a favoriza categoriile de cumpărători menţionate. Stocul este limitat şi vom răspunde cererilor în ordinea primirii lor. Achiziţionarea se face prin Librăria Arhidiecezană Sibiu.

Biblia sinodală (format mediu) – 40 RON; *Învăţătura de credinţă* – 20 RON; *Noul Testament cu Psalmi* – 20 RON; *Aghiasmatar* – 30 RON; *Apostol* – 40 RON, *Arhieraticon* – 6 RON; *Catavasier* – 30 RON, *Liturghier* – 40 RON; *Molitfelnic* – 45 RON, *Penticostar* – 45 RON; *Octoihul Mare* – 85 RON, *Triod* – 70 RON, *Minei martie* – 45 RON; *Minei iulie* – 40 RON, *Minei august* – 40 RON; *Minei septembrie* – 40 RON; *Minei octombrie* – 50 RON; *Minei noiembrie* – 55 RON; *Minei decembrie* – 60 RON; *I.B.U. Seminarii* – 20 RON; *Studiul Vechiului Testament* – 20 RON, *Studiul Noului Testament* – 20 RON, *I.B.O.R. Seminarii* – 25 RON, *Liturgică teoretică* – 10 RON, *Repertoriu coral* – 40 RON; *Utrenier* – 35 RON; *Vecernier* – 20 RON; *Cântările Sfintei Liturghii* – 35 RON; *Cântări la Sfintele Taine* – 10 RON; *Cântările Penticostarului* – 30 RON; Pr. Gordon V., *Mergând, învăţaţi* – 35 RON; Sf. Maxim Mărturisitorul, *Ambigua* – 30 RON; Pr. Sofian Boghiu, *Buchet de cuvântări* – 8 RON.

Consilier economic-comercial,
Pr. Iconom-Stavrofor Liviu ANGHEL

GLOBALIZAREA IUBIRII

(urmare din pg. 1)

Seara, în marea basilică Santa Maria in Transtevere, a avut loc rugăciunea Comunităţii Sant'Egidio la care au participat episcopi, preoţi şi o mare mulţime de credincioşi. De altfel, în fiecare seară în această biserică aflată în vecinătatea Sediului Comunităţii are loc rugăciunea membrilor acesteia într-o atmosferă de reculegere şi bucurie duhovnicească.

Joi, 8 februarie, după micul dejun participanţii au vizitat criptele de la subsolul basilicii Sfântul Petru din Roma, unde, la mormântul papei Ioan Paul al II-lea, s-a oficiat o slujbă de pomenire.

Întreaga delegaţie a participanţilor la Întrunire a fost primită apoi într-o audienţă privată în sala Clementină de către Sanctitatea Sa papa Benedict al XVI-lea. S. Sa şi-a exprimat bucuria de a se întâlni cu Comunitatea Sant'Egidio, care în cuvinte alese a fost elogiată pentru activitatea ei în întreaga lume.

După-masă în basilica Sfântul Ioan din Lateran – vechea catedrală episcopală a pontificilor romani – a fost săvârşită o Sfântă Liturghie festivă cu ocazia aniversării a 39 de ani de la înfiinţarea Comunităţii. Ea a fost oficiată de un sobor prezidat de către Eminenţa Sa Cardinalul Paul Poupard, preşedintele Consiliului Pontifical pentru Cultură şi Consiliului Pontifical pentru Dialog Interreligios care a şi susţinut omilia.

La Sf. Liturghie au participat membrii de bază ai Comunităţii, miniştri, reprezentanţi ai vieţii politice şi culturale din Roma. A fost prezent şi dl. Romano Prodi, primul ministru al Italiei, cu soţia, care, la timpul potrivit, s-au şi împărtăşit. În Palatul din Lateran a fost oferită apoi o recepţie oficială la care au participat şi ambasadorii acreditaţi la Sfântul Scaun, între care şi dl. ambasador al României la Vatican Gabriel Lazurcă, cu care reprezentanţii Bisericii noastre s-au întreţinut cordial.

Vineri au continuat lucrările în plen şi pe secţiuni, încheiate cu rugăciunea de seară în biserica Santa Maria in Transtevere. A fost prezentat totodată şi un film intitulat sugestiv *„Un an cu Comunitatea Sant'Egidio"* şi care a avut darul de a reliefa activitatea susţinută şi meritorie a Comunităţii în întreaga lume în slujba săracilor, a bolnavilor şi a celor aflaţi în suferinţă şi nevoi. În anul trecut aproape 100.000 de persoane

sărace au participat la tradiţionalul *„Prânz de Crăciun"* organizat la Roma, dar şi în alte locuri din lume. Au fost evidenţiate acţiunile de combatere a bolilor, în special SIDA, în ţările continentului african, prin organizarea de spitale şi centre de prevenire şi tratament.

Sâmbătă-dimineaţa, 10 februarie, în Capela Centrului de Conferinţe „Vila Aurelia" ierarhii români au săvârşit o Sfântă Liturghie arhierească în prezenţa episcopilor catolici, care au urmărit cu pioşenie sfânta slujbă. La sfârşitul acesteia PS Nicodim a rostit o scurtă meditaţie bazată pe pericopa evanghelică a zilei (*Ioan* 15, 17-27; 16, 1-2).

La ora 10 a avut loc o masă rotundă cu tema *„Fraternitatea episcopilor în Comunitatea Sant'Egidio"*, urmată apoi de discuţii şi întrebări la care au participat mulţi dintre cei prezenţi.

După-amiază a avut loc întâlnirea de încheiere, cu redactarea Comunicatului final şi a concluziilor prezentate de către Mgr. Vicenzo Paglia, episcop de Terni.

Seara a fost oficiată în basilica Santa Maria in Transtevere o Liturghie festivă prezidată de către Eminenţa sa Jaźme, arhiepiscop de Mozambic, care a rostit şi cuvântul de învăţătură. La sediul Comunităţii din piaţa Sant' Egidio a avut loc o Cină oficială în timpul căreia participanţii au avut prilejul de a schimba impresii între ei.

Duminica, participanţii au vizitat locurile franciscane din Spoletto, unde s-a săvârşit şi Liturghia în rit catolic.

Prin amploarea acestei întâlniri, ca şi prin numărul mare al participanţilor, întâlnirea de la Roma a Comunităţii Sant'Egidio a constituit un moment de bucurie duhovnicească pentru episcopii prezenţi, care şi-au împărtăşit unii altora din experienţele lor pastorale şi care au avut posibilitatea să se cunoască îndeaproape şi să se roage împreună.

Au fost evocate momente dramatice din viaţa comunităţilor creştine din Africa şi din Asia, care luptă pentru supravieţuire într-o lume islamică sau sfâşiată de conflicte interetnice. O impresie deosebită a produs mărturia Mgr. Atanasios Matoka, episcop catolic din Bagdad-Irak, care a prezentat drama creştinilor din această ţară zguduită de război, nevoiţi să-şi părăsească locurile natale şi să se refugieze în ţările din jur. S-a subliniat faptul că singură în stare să salveze lumea şi să o conducă spre scopul ei final a fost şi este iubirea, întruchipată în chip deplin în Logosul divin întrupat, Domnul nostru Iisus Hristos.

Misiunea Bisericii şi a slujitorilor ei este aceea de a face ca iubirea şi pacea să cuprindă întreg pământul, pentru a instaura atunci şi acum Împărăţia veşnică a lui Dumnezeu.

DIN ACTUALITATEA BISERICEASCĂ EXTERNĂ*

Patriarhia Ecumenică. Părinte spiritual al întregii Biserici Ortodoxe, Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, obişnuieşte să se adreseze în anumite situaţii întregii plerome a Bisericii Ortodoxe, transmiţând mesaje adecvate fiecărui moment. Un astfel de mesaj a fost adresat de către Sanctitatea Sa „întregii Biserici" cu prilejul intrării în Postul Mare. Într-un cuvânt pastoral extrem de bine elaborat Sanctitatea Sa îi chemă pe

toţi credincioşii ortodocşi să-şi intensifice nevoinţele spirituale în vederea întâmpinării Slăvitului Praznic al Învierii Domnului. Făcând trimitere la un cuvânt al Sf. Isaac Sirul şi la cuvântul Mântuitorului: „Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi toate celelalte vi se vor adăuga vouă" (Mt. 6, 33), Sanctitatea Sa îi încredinţează pe credincioşii ortodocşi că, punând pe primul plan dragostea de Dumnezeu, se vor bucura deopotrivă de bucuria comuniunii cu El, ca şi de bunurile materiale pentru care nu se luptă.

Evocarea Pildei Întoarcerii Fiului Risipitor este făcută într-o manieră extrem de sugestivă, concluzionându-se că şi noi, pentru a reveni în îmbrăţişarea paternă a Tatălui, „trebuie să ne întoarcem spatele faţă de păcate, şi mai important, faţă de suficienţa de sine". Scopul postului este „pe de-o parte, detaşarea sufletului de interesul exclusiv asupra propriului „eu", şi pe de altă parte, de a face trupul supus şi călit în faţa stăpânirii minţii, mai precis, de a deveni un instrument şi nu suveranul persoanei umane". Potrivit acestui veritabil părinte al Ortodoxiei ecumenice „nevoinţa spirituală nu e practicată nici prin deprimare, nici cu ostentaţie, ci cu cât mai multă bucurie şi discreţie, după cât este posibil".

Încredinţându-ne că este al nostru „fierbinte mijlocitor către Domnul", Sanctitatea Sa îşi încheie cuvântul său pastoral îndemnându-ne să postim cu bucurie, urmărind intrarea inimilor noastre în dragostea şi bucuria lui Dumnezeu.

*

Patriarhia Alexandriei şi a întregii Africi. În intervalul 4 februarie – 5 martie 2007 are loc un amplu program misionar-pastoral al Patriarhului Teodor al II-lea al Alexandriei şi al întregii Africi în ţările emisferei sudice ale continentului african. Pe data de 4 februarie Prea Fericirea Sa a plecat din Atena spre Johanesburg (Africa de Sud), însoţit de reprezentantul Patriarhiei Alexandriei la Atena, mitropolitul Petru de Geron Axomis, de distinse oficialităţi din Ministerul de Externe elen.

Din Africa de Sud, unde va reveni, Prea Fericirea Sa s-a deplasat în data de 7 februarie la Harare, în Zimbabwe, însoţit şi de mitropolitul Serafim de Ioanupoleos şi Pretoria. În duhul bucuriei întoarcerii în ţara unde a păstorit înainte de alegerea sa pe tronul Sf. Ev. Marcu, Prea Fericirea Sa a mulţumit instituţiilor diplomatice şi de stat pentru călduroasa primire făcută la aeroport, remarcând prezenţa ambasadorilor Greciei şi Egiptului, a ţării de unde îşi trage originea şi a ţării care găzduieşte rezidenţa Patriarhiei Alexandriei, făcând referire la imensa contribuţie a celor două ţări în ceea ce priveşte lucrarea misionar-pastorală a Patriarhiei.

În Zimbabwe, Prea Fericirea Sa a sfinţit şi inaugurat unele lucrări începute pe vremea când era mitropolit al locului şi a vizitat diverse comunităţi şi instituţii filantropice din cuprinsul eparhiei. Pe data de 10 februarie Prea Fericirea Sa a slujit în catedrala Sf. Treime din Harare, iar în seara zilei respective l-a distins pe ambasadorul Egiptului dl. Farid Monib cu crucea Sf. Marcu. În 11 februarie a sfinţit biserica Mântuitorului Hristos din cadrul centrului misionar „Sf. Atanasie" al Mitropoliei de Zimbabwe, păstorită acum de mitropolitul Gheorghe, ceremonie la care a participat şi ambasadorul României de la Harare. Vizita Prea Fericitului Părinte Teodor al II-lea al Alexandriei în această ţară s-a încheiat pe data de 12 februarie. La momentul plecării distinsul patriarh „cu lacrimi în ochi a mulţumit şi şi-a exprimat bucuria pentru prezenţa sa în ţara pe care atât de mult a iubit-o şi care atât de mult l-a iubit".

Revenit în Africa de Sud, Patriarhul Alexandriei a inaugurat pe data de 16 februarie centrul filantropic al Mitropoliei de Ioanupoleos şi Pretoria, iar pe data de 18 februarie a participat la festivităţile organizate de parohia Sf. Nicolae de Japonia, la Johanesburg, împreună cu mitropolitul gazdă Serafim de Ioanupoleos şi Pretoria şi mitropolitul Serghie de Kalis Elpidos, cu clericii celor două mitropolii din Africa de Sud etc. Patriarhul Alexandriei a elogiat activitatea Şcolii Patriarhiei Alexandriei din Africa de Sud, cu studenţi din Angola, Congo şi Africa de Sud, care, în programe de studii de trei ani, studiază pentru a-şi putea sluji comunităţile locale ca preoţi, psalţi sau profesori laici.

În data de 20 februarie Patriarhul Alexandriei a plecat din Johanesburg spre Tanzania, unde împreună cu mitropolitul Dimitrie de Irinupoleos şi cu episcopul Ieronim de Mboukombas au făcut diferite vizite pastorale, stabilind traiectoriile organizatorice ale lucrării misionare în această ţară. De reţinut că în Tanzania Biserica Ortodoxă patronează şcoli, clinici, oferă burse elevilor, mâncare celor care încă mai mor de foame, fără diferenţieri de religie sau rasă. Patriarhul Alexandriei s-a întâlnit cu preşedintele Tanzaniei, dl. Kikouete, întâlnire în cadrul căreia l-a caracterizat pe preşedintele Egiptului dl. Moubarak ca fiind „un mare prieten al Patriarhiei Alexandriei". Au mai avut loc întâlniri cu ambasadorii Egiptului, Rusiei, cu marele muftiu al Tanzaniei etc.

Motivul pentru care ne referim la lucrarea misionar-pastorală a Patriarhului Alexandriei nu e întâmplător. Prea Fericirea Sa este îndeobşte elogiat pentru contribuţia sa semnificativă la întărirea dialogului inter-religios, protecţia drepturilor omului şi soluţionarea problemelor sociale ale popoarelor din Africa. Într-o lume în care marile puteri cheltuiesc sume inimaginabile în război şi în înarmare, Prea Fericirea Sa trudeşte „cu timp şi fără timp" pentru hrana celor care mor de foame în Africa zilelor noastre şi pentru răspândirea Evangheliei Mântuitorului Hristos. E bine să cunoaştem şi aceste realităţi pentru a nu uita cumva, sub influenţa procentului de 87% de creştini ortodocşi declaraţi la noi, că Ortodoxia este în esenţa ei misionară!

*

Patriarhia sârbă. Episcopul Artemie Radosavljevic de Razka şi Prizren, în jurisdicţia canonică a căruia se află şi regiunea Kosovo din Serbia, a declarat la Bruxelles, unde s-a deplasat pentru a-l întâlni pe trimisul special al UE în Kosovo, dl. Stefan Lene, asupra necesităţii conştientizării riscului unor acte teroriste din partea islamiştilor, în cazul în care s-ar impune independenţa acestei provincii sârbe.

Prea Sfinţia Sa a declarat că independenţa provinciei Kosovo ar pregăti terenul pentru un „jihad militant" şi pentru acte de terorism din partea islamiştilor chiar în inima Europei. Potrivit distinsului ierarh sârb, în caz de independenţă, etnicii albanezi ar avea şansa declanşării unei purificări etnice în Kosovo. Soluţia propusă de episcopul Artemie ar putea fi recunoaşterea drepturilor minorităţilor, ca şi o protecţie specială din partea Serbiei.

Menţionăm faptul că preşedintele Serbiei a declarat că varianta independenţei provinciei Kosovo este imposibil de acceptat, iar în cazul declanşării acesteia se va face apel la autoritatea Rusiei în vederea susţinerii cauzei populaţiei sârbe din Kosovo.

În comunicatul de presă al Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe a Serbiei dat publicităţii la Belgrad, pe data de 3 februarie a.c., se face trimitere concretă la legi şi tratate internaţionale din 1913 şi 1955, prin care se asigură faptul că provincia Kosovo e parte integrantă a statului sârb.

Provincia Kosovo, centru al Statului Medieval Sârb şi leagăn al culturii sârbe „este parte integrală a Serbiei", potrivit Comunicatului de presă, „acest statut putând fi modificat doar prin acordul Serbiei sau doar dacă sistemul ei constituţional ar fi schimbat".

În finalul documentului, toţi membrii Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Sârbe fac un apel către toate persoanele responsabile din conducerea comunităţii internaţionale pentru susţinerea cauzei Serbiei „una dintre cele mai vechi ţări europene", în vederea îndepărtării de pericolul înstrăinării „celei mai preţioase părţi din teritoriul ei".

Menţionăm faptul că episcopul Artemie, părintele spiritual al provinciei Kosovo din anul 1991, anul întronizării sale ca episcop de Razka şi Prizren, este membru al Sf. Sinod de la Belgrad, fost fiu duhovnicesc şi apropiat colaborator al Părintelui Iustin Popovici, renumitul teolog sârb, care l-a şi călugărit în 1960 la Mănăstirea Celije. Cu binecuvântarea acestuia şi-a şi terminat studiile doctorale la Atena, cu o lucrare despre: „Taina mântuirii potrivit Sf. Maxim Mărturisitorul". Prea Sfinţia Sa a crescut în jurul său o serie de ucenici, care au devenit ulterior stareţii mănăstirilor din Kosovo, provocând totodată o revigorare spirituală în acest binecuvântat teritoriu sârbesc. Deşi aflat în agonie de ceva vreme pentru destinul provinciei Kosovo, Prea Sfinţia Sa continuă să fie o persoană activă pe tărâm pastoral, scriind lucrări teologice sau elaborând traduceri.

Să ne alăturăm şi noi mijlocirilor către Domnul ale poporului sârb şi să ne rugăm pentru Kosovo!

Dr. Ştefan TOMA

* Informaţiile au fost preluate de pe următoarele *site*-uri: *www.rnn.gr*, *www.greekorthodox-alexandria.org*, *www.spc.org.yu* şi *www.ec-patr.org*.

Vizita unei delegaţii monahale la Episcopia Ortodoxă Sârbă din Vranje (Serbia)

(urmare din pg. 11)

bibliotecă, sală de conferinţe, magazin de obiecte bisericeşti. Se urmăreşte înfiinţarea unui centru panortodox pentru promovarea teologiei şi tradiţiei ortodoxe.

– Următorul popas s-a făcut la casa memorială a marelui cărturar şi patriot sârb Boris Stankovici (1876-1927). În apropierea casei există un dud vechi de peste 150 de ani, care în tradiţia populară a sârbilor este considerat protector al familiei. Şi aici au putut fi văzute obiecte de artă populară, icoane, cărţi scrise de autor (multe traduse în engleză, franceză, italiană), manuscrise şi alte obiecte de valoare culturală, aparţinând marelui cărturar.

– Un alt obiectiv vizitat a fost Muzeul Popular din Vranje, o clădire veche aparţinătoare unei familii nobile. Ea a fost ocupată de turci în anul 1750. În anul 1782 a fost cumpărată de episcopul Paisie care a transformat-o în reşedinţă episcopală, servind şi ca şcoală până în anul 1952, când a fost transformată în muzeu popular. Au putut fi vizionate obiecte de arheologie şi etnografie sârbă, cu o puternică influenţă turcească.

Duminică, 22 ianuarie:

S-a oficiat Sf. Liturghie la catedrala episcopală din Vranje de către Prea Sfinţitul Pahomie şi Prea Sfinţitul Visarion, dimpreună cu un sobor de preoţi şi diaconi. La sfârşitul Sf. Liturghii cei doi episcopi au vorbit despre rostul prezenţei noastre în Episcopia de Vranje, despre relaţiile de prietenie dintre eparhiile noastre, iniţiate de Înalt Prea

Sfinţitul Părinte Laurenţiu. S-a făcut un schimb de daruri între cei doi episcopi: Prea Sfinţitul Pahomie oferindu-i Prea Sfinţitului Visarion un omofor, iar Prea Sfinţitul Visarion i-a dăruit o icoană pictată pe sticlă precum şi un album cu mănăstirile din România.

Tot cu această ocazie au fost vizitate şi câteva mănăstiri din Episcopia de Vranje: Sf. Pantelimon (sec. XV), Sf. Prohor (sec. XI) şi Sf. Ştefan (sec. XIV). Toate aceste trei mănăstiri au suferit de pe urma ocupaţiei turceşti precum şi a politicii antireligioase a regimului comunist care le-a desfiinţat în anul 1950. Ele au fost renovate prin purtarea de grijă a Prea Sfinţitului Pahomie, astăzi contribuind la reînnoirea vieţii religios-morale a poporului sârb şi continuarea tradiţiei spiritual-monahale, întreruptă în urma vitregiilor istoriei. S-a purtat un dialog frăţesc cu obştea fiecărei mănăstirii, informându-ne reciproc asupra vieţii şi activităţii din mănăstirile noastre ortodoxe. S-a făcut un schimb reciproc de ilustrate, pliante şi alte obiecte specifice vieţii monahale. În Mănăstirea Sf. Prohor şi-a început viaţa monahală şi marele teolog al Bisericii Ortodoxe Sârbe, părintele Justin Popovici.

În cursul vizitei la Episcopia de Vranje delegaţiile mănăstirilor participante au fost primite în ziua de 22 ianuarie la Primăria oraşului. Cu acest prilej domnul primar a adresat un cuvânt de bun venit tuturor participanţilor, vorbind despre importanţa organizării săptămânii Sfântului Sava la Vranje. Prea Sfinţitul Episcop Visarion Răşinăreanu a vorbit în numele Bisericii Ortodoxe Române, scoţând în evidenţă relaţiile de prietenie dintre poporul român şi poporul sârb, precum şi bunele relaţii dintre Biserica Ortodoxă Română şi Biserica Ortodoxă Sârbă.

Vizita a constituit un prilej de cunoaştere a tradiţiilor ortodoxe din ţările participante, o experienţă pozitivă care ne-a înălţat duhovniceşte.

AGENDA PASTORALĂ A Î.P.S. DR. LAURENŢIU

Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului
– ianuarie 2007 –

Luni, 1 ianuarie – Î.P.S. Sa a săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la Catedrala mitropolitană. După-amiaza a participat la festivitatea inaugurării noului sediu al Bibliotecii Astra din Sibiu. În aceeaşi zi, a oficiat slujba vecerniei la Catedrala mitropolitană, unde i-a avut ca oaspeţi de onoare pe domnul Traian Băsescu, preşedintele României, şi pe domnul Călin Popescu Tăriceanu, primul ministru al României. Seara a participat la Sala „Thalia" din Sibiu, la serbarea oficială de deschidere a programului „Sibiu – Capitală Culturală Europeană 2007".

Miercuri, 3 ianuarie – A avut program de lucru la cabinet.

Joi, 4 ianuarie – A prezidat şedinţa permanenţei operative a Arhiepiscopiei Sibiului, iar apoi a avut program de lucru la cabinet.

Sâmbătă, 6 ianuarie (*Praznicul Botezului Domnului*) – A săvârşit Sf. Liturghie şi a predicat la Catedrala mitropolitană. I-a hirotesit întru iconom stavrofor pe P.C. Pr. Lect. Dr. Mihai Iosu, vicar administrativ al Arhiepiscopiei Sibiului, pe P.C. Pr. Conf. Dr. Irimie Marga, inspector eparhial al Arhiepiscopiei Sibiului, şi pe P.C. Pr. Liviu Anghel, consilier economic-comercial al Arhiepiscopiei Sibiului, iar întru iconom pe P.C. Pr. Lect. Dr. Constantin Necula, profesor de Omiletică-catehetică la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna". În aceeaşi zi, a oficiat în Piaţa Mare a oraşului slujba de Sfinţire Mare a apei, la care au participat preoţii şi credincioşii din partea de sus a oraşului, precum şi o serie de oficialităţi locale. Cu această ocazie a rostit un cuvânt duhovnicesc.

Duminică, 7 ianuarie (*Soborul Sf. Ioan Botezătorul*) – A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la catedrala „Sf. Ioan Botezătorul" din Făgăraş. L-a hirotesit întru stavrofor pe P.C. Pr. Alexandru Buşilă. În aceeaşi zi a participat la sărbătoarea tradiţională a întrunirii „cetelor de feciori" din Ţara Făgăraşului, ocazie cu care a rostit un cuvânt festiv.

Luni, 8 ianuarie – A avut program de audienţe şi lucrări de birou.

Marţi, 9 ianuarie – A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna".

Miercuri, 10 ianuarie – A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna". În aceeaşi zi a acordat un interviu unui reporter de la ziarul *Monitorul* de Sibiu.

Joi, 11 – Vineri, 12 ianuarie – A avut program de lucru la cabinet.

Sâmbătă, 13 ianuarie – A participat la Sf. Liturghie şi la slujba de Te-Deum, oficiate de către P.S. Visarion Răşinăreanu, episcop vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, la Capela mitropolitană, cu ocazia deschiderii lucrărilor şedinţei Consiliului Eparhial şi Adunării Eparhiale. A prezidat şedinţele Consiliului Eparhial şi Adunării Eparhiale, în cadrul căreia s-au prezentat rapoartele de activitate pe anul 2006, pe sectoare şi protopopiate.

Duminică, 14 ianuarie – A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la biserica „Sf. Cuvioasa Parascheva" din localitatea Veştem, protopopiatul Sibiu (pr. paroh Vasile Neghină).

Luni, 15 ianuarie – A avut program de audienţe şi lucrări de birou.

Marţi, 16 ianuarie – A prezidat şedinţa permanenţei operative a Arhiepiscopiei Sibiului.

Miercuri, 17 – Vineri, 26 ianuarie. A participat la manifestările organizate la Genova (Italia) şi Fribourg (Elveţia) cu prilejul Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor. În cadrul acesteia a ţinut conferinţa „Ascultarea şi Mărturisirea Evangheliei" la Genova, iar la Fribourg conferinţa „Împreună spre a Treia Adunare Ecumenică Europeană de la Sibiu – septembrie 2007".

Duminică, 28 ianuarie – A oficiat Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la Catedrala mitropolitană.

Luni, 29 ianuarie – A avut program de audienţe şi lucrări de birou. După-amiază, a participat la lucrările Simpozionului „Sf. Ioan Gură de Aur – 1600 de ani de la trecerea la cele veşnice", care s-au desfăşurat în Aula Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu.

Miercuri, 30 ianuarie – A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la Catedrala mitropolitană. A hirotesit întru iconom stavrofor pe P.C. Pr. Lect. Dr. Mircea Ielciu, profesor de Patrologie la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna", pe P.C. Lect. Dr. Constantin Necula, profesor de Catehetică-Omiletică la aceeaşi Facultate şi pe P.C. Lect. Dr. Constantin Oancea, profesor de Vechiul Testament la aceeaşi Facultate. A oficiat slujba de sfinţire a Aulei de la Facultatea de Teologie, care a primit numele „Mitropolit Ioan Meţianu", a Bibliotecii mitropolitane, care a primit numele „Mitropolit Nicolae Bălan", precum şi a sălii de curs nr. 43, care a primit numele „Pr. Prof. Dr. Aurel Jivi". După aceste festivităţi, a luat parte alături de studenţii şi de corpul profesoral al Facultăţii de Teologie la agapa sărbătorească organizată la cantina Facultăţii.

Joi, 31 ianuarie – A avut program de lucru la cabinet.

Pr. Drd. Cristian VAIDA

ITINERAR PASTORAL

Din încredinţarea Înalt Prea Sfinţitului Dr. LAURENŢIU STREZA, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, Prea Sfinţitul Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, Dr. VISARION RĂŞINĂREANU, a săvârşit următoarele:

1 ianuarie 2007 – P.S. Sa a săvârşit la cumpăna dintre ani slujba Acatistului Mântuitorului şi molitvele Sf. Vasile la biserica „Sf. Nicolae" din Tălmaciu, protop. Avrig. A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Sf. Vasile cel Mare" din parohia Feltrinelli, protop. Avrig rostind cuvânt de învăţătură (pr. paroh Ilie Gusan). Seara slujeşte Vecernia în Catedrala mitropolitană primind pe dl. Traian Băsescu – preşedintele României.

2 ianuarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în Capela „Sf. Vasile cel Mare" de la Spitalul Nr. 3, Sibiu, rostind cuvânt de învăţătură (pr. paroh Ciprian Cândea). A acordat un interviu postului de radio Trinitas.

5 ianuarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie în Capela mitropolitană, iar seara Pavecernița Mare şi Litia în Catedrală.

6 ianuarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Sf. Evanghelist Luca" din Sibiu (str. Lungă) rostind cuvânt de învăţătură (pr. paroh Teodor Burcuş). Împreună cu preoţii şi credincioşii din Oraşul de Jos a săvârşit slujba Aghiasmei celei Mari pe malul râului Cibin (parcarea Independenţa). Seara slujeşte Vecernia şi Litia în Catedrală.

7 ianuarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Sf. Ioan Botezătorul" din Sălişte cu prilejul zilei hramului (pr. paroh Nicolae Bădilă). A binecuvântat noul altar de vară din curtea bisericii şi a săvârşit slujba de pomenire a eroilor sălişteni şi a ctitorilor bisericii.

9 ianuarie 2007 – A vizitat biserica parohială „Sf. Ioan Botezătorul" din Poplaca, recent restaurată. A participat la sediul protopopiatului greco-catolic din Sibiu la o întâlnire cu reprezentanţii bisericilor istorice din Sibiu.

13 ianuarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în Capela mitropolitană şi slujba de Te-Deum cu prilejul lucrărilor Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului. Participă la lucrările Adunării Eparhiale, iar seara slujeşte Vecernia în Catedrală.

14 ianuarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Sf. Nicolae" – monument istoric din Oprea-Cărţişoara, protopopiatul Avrig, recent restaurată, rostind cuvânt de învăţătură (pr. paroh Liviu Mujat).

17 ianuarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Sf. Antonie cel Mare" din Sibiu (str. Kolarov), rostind cuvânt de învăţătură cu prilejul hramului (pr. paroh Ioan Silea). Seara slujeşte Vecernia şi Acatistul Sf. Antonie în Catedrala mitropolitană.

18 ianuarie 2007 – Seara slujeşte în Catedrală Vecernia, inaugurând *Săptămână de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor,* rostind un cuvânt duhovnicesc.

19-23 ianuarie 2007 – S-a aflat la invitaţia episcopului Pahomie de Vranje într-o vizită în Serbia, împreună cu o delegaţie de călugări şi călugăriţe din Arhiepiscopia Sibiului, vizitând mai multe mănăstiri din eparhia respectivă.

21 ianuarie 2007 – A săvârşit împreună cu episcopul Pahomie Sf. Liturghie arhierească în Catedrala episcopală „Sf. Treime" din Vranje.

22 ianuarie 2007 – A făcut o vizită protocolară la primăria din Vranje, iar seara participă la inaugurarea unei Expoziţii de icoane şi obiecte religioase executate în mănăstirile ortodoxe din Balcani, rostind un cuvânt duhovnicesc. S-a întâlnit cu P.S. Marcu, episcop de Bitolia (Macedonia).

25 ianuarie 2007 – Audienţe şi lucrări de birou. Seara participă la Vecernia ecumenică din Catedrala Evanghelică din Sibiu cu prilejul încheierii Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor. A rostit un cuvânt de învăţătură legat de roadele rugăciunii în viaţa creştină. S-a întâlnit cu Î.P.S. Gyorgy Iakubiny, arhiepiscop romano-catolic de Alba Iulia şi cu Ex. Sa Cristoph Klein, episcop luteran Sibiu.

28 ianuarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie în biserica mare „Sf. Arhangheli" din Poiana Sibiului, rostind cuvânt de învăţătură (pr. paroh Vasile Bâja). A vizitat biserica monument istoric de lemn din Poiana Sibiului.

29 ianuarie 2007 – A participat la o Conferinţă de presă pe tema *„Uniunea Europeană, Integrarea şi Biserica"*. A participat la lucrările Simpozionului închinat Sf. Ioan Gură de Aur, organizat la Facultatea de Teologie din Sibiu prezentând un referat.

30 ianuarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Cuvioasa Paraschiva" din Tălmăcel rostind cuvânt de învăţătură (pr. paroh Roman Horia). Participă la Recepţia oferită de Facultatea de Teologie din Sibiu cu prilejul zilei hramului Sf. Trei Ierarhi.

Arhid. Vasile AVRAM

PROGRAMARE DE CONCURS

În condiţiile obişnuite de concurs, publicăm spre ocupare următoare *parohii vacante:*

1. Parohia Vărd – Protopopiatul Agnita
2. Parohia Veseud – Protopopiatul Sibiu

Termen de concurs: *1 martie – 1 aprilie 2007*

Cei care doresc să ocupe aceste posturi, vor înainta cererea în termenul legal la Oficiile Protopopeşti, anexând (unde e cazul) adeverinţe cu certificatul de la cursurile de îndrumare.

După expirarea termenului de concurs, Oficiile Protopopeşti ne vor înainta urgent dosarele cu cererile candidaţilor.

P.C. Protopopi sunt îndrumaţi să verifice cererile candidaţilor în care se vor menţiona vechimea în funcţia anterioară, examene absolvite, situaţia socială (domiciliu, copii, părinţi, locul de muncă al soţiei, etc.). Cererile care nu cuprind aceste puncte sau nu au acte doveditoare ale acestor puncte nu vor fi luate în considerare la desfăşurarea concursului.

Termen de contestaţie: 15 zile de la data numirii.

TEOLOGIE ŞI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

MIHAI ŞORA, *Despre dialogul interior (Fragment dintr-o Antropologie Metafizică)*, traducere din franceză Mona Antohi şi Sorin Antohi, postfaţă de Virgil Nemoianu, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2006, ed. a II-a, 229 p.; *A fi, a face, a avea*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2006, 173 p.; *Sarea pământului (cântată pe două voci despre rostul poetic)*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2006, 209 p.

Ţinem să remarcăm aceste cărţi cu, şi oarecum despre Mihai Şora, simţind aceeaşi pânză freatică izbucnind în taina şi destăinuirea cuvintelor. Şi pentru că, prin gândirea lui Mihai Şora, aspectele gândirii se limpezesc în bucuria dialogului, a acelui dialog despre care el scrie: „Dialogul este pentru om răscumpărarea păcatului său de orgoliu. Ca atare, el are o indiscutabilă virtute salvatoare. Căci, pentru a ajunge din nou la o fericire liber pierdută – fericirea plenitudinii – omul trebuie să ia asupră-şi consecvenţele greşelii sale, să nu fugă de durerea care decurge de aici şi să intre în ea hotărât şi să o parcurgă până la capăt, adică până ce-odată panta decăderii urcată în sfârşit cu greu în sens invers, şi odată atins punctul în care dislocarea interioară a naturii pure se produsese şi în care începuse alunecarea sa spre dialogicitate, greşeala va fi considerată ca ştearsă, şi plină de har, supranatura va veni (aceasta nu e o exigenţă, ci doar o speranţă) să încununeze şi să transfigureze natura pură astfel recuperată, fără ca aceasta din urmă să merite sau să poată pretinde căutuşi de puţin o atare încununare. Altfel spus: deoarece există greşeala, dialogul interior nu e total lipsit de sens, – şi acest sens şi-l câştigă ca instrument de penitenţă" („Notă finală asupra vieţii spiritului..." în vol. „Despre dialogul interior", ed.cit., p. 107). Cu o asemenea percepţie asupra „creşterii dialogice" a discursului moral, antropologic, filosofic în genere, nu e de mirare construcţia vie a cărţilor lui Mihai Şora. O educare a spiritului în smerenia dialogului, exprimat foarte practic în „A fi, a face, a avea" şi în „Sarea pământului", această „serie de autor" – cum o propune Humanitas – aduce înaintea cititorului chipul, aproape iconic, al filosofului angajat în desăvârşirea de sine, în plin modernism şi post modernism parizian, ancorat în valorile teologale ale conştiinţei lui A FI într-o lume care mereu face, pentru a poseda.

Născut la 7 noiembrie 1916 la Timişoara, student al Şcolii de Filozofie româneşti de la Universitatea Bucureşti (1934-1938, având-l ca profesor inclusiv pe Nae Ionescu), Mihai Şora îşi amplifică studiile la Paris unde obţine titlul de doctor şi statutul de cercetător la Centre National de Recherche Scientifique. Revenit în ţară, amplasat în zbuciumul editorial al vremii, reuşeşte să construiască (erau anii 1970-1985) Colecţia „Biblioteca pentru toţi", o veritabilă citadelă de rezistenţă prin lectură şi literatură, la a-dogmatismul epocii. Stilul „dialogului filosofic" l-a „prins" cel mai bine, dialogul extensiv (început prin publicarea unor astfel de „parabole" odată cu anii 70) fiind în fond reverberarea unui dialog intensiv extrem de atent şi conştient construit. Activ, ca membru a Grupului de Dialog Social şi prin anii 90 ca Ministru al Învăţământului – îndată după Revoluţie – Mihai Şora se înscrie între marile figuri de creatori întru cuvânt ai conştiinţei dialogice a filozofiei româneşti. Lectura cărţilor va fi un dialog bucuros, pe alocuri întâlnindu-vă cu voi înşivă.

Dumitru D. Ţaţa, *Istoria religioasă a românilor din „Scaunul Săliştii"*, Editura Salgo, Sibiu, 2006, 139 p.

O simplă constatare se desprinde cu pregnanţă fie şi numai dintr-o trecere rapidă în revistă a principalelor lucrări şi monografii privitoare la viaţa bisericească a românilor din Mărginimea Sibiului. Este vorba de aparenta disproporţie dintre dimensiunile numeric reduse ale acestora, pusă în paralelă cu numărul însemnat de evenimente bisericeşti consemnate istoric aici. Privită din acest punct de vedere, lucrarea lui Dumitru D. Ţaţa vine să ne prezinte o serie de evenimente şi fapte ce atestă credinţa ortodoxă statornică (privite prin ochiul critic al studentului la Teologie) din viaţa românilor din „Scaunul Săliştii", prezentate într-un stil limpede şi plin de viaţă. Ceea ce frapează încă din primele pagini este calitatea şi unicitatea informaţiei „arhivate" în structura „obiectului" conceput să aibă proprietăţile unei „memorii". Deşi redactată sub forma unei lucrări de licenţă (susţinută în 1947 în cadrul Academiei teologice „Andreiene" din Sibiu) ea se vrea o mărturie expresivă şi magică despre un anume fel de a fi originar al românilor din spaţiul „Mărginimii", despre o lume rămasă în urmă, dar pe care nu trebuie să o uităm, ci dimpotrivă să încercăm să o păstrăm mereu vie.

După o prezentare a cadrului istoric, autorul descrie viaţa bisericească, pornind de la cele mai vechi informaţii istorice. Este evidenţiată apoi personalitatea a doi luptători pentru Ortodoxie (Oprea Miclăuş şi Moise Măcinic, trecuţi în rândul sfinţilor), a unor monahi originari de aici (Dionisie Romano etc.), sunt descrise bisericile, dar şi preoţii care au slujit nu numai în Sălişte, ci şi în satele din jur, care aparţineau din punct de vedere administrativ de această localitate. Privită din acest punct de vedere lucrarea vine să întregească mozaicul cultural format de cărţile ce oglindesc viaţa spirituală a mărginenilor, în general, şi a sălăştenilor, în special.

Mitropolitul LAURENŢIU

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se primesc pe adresa:
Redacţia „Telegrafului Român", 550179 – Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35.
E-mail: *telegrafulroman@yahoo.com*
Articolele nepublicate nu se înapoiază.
ISSN 1223-8392

COMITET REDACŢIE „TELEGRAFUL ROMÂN":
Î.P.S. Dr. Laurenţiu Streza – preşedinte; P.S. Dr. Visarion Răşinăreanu – vicepreşedinte; Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan – redactor şef; Dr. Ştefan Toma – secretar de redacţie; Pr. Cristian Vaida – secretar de redacţie adj.; Pr. Prof. Acad. Dr. Mircea Păcurariu – membru; Pr. Prof. Dr. Ovidiu Moceanu – membru; Pr. Lect. Dr. Nicolae Moşoiu – membru.

Abonamentul pe 2007 este de 20 RON (200 000 lei).
COD IBAN RO34 RNCB 0227 0360 5879 0001.
Pentru străinătate abonamentul este de 25 **dolari** SUA
COD IBAN RO28 RNCB 0227 0360 5879 0012
sau echivalentul în **euro**
COD IBAN RO76 RNCB 0227 0360 5879 0021.
BCR Sibiu, Str. Emil Cioran nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.

Fondator:
Mitropolitul
ANDREI ŞAGUNA
1853

Telegraful Român

Anul 155
Sibiu
2007

FOAIE BISERICEASCĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA SIBIULUI

ANUL 155, Nr. 9 – 12

1 şi 15 Martie 2007

SFÂNTA CRUCE – putere şi întărire în urcuşul duhovnicesc al Postului Mare*

În călătoria noastră cu Hristos, prin Postul Mare, am ajuns acum la mijlocul acesteia, în *Duminica a III-a*, închinată *Sfintei Cruci*, popasul duhovnicesc în care luăm putere şi întărire în urcuşul nostru spre Înviere.

Există o pedagogie dumnezeiască urmărită de Biserică în orânduirea celor şase Duminici din Post, în aşa fel încât noi să parcurgem, în trepte, urcuşul acesta duhovnicesc. În şcoala Bisericii, noi creştem şi ne întărim duhovniceşte precum pruncii, ascultând şi retrăind evenimentele din istoria mântuirii prin intermediul cultului divin. Fiecare an liturgic constituie un an de pregătire duhovnicească, urmărind o continuă îmbogăţire spirituală.

Perioada aceasta a Postului Păresimilor este una cu totul specială; de aceea se şi numeşte perioada Postului Mare. Nu e mare numai ca durată, ci este mare prin importanţa ei, prin asprimea şi bucuria postului, prin chemarea pe care ne-o face nouă Biserica de a merge împreună cu Hristos, de a ne pregăti şi de a ajunge cu El în Săptămâna Patimilor, pentru a urca apoi pe drumul Golgotei.

Pentru acest urcuş am fost pregătiţi mai înainte cu alte patru Duminici, care fac parte din perioada numită a Triodului. În Duminica Vameşului şi a Fariseului ni s-a arătat care este rugăciunea primită în faţa lui Dumnezeu, rugăciunea smerită; apoi în Duminica întoarcerii fiului risipitor ni s-a prezentat calea întoarcerii din exilul păcatului – pentru că păcatul te îndepărtează de la casa părintească, de la dragostea lui Dumnezeu-Tatăl. Întoarcerea se face prin Taina Spovedaniei. Următoarea Duminică, a Înfricoşatei Judecăţi, ne-a adus aminte de răspunsul pe care trebuie să-l dăm în faţa Mântuitorului Hristos, fiecare în parte, la trecerea pragului acestei vieţi, la judecata particulară, dar mai ales la judecata finală de la sfârşitul veacurilor, când vor fi judecate şi consecinţele faptelor noastre. Criteriul judecăţii este fapta bună. A patra Duminică, după care începe postul, este Duminica izgonirii lui Adam din rai, denumită şi Duminica iertării. *„Dacă nu veţi ierta oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru cel din ceruri nu vă va ierta păcatele voastre"* (Mt. 6, 15).

Şi iată că am ajuns în timpul Postului, cu prima Duminică – a Ortodoxiei; a doua – a Sfântului Grigorie Palama, un model de trăire a ortodoxiei credinţei; a treia, cea în care ne aflăm, a Sfintei Cruci, care ne întăreşte în credinţa noastră ortodoxă; a patra – a Sfântului Ioan Scărarul, un alt povăţuitor în urcuşul acesta duhovnicesc; a cincea – a Sfintei Maria Egipteanca, tot un model de trăire creştinească şi de înfrânare prin post şi rugăciune şi, în fine, a şasea – Duminica Floriilor, după care urmează Săptămâna cea Mare a sfintelor şi mântuitoarelor Patimi.

În prima Duminică – numită a Ortodoxiei – noi toţi suntem chemaţi la un apostolat sfânt. Din Sfânta Evanghelie de la Ioan (1, 43-51) nu ne amintim numai de faptele minunate pe care le-a săvârşit Hristos, când i-a chemat pe primii Săi ucenici, ci ne amintim de propria noastră chemare la slujire, după cum ne vesteşte pericopa Apostolului că: *„Dumnezeu a rânduit pentru noi ceva mai bun"* (*Evrei* 11, 40), şi acel *„ceva mai bun"* este tocmai chemarea noastră ca să facem roade ca fii ai lui Dumnezeu nu după trup, ci fii ai lui Dumnezeu după har, fii ai lui Dumnezeu spirituali, pentru că ne-am născut din nou în viaţa în Hristos prin Taina Botezului, ne-am întărit în viaţa în Hristos prin Mirungere şi ne unim cu Hristos, mereu, prin Sfânta Împărtăşanie.

În a doua Duminică ni s-a arătat că noi nu putem intra în rai decât împreună cu alţii şi Dumnezeu ne răsplăteşte atunci când îl ajutăm pe semenul nostru. Patru oameni l-au dus pe un paralizat în faţa Mântuitorului Hristos (*Mc.* 2, 1-12). Este aceasta o chemare a noastră la fapta de iubire a aproapelui, pentru că nu e suficient numai să postim, nu e suficient să ne punem propriul trup la osteneală, ci trebuie mai ales să împărtăşim dragostea dumnezeiască pe care am primit-o ca dar şi care e în sufletul nostru, pe care o simţim, ne bucurăm de ea, dar trebuie s-o înmulţim prin lucrările pe care noi le săvârşim. De aceea, tot în această zi, din Sfânta Evanghelie, înţelegem că există o legătură între păcat şi boală. Mântuitorul l-a vindecat întâi sufleteşte pe cel paralizat, şi apoi trupeşte: *„Iertate îţi sunt ţie păcatele"* (*Mc.* 2, 5), apoi a zis: *„Scoală-te, ia-ţi patul tău şi mergi la casa ta"* (*Mc.* 2, 11).

Astăzi am ajuns la Duminica a treia, a Sfintei Cruci, în care cinstirea acesteia apare acum ca o anticipare a Patimilor, ca o întărire şi o ocrotire în urcuşul spre

(continuare în p. 7)

† Dr. LAURENŢIU STREZA
Arhiepiscopul Sibiului
şi Mitropolitul Ardealului

*Cuvânt de învăţătură rostit în biserica „Sfântul Nicolae", parohia Turnişor I, Sibiu, Duminică, 11 martie 2007.

PASTORALA SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE LA DUMINICA ORTODOXIEI 2007

Iubitului nostru cler şi dreptmăritorilor creştini din cuprinsul Patriarhiei Române, har, milă şi pace de la Dumnezeu-Tatăl, iar de la noi, arhiereşti binecuvântări!

Iubiţi credincioşi şi credincioase,

Viaţa spirituală a unui credincios este o permanentă călătorie împreună cu Hristos, având ca sprijin şi călăuză *rânduielile liturgice* ale Sfintei Biserici, săvârşite în praznicele şi sărbătorile anului bisericesc, ca adevărate popasuri duhovniceşti. Ţinta acestei călătorii este *Învierea Domnului*, act unic şi mântuitor, la care ajungem reiterând întreaga viaţă şi activitate a Mântuitorului Hristos şi urmându-L, prin nevoinţele noastre, pe drumul Golgotei, prin a cărui Jertfă ne-a împăcat cu Tatăl şi ne-a adus din moarte la viaţă.

Pregătirea credincioşilor pentru a putea urca împreună cu Domnul pe drumul cel greu al Crucii se face prin jertfa *Postului Mare*. Timp de 47 de zile, efortul ascetic personal al fiecăruia, prin postul alimentar, prin curăţirea de păcate, prin milostenie, prin paza sfintelor porunci, se contopeşte în lucrarea sfinţitoare a Bisericii, care transformă tristeţea pocăinţei în bucurie pascală. Bucuria Învierii va marca apoi tot restul anului liturgic, fiecare duminică devenind o zi de Paşti.

În vederea acestui efort spiritual, cu şase duminici înainte de *„urcuşul final"* spre Înviere, Sfânta Biserică ne oferă tot atâtea popasuri duhovniceşti, în care vom afla, din cuvântul inspirat al Sfintei Evanghelii, care sunt condiţiile pe care trebuie să le îndeplinim pentru a ne angaja în această *„călătorie spre cerul biruinţei"* şi a o putea finaliza ca următori ai lui Hristos. Astfel, avem mai întâi nevoie de *dorinţa* vameşului Zaheu manifestată prin *„foame şi sete după Dumnezeu"*, de *smerenie în credinţă* precum Cananeanca, de *smerenie în rugăciune* precum Vameşul, de *pocăinţa* prin care ne întoarcem la casa părintească din exilul păcatului precum fiul risipitor, de *iubirea faţă de aproapele*, criteriul Judecăţii Obşteşti şi de *iertarea* celor ce ne greşesc, virtute fără de care nici un efort spiritual nu este deplin.

Duminicile Postului Mare ne călăuzesc şi ele spre Înviere prin accentuarea ortodoxiei şi ortopraxiei credinţei noastre. În prima duminică, numită a *Ortodoxiei*, se comemorează biruinţa asupra icono-

(continuare în p. 2)

UMANISM ŞI MÂNTUIRE ÎN IISUS HRISTOS

Între 26-28 februarie a.c. s-au desfăşurat la Institutul Catolic din Paris lucrările celui de al treilea Colocviu Internaţional cu tema *Umanism, mântuire în Iisus Hristos, aceleaşi mize? acelaşi drum?*, organizat de către Fondacio Paris. *Fondacio* este o mişcare internaţională care cuprinde creştini, catolici, ortodocşi, protestanţi, într-un spirit ecumenic. Ei învaţă împreună să trăiască în duhul Evangheliei, în dragoste şi frăţietate, reunindu-se regulat pentru a se ruga, a dialoga şi a acţiona împreună pentru vestirea Evangheliei în lume şi mai ales în rândul tinerilor. *Fondacio* este angajată de asemenea în acţiuni de susţinere şi consiliere a tinerilor, a familiilor şi a bătrânilor şi a celor aflaţi în diferite situaţii: sărăcie, nevoi, marginalizare etc. Asociaţia cuprinde aproximativ 3500 de membri din 20 de ţări aflate pe patru continente. În ţara noastră această asociaţie are filiale în Ardeal (Sibiu, Oradea) ca şi în Bucureşti. În fiecare an în luna iunie AOLN – filială a Fondacio – organizează o tabără de tineret la Mânăstirea Sâmbăta de Sus, la care participă tineri din România, dar şi din Ucraina şi Republica Moldova.

Fondacio este o Asociaţie privată de laici în legătură cu Vaticanul prin Consiliul Pontifical pentru laici şi este pusă sub autoritatea spirituală a episcopului catolic de Versailles. Anul acesta Asociaţia a invitat la lucrările Colocviului şi o delegaţie din România. Delegaţia a fost condusă de către P.S. Visarion Răşinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, şi a fost compusă din P.C. Pr. Prof. Dr. Vasile Grăjdean, P.C. Pr. Conf. Dr. Constantin Necula de la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu, dl. dr. Cosmin Şoaită – responsabil Fondacio pentru România, P.C. pr. Cristian Popa şi dl. Alexandru Barna din Bucureşti. Au participat şi doi reprezentaţi ai Bisericii Unite cu Roma (Greco-Catoică) din România. Numărul total

(continuare în p. 9)

† Dr.Visarion Răşinăreanu
episcop-vicar Sibiu

PASTORALA SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE LA DUMINICA ORTODOXIEI 2007

(urmare din p. 1)

claştilor la Sinodul de la Constantinopol din 843, iar duminicile următoare ne oferă model de trăire a dreptei credinţe prin *Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Ioan Scărarul* şi *Sfânta Maria Egipteanca.*

Iubiţi credincioşi,

Astăzi, în *Duminica Ortodoxiei,* Sfânta Biserica ne oferă un element esenţial al identităţii noastre ortodoxe: *cinstirea sfintelor icoane.*

Timp de peste un secol, împăraţii bizantini au dus un aspru război împotriva icoanelor lui Hristos, ale Maicii Sale şi ale sfinţilor Lui, au condus persecuţii împotriva credincioşilor, monahilor, teologilor şi clericilor care le venerau şi le apărau, văzând în ele dovada palpabilă a Întrupării lui Dumnezeu şi a mântuirii oamenilor. În locul icoanelor lui Hristos şi ale sfinţilor, împăraţii au pus propriile lor imagini, lupta lor fiind în acelaşi timp una de control şi de dominaţie asupra Bisericii şi a creştinismului. Se falsifica atât credinţa, cât şi viaţa ortodoxă, era atacată nu doar dogma centrală a Bisericii – Întruparea –, ci şi spiritualitatea ortodoxă, efortul omului de asemănare cu chipul luminos al lui Hristos, precum şi modul concret al prezenţei Bisericii în lume. Împăraţii iconoclaşti doreau un creştinism secularizat, subordonat statului şi controlat direct de puterea imperială.

Represiunile lor s-au lovit însă de rezistenţa tenace, până la *martiriu,* a credincioşilor, călugărilor, teologilor şi ierarhilor de seamă ai vremii. Aceştia au ştiut să apere nu doar legitimitatea teologică şi duhovnicească, ci şi sensul autentic creştin al prezenţei Bisericii în societate. Apărând icoanele, chiar cu preţul vieţii, ei au arătat că Biserica adevărată este cea care, în cuvintele Sfântului Pavel, comunică oamenilor *„taina dreptei credinţe"*, şi anume a credinţei că: *„Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, a fost propovăduit între oameni; a fost crezut în lume şi S-a înălţat întru slavă"* (*1 Tim. 3, 15-16*).

Iubiţi fii duhovniceşti,

Bisericile noastre ortodoxe pline de icoane sunt cele care mijlocesc în chip concret lucrarea de apropiere a lui Dumnezeu de oameni şi a oamenilor de Dumnezeu, dându-ne putinţa de a simţi efectiv prezenţa mântuitoare şi sfinţitoare a lui Hristos şi a sfinţilor Lui în viaţa fiecăruia dintre noi. În biserici, creştinii ortodocşi primesc la dumnezeiasca Liturghie atât *Cuvântul scripturistic,* cât şi *Trupul şi Sângele euharistic* al lui Iisus Hristos, Cel răstignit şi înviat. Dar pe lângă Cuvântul şi Trupul Domnului, noi primim şi Faţa blândă şi luminoasă, plină de har şi împăcare a Persoanei Lui divino-umane. Aşa cum scria marele nostru teolog, părintele *Dumitru Stăniloae,* Hristos vrea să comunice permanent oamenilor nu doar cuvântul Său, ci şi *„Faţa Sa, în Care se cuprind concentrat toate cuvintele Sale"* şi care *„comunică nu numai înţelesuri, ci şi putere şi viaţă. Credincioşii vor să aibă cu ei până la sfârşitul veacurilor nu numai cuvântul lui Hristos, ci şi Faţa Lui umană şi prin ea „Faţa" Dumnezeirii (...). Căci fără Faţa Lui, în care e concentrată toată intimitatea şi căldura faţă de oameni, cuvântul ar fi distant şi teoretic"* [1].

Icoana ni se descoperă printr-un limbaj spiritual propriu din trei domenii: *istoric, artistic* şi *teologic,* fiind lipsită de cea mai mică formă de agresiune.

Limbajul *istoric* al icoanei ne descoperă evenimentele sfinte din istoria mântuirii, ea fiind considerată ca o *„fereastră spre divinitate"*, oferindu-ne posibilitatea de a vedea cele care nu se pot vedea şi percepe prin simţuri. Prin imaginea sfântă Se descoperă Dumnezeu în inima noastră, după cum spune Sf. Ioan Damaschin: *„Ceea ce este cuvântul pentru auz, aceea este icoana pentru văz, căci cu ajutorul minţii ne unim cu icoana"* [2]. Aşadar, Evanghelia şi icoana nu pot fi despărţite una de cealaltă.

Icoană ne vorbeşte, de asemenea, *tainic – teologic,* şi ne cheamă la rugăciune, devenind prin sfinţire: *„locul unei prezenţe harice"*, făcând legătura între noi şi persoana sfântă zugrăvită pe ea, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel, care zice: *„...noi privim ca într-o oglindă cu faţa descoperită slava Domnului..."* (II Cor. 3, 18).

Între icoană şi cel zugrăvit nu există identitate, însă prezenţa harică primită prin sfinţirea ei creează o apropiere nemijlocită de divinitate şi o face vrednică de închinare, dându-i puterea de a ajuta pe cel ce se roagă în faţa ei: *„Dacă nu te închini icoanei* – spune acelaşi Sf. Ioan Damaschin –, *nu te închini nici Fiului lui Dumnezeu, care este icoana vie a nevăzutului Dumnezeu şi chip cu totul asemenea. Mă închin icoanei lui Hristos, ca unui ce este Dumnezeu întrupat, icoanei Născătoarei de Dumnezeu, Stăpâna tuturor, ca una ce este Maica Fiului lui Dumnezeu, icoanei sfinţilor, ca unii ce sunt prietenii lui Dumnezeu (..); mă închin icoanei acelora care au trăit călcând pe urmele Lui, zugrăvesc biruinţele şi pătimirile lor, pentru că prin ele mă sfinţesc şi mă aprind de râvna de a le imita. Căci cinstea adusă icoanei se îndreaptă către cel înfăţişat în icoană, spune dumnezeiescul Vasile"* [3].

Iubiţi fii duhovniceşti,

Lupta pentru icoană a fost lupta pentru Faţa luminoasă a lui Hristos, pe care este rezumată întreaga credinţă şi viaţă creştină, întreaga Ortodoxie. Biruinţa smerită prin martiriu şi mărturie a sfintelor icoane în Bizanţ a fost triumful Ortodoxiei asupra iconoclasmului secularizator al Imperiului bizantin. În epoca noastră, locul ideologiilor totalitare a fost luat de alte forme subtile de manipulare şi pervertire a fiinţei umane, prin cultul plăcerii şi idolatria bunăstării, hedonismul şi consumismul fiind astăzi ameninţările cele mai redutabile împotriva umanităţii. În numele unui respect pentru om greşit înţeles, după 17 ani de la căderea comunismului, vedem cu durere că şi la noi creştinismul şi ortodoxia tradiţională redevin ţinta polemicilor şi criticilor mistificatoare, de data aceasta într-o variantă libertină, individualistă. O arată cele două campanii agresive din toamna anului 2006 pentru eliminarea religiei din învăţământul public, precum şi a icoanelor din şcoli. Un nou *iconoclasm* încearcă să-L alunge pe Hristos din conştiinţa publică, să-i priveze pe copii de învăţarea dreptei credinţe şi de contemplarea Feţei Lui divino-umane.

Prezenţa icoanelor în şcoli depăşeşte rolul de mijloc didactic intuitiv pe care îl poate avea la ora de religie, ele fiind imagini sfinte şi sfinţitoare care oferă autoritate divină în formarea intelectuală şi spirituală a tinerei generaţii.

Iubiţi fraţi şi surori întru Hristos Domnul,

Ortodoxia adevărată nu este o religie abstractă. Nu propagă idei şi valori, ci realizează *comuniunea* între Dumnezeu şi oameni şi a persoanelor întreolaltă. A fi ortodox înseamnă a cinsti chipul lui Dumnezeu atât în Hristos, cât şi în aproapele nostru, înseamnă a împleti credinţa cu fapta bună, rugăciunea cu lucrarea, asceza cu slujirea, căci *„credinţa fără fapte este moartă"* (*Iacob* 2, 20). Să ne aducem aminte de inspiratele cuvinte ale *Epistolei către Diognet* (din anul 190 d. Hr.): *„cum nu-l vei iubi pe Cel Care, mai înainte de a-L iubi tu, te-a iubit atât? Dacă-l vei iubi, vei fi imitator al bunătăţii Lui. Să nu te minunezi dacă un om poate fi imitator al lui Dumnezeu!"* [4].

Iubirea aproapelui o învăţăm şi o trăim în cadrul Sfintei Liturghii, împărtăşindu-ne din *Filantropia divină,* din iubirea lui Dumnezeu faţă de om, pentru a bucura şi îmbogăţi pe alţii din prisosul bucuriei noastre. Însăşi câştigarea Împărăţiei Cerurilor, pe care ne-o arată Jertfa Euharistică, este a celor care au hrănit, îmbrăcat şi cercetat pe cei sărmani şi în nevoi, conform sentinţei Judecăţii celei de obşte (*Matei* 25, 34). Prin faptele noastre bune *„ne îmbogăţim în Dumnezeu"* (*Luca* 12, 21), prin împreuna-lucrare cu harul lui Dumnezeu, pentru mântuirea sufletului nostru.

Ca în fiecare an, pentru a ne dovedi prin fapte Ortodoxia concretă, Sfântul Sinod al BOR cheamă şi acum pe toţi slujitorii sfintelor altare şi pe toţi credincioşii să susţină cu aceeaşi râvnă tradiţionala colectă pentru Fondul Central Misionar. Din acest fond sunt ajutate şi împodobite biserici aflate în construcţie şi reparaţie, sunt întreţinute parohii nevoiaşe şi aşezăminte sociale ale Bisericii – cantine, orfelinate, cămine pentru bătrâni – şi e susţinut programul filantropic al Bisericii noastre pentru cei aflaţi în lipsuri. Să nu rămânem deci nepăsători faţă de această sporire în iubire şi solidaritate, aducându-ne aminte de cuvintele Apostolului: *„Facerea de bine şi dărnicia nu le daţi uitării, căci cu jertfe ca acestea se mulţumeşte lui Dumnezeu"* (*Evrei* 13, 16), *„Fiecare să dea cum socoteşte cu inima sa, nu cu părere de rău sau din silă, căci Dumnezeu iubeşte pe cel ce dă cu voie bună"* (2 *Cor* 9, 7), *„căci dacă e bunăvoinţă, bineprimit este darul după cât are cineva, nu după cât nu are"* (2 *Cor* . 8, 12).

Jertfind puţin din prisosul nostru pentru semenii noştri, vom câştiga pentru noi la dreapta judecată prisosul milei lui Dumnezeu, înaintea Căruia vom da socoteală pentru înmulţirea talantului Ortodoxiei noastre nepieritoare în Împărăţia Învierii. De aceea, întărim chemarea noastră prin cunoscuta binecuvântare şi mijlocire din Liturghia Sf. Vasile cel Mare: *„Pomeneşte, Doamne, pe cei ce aduc roade şi fac bine în sfintele Tale biserici şi îşi aduc aminte de cei săraci. Răsplăteşte-le lor cu bogatele şi cereştile Tale daruri. Dăruieşte-le lor cele cereşti în locul celor pământeşti, cele veşnice în locul celor vremelnice; cele nestricăcioase în locul celor stricăcioase"* [5].

---

[1] *Spiritualitate şi comuniune în Liturghia ortodoxă*, Craiova 1987, p. 59-60.

[2] *Cultul Sfintelor icoane*, Trad. de D. Fecioru, Bucureşti, 1937, p. 19.

[3] *Cultul Sfintelor icoane*, p. 23.

[4] *Epistola către Diognet*, trad. de D. Fecioru, PSB 1, Bucureşti, 1979, p. 344.

[5] *Liturghier*, Bucureşti, 2000, p. 236.

† Acad. VIRGIL CÂNDEA

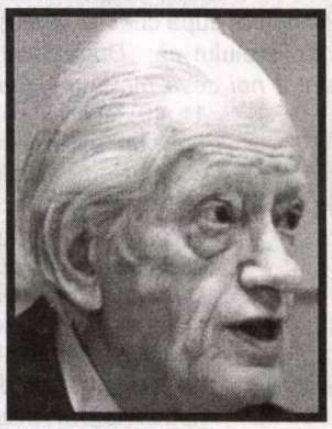

Încărcat de ani, dar şi multe realizări de ordin cultural, Academicianul Virgil Cândea ne-a părăsit în urmă cu câteva săptămâni, la 17 februarie a.c. Pentru că multe din studiile sale privesc Biserica şi cultura teologică românească, socotim că avem o datorie de conştiinţă să evocăm personalitatea acestui strălucit istoric al culturii româneşti şi în paginile ziarului şagunian de la Sibiu. Născut în Focşani, la 29 aprilie 1927, Virgil Cândea a urmat liceul în Bucureşti (1938-1945), apoi a făcut studii de Drept şi Filozofie (1945-1949) la Universitatea din Bucureşti, încununate cu un doctorat cu lucrarea „Filosofia lui Dimitrie Cantemir" (1970). Între anii 1951-1955 a făcut studiile la Institutul Teologic Universitar din Bucureşti, tocmai în perioada de mare glorie a acestuia, când catedrele erau onorate de teologi de mare prestigiu, ca Teodor Popescu, Dumitru Stăniloae, Ioan Coman, Iustin Moisescu, Liviu Stan, Emilian Vasilescu, Petru Rezuş, Nicolae Chiţescu, Ene Branişte, Gheorghe Moisescu şi alţii.

A fost timp de mai mulţi ani bibliograf principal, apoi şeful secţiei de documentare la Biblioteca Academiei Române (1950-1960), director al Secretariatului Asociaţiei internaţionale de Studii sud-est europene (1963-1968), cercetător ştiinţific principal la Institutul de Studii Sud-Est Europene (1968-1772), secretar al Asociaţiei „România" (1972-1990), lector apoi profesor de Istoria relaţiilor internaţionale, istoria culturii şi artă religioasă la Facultatea de Drept (1963-1966), apoi la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu" (1980-1982), un timp la Facultatea de Teologie (din 1993), toate în Bucureşti, profesor invitat la Institutul Oriental din Napoli (1965), Institutul de Înalte Studii Europene din Geneva (1970), la Universitatea din Beirut (1982), la Universitatea din Strasbourg (1983) şi la Universitatea „La Sapienza" din Roma (1990).

Opera sa scrisă însumează peste 300 de titluri, între care se impune ediţia critică completă a scrierilor lui Dimitrie Cantemir, în opt volume, între care: *Istoria ieroglifică*, *Viaţa lui Constantin Cantemir*, *Sistemul sau întocmirea religiei muhamedane*, *Istoria Imperiului otoman* (în peste 1100 pagini), toate ca documentate studii introductive.

Un merit deosebit şi-a câştigat prin prezentarea unor valori culturale şi artistice româneşti aflate peste hotarele ţării. Citâm doar câteva din lucrările cu acest profil: *Repertoriul general al bunurilor culturale externe ale poporului român* (3 vol., 1962), *Muntele Athos – Prezenţe româneşti* (ed. franceză, 1979), *Prezenţe culturale româneşti la Istanbul, Ierusalim, Paros, Patmos, Sinai, Alep* (1982 şi ed. franceză şi germană), *Prezenţe culturale româneşti în Austria, Belgia, Elveţia, Franţa, Germania, Olanda, Portugalia, Spania, Suedia* (1984-1985 şi ed. fran.), *Prezenţe culturale româneşti în Bulgaria, Iugoslavia, Grecia* (1987), *Mărturii româneşti peste hotare. Mică enciclopedie de creaţii româneşti şi de izvoare despre români în colecţii din străinătate*, 2 vol. 1991 şi 1998, cu peste o mie de pagini) şi altele. A identificat o versiune arabă a unei cronici muntene (*Letopiseţul Ţării Româneşti, 1291-1664, în versiunea arabă a patriarhului Macarie Zaim*, 1971). A scris (în colaborare cu Dinu Giurescu) o primă sinteză de istorie a diplomaţiei româneşti (*Pagini din trecutul diplomaţiei româneşti*, 1966), o alta cu titlul *Românii şi America latină. Tradiţii şi actualitate* (1970, în colaborare cu Constantin Turan). În colaborare cu acad. Cornelia Bodea a publicat o *Istorie a Transilvaniei* (în limba engleză, New York, 1982). Alte numeroase lucrări şi conferinţe se ocupă cu *„Locul poporului român în istoria universală"*. A organizat expoziţii universale de icoane româneşti (Beirut 1969, Paris 1993).

A publicat mai multe monografii despre mari oameni de cultură români şi străini: *Constantin Stolnicul Cantacuzino* (*Stolnicul între contemporani*, 1971), Nicolae Milescu (*Raţiunea dominantă*, 1979), Nicolae Iorga şi alţii.

A tradus – în româneşte – din Dante Alighieri, Francis Bacon (*Noua Atlantidă*, 1962), din Atanasie Nikitin (*Călătorie peste trei mări*, 1960), toate cu note şi comentarii.

A publicat şi numeroase studii despre anumiţi oameni de cultură din cadrul Bisericii, încă din 1956 (despre Nicodim Aghioritul, în rev. *„Mitropolia Olteniei"*, 1956), mitropolitul Petru Movilă, starețul Paisie de la Neamț, episcopul Melchisedec, părintele Dumitru Stăniloae şi alţii.

Pentru toate realizările sale de ordin cultural a fost ales membru corespondent (1991), apoi titular (1993) al Academiei Române şi vicepreşedintele ei (1998-2002), membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru al Comisiei Naţionale Române pentru UNESCO, şi în numeroase alte asociaţii ştiinţifice, membru în comitetele de redacţie ale unor publicaţii ştiinţifice etc. A participat la numeroase congrese şi reuniuni internaţionale de ştiinţe istorice, de studii sud-est europene şi de istoria culturii şi artei religioase.

În cadrul Bisericii, a fost membru în Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei Bucureştilor şi în Adunarea Naţională Bisericească (din 1990). S-a bucurat de preţuirea şi prietenia multor ierarhi, între care Prea Fericite Părinte Patriarh, răposatul mitropolit Antonie, Î.P.S. Mitropolit Laurenţiu, a multor profesori de la Facultăţile de Teologie din Bucureşti şi Sibiu.

Mitropolia Ardealului şi Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna" din Sibiu îi aduc acum un sincer şi binecuvântat prinos de cinstire, rugând pe Atotputernicul Dumnezeu să-i aşeze sufletul în ceata aleşilor Săi. Veşnică să-i fie pomenirea!

Pr. Prof. Mircea PĂCURARIU

ÎNTRONIZAREA P.S. SOFRONIE DRINCEC CA EPISCOP AL ORADIEI, BIHORULUI ŞI SĂLAJULUI

La data de 13 februarie 2007, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, împreună cu Adunarea Naţional Bisericească l-au ales pe Prea Sfinţitul Sofronie Drincec ca episcop titular al Eparhiei Oradiei, Bihorului şi Sălajului, eparhie rămasă vacantă în urma pensionării la cerere, din motive de sănătate, a Prea Sfinţitului Dr. Ioan Mihălţan.

Prea Sfinţitul Sofronie Drincec s-a născut la 3 noiembrie 1967 în municipiul Arad, din părinţii Petru şi Maria, primind la botez numele Radu-Ştefan. Tatăl său s-a născut în comuna Sâmbăta din jud. Bihor, localitate care anul viitor, în 2008, va aniversa 500 de ani de atestare documentară. În Arad a urmat şcoala primară, gimnaziul şi apoi Liceul Teoretic „Moise Nicoară – Ioan Slavici" (profil matematică-fizică), pe care l-a absolvit în 1986. Între 1987-1993 a urmat cursurile Universităţii de Medicină şi Farmacie din Timişoara, Facultatea de Medicină, Specializarea Medicină Generală, obţinând diploma de doctor (medic) în sesiunea septembrie 1993, cu media generală de licenţă 10. În 1990 participă efectiv la înfiinţarea filialei A.S.C.O.R. Timişoara,

iar din 1991 devine preşedintele acestei asociaţii. Între 1993-1997 a urmat cursurile Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Arad, pe care a absolvit-o în 1997, obţinând titlul de licenţiat în teologie, cu media examenului de licenţă 10. În paralel cu frecventarea cursurilor Facultăţii de Teologie, a lucrat un an de zile (1993-1994) ca medic stagiar la Spitalul Municipal şi la Spitalul Judeţean din Arad, organizând în aceeaşi perioadă şi filiala A.S.C.O.R. din Arad. Pe parcursul anilor 1994, 1995 şi 1996, a efectuat stagii de pregătire duhovnicească la mănăstirea ortodoxă „Sf. Ioan Botezătorul" din Essex-Anglia.

Hotărându-se să îmbrăţişeze viaţa monahală, în anul 1995, a fost tuns în monahism de către P.S. Timotei al Aradului şi hirotonit ierodiacon şi, apoi, ieromonah de Î.P.S. Serafim, Mitropolitul Germaniei şi Europei Centrale, la 13 august, acelaşi an. A slujit ca preot la mănăstirea de metanie Hodoş-Bodrog şi la mănăstirea Sf. Simion Stâlpnicul din Arad (1995-1997). Între anii 1997-1998, a primit ascultarea de a organiza Sectorul de Asistenţă Socială al Episcopiei Aradului şi participă la o serie de conferinţe tematice desfăşurate la Bucureşti şi Arad. Din ianuarie 1998 şi până în februarie 1999, a îndeplinit funcţia de secretar al Cabinetului Patriarhal, calitate în care a reprezentat Patriarhia Română la diverse conferinţe în ţară şi străinătate.

La propunerea Sfântului Sinod, la 30 ianuarie 1999 a fost ales Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria de către Colegiul Electoral Bisericesc al acestei Eparhii, alegere validată de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, iar la 28 februarie 1999, în Catedrala Ortodoxă Română din Gyula, a fost hirotonit şi instalat ca Episcop, de către Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist, înconjurat de Î.P.S. Mitropoliţi Nicolae al Banatului, Petru al Basarabiei, Serafim al Germaniei şi alţi doisprezece ierarhi.

După instalarea ca Episcop al românilor ortodocşi din Ungaria, obiectivul prioritar al Prea Sfinţiei Sale a fost acela de a organiza din punct de vedere administrativ eparhia. Astfel, a fost înfiinţată Cancelaria Eparhială (ierarh, vicar administrativ, consilieri, secretari etc.). Împreună cu Adunarea Eparhială a lucrat la reorganizarea structurilor administrative bisericeşti locale (protopopiate, parohii, filii), pentru a răspunde cât mai bine nevoilor pastorale ale credincioşilor.

A efectuat o activitate misionară susţinută, concretizată şi în vizite pastorale în toate parohiile eparhiei, participând direct la viaţa spirituală, socială şi culturală a comunităţii, Biserica recuperându-şi poziţia centrală în cadrul minorităţii române din Ungaria. În vederea întăririi identităţii de neam şi a conştiinţei religioase a credincioşilor români din Ungaria, P.S. Sofronie a depus eforturi susţinute pentru înfiinţarea primei mănăstiri ortodoxe româneşti din Ungaria actuală, la Săcal, precum şi a altor două aşezăminte mănăstireşti la Centrul Eparhial şi la Bichiş. A efectuat lucrări de restaurare şi sfinţiri la o serie de biserici din cuprinsul eparhiei: Catedrala Episcopală, Capela Românească din Budapesta, mănăstirea din Săcal, precum şi la bisericile din Gyula Mică, Bichişciaba, Mucherechi, Apateu, Bichiş şi Crăstor.

Mai precizăm că P.S. Sofronie a acordat o atenţie cu totul specială copiilor şi tinerilor din eparhie. În acest sens a reglementat învăţământul religios în şcolile româneşti din Ungaria, a iniţiat un program anual care cuprindea organizarea de tabere de religie, de iconografie şi de artă populară pentru copiii etnicilor români, desfăşurate atât în Ungaria cât şi în România. Tot pentru tinerii români de aici a înfiinţat Asociaţia Tinerilor Ortodocşi Români din Ungaria (A.T.O.R.U.), asociaţie similară cu A.S.C.O.R.-ul din ţară.

O altă preocupare în activitatea P.S. Sofronie în Ungaria a fost cea legată de asistenţa socială în cadrul Eparhiei, numind în acest sens preoţi responsabili pentru azilele de bătrâni şi penitenciarele în care se găsesc deţinuţi români.

Pe plan cultural, P.S. Sofronie s-a ocupat de tipărirea de cărţi de rugăciune în limba română, a unor broşuri şi pliante cu bisericile şi obiectele de patrimoniu din colecţia Eparhiei. Tot în plan cultural s-a reuşit înfiinţarea unei biblioteci a Episcopiei şi apariţia primei publicaţii eparhiale lunare, intitulată „Buletinul Eparhiei". De asemenea, s-a organizat Colecţia de artă veche bisericească şi Arhiva episcopiei. În anul 1999, P.S. Sofronie a publicat la Editura M.R. Konylex din Budapesta, lucrarea „Cuvinte despre rugăciune ale Părintelui Sofronie Saharov", lucrare reeditată la Editura Teognost din Cluj-Napoca. A participat de asemenea la zeci de conferinţe şi simpozioane teologice internaţionale într-o serie de ţări europene şi în S.U.A.

Dornic de a-şi desăvârşi pregătirea teologică, Prea Sfinţia Sa s-a înscris şi la cursurile de doctorat în Teologie, în prezent fiind în faza redactării tezei de doctorat, cu titlul: „Hristologia Bisericilor Vechi Orientale", sub îndrumarea P.C. Arhid. Prof. Univ. Dr. Constantin Voicu.

Întronizarea P.S. Sofronie ca Episcop al Oradiei, Bihorului şi Sălajului a avut loc duminică, 25 februarie, de Duminica Ortodoxiei. Centrul eparhial Oradea şi autorităţile locale au avut fericita inspiraţie de a organiza acest eveniment deosebit în Piaţa Unirii, în faţa Bisericii cu Lună, amenajând o scenă pentru oficierea Sf. Liturghii şi o tribună pentru oficialităţi. Sfânta Liturghie şi ceremonia de întronizare au fost precedate de precesiunea soborului ierarhilor ortodocşi şi reprezentanţilor celorlaltor culte religioase, de la Centrul eparhial la Biserica cu Lună. La ora 10, Înalt Prea Sfinţia Sa Dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, în calitate de protos al soborului impresionant de ierarhi, a dat binecuvântarea pentru Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie.

Alături de Înalt Prea Sfinţia Sa, din soborul de ierarhi au mai făcut parte: Î.P.S. Teodosie, arhiepiscopul Tomisului, Î.P.S. Andrei, Arhiepiscopul Alba-Iuliei, P.S. Gherasim, Episcopul Râmnicului, P.S. Calinic Argatu, episcop al Episcopiei Argeşului şi Muscelului, P.S. Nicodim, episcop al Episcopiei Severinului şi Strehaiei, P.S. Timotei, episcop al Aradului, Ienopolei şi Hălmagiului, P.S. Sofronie, episcopul ales al Oradiei, Bihorului şi Sălajului, P.S. Daniil, episcop locţiitor (Administratorul Episcopiei Dacia Felix), P.S. Irineu Bistriţeanul, episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului şi Clujului, P.S. Gurie Gorjanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Craiovei, P.S. Paisie Lugojanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timişoarei, P.S. Ioachim Băcăuanul, arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, P.S. Petroniu Sălăjanul, arhiereu-vicar al Episcopiei Oradiei, Bihorului şi Sălajului şi P.S. Justin Sigheteanul, arhiereu-vicar al Episcopiei Maramureşului şi Sătmarului. Au fost de faţă şi ierarhi ai celorlalte culte din Oradea şi nu numai: P.S. Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, Eminenţa Sa Jozsef Tempfli, episcop romano-catolic de Oradea, Ksury Istvan, episcop locţiitor al Episcopiei reformate de pe lângă Piatra Craiului şi P.S. Alexandru Mesianu, episcop greco-catolic de Lugoj.

În tribuna oficială au fost prezenţi reprezentanţi ai autorităţilor centrale, judeţene şi locale. Printre cei care au onorat cu prezenţa acest eveniment deosebit din viaţa Eparhiei Oradiei, Bihorului şi Sălajului s-au numărat: Dl. Vasile Blaga, ministrul Administraţiei şi Internelor, Dl. Emil Boc, preşedintele P.D. şi primarul Clujului, Dl. Adrian Lemeni, Ministru Secretar de Stat pentru Culte, Dl. Gigi Becali, preşedintele P.N.G., Dl. Petru Filip, primarul municipiului Oradea, Domnii Ioan şi Viorel Micula, preşedinţii grupului de firme European Drinks, Dl. Ilie Bolojan, prefectul jud. Bihor, Dl. Traian Abrudan, subprefect al jud. Bihor, Dl. Cornel Popa, deputat PNL, Domnii Ştefan Seremi şi Gavrilă Ghilea, vicepreşedinţii CJ Bihor, la care se adaugă invitaţi din străinătate: D-na Irina Comarovschi, ambasadoarea României în Ungaria şi Consulii generali ai României la Gyula şi Seghedin. Tot în tribuna oficială s-au aflat şi părinţii Prea Sfinţitului Sofronie, Radu şi Maria Drincec.

Pe tot parcursul desfăşurării Sfintei Liturghii, a fost o atmosferă de evlavie şi rugăciune, iar miile de credincioşi adunaţi, prin atitudinea şi conştiinţa creştină înaltă de care au dat dovadă, au reuşit să transforme frumoasa Piaţă a Unirii într-o impresionantă catedrală, având ca şi cupolă, cerul. Atmosfera a fost una cu totul specială şi datorită aportului Coralei universitare „Psalmodia Varadiensis", care a dat răspunsurile la Sf. Liturghie, corală condusă de talentatul dirijor Pr. Lect. Univ. dr. Mihai Brie.

După momentul solemn al împărtăşirii soborului impresionat de ierarhi şi preoţi, Înalt Prea Sfinţitul Dr. Laurenţiu, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, a dat citire Pastoralei Sfântului Sinod, care a fost trimisă spre a fi prezentată în toate catedralele şi bisericile parohiale de pe întreg cuprinsul Patriarhiei Române în Duminica Ortodoxiei.

A urmat apoi prezentarea mesajului Preşedintelui României, Domnul Traian Băsescu, de către Dl. Bogdan Cazaban, consilier prezidenţial şi a mesajului din partea Ministrului Culturii şi Cultelor, Dl. Alexandru Iorgulescu, de către Domnul Prof. Dr. Adrian Lemeni, Ministru Secretar de Stat pentru Culte.

Momentul propriu-zis al întronizării a debutat cu citirea *Gramatei* de instalare a noului episcop semnată de către Î.P.S. Bartolomeu, arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului şi mitropolit al Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, citită de către P.S. Irineu Bistriţeanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului şi Clujului.

Ceremonia înmânării cârjei arhiereşti ca simbol văzut al autorităţii ierarhice a fost oficiată de către Î.P.S. Andrei, arhiepiscopul Alba-Iuliei, moment după care P.S. Sofronie s-a adresat celor prezenţi: ierarhi, preoţi, înalte oficialităţi şi tuturor credincioşilor cu un cuvânt pastoral în noua sa calitate de episcop titular al Episcopiei Oradiei, Bihorului şi Sălajului.

A urmat apoi recepţia oficială oferită de către Centrul eparhial Oradea, la restaurantul Transilvania. Dintre cei care au luat cuvântul pe parcursul desfăşurării recepţiei amintim: P.S. Calinic Argatu, P.S. Gherasim, P.S. Alexandru Mesianu, Eminenţa sa Jozsef Tempfli, Dl. Ioan Nicula şi D-na. Irina Comarovschi, ambasadoarea României la Budapesta. Din partea preoţilor bihoreni a vorbit P.C. Pr. Rus – protopopul Oradiei.

Mai precizăm, că de la Sibiu, alături de Înalt Prea Sfinţia Sa Dr. Laurenţiu Streza, Mitropolitul Ardealului, au mai participat la acest solemn eveniment, P.C. Arhid. Prof. univ. dr. Constantin Voicu, Pr. Lect. Univ. dr. Ioan Mircea Ielciu şi Arhim. Ilarion Urs, starețul mănăstirii Brâncoveanu, de la Sâmbăta de Sus.

Pr. Lect. Univ. Dr. Ioan Mircea IELCIU

Întâlnirea de primăvară a Grupului Evanghelic de prietenie *Transilvania* dedicată Adunării Ecumenice Europene de la Sibiu

În perioada 16-18 martie 2007 a avut loc la Bad-Kissingen în Germania, întâlnirea de primăvară a Grupului Evanghelic de Prietenie Transilvania (Siebenbürgen), care a purtat titlul: *În preambulul celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene*. Întâlnirea a debutat în seara zilei de 16 martie, cu un cuvânt introductiv al Dnei Birgit Hamrich, preşedinta Grupului. Prima conferinţă a fost susţinută de pastorul Peter Dehmel şi a purtat titlul: *Noutăţi din Transilvania*. Participanţii au avut posibilitatea de a afla noi veşti despre viaţa bisericească a saşilor din Transilvania, despre modul în care se desfăşoară programul anul cultural Sibiu 2007, dar şi alte informaţii legate de diferite aspecte ale vieţii cotidiene româneşti. A doua zi a debutat cu o conferinţă a subsemnatului cu titlul *Biserica Ortodoxă Română şi a Treia Adunare Ecumenică Europeană*. M-am concentrat mai ales pe sublinierea faptului că Sibiul a fost ales ca loc al desfăşurării AEE3, datorită dezvoltării deosebite a ecumenismului local. A urmat apoi lansarea cărţii domnului Dr. Jürgen Henkel cu titlul *Introducere în istoria şi viaţa bisericească a Bisericii Ortodoxe Române* (scrisă în germană). Domnul Henkel, preşedintele Academiei Evanghelice Transilvane şi mare prieten al Bisericii Ortodoxe Române, a scris această carte special pentru cititorii de limbă germană care doresc să cunoască mai multe despre Biserica noastră. Prezentarea a fost deosebit de interesantă, Domnia sa răspunzând şi numeroaselor întrebări puse de participanţi. A urmat apoi conferinţa Prof. Ştefan Samelski de la Facultatea de Teologie Catolică din München care a vorbit despre *Ecumenismul catolic sub papii Ioan Paul al II-lea şi Benedict al XVI-lea*. Domnia sa s-a concentrat mai ales asupra prezentării modului în care ultimii doi papi s-au raportat la mişcarea ecumenică.

Ultima conferinţă a zilei a fost prezentată de către Dieter Brandes, coordonatorul programului ecumenic *Healing of memories* (Vindecarea memoriei) şi a purtat titlul *Healing of memories – punte de legătură între Biserici, Culturi şi Religii*. Domnia sa a prezentat aproape în exclusivitate acţiuni ale acestui program în România. Seara zilei de 17 martie, precum şi dimineaţa zilei următoare a fost dedicată prezentării unor rapoarte de activitate ale Grupului organizator al conferinţei.

Grupul Evanghelic de Prietenie Transilvania este o organizaţie religios-culturală a saşilor care trăiesc în Germania, din care fac parte însă şi vorbitori de limbă germană din Germania, Austria şi Elveţia care au interes deosebit pentru România. Întâlnirea s-a bucurat şi de participarea preşedintelui Uniunii pentru Cooperarea Bisericilor Ortodoxe din Elveţia, Dr. Heinz Panteléimon Gstrein a cărui soţie este originară din România.

A consemnat
Lect. Dr. Daniel BUDA

TREI REMARCABILE EVENIMENTE EDITORIALE

Arhim. Teofil Părăian, *Gânduri de altădată, pentru atunci, pentru acum şi pentru totdeauna*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 2006.

Semnalăm apariţia unei frumoase şi de suflet folositoare cărţi, semnată de părintele arhimandrit Teofil Părăian, de la Mânăstirea „Brâncoveanu" – Sâmbăta de Sus, cu titlul menţionat mai sus. Este vorba de înmănunchierea a 143 de articole publicate de părintele Teofil, în „Telegraful Român", între 1956-2005, deci pe o durată de o jumătate de secol. Volumul a fost tipărit cu binecuvântarea Î.P.S. Laurenţiu, Mitropolitul Ardealului şi a Î.P.S. Teofan, mitropolitul Olteniei, la Craiova, în 2006.

Dintru început dorim să evidenţiem aspectul atrăgător al coperţilor. În câmpul acestora apare, ca semănat, numele „Telegrafului Român", cea mai veche publicaţie bisericească, cu apariţie neîntreruptă, din ţară.

Îndată după foaia de titlu a cărţii avem o scurtă notă biografică, iar în final, după cuprins, se află o listă bibliografică, unde sunt trecute scrierile publicate în volum, ale autorului. Ambele au o deosebită valoare pedagogică, constituind o adeverire a cuvântului paulin: „toate le pot întru Hristos Care mă întăreşte" (*Fil.* 4, 13).

Din nota biografică reţinem că două instituţii, cu o menire aparte în destinul uman, au constituit cadrul în care s-a circumscris plenar şi existenţa părintelui Teofil Părăian: şcoala şi Biserica. Şcoala (de la cea elementară şi până la cea universitară) i-a luminat mintea şi i-a conturat armonios personalitatea. Biserica (cu viaţa mănăstirească, cu altarul şi amvonul ei) i-a prilejuit şansa unei pilduitoare slujiri a lui Dumnezeu şi a oamenilor. Şi iată că a fost şi „Telegraful Român", în paginile căruia a publicat materiale de zidire duhovnicească. Extrase de acolo şi orânduite tematic, prin râvna unor ucenici, sunt trimise acum din nou spre cei dornici de a se îmbogăţi sufleteşte, spre generaţia de acum şi spre generaţiile viitoare, cum frumos mărturiseşte însuşi autorul.

Pentru edificarea cititorilor „Telegrafului Român", redăm în continuare titlurile rubricilor prezentului volum:

– Gânduri cu privire la mântuire (include 10 articole).
– Despre patimi şi nepătimire (cu 20 de articole);
– Despre virtuţi (9 articole);
– Poruncile lui Dumnezeu (2 articole);
– Cuvinte referitoare la Sfânta Liturghie (9 articole);
– Oameni plăcuţi lui Dumnezeu (10 articole);
– Evocări (13 articole);
– Gânduri referitoare la Maica Domnului (2 articole);
– Gânduri la sărbători (la Naşterea Domnului – 8 articole; la Întâmpinarea Domnului – 2 articole; la Triod – 6 articole; Pascale – 8 articole; la Înălţarea Domnului – 3 articole; la Rusalii – 2 articole; la Schimbarea la Faţă – 3 articole);
– Împotriva unor practice necanonice (1 articol referitor la Deschiderea pravilei).
– Diverse (8 articole).

Urmează anexe şi Indexul cronologic al articolelor.

Fiind vorba de o culegere de texte publicate într-un periodic, pe o lungă perioadă de timp, este de înţeles caracterul divers, din punct de vedere tematic, al cărţii. Important este faptul că toate temele şi-au păstrat actualitatea. Se întâmplă astfel întrucât autorul a avut în vedere probleme fundamentale ale credinţei şi aspecte esenţiale ale realităţilor vieţii. A urmărit constant folosul duhovnicesc al cititorilor, ceea ce a dat substanţă articolelor sale.

Cât despre cursivitatea, claritatea şi frumuseţea stilului, acestea sunt calităţi prin care părintele arhimandrit Teofil s-a făcut cunoscut nu doar în rândurile pelerinilor care poposesc la Mânăstirea „Brâncoveanu", de la Sâmbăta de Sus, ci şi în rândurile tinerilor şcolilor teologice din ţară, unde este mereu invitat şi aşteptat cu un foarte bine motivat interes: acela al împărtăşirii dintr-o foarte bogată experienţă duhovnicească.

Cu siguranţă, că noua carte a părintelui Teofil are garantată o bună primire, iar prin ea, tinerele „Telegrafului Român" se reînnoiesc precum cele ale vulturului.

Pr. Prof. Dumitru ABRUDAN

Pr. Dr. Ovidiu Moceanu, Visul şi Împărăţia, o teologie a visului, Ed. Egumeniţa, 2007, ediţia a II-a

În peisajul teologic modern, cartea părintelui Ovidiu Moceanu aduce o abordare curajoasă unui subiect prea puţin explorat de literatura de specialitate, atribuindu-i, de multe ori, o atitudine rezervată.

Subiectul (visul) este deosebit de actual in contextul unei modernităţi „asaltate" de o mediocritate spirituală în care pasiunea morbidă pentru magie, horoscop, zodiac, vrăjitorie, interpretarea viselor etc. este o caracteristică diurnă a societăţii de consum.

Cartea reprezintă o parte din teza de doctorat a părintelui Moceanu, având meritul de a fi scrisă în perioada când autorul era cunoscut mai mult ca scriitor şi critic literar. De aceea, cartea mi se pare şi mai valoroasă dându-ne parcă, indirect, răspuns la întrebarea ce încerca să-l situeze pe părinte între scriitori şi preoţi.

Gândită în forma unui triptic, autorul fixează trei trepte de înţelegere a visului, în trei capitole distincte, încercând să ne alunge teama şi rezerva ce ne stăpâneşte citind titlul cărţii. Aceste capitole sunt: Visul şi dialogul omului cu Dumnezeu, Sacru şi diabolic în vis şi Onirologie creştină. Ultima parte – Anexa – cuprinde un tablou „sinoptic" din Vechiul şi Noul Testament al viselor, vedeniilor, profeţiilor etc. demonstrându-ne, dacă mai era nevoie, pasiunea şi acrivia cercetătorului care se familiarizează cu textul sacru.

În primul capitol: „Visul şi dialogul omului cu Dumnezeu", autorul ne face să înţelegem visul ca dialog al pământului cu cerul şi nu neapărat al prezentului cu viitorul, cum se întâmplă în oniromanţia păgână. Visul poate să-l pună pe omul care visează în contact cu Dumnezeu, dar nu să-i dezvăluie viitorul.

Visul a apărut atunci când comunicarea directă cu divinitatea nu a mai fost posibilă, tulburată de diverse cauze. De la primii prooroci până la Sf. Ioan Teologul, visul, vedenia, descoperirea (revelaţia) etc. trebuie să se producă „în Duh" pentru a fi autentice, adică pentru a nu interveni, în momentul producerii, forţe oculte.

Părintele Moceanu ne face să înţelegem că dialogul omului cu Dumnezeu a primit o dimensiune temporală prin preocuparea pentru marşul duhovnicesc spre desăvârşire, atenţia mutându-se spre momentul trecerii „dincolo".

În capitolul al doilea: „Sacru şi diabolic în vis", autorul ne familiarizează cu atitudinea rezervată a Bisericii faţă de problema viselor încă din perioada Sinoadelor Ecumenice, atitudine dublată, după secolul al IV-lea, de imaginea satanizantă a viselor şi vedeniilor. Teama de erezii a produs reticenţă faţă de această problemă.

Desacralizarea visului, asociată cu diabolizarea lui, a dus la discreditarea oniromanţiei. Totuşi, creştinii n-au încetat nici azi să creadă în vise, chiar dacă mulţi sfinţi părinţi au îndemnat la atitudine prudentă din cauza nenumăratelor vicleşuguri ale diavolilor.

Părintele Ovidiu dezvoltă importanţa viselor in viaţa Sfântului Ciprian, a fericitului Augustin sau a lui Constantin cel Mare, vise care au marcat destine personale sau universale. Cu toate acestea observaţiile părintelui sunt foarte pertinente şi la obiect arătându-ne că, de fapt, reticenţa Bisericii asupra viselor se explică prin imposibilitatea de a stabili criterii ferme de deosebire a viselor/vedeniilor adevărate de cele false, de a caracteriza originea lor.

Părintele ne trece succint prin câteva „experienţe" româneşti ale visului ce nu exclud Maglavitul sau Vladimireştiul, pe care le abordează dintr-o perspectivă echidistantă dar nu neapărat pozitivă.

Partea a treia a cărţii: „Onirologia creştină", ar putea fi numită şi onirologia filocalică, pentru că aduce în atenţia noastră bogăţia textelor filocalice în explicarea şi definirea viselor, multă vreme considerate în creştinism ca preocupare păgână pentru că temeiul credinţei nu se află în semne şi minuni vrăjitoreşti, nici în străvederi, înainte vederi, veniri, prooroci ş.a. primite în vis şi vedenie, ci în naşterea fiecăruia „din apă şi din duh".

Spiritualitatea filocalică analizează această problematică dintr-o perspectivă teologico-dogmatică şi chiar dacă nu vom identifica abordări deosebit de complexe, vom observa un sistem bine articulat, spune părintele Ovidiu, la care au trudit, prin lucrare concentrică, nume ilustre ca: Grigore cel Mare, Evagrie Ponticul, Antonie cel Mare, Diadoh al Foticeei, Ioan Scărarul şi mulţi alţii.

Părintele Moceanu vorbeşte , din cuvântul Părinţilor, despre o teamă de noapte, de lipsă-de-veghere, care ar duce la o diminuare a puterilor care ţin mintea trează, în permanentă *stare de trezie*. Această stare de trezie apare ca armă împotriva diavolului care încearcă pe oameni cu vise chiar şi atunci când sunt treji.

Nichita Stithatul face descrieri interesante ale viselor, vedeniilor şi descoperirilor astfel: *Visele* sunt ale celor iubitori de cele materiale şi de trup, al căror Dumnezeu este pântecele şi săturarea fără măsură şi de care, astfel, diavolul îşi bate joc, *vederile* sunt pentru cei „sporiţi", iar *descoperirile* pentru cei desăvârşiţi, care stau sub lucrarea Duhului dumnezeiesc şi sunt uniţi cu Dumnezeu datorită sufletului lor ajuns la cunoaşterea lui Dumnezeu (datorită sufletului teolog).

Având suport în cărţile părintelui Ilie Cleopa, care a tratat şi el, cu acrivia-i cunoscută, delicata problematică a viselor şi vedeniilor, părintele Ovidiu Moceanu ne deschide perspectiva ortodoxă a dialogului cu vise printr-o expunere doctă dar în acelaşi timp nelipsită de căldură filocalică bucurându-ne şi de o bibliografie mai largă în domeniu.

„Visul şi Împărăţia" părintelui Ovidiu Moceanu este dovada mărturisirii culturale în spaţiu cultic a unui scriitor-teolog ce ne oferă spre lectură o parte din Împărăţia la care visează în privegherea cuvântului.

Pr. Dr. Cristian MUNTEAN

Jürgen Henkel, *Einführung in Geschichte und kirchliches Leben der Rumänischen Orthodoxen Kirche* (*Introducere în Istoria şi Viaţa spirituală a Bisericii Ortodoxe Române*), Lit Verlag Dr. W. Hopf, Berlin, 2007, 203 p.

Sâmbătă, 17 februarie a. c., a avut loc la Academia Evanghelică din Sibiu lansarea pentru publicul germanofil şi nu numai, a cărţii pr. Jürgen Henkel, cu titlul: „Introducere în istoria şi viaţa spirituală a Bisericii Ortodoxe Române" (lb. germană). Autorul acestei cărţi, pastor evanghelic-luteran din Bavaria, a intrat în contact cu realitatea vieţii bisericeşti din România în urmă cu mulţi ani, încă din anul 1991 ca student, apoi ca doctorand, fiind din 2003 directorul Academiei Evanghelice Transilvania, cu sediul în Sibiu. Apropiat colaborator al Î.P.S. Părinte Dr. Serafim Joantă, Mitropolit al Germaniei, Europei Centrale şi de Nord, pr. Jürgen Henkel este din anul 1996, consilier al Înalt Prea Sfinţiei Sale, calitate în care l-a însoţit pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist în cele două vizite întreprinse în Germania în 2003 şi 2006.

În prezenţa unui public german şi deopotrivă român, Prea Sfinţitul Părinte Dr. Visarion Răşinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, invitat să ia cuvântul, şi-a exprimat bucuria de a fi putut participa la lansarea acestei cărţi, transmiţând totodată mesajul de felicitare al Î.P.S. Părinte Dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului. În intervenţia sa, Prea Sfinţitul Părinte Visarion l-a caracterizat pe autorul cărţii ca fiind „un mare iubitor al României şi al Sibiului în special", un ambasador al spiritualităţii ortodoxe româneşti în Germania şi un ales reprezentant al spiritualităţii evanghelice luterane germane în România. Prea Sfinţia Sa a subliniat importanţa publicării şi circulaţiei în Germania şi România a unei astfel de cărţi acum, în 2007, când atâtea personalităţi bisericeşti din Germania şi din întreaga Europă se pregătesc să viziteze Sibiul. Acestora li se oferă practic, în limba lor, o carte despre istoria şi spiritualitatea Ortodoxiei româneşti, pornindu-se de la etnogeneza acesteia şi stăruind cu precădere asupra realităţii vieţii noastre bisericeşti de după 1989.

În continuare Prea Sfinţia Sa a dat citire mesajului Înalt Prea Sfinţitului Părinte Mitropolit Dr. Serafim Joantă (extras din Cuvântul de prefaţare al Î.P.S. Sale), care, afirmând faptul că Biserica noastră este destul de puţin cunoscută în Occident, caracteriza menirea acesteia în aceea că este o punte de dialog între spaţiul creştinismului răsăritean şi cel apusean. Biserică aflată la punctul de întâlnire geografic şi teologic între Orient şi Occident, trăindu-şi într-un mod tradiţional zestrea spirituală, B.O.R. are totodată o mare deschidere faţă de celelalte Biserici şi religii. Făcând referire la circulaţia cărţii în spaţiul german, Înalt Prea Sfinţitul Părinte Dr. Serafim Joantă îşi exprima convingerea că lucrarea pr. Jürgen Henkel va avea o substanţială contribuţie la o cunoaştere şi mai profundă a spiritualităţii ortodoxe româneşti în Europa zilelor noastre. Concluzionând asupra faptului că autorul cărţii şi-a expus bogatele cunoştinţe despre istoria şi spiritualitatea Bisericii noastre într-un mod atât obiectiv-critic, cât şi cu mare iubire şi simpatie, Înalt Prea Sfinţia Sa şi-a exprimat dorinţa ca această lucrare să aibă cât mai mulţi cititori.

În continuare a luat cuvântul pr. Jürgen Henkel, autorul cărţii, care şi-a exprimat public recunoştinţa pentru intervenţia Prea Sfinţitului Părinte Dr. Visarion Răşinăreanu, ca şi pentru mesajul trimis de către Înalt Prea Sfinţitul Părinte Mitropolit Dr. Serafim Joantă şi citirea acestuia.

Autorul cărţii a expus în esenţă conţinutul fiecărui capitol, prezentându-şi cartea drept un summum de teme concentrate legate de istoria şi spiritualitatea Bisericii Ortodoxe Române, redactate în vederea mediatizării acestora în spaţiul cultural german. Fie că e vorba de articole, reportaje, studii sau interviuri republicate şi actualizate sau nepublicate până în prezent, apariţia acestora într-un volum, în limba germană, face un mare serviciu Ortodoxiei româneşti dincolo de graniţele României. Dacă ne gândim la faptul că autorul cărţii este pastor evanghelic luteran, apariţia acestei cărţi ar putea fi percepută şi ca un exemplu de ecumenism practic. Dintre capitolele cărţii menţionez pe cel legat de istoria Bisericii Ortodoxe Române, despre prezenţa acesteia în Germania şi prezentarea Mitropoliei Europei Centrale şi de Nord, Biserica Ortodoxă Română şi securitatea, viaţa mănăstirilor din România înainte şi după 1989, despre diaconia şi asistenţa socială în Biserica Ortodoxă Română, prezentarea vieţii şi personalităţii părintelui Dumitru Stăniloae, a Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist. În final regăsim un capitol alcătuit din trei subcapitole: despre convieţuirea minorităţilor în România, vizita papei Ioan Paul al II-lea la Bucureşti, Biserica Ortodoxă Română de după 1989 – documentaţie, interviuri (sunt publicate două interviuri cu Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist realizate de autorul cărţii în 2001 şi 2005, ca şi două reportaje despre vizita Patriarhului nostru în Germania, din anul 2003 şi 2006). În partea de încheiere intitulată „Biserica Ortodoxă Română în cifre", autorul publică diferite statistici despre starea actuală a Bisericii noastre.

Din cele expuse de pr. Jürgen Henkel mă refer doar la anumite aspecte, spectrul prezentării sale fiind destul de vast. De actualitate este radiografia pe care autorul o face fenomenului de asistenţă socială în Biserica noastră, cu trimiteri concrete la proiecte realizate deja sau în curs de realizare în Mitropolia Moldovei şi Bucovinei, Mitropolia Olteniei, Mitropolia Ardealului etc. E amintită pastoraţia persoanelor cu deficienţe de auz ce se desfăşoară în Arhiepiscopia Sibiului, ca şi Aşezământul social al parohiei cu hramul „Pogorârea Duhului Sfânt" din Sibiu (Valea Aurie), unde zilnic 35 de copii neajutoraţi iau masa şi îşi fac temele împreună. Interes a provocat celor prezenţi şi prezentarea activităţii Bisericii noastre din perioada comunistă, ca şi legătura cu Securitatea; o temă de altfel destul de puţin analizată obiectiv de către istoricii sau teologii abilitaţi autohtoni. Pr. Jürgen Henkel este astfel un alt teolog din afara spaţiului Ortodoxiei româneşti care analizează acest aspect, alături de prof. dr. Mihail Tritos de la Facultatea de Teologie a Universităţii Aristotel din Tesalonic, Grecia (vezi Μιχαήλ Γ. Τρίτου, *Οι Πατριάρχες της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρουμανίας*, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη α. ε., Θεσσαλονίκη, 2004, p. 134-140).

Reţinem ataşamentul autorului cărţii faţă de Înalt Prea Sfinţitul Părinte Mitropolit Dr. Serafim Joantă, personalitate care îi este călăuzitor întru cele ale Ortodoxiei şi pe care îl consideră un adevărat pelerin al unităţii Bisericii, un partener de discuţii ecumenice în toată lumea, al cărui îndemn îl şi reproduce: „Trebuie să trăim teologia şi să explicăm mistica".

Pr. Jürgen Henkel este cunoscut publicului familiarizat cu cartea teologică din România şi prin lucrarea sa *Îndumnezeire şi etică a iubirii în Spiritualitatea ortodoxă. Ascetica şi Mistica părintelui Dumitru Stăniloae*, Editura Deisis, Sibiu, 2003, o traducere din limba germană realizată de diac. Ioan I. Ică jr. Deşi perfectibilă, deci nelipsită de critici, această carte a adus şi ea un aport semnificativ la cunoaşterea şi mediatizarea gândirii teologice a părintelui Dumitru Stăniloae în teologia contemporană.

Ne bucurăm de această nouă apariţie editorială a pr. Jürgen Henkel şi aşteptăm traducerea şi a acestei cărţi în limba română. Prin spiritul ei sintetic, ea ar putea fi utilă multor cercetători şi istorici avizaţi, ca şi tuturor celor interesaţi de istoria şi spiritualitatea Ortodoxiei româneşti.

Dr. Ştefan TOMA

SFÂNTA CRUCE – putere şi întărire în urcuşul duhovnicesc al Postului Mare

(urmare din p. 1)

Înviere. În cântările noastre liturgice, Crucea este asemănată cu un copac sub care noi ne putem cu toţii adăposti de arşiţa ispitelor în drumul greu al nevoinţelor duhovniceşti. Nu numai într-o singură zi, ca cea de azi, ci în toată săptămâna ce urmează, Crucea va rămâne în mijlocul bisericii. În spiritualitatea ortodoxă, Crucea nu este niciodată separată de Hristos, căci întotdeauna pe Sfânta Cruce este imprimat chipul Mântuitorului, căci prin ea se împărtăşeşte celor ce o cinstesc puterea iubirii Celui Care S-a jertfit pe ea.

Crucea are de fapt *trei semnificaţii* pentru noi.

Prima semnificaţie este cea *a lemnului* pe care a fost răstignit Mântuitorul Iisus Hristos, Care a dat Crucii puterea biruinţei, a transformat-o dintr-un semn de pedeapsă în semnul biruinţei. De aceea lemnul acesta al Crucii ne marchează şi ne sfinţeşte viaţa, casele şi întreaga noastră lucrare pământească.

Cea de-a doua semnificaţie se referă la importanţa *semnului Sfintei Cruci*, cu care noi ne închinăm. Semnul acesta îl punem pe trupul nostru, în aşa fel încât el devine pentru noi, în primul rând, cea mai simplă, dar şi cea mai *profundă rugăciune*, şi, în al doilea rând, cea mai *simplă mărturisire de credinţă*.

Unind cele trei degete de la mâna dreaptă mărturisim credinţa noastră în Sfânta Treime, iar când lipim celelalte două degete în podul palmei, Îl mărturisim pe Hristos ca Dumnezeu şi Om, Care a îmbrăcat firea noastră şi S-a pogorât din ceruri, ca prin Cruce să ne izbăvească de moartea cea veşnică. Ne reamintim, de asemenea, prin cele două degete închise în palmă, că protopărinţii noştri, Adam şi Eva, au fost în rai, dar l-au pierdut prin neascultare.

Ne însemnăm cu semnul Crucii întâi *fruntea*, adică lăcaşul minţii, pentru că mintea este cârmaciul vieţii. Şi spunem: *„În numele Tatălui"*, pentru că Dumnezeu-Tatăl este primul în Sfânta Treime, este Principiul, Cel din Care S-a născut Fiul şi a purces Duhul Sfânt. De aceea, cu El, cu Dumnezeu-Tatăl, începem toate rugăciunile noastre. După aceea, coborâm mâna în jos la *piept*, pecetluind inima, lăcaşul iubirii, arătând că Dumnezeu-Tatăl L-a trimis pe Fiul în lume din iubire. Ridicăm apoi mâna spre umărul drept şi apoi spre cel stâng, arătând că Dumnezeu-Fiul, Care ne-a mântuit din iubire, S-a înălţat la ceruri, a şezut de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl şi-a biruit pe vrăjmaşi. La însemnarea *umerilor*, simbolul puterii, amintim Persoana Sfântului Duh, Izvorul a toată puterea şi sfinţirea. Iată cum, printr-o simplă formulă, mărturisim întreaga noastră credinţă despre Dumnezeu – Unul în fiinţă şi întreit în persoane. În final spunem *„Amin"*, adică *„aşa să fie"*.

Semnul Crucii este şi o *rugăciune*. O rugăciune scurtă, pentru că spunem doar câteva cuvinte, dar este o rugăciune profundă, pentru că noi ne dăruim lui Dumnezeu *mintea, inima şi puterile fizice*. Deci, în momentul în care ne însemnăm cu semnul Crucii, nu mai aparţinem lumii, ci aparţinem lui Dumnezeu. De aceea, acest semn este de nelipsit pentru noi, fiind cea mai puternică armă. Cei care vor să ne rupă de Biserica lui Hristos, venind cu tot felul de amăgiri şi de cuvinte frumoase, nu pot rezista la proba aceasta de foc a Sfintei Cruci, de care s-au lepădat. Este singura armă cu care putem să ne apărăm tot timpul, pentru că fuge vrăjmaşul, fuge cel rău, fuge cel ce nu-L cinsteşte pe Hristos răstignit, mort şi înviat. De ce fuge vrăjmaşul de Cruce? Pentru că Mântuitorul, fiind Dumnezeu, *„S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, şi încă moarte pe cruce.."* (*Filip*. 2, 8). Vrăjmaşul diavol nu se poate smeri; el fuge de smerenia lui Hristos şi de puterea dătătoare de viaţă a Crucii, pentru că prin Cruce au fost rupte peceţile iadului, de unde au fost scoşi Adam şi Eva, iar tuturor celor care aşteptau venirea Lui le-a deschis porţile raiului.

Iată o binecuvântare a lui Dumnezeu la îndemâna fiecăruia dintre noi! Primul lucru pe care-l fac cei care părăsesc Biserica este să nu se mai însemneze cu semnul crucii, pentru că nu vor să mai aparţină Bisericii lui Hristos şi să fie pecetluiţi de ea cu acest semn. Se despart de sfinţenie, se despart de Maica Domnului, şi astfel şi-au pierdut mântuirea. Trebuie ca arma aceasta noi să nu o lăsăm din mână, şi în fiecare dimineaţă, când ne sculăm, să ne rugăm şi să ne însemnăm cu semnul crucii, înainte să pornim la muncă. Să nu ne fie ruşine să ne facem Cruce, căci, după cum se precizează în Evanghelia Sfântului Marcu, la final: *„Cine se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele şi Fiul Omului se va ruşina de el..."* (*Marcu* 8, 38). Să nu ne fie ruşine să ne închinăm cu semnul Crucii, mai ales atunci când suntem atacaţi, când suntem slabi, când suntem neputincioşi.

E foarte important ca noi să ne *închinăm corect* cu semnul Sfintei Cruci. Dacă ne facem Cruce numai de formă, o batjocorim, şi atunci vrăjmaşul râde de noi. Toată viaţa noastră se află sub pavăza Sfintei Cruci. Toate slujbele pe care le facem noi sunt însoţite de însemnarea cu semnul Crucii şi binecuvântarea în chipul Crucii, pentru că ea este semnul puterii lui Dumnezeu, ea este imaginea şi chipul desăvârşit al iubirii dumnezeieşti faţă de omenire.

Prin Cruce, Mântuitorul, în stare de jertfă, ne primeşte pe noi, pe toţi, cu braţele deschise. De aceea ne închinăm mereu cu semnul Crucii, ca răspuns la iubirea Sa nemărginită de care ne împărtăşim. Şi în ultima clipă a vieţii noastre, când părăsim lumea, ne sunt puse mâinile în chipul Crucii pe trup şi, cu semnul Crucii la căpătâi, aşteptăm învierea morţilor şi viaţa cea veşnică.

A treia semnificaţie a Crucii este cea de *purtare a suferinţelor*, după cuvântul Mântuitorului din Evanghelia Sfântului Marcu: *„Cel ce vrea să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie"* (*Marcu* 8, 34). Ne dăm seama cu toţii ce este crucea pe care o purtăm noi, pentru că nu e nimeni să trăiască fără încercări. Dar trebuie să ştim să ne folosim de aceste încercări ale vieţii, căci ele sunt semne ale purtării de grijă a lui Dumnezeu, prin care El ne curăţă de păcate, ne întăreşte în credinţă şi ne apropie de El.

În purtarea crucii noastre, a suferinţelor şi a neputinţelor, noi avem nevoie de puterea aceasta pe care ne-o dă Sfânta Cruce a Mântuitorului Iisus Hristos, a Aceluia Care prin suferinţa îndurată pentru noi a biruit moartea şi *„a şters toată lacrima de pe toată faţa"*.

Iată câtă binecuvântare, cât sprijin, cât ajutor primim prin Sfânta Cruce! O săptămână întreagă Biserica ne cheamă să luăm putere din puterea Crucii. Să-l urmăm pe Hristos şi să punem la picioarele Crucii Lui toată neputinţa noastră, pentru ca să ne întărim şi să ajungem să ne bucurăm de lumina Învierii, după ce trecem împreună cu El prin patimile pe care le-a suportat pentru noi.

Să binecuvânteze Dumnezeu ostenelile noastre, adică nevoinţele postului, ca efort fizic şi spiritual. Să fie întărit acest post şi de însemnarea cu semnul Crucii şi de rugăciunile pe care le facem în această perioadă. Astfel, postul nostru de bucate să fie dublat de postul de păcate şi desăvârşit sau încununat prin fapta bună, fapta de milostenie pe care o facem pentru cei apropiaţi ai noştri.

Dumnezeu să ne binecuvânteze osteneala, ca să ajungem să urmăm cu El drumul acesta spre sfânta Sa Înviere.

POSTUL MARE – CĂLĂTORIE SPRE ÎNVIERE

„Dacă poţi purta tot jugul Domnului, desăvârşit vei fi; dar dacă nu poţi, fă ce poţi." (Didahia)

Ne aflăm în plină desfăşurare a Postului Mare. Postul Sfintelor Paşti. De la Duminica Vameşului şi Fariseului până la Sfintele Paşti, sunt zece săptămâni, perioada **Triodului**. Primele trei ne pregătesc sufleteşte, prin pildele Mântuitorului, pentru smerenie, pocăinţă şi înfrânare.

Şi parcă auzi:

„Hai serveşte! ... Te rog serveşte! ..." insistă gazda.

„De ce nu serveşti?".

Te îmbie cu bunătăţi, ele surâd sub ochii tăi, însă, înainte de a o mustra că e zi de post şi nu ţine cont de asta, găseşti diverse scuze, în gând: nu e o postitoare (şi-a găsit, poate, alte căi spre mântuire), a trebuit să-ţi ofere ce are mai bun ca gazdă şi-ţi lasă ţie alegerea, e de altă confesiune etc.

Nu socoteşti o prostie să-i spui: „Nu te supăra, postesc...".

Nu vrei să te lauzi, deşi, undeva demonul mândriei surâde; poate nu vrei tu să te lauzi, dar ţi-ar plăcea să te creadă virtuos, să zică pentru sine: „Iată un creştin adevărat!...". N-ai vrea să-ţi iei plata aici, dar n-ai încotro, prea insistă lumea asta, şi dai în vileag starea în care te afli, ca nu cumva insistenţa să-ţi slăbească puterea postirii. Ai vrea totuşi să păstrezi pentru *dincolo* lauda, când, îndurându-se, Milostivul nu va uita postul şi rugăciunea ta şi va şterge îngrămădirea de păcate făcute cu voie sau fără de voie, din ştiinţă sau din neştiinţă, cu cuvântul, cu lucrul sau cu gândul.

Iar dacă gazda va zice: „Nu-i păcat ce intră în gură, ci ce iese din gură", îţi vei aduce aminte imediat cuvintele Învăţătorului: *„Nu înţelegeţi că tot ce intră în gură se duce în pântece şi iese afară?"* (*Matei* 15, 11). Şi nu ştii dacă se mai gândeşte gazda la cele ce mai urmează: *„Dar cele ce ies din gură pornesc din inimă şi acelea sunt cele ce spurcă pe om. Că din inimă ies gânduri rele, ucideri, adultere, desfrânări, hoţii, mărturii mincinoase, defăimări. Acestea sunt cele ce spurcă pe om; dar a* ***mânca fără să-şi fi spălat mâinile*** (s.n. – O.M.), *asta nu-l spurcă pe om"* (*Matei* 15, 17-20).

Cum se vede, nu se potrivesc ca sens deloc cuvintele gazdei cu Sfânta Scriptură (*„**a mânca fără să-şi fi spălat mâinile**"!). Se referă la altceva, deşi, în aparenţă, e o concordanţă deplină. Ar trebui să spui celui care ***îţi rupe postul*** sau încearcă, în bunăvoinţa lui diavolească: *„Mergi înapoia Mea, Satano!; piatră de poticnire-Mi eşti, că nu le cugeţi pe cele ale lui Dumnezeu, ci pe cele ale oamenilor!"* (*Matei* 16, 23).

Poţi găsi argumente destule, cum ar fi: Baba călătoare nu e postitoare. Că te afli în călătorie, chiar dacă ai mers doar până la blocul celălalt. Şi-ţi aduci aminte când zice gazda că „nu-i păcat ce intră în gură, ci ce iese din gură", că şi diavolul, ispititorul, e bun teolog, cunoaşte bine Sfânta Scriptură, numai că o întrebuinţează în scopurile sale malefice.

Nu-i de mirare că eşti ispitit în post sau după post. Însuşi Mântuitorul a trecut prin ispitire, după ce patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi a postit (*Matei* 4, 2) înaintea începerii misiunii Lui. Deşi era Dumnezeu, a fost ispitit ca om şi l-a biruit pe ispititor ca om, ceea ce dă nădejde firii noastre de a ajunge la asemănarea cu Dumnezeu prin înfrânare.

Oare de ce crede acela care te îmbie cu bunătăţile acestei lumi că tu eşti trist dacă nu te înfrupţi din ele? Căci tu întinzi mâna spre bunătăţile veşniciei, nevăzute de ochiul trupesc, care îţi aduc o bucurie fără seamăn. *„Toate sunt curate"*, spune Sf. Apostol Pavel (*Romani* 14, 20), deci nimic nu te poate murdări, ***însă cugetul care însoţeşte folosinţa te poate osândi***: *„Rău este pentru omul care mănâncă spre poticnire"* (*Romani* 14, 20).

În diferite locuri şi în diferite chipuri, ne îmbie tocmai în post felurite „gazde" la multe veselii, care de care mai tentante. Parcă n-ai timp de înfrânare, mai e şi mâine o zi. Şi câte ocazii, recepţii, zile de naştere, sărbători, chermeze etc. Acum, când vine primăvara şi dă colţul ierbii, când, parcă mai mult decât oricând, sângele zvâcneşte în vene... Câte prilejuri să ne săpăm mormântul cu dinţii!... (cum spune o vorbă românească).

E o întâmplare foarte veche şi mai mult decât pilduitoare despre ***îmbiere*** şi ***înfrânare***, în centrul căreia se află Sf. Pahomie, întemeietor al monahismului (sec. al IV-lea). Sfântul ieşise din mănăstire pentru cercetarea fraţilor de la alte mănăstiri, a revenit şi i-a găsit întristaţi pe călugări. Ce se întâmplase? Bucătarul, văzând că fraţii lasă în farfurii mâncarea pregătită de el, şi-a zis că nu are rost să mai pregătească şi să arunce la gunoi bunătate de fiertură. Sfântul Pahomie îl ceartă pentru neştiinţa lui în cele duhovniceşti: *„Oare nu ştiţi că omul are libertatea să ceară? (...) N-aţi ştiut că dacă fraţii văd bucate pe masă şi nu gustă dintr-însele din cauza lui Dumnezeu, dobândesc o răsplată mai mare? Dar dacă nu le daţi bucatele pe care ei nici nu le-au văzut, înfrânarea nu le va fi luată în socoteală!"*

Cu alte cuvinte, li s-a tăiat calea spre mântuire, fiindu-le răpită libertatea.

Nu este mântuire în afara libertăţii. Postul e un prilej de afirmare a libertăţii: a celui ce ispiteşte, a celui ce se abţine, a celui ce crede că poate împăca pământul cu cerul etc.

Fiecare cu lucrarea lui, numai să ia seama la ceea ce va să vină. Amin!

Pr. prof. univ. dr. Ovidiu MOCEANU

PREOCUPĂRI PE LINIA ASISTENŢEI SOCIALE

Cu binecuvântarea Î. P. S. Dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscop al Sibiului şi Mitropolit al Ardealului, Biroul de Asistenţă Socială al Arhiepiscopiei Sibiului, coordonat de d-na Consilier Social Gerlinde Gabler-Braun, a organizat o întâlnire a preoţilor şi persoanelor cu o implicare majoră în problematica socială a Arhiepiscopiei.

Pe ordinea de zi au figurat următoarele subiecte:

– Oportunităţi de dezvoltare a activităţilor de asistenţă socială în parohii şi obstacole întâmpinate (schimb de experienţă, rezultate ale unor proiecte derulate sau în derulare etc.)

– Prezentarea documentelor necesare pentru accesarea finanţărilor de la Ministerul Culturii şi Cultelor

Întâlnirea a avut loc în spaţiul destinat activităţilor sociale al Parohiei Lazaret IV, al cărei paroh este P.C. pr. Ioan Coşa.

La final, tot ca o componentă a acestei întâlniri, a fost vizitarea aşezământului „Sf. Nicolae" din Parohia Valea Aurie al cărei paroh este P.C. pr. Simion Săsăujan, unde se derulează mai multe proiecte sociale. Aici, într-o ambianţă deosebită, participanţii au continuat discuţiile, putând vedea la faţa locului o reuşită a Bisericii noastre în domeniul asistenţei sociale.

Astfel de întâlniri vor avea loc pe viitor din 2 in 2 luni, pe întreg teritoriul Arhiepiscopiei.

Inspector Social
Pr. Nicolae LAŢCHESCU

MONOGRAFII

MONOGRAFIA BISERICII CU HRAMUL „BUNA-VESTIRE", NUMITĂ „DIN GROAPĂ" (SIBIU)

Unul dintre a cele mai vechi aşezăminte bisericeşti din oraşul nostru este biserica numită „Din Groapă". Chiar dacă denumirea are o oarecare notă hilară, nu trebuie să ne surprindă, deoarece poziţionarea geografică a bisericii a atras denumirea respectivă. Biserica cu hramul „Buna-vestire", situată pe actuala stradă a Justiţiei nr. 5, a fost ridicată pe o mică vale cu maluri înalte, într-un loc relativ jos dacă ne raportăm la extremităţile străzii în cauză. De aici a apărut şi denumirea ei, denumire care este şi astăzi utilizată în viaţa cotidiană sibiană.

***Istoricul zidirii*:** Profitând de Edictul de toleranţă iosefin din 1781 (potrivit căruia românii aveau dreptul de a ridica şcoli, biserici şi case, în raport cu veniturile proprii, chiar dacă extramuros, adică în afara zidurilor cetăţii), soţia vestitului negustor Hagi Petru Luca, Stana, zideşte în anul 1789 biserica din acest cartier. Hagi Constantin Pop reface biserica mult afectată de puternicul cutremur din 26 octombrie 1802. Acest lucru se desprinde şi din inscripţia aflată în altar, pe peretele de lângă proscomidiar: *„Zidit-u-s-a această sfântă biserică în zilele prea înălţatului împărat Iosif al II-lea, cu cheltuiala jupânesei Stana Hagi Petru Luca din temelie, la anul 1788 şi s-au săvârşit în anul 1789, iară în 1802 au rupt-o de tot jos şi din temelie s-au prefăcut cu toată cheltuiala lui Constantin Hagi Pop"*.

Biserica anterioară cutremurului din 1802, a fost sfinţită la 25 mai 1789, de episcopul Gherasim Adamovici (1789-1796). Ca semn de cinstire al efortului lor financiar, ctitorii acestei biserici au fost iniţial înmormântaţi în cimitirul acestei biserici, de unde au fost exhumaţi la 3 martie 1856, de către episcopul de atunci Andrei Şaguna (1848-1873), şi aşezaţi sub altarul bisericii, unde fiul lor Zenovie, cu un an mai târziu, adică la 3 martie 1857, a aşezat o placă comemorativă, pe care se află trei inscripţii în limbile germană, română şi greacă: *„Sub această piatră odihnesc răposaţii ctitori ai sfintei biserici Stana Petru Luca, Hagi Constantin Pop, cum şi mădularile familiilor lor, Ioan Petru Luca, Maria Manicati, Constantin Pop şi Alexandru Pop. S-au aşezat oasele răposaţilor la 3 martie 1856 prin bunăvoinţa Excelenţei Sale Baron de Şaguna şi s-a întocmit această piatră prin fiul ctitorilor, Zenovie Pop, cavaler de Boehmstetten K.K.Banca Naţională Austriacă la 3 martie 1857"*.

***Arhitectura şi pictura bisericii*:** Deşi ctitorul acestei biserici, Constantin Hagi Pop, avea cu siguranţă relaţii şi cunoştinţe cu privire la creaţiile arhitecturale bizantine, locaşul este, în sine, un monument baroc, desigur sub influenţa Vienei, cu care sibienii păstrau încă legături. Construcţia, în sine, nu reprezintă un edificiu care să strălucească prin valoare arhitectonică, fiind simplă, adică o biserică sală cu absidă şi turn, sub care se găseşte un pridvor, în vest, toate fiind înscrise pe acelaşi ax longitudinal. Absidele laterale lipsesc atât la exterior cât şi la interior. În schimb, absida altarului este semicirculară, cu lăţimea retrasă faţă de a navei. Dimeniunile acestei biserici sunt: lungimea de 24,5 m, lăţimea de 10,8 m iar înălţimea turlei la care adăugăm şi crucea este de 36 m, în raport cu o înălţime de 18 m cât are restul edificiului.

În ceea ce priveşte faţadele, deşi simple, au ca elemente decorative pilaştri cu capiteluri dorice. Elementul utilizat pentru construcţie este cărămida, peste care s-a turnat var fierbinte, ceea ce a avut drept rezultat o structură rezistentă, asemănătoare cimentului. Pardoseala era realizată din dale de piatră. Între timp a fost înlocuită de marmură albă, iar acoperişul era din ţiglă. Iconostasul aparţine anului 1802 fiind lucrat în lemn de stejar, cu pictură în ulei. Deşi pictorul scenelor de pe iconostas este necunoscut, se înclină a crede că executantul lor a fost Mişu Popp (1827-1892), care a pictat şi biserica schitului Frăsinei şi alte biserici din jurul Braşovului.

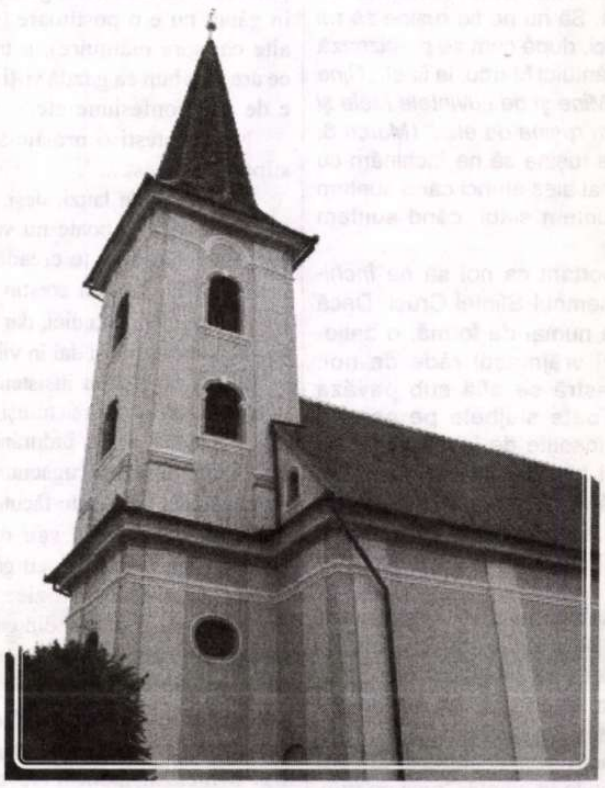

Programul iconografic al edificiului a fost însă realizat între 1960-1962 de către pictorul Nicolae Brana, fiu al satului Mohu, stabilit în Bucureşti. O analiză a programului iconografic scoate în evidenţă o serie de scene impresionante. Încă de la intrarea în pridvor observăm deasupra uşii de intrare în biserică scena *Buna-Vestire*, care ocupă şi tavanul pridvorului. Celelalte scene sunt: *Samarineanul milostiv*, pe peretele de nord, *Drumul spe Emaus*, pe peretele de sud, *Dumnezeu Atotţiitorul*, pe peretele de vest. Intrarea în biserică se face printr-o uşă de stejar, frumos sculptată, cu diferite motive florale, care este încadrată de chipul celor doi Arhangheli, *Mihail* şi *Gavriil*.

Pe peretele nordic al pridvorului se află o uşă care comunică cu un paraclis-pangar, adăugat bisericii în anul 2002. Uşa de stejar a pangarului este încadrată în partea superioară de un semicerc, care are ca punct de reper un frumos vitraliu care îl reprezintă pe Sf.Ioan Botezătorul, iar pe peretele semicercului este reprezentat pictural acelaşi sfânt. Vitraliul şi picturile pangarului au fost relizate de către pictorul Ioan Dobre.

Pronaosul permite descoperirea altor scene importante, cum ar fi cea de pe peretele vestic. Este vorba de scena *Mahrama Veronicăi*, deosebită prin execuţia ei, dar mai ales a culorilor utilizate. Tavanul cafasului este destinat reprezentării iconografice a *Maicii Domnului înconjurată de îngeri*. La intrarea în pronaos, pe partea stângă sunt scările ce permit accesul în cafas. Pictura acestuia este formată din scene puţine dar impresionante. *Adormirea Maicii Domnului* a fost amplasată pe peretele vestic al cafasului, scena fiind încadrată de o parte şi de alta de medalioanele proorocilor *Solomon* şi *David*.

Naosul este destinat de asemenea unor scene specifice pentru acest spaţiu. Pe peretele sudic apar în ordine *Botezul Domnului*, *Naşterea Domnului*, *Sfinţii Evanghelişti Ioan şi Luca*, respectiv scenele *Duminica Tomei*, *Pogorârea la Iad*, *Sfinţii Evanghelişti Matei şi Marcu* pe peretele de nord. Medalionul *Iisus Hristos Pantocrator înconjurat de îngeri*, apare pe tavanul semicilindric al naosului, lângă arcada ce face legatura cu iconostasul.

În schimb, pictura altarului poate fi urmărită pe trei registre. Astfel, primul registru, conca altarului, este ocupată de scena *Maica Domnului cu Pruncul în braţe* şezând pe tronul slavei înconjurată de îngeri. Registrul următor reprezintă *Liturghia îngerească*, iar pe ultimul registru, cel inferior, au fost pictaţi *Sfinţii Ierarhi*. Proscomidiarul este dominat de scena *Iisus Hristos-Potirul Vieţii*, iar alături se află şi un pomelnic cu numele preoţilor slujitori ai acestei biserici.

Biserica dispune de trei clopote donate de familiile evlavioase ale parohiei. Armonia clopotelor a fost aranjată de preotul-profesor şi compozitor Timotei Popovici (1875-1950).

***Preoţii slujitori*:** Şirul preoţilor slujitori ai acestei biserici este destul de însemnat. Din păcate, cea mai mare parte a documentelor aferente parohiei s-au pierdut în urma evenimentelor din anul 1848, pentru a ilustra activitatea tuturor acestor slujitori. Datele culese din calendarele bisericeşti, reviste, ziare şi colecţii de reviste, dau un număr mare de slujitori. Aceştea au fost: Bucur Bobeş (1793-1805), Gheorghe Bobeş-capelan (1793-1826), Ilie Popovici (1804-1829), Atanasie Popa (1812-1826), Ioan Panovici (1825-1872), Nicolae Simtion (1827-1828), Simion Panovici (1829-1831), Petru Raspal (1830-1834), Petru Bădilă (1834-1875), Dimitrie Cunţan (1872-1876), Gherman Bogdan (1876-1880), Zaharia Boiu (1871-1880), Petru Simtion (1881-1908), Simion Popescu (1885-1886), Ioan Baptist Boiu (1909-1941), Ioan Albu (1942-1968), Simion Macarie (1955-1981), Ioan Nicoară (1969-1981), Aurel Răduleţ (1982-2005). Preoţii parohi actuali, începând cu anul 1982, respective 2005, sunt Constantin Mitea şi Ilie Horia Arseniu.

***Arhiva parohială*:** Obiectele cu valoare istorică aparţinând parohiei sunt: *Mineiele* pe lunile ianuarie-iunie, respectiv iulie-decembrie din 1846, tipărite la mănăstirea Neamţ în timpul mitropolitului Meletie şi a domnitorului Mihail Grigorie Sturza; *Triod* şi *Penticostar* din 1847, respectiv 1848, tipărite la Neamţ; *Kiriakodromion* (1855); *Sf. Evanghelie* (1859); *Triod* (1860); *Molitvelnic* (1864). Cărţile sunt, cu excepţia Triodului tipărit tot la Neamţ, tipărituri şaguniene. Menţionăm, că toate celelalte obiectele de patrimoniu ale parohiei se găsesc la momentul actual în Secţia de Patrimoniu a Arhiepiscopiei Sibiului.

***Cimitirul*:** Între biserică şi casa parohială se află cimitirul, care poate fi practic împărţit în două părţi. Astfel, avem cimitirul vlădicilor, îngrădit cu un gard de fier, fixat pe o fundaţie de beton. Aici îşi aşteaptă obştească înviere vlădicii Ardealului, Vasile Moga (1774-1845), primul episcop ortodox român al Transilvaniei *„episcopus graeci ritus non unitorum Trannsiensis"* între 1810-1845. Această inscripţie este încrustată pe crucea de marmură neagră a mormântului său. Tot aici, spre stradă, este îngropat mitropolitul Miron Romanul de pe al cărui monument funerar din marmură gri citim că a fost *„arhiepiscop şi mitropolit al românilor greco-orientali din Ungaria şi Transilvania, consilier intim al Majestăţii Sale ces şi reg, doctor în Theologie, care a păstorit Biserica dela 21 novembrie 1874 până la 4 octomvrie 1898"*. Lângă el este mormântul lui Ioan Meţianu, fost episcop al Aradului 1875-1898, apoi mitropolit, 1898-1916.

Alte personalităţi marcante, înmormântate în aşa-numitul cimitir al vlădicilor sunt Moise Fulea, ultimul director al şcolilor naţionale româneşti din Ardeal şi Paul Dunca de Saja, un fost fruntaş intelectual al românilor, ocupând diferite funcţii de răspundere în stat, fiind şi *„consilieru gubernaliu regescu"*, după cum rezultă de pe monumentul funerar.

În schimb, cimitirul parohial cuprinde mormintele altor personalităţi care au lăsat urme în istoria transilvăneană atât culturală cât şi naţională: Dr. Iosif Hodoşi (1829-1880), participant ca secretar şi viceprefect la adunarea de la Blaj din 1848, traducător al operei lui Dimitrie Cantemir, ulterior membru al Academiei Române, asesor al Consistoriului din Sibiu; Zaharia Boiu (1836-1903), profesor la Institutul teologic-pedagogic din Sibiu, scriitor şi pedagog, asesor consistorial, redactor al Telegrafului Român, preot al parohiei şi ulterior protopop, membru corespondent al Academiei Române; Ioan Codru Drăguşanu (1812-1884), scriitor şi autor al *Peregrinului transilvănean;* Dumitru Andronic, întemeietorul „Fundaţiei Meseriaşilor Români"; arhimandritul Meletie, ultimul preot de origine aromână al bisericii greceşti situată pe locul actualei catedrale mitropolitane a Sibiului; Eliade Manase, tot aromân, doctor în Medicină şi Filosofie, fost profesor la Academia domnească din Bucureşti; foştii preoţi Ioan Panovici şi Petru Simtion; Dr. Lazăr Petroviciu, fost profesor al Institutului pedagogic-teologic din Arad şi alţii.

***Concluzii*:** Biserica „Din Groapă" îşi păstrează pe mai departe coordonata spirituală pentru care a fost ctitorită. Însă, pe lângă această identitate, lăcaşul de cult aduce contemporanilor o mărturie mereu vie a oamenilor care au fost... şi sunt. Să le păstrăm şi noi amintirea.

Drd. Sebastian Dumitru CÂRSTEA

LEGE
privind libertatea religioasă şi regimul general al cultelor

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziţii generale

Art. 1. – (1) Statul român respectă şi garantează dreptul fundamental la libertate de gândire, de conştiinţă şi religioasă al oricărei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituţiei şi tratatelor internaţionale la care România este parte.

(2) Nimeni nu poate fi împiedicat sau constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credinţă religioasă, contrară convingerilor sale, şi nici nu poate fi supus vreunei discriminări, urmărit sau pus într-o situaţie de inferioritate pentru credinţa, apartenenţa sau neapartenenţa sa la o grupare, asociaţie religioasă sau un cult ori pentru exercitarea, în condiţiile prevăzute de lege, a libertăţii religioase.

Art. 2. – (1) Libertatea religioasă cuprinde dreptul oricărei persoane de a avea sau de a adopta o religie, de a şi-o manifesta în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin practicile şi ritualurile specifice cultului, inclusiv prin educaţie religioasă, precum şi libertatea de a-şi păstra sau schimba credinţa religioasă.

(2) Libertatea de a-şi manifesta credinţa religioasă nu poate face obiectul altor restrângeri decât al celor care sunt prevăzute de lege şi constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea publică, protecţia ordinii, a sănătăţii sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Art. 3. – (1) Părinţii sau tutorii au dreptul exclusiv de a opta pentru educaţia religioasă a copiilor minori, conform propriilor convingeri.

(2) Religia copilului care a împlinit vârsta de 14 ani nu poate fi schimbată fără consimţământul acestuia; copilul care a împlinit vârsta de 16 ani are dreptul să-şi aleagă singur religia.

Art. 4. – Orice persoană, cult, asociaţie religioasă sau grupare religioasă din România este liberă de a stabili şi menţine relaţii ecumenice şi frăţeşti cu alte persoane, culte sau grupări religioase şi cu organizaţiile inter-creştine şi inter-religioase, la nivel naţional şi internaţional.

Art. 5. – (1) Orice persoană are dreptul să îşi manifeste credinţa religioasă în mod colectiv, conform propriilor convingeri şi prevederilor prezentei legi, atât în structuri religioase cu personalitate juridică, cât şi în structuri fără personalitate juridică.

(2) Structurile religioase cu personalitate juridică reglementate de prezenta lege sunt cultele şi asociaţiile religioase, iar structurile fără personalitate juridică sunt grupările religioase.

(3) Comunităţile religioase îşi aleg în mod liber structura asociaţională în care îşi manifestă credinţa religioasă: cult, asociaţie religioasă sau grup religios, în condiţiile prezentei legi.

(4) În activitatea lor, cultele, asociaţiile religioase şi grupările religioase au obligaţia să respecte Constituţia şi legile ţării şi să nu aducă atingere securităţii publice, ordinii, sănătăţii şi moralei publice, precum şi drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

(5) Este interzisă prelucrarea datelor cu caracter personal legate de convingerile religioase sau de apartenenţa la culte, cu excepţia desfăşurării lucrărilor de recensământ naţional aprobat prin lege sau în situaţia în care persoana vizată şi-a dat, în mod expres, consimţământul pentru aceasta.

(6) Este interzisă obligarea persoanelor să îşi menţioneze religia, în orice relaţie cu autorităţile publice sau cu persoanele juridice de drept privat.

Art. 6. – (1) Gruparea religioasă este forma de asociere fără personalitate juridică a unor persoane fizice care, fără nici o procedură prealabilă şi în mod liber, adoptă, împărtăşesc şi practică o credinţă religioasă.

(2) Asociaţia religioasă este persoana juridică de drept privat, constituită în condiţiile prezentei legi, formată din persoane fizice care adoptă, împărtăşesc şi practică aceeaşi credinţă religioasă.

(3) O asociaţie religioasă poate deveni cult în condiţiile prezentei legi.

CAPITOLUL II

Cultele

Secţiunea 1. Relaţiile dintre stat şi culte

Art. 7. – (1) Statul român recunoaşte cultelor rolul spiritual, educaţional, social-caritabil, cultural şi de parteneriat social, precum şi statutul lor de factori ai păcii sociale.

(2) Statul român recunoaşte rolul important al Bisericii Ortodoxe Române şi al celorlaltor biserici şi culte recunoscute în istoria naţională a României şi în viaţa societăţii româneşti.

Art. 8. – (1) Cultele recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică. Ele se organizează şi funcţionează în baza prevederilor constituţionale şi ale prezentei legi, în mod autonom, potrivit propriilor statute sau coduri canonice.

(2) De asemenea, sunt persoane juridice şi părţile componente ale cultelor, aşa cum sunt menţionate în statutele sau codurile canonice proprii, dacă îndeplinesc cerinţele prevăzute în acestea.

(3) Cultele funcţionează cu respectarea prevederilor legale şi în conformitate cu propriile statute sau coduri canonice, ale căror prevederi sunt aplicabile propriilor credincioşi.

(4) Denumirea unui cult nu poate fi identică cu cea a altui cult recunoscut în România.

Art. 9. – (1) În România nu există religie de stat; statul este neutru faţă de orice credinţă religioasă sau ideologie atee.

(2) Cultele sunt egale în faţa legii şi a autorităţilor publice. Statul, prin autorităţile sale, nu va promova şi nu va favoriza acordarea de privilegii sau crearea de discriminări faţă de vreun cult.

(3) Autorităţile publice cooperează cu cultele în domeniile de interes comun şi sprijină activitatea acestora.

(4) Statul român, prin autorităţile publice abilitate, sprijină activitatea spiritual-culturală şi socială în străinătate a cultelor recunoscute în România.

(5) Autorităţile publice centrale pot încheia cu cultele recunoscute parteneriate în domeniile de interes comun, cât şi acorduri pentru reglementarea unor aspecte specifice tradiţiei cultelor, care se supun aprobării prin lege.

Art. 10. – (1) Cheltuielile pentru întreţinerea cultelor şi desfăşurarea activităţilor lor se vor acoperi, în primul rând, din veniturile proprii ale cultelor, create şi administrate în conformitate cu statutele lor.

(2) Cultele pot stabili contribuţii din partea credincioşilor lor pentru susţinerea activităţilor pe care le desfăşoară.

(3) Statul promovează sprijinul acordat de cetăţeni cultelor prin deduceri din impozitul pe venit şi încurajează sponsorizările către culte, în condiţiile legii.

(4) Statul sprijină, la cerere, prin contribuţii, în raport cu numărul credincioşilor cetăţeni români şi cu nevoile reale de subzistenţă şi activitate, salarizarea personalului clerical şi neclerical aparţinând cultelor recunoscute. Statul sprijină cu contribuţii în cuantum mai mare salarizarea personalului de cult al unităţilor de cult cu venituri reduse, în condiţiile stabilite prin lege.

(5) Nimeni nu poate fi constrâns prin acte administrative sau prin alte metode să contribuie la cheltuielile unui cult religios.

(6) Cultele recunoscute pot beneficia, la cerere, de sprijin material din partea statului, pentru cheltuielile privind funcţionarea unităţilor de cult, pentru reparaţii şi construcţii noi, în raport cu numărul credincioşilor, conform ultimului recensământ, şi cu nevoile reale.

(7) Statul sprijină activitatea cultelor recunoscute şi în calitate de furnizori de servicii sociale.

(8) Autorităţile publice asigură oricăror persoane, la cerere, dreptul de a fi consiliat potrivit propriilor convingeri religioase prin înlesnirea asistenţei religioase.

Art. 11. – Sprijinul statului constă şi în acordarea de facilităţi fiscale, în condiţiile legii.

Art. 12. – Utilizarea fondurilor băneşti primite de la bugetul de stat sau bugetele locale, precum şi respectarea destinaţiei bunurilor primite în proprietate sau folosinţă de la autorităţile publice locale sau centrale se supun controlului statului.

Art. 13. – (1) Raporturile dintre culte, precum şi cele dintre asociaţii şi grupuri religioase se desfăşoară pe baza înţelegerii şi a respectului reciproc.

(2) În România sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acţiuni de defăimare şi învrăjbire religioasă, precum şi ofensa publică adusă simbolurilor religioase.

(3) Împiedicarea sau tulburarea libertăţii de exercitare a unei activităţi religioase, care se desfăşoară potrivit legii, se pedepseşte conform dispoziţiilor legii penale.

Art. 14. – (1) Fiecare cult trebuie să aibă un organism naţional de conducere sau de reprezentare.

(2) Unităţile de cult, inclusiv filialele lor fără personalitate juridică, se înfiinţează şi se organizează de către culte potrivit propriilor statute, regulamente şi coduri canonice.

(3) Înfiinţarea unităţii de cult trebuie să fie comunicată, spre evidenţă, Ministerului Culturii şi Cultelor.

(4) Unităţile de cult nou înfiinţate ca persoane juridice pot solicita şi primi sprijin financiar, în condiţiile legii.

Art. 15. – Sigiliile şi ştampilele folosite de către un cult sau de către o unitate locală de cult trebuie să conţină şi denumirea oficială sub care cultul a fost recunoscut, sau iniţialele acestuia.

Art. 16. – (1) Cultele recunoscute pot folosi, în desfăşurarea activităţilor lor, orice limbă consideră de cuviinţă. Evidenţa financiar-contabilă se va ţine şi în limba română.

(2) În relaţiile oficiale cu autorităţile statului, cultele recunoscute folosesc limba română.

Secţiunea a 2-a. Recunoaşterea calităţii de cult

Art. 17. – (1) Calitatea de cult recunoscut de stat se dobândeşte prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii şi Cultelor, de către asociaţiile religioase care, prin activitatea şi numărul lor de membri, oferă garanţii de durabilitate, stabilitate şi interes public.

(2) Recunoaşterea statutelor şi a codurilor canonice se acordă în măsura în care acestea nu aduc atingere, prin conţinutul lor, securităţii publice, ordinii, sănătăţii şi moralei publice sau drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Art. 18. – Asociaţia religioasă care solicită recunoaşterea calităţii de cult va formula o cerere în acest sens la Ministerul Culturii şi Cultelor, însoţită de următoarea documentaţie:

a) dovada că este constituită legal şi funcţionează neîntrerupt pe teritoriul României ca asociaţie religioasă de cel puţin 12 ani;

b) listele originale cuprinzând adeziunile unui număr de membri cetăţeni români cu domiciliul în România cel puţin egal cu 0,1% din populaţia României, conform ultimului recensământ;

c) mărturisirea de credinţă proprie şi statutul de organizare şi funcţionare, care să cuprindă: denumirea cultului, structura sa de organizare centrală şi locală, modul de conducere, administrare şi control, organele de reprezentare, modul de înfiinţare şi desfiinţare a unităţilor de cult, statutul personalului propriu, precum şi prevederile specifice cultului respectiv.

Art. 19. – (1) În termen de 60 de zile de la data depunerii cererii, Ministerul Culturii şi Cultelor înaintează Guvernului documentaţia de recunoaştere a cultului, însoţită de avizul său consultativ, întocmit pe baza documentaţiei depuse.

(2) Dacă documentaţia este incompletă sau statutele conţin prevederi contrare legii, acestea se restituie motivat spre completare sau modificare, iar termenul de soluţionare se prelungeşte corespunzător.

Art. 20. – (1) În termen de 60 de zile de la primirea avizului, Guvernul se pronunţă asupra cererii, prin hotărâre de recunoaştere sau de respingere motivată.

(2) Hotărârea Guvernului se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I şi poate fi atacată în justiţie, conform legii.

(3) În caz de respingere a cererii, asociaţia religioasă poate solicita reluarea procedurii de recunoaştere a calităţii de cult, numai dacă prezintă dovezi din care să rezulte că au încetat temeiurile care au dus la soluţia de respingere.

(4) Drepturile şi obligaţiile aferente calităţii de cult recunoscut se pot exercita de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului de recunoaştere a acestuia.

Art. 21. – Guvernul, prin hotărâre, la propunerea Ministerului Culturii şi Cultelor, poate retrage calitatea de cult recunoscut atunci când, prin activitatea sa, cultul aduce atingeri grave securităţii publice, ordinii, sănătăţii sau moralei publice ori drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Art. 22. – (1) Modificarea şi completarea statutelor de organizare şi funcţionare sau codurilor canonice ale cultelor se comunică, spre recunoaştere, Ministerului Culturii şi Cultelor.

(2) Actele administrative emise în temeiul prevederilor prezentei secţiuni, precum şi neemiterea acestora în termenele prevăzute pot fi atacate în justiţie, în condiţiile legii.

Secţiunea a 3-a. Personalul cultelor

Art. 23. – (1) Cultele îşi aleg, numesc, angajează sau revocă personalul potrivit propriilor statute, coduri canonice sau reglementări.

(2) Personalul cultelor poate fi sancţionat disciplinar pentru încălcarea principiilor doctrinare sau morale ale cultului, potrivit propriilor statute, coduri canonice sau reglementări.

(3) Personalul clerical şi cel asimilat al cultelor recunoscute nu poate fi obligat să dezvăluie faptele încredinţate sau de care a luat cunoştinţă în considerarea statutului lor.

(4) Exercitarea funcţiei de preot sau orice altă funcţie care presupune exercitarea atribuţiilor de preot fără autorizaţia sau acordul expres dat de structurile religioase, cu sau fără personalitate juridică, se sancţionează potrivit legii penale.

Art. 24. – (1) Salariaţii şi asiguraţii cultelor ale căror case de pensii sunt integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat vor fi supuşi prevederilor legislaţiei privind asigurările sociale de stat.

(2) Salariaţii şi asiguraţii cultelor care dispun de case de pensii sau fonduri de pensii proprii se supun regulamentelor adoptate de către organele de conducere ale cultelor, în conformitate cu statutele acestora şi în acord cu principiile generale ale legislaţiei privind asigurările sociale de stat.

Art. 25. – Personalul clerical şi cel asimilat, precum şi personalul monahal aparţinând cultelor recunoscute este scutit de îndeplinirea serviciului militar.

(continuare în p. 6)

(urmare din p. 5)

Art. 26. – (1) Cultele pot avea organe proprii de judecată religioasă pentru problemele de disciplină internă, conform statutelor şi reglementărilor proprii.

(2) Pentru problemele de disciplină internă sunt aplicabile în mod exclusiv prevederile statutare şi canonice.

(3) Existenţa organelor proprii de judecată nu înlătură aplicarea legislaţiei cu privire la contravenţii şi infracţiuni în sistemul jurisdicţional.

Secţiunea a 4-a. Patrimoniul cultelor

Art. 27. – (1) Cultele recunoscute şi unităţile lor de cult pot avea şi dobândi, în proprietate sau în administrare, bunuri mobile şi imobile, asupra cărora pot dispune în conformitate cu statutele proprii.

(2) Bunurile sacre, respectiv cele afectate direct şi exclusiv cultului, stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiţia şi practicile fiecărui cult, dobândite cu titlu, sunt insesizabile şi

imprescriptibile şi pot fi înstrăinate doar în condiţiile statutare specifice fiecărui cult.

(3) Prevederile alin. (2) nu afectează redobândirea bunurilor sacre confiscate în mod abuziv de către stat în perioada 1940-1989, precum şi a celor preluate fără titlu.

Art. 28. – (1) Unităţile locale ale cultelor pot avea şi întreţine, singure sau în asociere cu alte culte, cimitire confesionale pentru credincioşii lor. Cimitirele confesionale se administrează potrivit regulamentelor cultului deţinător. Identitatea confesională a cimitirelor istorice este protejată de lege.

(2) În localităţile în care nu există cimitire comunale şi unele culte nu au cimitire proprii, persoanele decedate care aparţineau cultelor respective pot fi înhumate potrivit ritului propriu, în cimitirele existente în funcţiune.

(3) Prevederile alin. (2) nu se aplică cimitirelor aparţinând cultelor mozaic şi musulman.

(4) Autorităţile administraţiei publice locale au obligaţia de a înfiinţa cimitire comunale şi orăşeneşti în fiecare localitate.

(5) Cimitirele comunale sau orăşeneşti se organizează astfel încât să aibă sectoare corespunzătoare pentru fiecare cult recunoscut, la cererea cultelor ce funcţionează în localitatea respectivă.

Art. 29. – (1) Cultele au dreptul exclusiv de a produce şi valorifica obiectele şi bunurile necesare activităţii de cult, în condiţiile legii.

(2) Utilizarea operelor muzicale în activitatea cultelor recunoscute se face fără plata taxelor către organele de gestiune colectivă a drepturilor de autor.

Art. 30. – Bunurile bisericeşti sau similare din străinătate, proprietate a statului român sau a cultelor din România, pot constitui obiectul unor acorduri bilaterale semnate de statul român, la solicitarea celor interesaţi.

Art. 31. – (1) Bunurile care fac obiectul aporturilor de orice fel – contribuţii, donaţii, succesiuni – precum şi orice alte bunuri intrate în mod legal în patrimoniul unui cult nu pot face obiectul revendicării lor ulterioare.

(2) Persoanele care părăsesc un cult recunoscut nu pot emite pretenţii asupra patrimoniului cultului respectiv.

(3) Disputele patrimoniale dintre cultele recunoscute se soluţionează pe cale amiabilă, iar, în caz contrar, potrivit dreptului comun.

(4) În cazul retragerii calităţii de cult recunoscut potrivit prevederilor prezentei legi sau al dizolvării, destinaţia patrimoniului este cea stabilită prin statutul acestuia.

Secţiunea a 5-a. Învăţământul organizat de culte

Art. 32. – (1) În învăţământul de stat şi particular, predarea religiei este asigurată prin lege cultelor recunoscute.

(2) Personalul didactic care predă religia în şcolile de stat se numeşte cu acordul cultului pe care îl reprezintă, în condiţiile legii.

(3) În cazul în care un cadru didactic săvârşeşte abateri grave de la doctrina sau morala cultului, cultul îi poate retrage acordul de a preda religia, fapt ce duce la desfacerea contractului individual de muncă.

(4) La cerere, în situaţia în care conducerea şcolii nu poate asigura profesori de religie aparţinând cultului din care fac parte elevii, aceştia pot face dovada studierii religiei proprii cu atestat din partea cultului căruia îi aparţin.

Art. 33. – (1) Cultele au dreptul să înfiinţeze şi să administreze unităţi de învăţământ pentru pregătirea personalului de cult, a profesorilor de religie, precum şi a altor specialişti necesari activităţii religioase a fiecărui cult, în condiţiile prevăzute de lege.

(2) Fiecare cult este liber să îşi stabilească forma, nivelul, numărul şi planul de şcolarizare pentru instituţiile de învăţământ proprii, în condiţiile prevăzute de lege.

Art. 34. – (1) Cultele îşi elaborează planurile şi programele de învăţământ pentru învăţământul teologic preuniversitar şi programele pentru predarea religiei. Acestea se avizează de către Ministerul Culturii şi Cultelor şi se aprobă de către Ministerul Educaţiei şi Cercetării.

(2) Pentru învăţământul superior, planurile şi programele de învăţământ se elaborează de instituţiile de învăţământ, cu acordul cultului respectiv şi se aprobă de senatele universitare.

Art. 35. – (1) Personalul didactic din unităţile de învăţământ teologic integrate în învăţământul de stat se recunoaşte de către Ministerul Educaţiei şi Cercetării, în condiţiile prevăzute de lege, cu acordul prealabil al organelor statutare ale cultelor religioase în cauză.

(2) Personalul didactic din unităţile de învăţământ teologic neintegrate în învăţământul de stat se numeşte de către organele statutare ale cultelor, în conformitate cu statutele acestora. Personalul didactic care predă religia în şcoli, trebuie să îndeplinească prevederile Legii privind Statutul personalului didactic nr.128/1997, cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 36. – (1) În centrele de plasament organizate de instituţiile publice, particulare sau aparţinând cultelor, educaţia religioasă a copiilor se face conform apartenenţei lor religioase.

(2) În centrele de plasament, indiferent de finanţator, educaţia religioasă a copiilor cărora nu li se cunoaşte religia se face doar cu acordul persoanelor stabilite prin actele normative incidente în acest domeniu.

Art. 37. – Salarizarea personalului didactic şi administrativ din unităţile de învăţământ teologic neintegrate în învăţământul de stat se asigură de către culte. La cererea cultelor, statul, prin Ministerul Culturii şi Cultelor, poate asigura o contribuţie la salariu, proporţional, în raport de numărul membrilor acestora.

Art. 38. – Echivalarea şi recunoaşterea diplomelor şi a certificatelor de studii teologice obţinute în străinătate se fac în condiţiile prevăzute de lege.

Art. 39. – (1) Cultele recunoscute au dreptul de a înfiinţa şi administra forme de învăţământ confesional de toate nivelurile, profilurile şi specializările, în condiţiile legii.

(2) Diplomele pentru absolvenţii unităţilor şi instituţiilor de învăţământ particular, confesional, organizate de către cultele religioase se eliberează potrivit legislaţiei în vigoare.

(3) Statul va susţine financiar învăţământul confesional, în condiţiile legii.

(4) Unităţile de învăţământ confesional dispun de autonomie organizatorică şi funcţională, potrivit statutelor şi canoanelor lor, în concordanţă cu prevederile legale ale sistemului naţional de învăţământ.

(5) În învăţământul confesional se pot înscrie elevi sau studenţi, indiferent de religie sau confesiune, garantându-se libertatea educaţiei religioase a acestora, corespunzătoare propriei religii sau confesiuni.

CAPITOLUL III

Asociaţiile religioase

Art. 40. – (1) Libertatea religioasă se poate exercita şi în cadrul asociaţiilor religioase, care sunt persoane juridice alcătuite din cel puţin 300 de persoane, cetăţeni români sau rezidenţi în România, care se asociază în vederea manifestării unei credinţe religioase.

(2) Asociaţia religioasă dobândeşte personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociaţiilor religioase, care se instituie la grefa judecătoriei în a cărei circumscripţie teritorială îşi are sediul.

Art. 41. – (1) Oricare dintre asociaţi, pe baza împuternicirii date de ceilalţi, poate formula o cerere de înscriere a asociaţiei în Registrul asociaţiilor religioase.

(2) Cererea de înscriere va fi însoţită de următoarele documente: a) actul constitutiv, în formă autentică, în care se vor arăta obligatoriu denumirea asociaţiei religioase, care nu poate fi identică sau asemănătoare cu cea a unui cult sau a altei asociaţii religioase recunoscute, datele de identificare şi semnăturile asociaţilor, sediul, patrimoniul iniţial de cel puţin două salarii brute pe economie alcătuit din aportul în natură sau în bani al asociaţilor, precum şi primele organe de conducere;

b) mărturisirea de credinţă proprie şi statutul asociaţiei religioase, care trebuie să cuprindă: structura sa de organizare centrală şi locală, modul de conducere, administrare şi control, modul de înfiinţare şi desfiinţare a unităţilor locale, drepturile şi obligaţiile membrilor, principalele activităţi pe care asociaţia religioasă înţelege să le desfăşoare, în vederea atingerii scopurilor sale spirituale; alte prevederi specifice asociaţiei religioase respective;

c) actele doveditoare ale sediului şi patrimoniului iniţial;

d) avizul consultativ al Ministerului Culturii şi Cultelor;

e) dovada privind disponibilitatea denumirii, eliberată de către Ministerul Justiţiei.

Art. 42. – (1) În termen de 3 zile de la depunerea cererii de înscriere şi a documentelor prevăzute la art.41 alin.(2), judecătorul desemnat de preşedintele instanţei verifică legalitatea acestora şi dispune, prin încheiere, înscrierea asociaţiei în Registrul asociaţiilor religioase.

(2) Odată cu efectuarea înscrierii, încheierea prin care s-a dispus înscrierea se comunică, din oficiu, organului financiar local în a cărui rază teritorială se află sediul asociaţiei religioase, pentru evidenţa fiscală, cu menţionarea numărului de înscriere în Registrul asociaţiilor religioase.

Art. 43. – Asociaţiile religioase pot înfiinţa filiale cu personalitate juridică, în conformitate cu statutele lor, potrivit procedurii prevăzute la art. 41 şi 42.

Art. 44. – (1) Asociaţiile religioase beneficiază de facilităţi fiscale legate de activitatea lor religioasă, în conformitate cu Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările şi completările ulterioare.

(2) Asociaţiilor religioase li se aplică în mod corespunzător şi prevederile art.10 alin.(2), art.15, 16 şi 28 din prezenta lege.

Art. 45. – Dizolvarea asociaţiei religioase se pronunţă de instanţa competentă atunci când, prin activitatea sa, asociaţia religioasă aduce atingeri grave securităţii publice, ordinii, sănătăţii sau moralei publice, drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului sau când asociaţia religioasă urmăreşte alt scop decât cel pentru care s-a constituit.

Art. 46. – Prevederile prezentului capitol se completează cu dispoziţiile Ordonanţei Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr.246/2005.

Art. 47. – (1) Asociaţiile existente, constituite în conformitate cu reglementările legale privind asociaţiile şi fundaţiile, care au ca obiect de activitate principal exercitarea unei credinţe religioase, şi care doresc să dobândească statutul de asociaţie religioasă, vor depune la judecătoria unde sunt înregistrate o cerere de transformare a asociaţiei şi de radiere a ei din Registrul asociaţiilor şi fundaţiilor şi de înregistrare în Registrul asociaţiilor religioase ţinut de grefa aceleiaşi judecătorii, însoţită de documentaţia prevăzută la art.41.

(2) Cererea va fi semnată de organele statutare de conducere ale asociaţiei, arătându-se expres dorinţa transformării asociaţiei iniţiale în asociaţie religioasă.

(3) Judecătorul delegat se va pronunţa atât asupra transformării asociaţiei, cât şi asupra înregistrării asociaţiei religioase, stabilind şi perioada în care asociaţia a avut ca obiect de activitate exercitarea unei credinţe religioase.

(4) Perioada stabilită de instanţă va fi luată în considerare şi se va adăuga perioadei de funcţionare a asociaţiei religioase, în vederea dobândirii calităţii de cult recunoscut.

Art. 48. – (1) În toate cererile şi acţiunile în justiţie privitoare la dobândirea sau pierderea calităţii de asociaţie religioasă, judecata se face cu prezenţa procurorului şi cu citarea reprezentantului Ministerului Culturii şi Cultelor.

(2) Încheierile sau hotărârile pronunţate de către instanţă în cauzele privitoare la asociaţiile religioase pot fi atacate cu recurs, în termen de 15 zile de la pronunţare, la tribunal.

CAPITOLUL IV

Dispoziţii tranzitorii şi finale

Art. 49. – (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, în România funcţionează 18 culte recunoscute, conform anexei care face parte integrantă din prezenta lege.

(2) În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cultele din România prevăzute în anexa la prezenta lege vor prezenta statutele şi codurile canonice Ministerului Culturii şi Cultelor, pentru recunoaşterea lor.

(3) Recunoaşterea se realizează prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii şi Cultelor şi se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Dispoziţiile art.17 alin.(2) se aplică în mod corespunzător.

Art. 50. – (1) Orice modificare sau completare a prezentei legi se realizează cu consultarea prealabilă a cultelor recunoscute şi cu respectarea normelor legale privind transparenţa decizională.

(2) Reprezentanţii cultelor religioase au dreptul de a participa ca invitaţi la dezbaterea în Parlament şi în comisiile acestuia a proiectelor de acte normative privitoare la viaţa religioasă, la activitatea cultelor, de educaţie şi de învăţământ confesional, de asistenţă socială şi de patrimoniu naţional privind cultele.

Art. 51. – La data intrării în vigoare a prezentei legi, Decretul nr.177/1948 pentru regimul general al cultelor religioase, publicat în Monitorul Oficial al României, nr.178 din 4 august 1948, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi orice alte dispoziţii contrare, se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 şi ale art. 76 alin. (1) din Constituţia României, republicată.

Preşedintele Camerei Deputaţilor
Bogdan Olteanu

Preşedintele Senatului
Doru Ioan Tărăcilă

Bucureşti, 28 decembrie 2006

ANEXĂ

Lista cultelor recunoscute în România

Nr. crt.	Denumirea cultului
1.	BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
2.	EPISCOPIA ORTODOXĂ SÂRBĂ DE TIMIŞOARA
3.	BISERICA ROMANO-CATOLICĂ
4.	BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA, GRECO-CATOLICĂ
5.	ARHIEPISCOPIA BISERICII ARMENE
6.	BISERICA CREŞTINĂ RUSĂ DE RIT VECHI DIN ROMÂNIA
7.	BISERICA REFORMATĂ DIN ROMÂNIA
8.	BISERICA EVANGHELICĂ C.A. DIN ROMÂNIA
9.	BISERICA EVANGHELICĂ LUTHERANĂ DIN ROMÂNIA
10.	BISERICA UNITARIANĂ DIN TRANSILVANIA
11.	UNIUNEA BISERICILOR CREŞTINE BAPTISTE DIN ROMÂNIA
12.	BISERICA CREŞTINĂ DUPĂ EVANGHELIE DIN ROMÂNIA, UNIUNEA BISERICILOR CREŞTINE DUPĂ EVANGHELIE DIN ROMÂNIA
13.	BISERICA EVANGHELICĂ ROMÂNĂ
14.	UNIUNEA PENTICOSTALĂ – BISERICA LUI DUMNEZEU APOSTOLICĂ DIN ROMÂNIA
15.	BISERICA CREŞTINĂ ADVENTISTĂ DE ZIUA A ŞAPTEA DIN ROMÂNIA
16.	FEDERAŢIA COMUNITĂŢILOR EVREIEŞTI DIN ROMÂNIA
17.	CULTUL MUSULMAN
18.	ORGANIZAŢIA RELIGIOASĂ MARTORII LUI IEHOVA

PICTORUL BISERICESC MIŞU POPP – 180 ani de la naştere

„Operele sale sunt răspândite în tot cuprinsul pământului românesc, întocmai ca şi doinele, poveştile şi credinţele noastre... înseninând şi înălţând sufletele posomorâte, întărind nădejdi zdrobite şi potolind chiar furtuni de răzvrătire la toţi cei care au avut norocul să le aibă în faţă..." [1]

În prima casă de pe strada Prundului, fostă Uliţa Mare şi Ilie Birt (colţ cu Strada Cimitirului, fostă şi str. Trotuşului şi str. Bârdigaz, azi Virgil Onişiu), în Şcheii-Braşovului[2], se năştea în 19 martie 1827 Mişu (Mihail, cum apare în actul de botez) Popp, în familia zugravului din Şchei Ioniţă Pop[3] şi al

Elenei (născută Ivan), fiind al 8-lea copil din cei 11 copii (în viaţă doar 9)[4], a cărui origine se trăgea din Galaţiul Făgăraşului, motiv pentru care tatăl semna unele lucrări: Ioan Popp Moldovan de Galaţi.

Înainte de a veni la Braşov, tatăl său, împreună cu fiul mai mare, Nicolae, a pictat mai multe biserici prin Ţara Făgăraşului, în Seciume, la Miercurea-Ciuc şi a realizat zeci de schiţe pentru amvoane, păstrate până la 1944 în fondul „Astrei" Braşov, apoi distruse ca toate mărturiile bisericeşti, fiind aruncate în gârlele Braşovului. La 7 august 1829, tatăl său termina de pictat amvonul Bisericii Sf. Treime de Pe Tocile din Braşov, a cărei zidire se terminase cu trei ani înainte (în 1826).

Mihail (căruia mai târziu i se spunea Mişu) deprinde de mic pictura în familie, iar învăţătura o începe la şcoala din Şchei cu dascălul bisericii Vasile Nergeş, continuată la şcoala grecească şi apoi la şcoala latinească din Cetate. La numai 15 ani se înscrie la şcoala militară grănicerească din Târgu Secuiesc, dar nu îmbrăţişează cariera militară, fiind atras mai mult de preocupările familiale, adică pictura, pe care o practica atât tatăl cât şi fratele Nicolae, pe care îl însoţise adeseori ca ucenic. Îndemnat de aceştia, în anul 1845 ia drumul Vienei, pentru a urma în capitala Imperiului cursurile profesorului de pictură Gselhofer de la Academia de Arte Frumoase „Sf. Ana" din Viena, condusă de rectorul Anton Petter. După doi ani de reale succese, câştigate în învăţătura acestui înalt for al culturii, întrerupe studiile datorită evenimentelor generate de revoluţia paşoptistă. Revenit acasă, are fericirea să cunoască pe pictorul braşovean Constantin Lecca (1810-1887), fiind şi el absolvent al studiilor de pictură din Germania şi Roma, lucrând împreună la pictura pentru tâmpla Bisericii Sf. Nicolae din Şchei (icoanele originale, pe tablă, sunt în muzeul bis. Sf. Nicolae). Acum tânărului Mişu Popp i se încredinţează a picta şi icoana de hram a bisericii Sf. Nicolae din Şchei, păstrată şi azi pe frontispiciul bisericii. În urma revoluţiei, în care s-au implicat împreună, se refugiază la Bucureşti, intrând în cercul pictorilor Teodor Aman, Tătărăscu şi Pompilian şi sprijiniţi de braşoveanul Ion Socce (care conducea celebra editură bucureşteană, ce-i purta numele), dar şi de librarul Gheorghe Ioanid, continuă să picteze, realizând, tot alături de prietenul Lecca, stema Munteniei, care avea să se aşezase pe toate steagurile oştirii române şi apoi (însoţiţi şi de pictorul câmpulungean Barbu Stănescu) realizează valoroasa pictură a Bisericii Curtea Veche din Bucureşti, căreia i-a urmat Biserica Sf. Gheorghe Nou şi Sf. Ecaterina, precum şi capela cimitirului Şerban Vodă (azi cimitirul Belu). În 1855 părăseşte Bucureştiul împreună cu colegii Lecca şi Stănescu, pentru a picta Biserica Domnească din Târgu Jiu, timp de cinci ani, răstimp în care pictează şi biserica din Gârbovu (comuna Turceni-Gorj), apoi la insistenţele episcopului Râmnicului, pictează singur biserica de la schitul Frăsinei şi ajută pe bunul său prieten Lecca pentru pictarea bisericii Radu-Vodă din Bucureşti, iar în 1864 pictează tot singur biserica Sf. Nicolae din Câmpulung-Muscel.

Cu această zestre şi experienţă se întoarce pe meleagurile natale la 32 de ani, organizând-şi un impresionant atelier în casa familială[5], pe care îl părăseşte doar în scurtele demersuri pentru pictarea bisericilor româneşti din Satulung, Cernat, Toderiţa, Râşnov, Ţânţari (Dumbrăviţa) şi Arpătac, care impresionează şi azi prin frumuseţea chipurilor zugrăvite, dintre care nu lipsesc personalităţile timpului, realizate pe pereţii bisericilor în calitate de ctitori.

La o vârstă destul de înaintată (la 63 de ani) acceptă şi catedra de desen la gimnaziul Andrei Şaguna din Braşov, pentru care realizase tablourile marilor personalităţi: Mihai Viteazul, Alexandru Ioan Cuza, mitropolitul Andrei Şaguna, episcopul Ioan Popazu (fost protopop al Braşovului şi ctitor al gimnaziului), Gavril Munteanu (primul director), Constantin Popazu (preşedintele Eforiei), Nicolae T. Ciurcu (librar), George Ucenescu (dascăl şi profesor şagunist), Nicolae Gănescu (ctitor), protopopul Iosif Barac, Gheorghe Şincai, Andrei Mureşianu ş.a. Aceste portrete originale, realizate cu cheltuiala Bisericii Sf. Nicolae din Şchei, în ulei pe pânză la dimensiuni naturale, se află azi în expoziţia muzeului bis. Sf. Nicolae, după ce au fost recuperate de profesorul Ioan Colan din gârlele Braşovului, unde fuseseră aruncate de comunişti în 1955. Alte tablouri se află la Muzeul de Artă din Braşov şi în numeroase colecţii particulare. Multe însă au fost pierdute[6].

După o viaţă deosebit de zbuciumată, la numai 65 de ani, în 6 martie 1892 se stinge din viaţă, fiind înmormântat cu mare cinste în cimitirul istoric al Braşovului, în Groaveri, la Biserica Sf. Paraschiva, alături de Andrei Mureşianu, Sextil Puşcariu, Gavril Munteanu, Sterie Stinghe ş.a., lăsând în urma sa un impresionant panteon al cărturarilor şi numeroasele realizări în pictura bisericească pentru bisericile din Bucureşti, Ţara Bârsei, Făgăraşului şi Gorjului.

În Muzeul bis. Sf. Nicolae din Şcheii Braşovului sunt expuse cele mai importante tablouri ale lui

Mişu Popp, între care şi aceste două pe care le reproducem aici, şi care îi reprezintă pe arhiereii Şaguna şi Popasu.

Pr. prof. dr. Vasile OLTEAN

[1] Corneliu Comănescu în articolul comemorativ la 40 de ani de la moartea pictorului, în „Ţara Bârsei", nr. 2 (1932), p. 99.

[2] Casă-proprietate a Bisericii Sf. Nicolae, unde a locuit şi cunoscutul librar şi editor Nicolae T. Ciurcu, având pe atunci numărul 1443.

[3] În catastiful naşterilor de la Biserica Sf. Nicolae aflăm că Ioan Popp de Galaţiu, pictor, sculptor şi poleitor" murea în 22 mai 1869 în etate de 95 ani. Tot aici este trecut la naşterea ultimilor 4 copii cu numele de „Dumnealui Kir Ioniţă Zugravu" la 1820, apoi „Ioan Pop Zugravu" în 1824, sau „Ion Popovici zugrav" în 1829.

[4] Între aceştia sunt bine cunoscuţi: Nicolae, care continuă activitatea de zugrav de biserici a tatălui său; Catinca, viitoarea soţie a arhitectului Ştefan Emilian, care a ridicat gimnaziul Andrei Şaguna din Braşov, pentru ca strămutându-se la Iaşi, soţia sa să fie cea care a organizat comitetul filantropic de îngrijire a lui Mihai Eminescu; Constantin, sculptor şi poleitor la Făgăraş; Paraschiva, căsătorită cu preotul din Şinca Veche, Nicolae Raicu, tribun al revoluţiei de la 1848; Eufrosina, căsătorită cu profesorul braşovean Dumitru Cioflec; Ioan, absolvent al Universităţii din Viena, devenit primul profesor de geometrie analitică la Universitatea din Iaşi.

[5] Descris de Andrei Bârseanu în „Luceafărul, nr.23 din 1911, p. 515-516.

[6] În „Ţara Bârsei", nr. 2/1932 sunt enumerate cele 185 tablouri în ulei pe pânză identificate de specialişti până la acea dată. Dintre acestea menţionăm ca tablouri de excepţie mai multe autoportrete; reprezentările Mitropolitului Andrei Şaguna, episcopului Ioan Popasu, preotului Nicolae Popea, Gheorghe Lazăr, Vasile Alecsandri, Ştefan Emilian, Ioan Meşota.

Umanism şi mântuire în Iisus Hristos

(urmare din p. 1)

al participanţilor a fost de 120 din 23 de ţări. Lucrările Colocviului au început luni, 26 februarie fiind deschise printr-o expunere a Mgr. Eric Aumonier, episcop de Versailles responsabil cu problemele spirituale ale Asociaţiei şi printr-un cuvânt de salut al preşedintelui Fondacio Gerard Testard. A urmat apoi o elevată conferinţă a Mgr. Raymond Saint Gelais, episcop de Nicolet-Canada, coautor al unei importante lucrări intitulate *„Iisus Hristos, calea spre umanizare"*. După o scurtă

fondacio
Chrétiens pour le monde
Cristianos para el mundo
Christians for the world

pauză au urmat două referate prezentate de Gerard Testard – *„Istoria şi perspectivele Fondacio"* şi de Francois Prouteau, *„Chestiuni antropologice cu referire la misterul creştin"*.

După-amiaza, această temă a fost adâncită şi abordată de alţi trei invitaţi care au tratat-o din punct de vedere psihospiritual (psihoterapeutul creştin Jacques Arenes), al tineretului (preotul Jean-Marie Mallet-Guy) şi umanitar (sociologul Francois Teri Sedolo). Au urmat apoi discuţii şi schimburi de idei cu participanţii după care Paul Cowan a prezentat referatul *„Marile întrebări care se pun Bisericilor Protestante în S.U.A."*.

Marţi, 27 februarie, în Capela Surorilor Auxiliatrice – Str. Jean Baptiste de la Salle – a fost oficiată o Liturghie catolică. În şedinţa de dimineaţă au fost două intervenţii, una a sorei Veronica Margron, decanul Facultăţii de Teologie din Angers-Franţa, şi alta a teologului Antonio Bentue, de la Universitatea Pontificală din Chile. Ambele intervenţii s-au centrat pe problema mântuirii şi a dimensiunii umanului încorporat în Hristos ca centru al existenţei.

Au urmat întrebări şi răspunsuri cu auditorul care au avut darul de a lămuri unele probleme ridicate în decursul expunerii.

După-amiaza s-au organizat douăsprezece ateliere de lucru care au avut ca temă dimensiunile fundamentale ale vieţii creştine în drumul ei către îndumnezeirea adusă în lume prin jertfa Mântuitorului Hristos. Această temă principală a fost tratată în subtemele atelierelor la care au participat toţi cei prezenţi. În plen apoi a fost prezentată conferinţa: *„A deveni om înseamnă a fi desăvârşit în Dumnezeu"* susţinută de către preotul Adrien Demustier, profesor emerit la Facultatea Iezuită din Paris.

Seara în biserica „Sf. Iosif de Carme" a Institutului Catolic din Paris a avut loc o celebrare ecumenică, sub genericul *„Eu v-am numit prietenii Mei"* (*Ioan* 15, 15).

Prima parte a fost prezidată de către P.S. Episcop-vicar Visarion Răşinăreanu şi a constat într-o Vecernie ortodoxă oficiată de către P.S. Sa împreună cu delegaţii ortodocşi. P.S. Sa a ţinut următorul cuvânt de învăţătură.

Iubiţi fraţi şi surori,

Cu ajutorul şi binecuvântarea lui Dumnezeu, Cel în Treime închinat, ne aflăm în această seară în jurul acestui sfânt altar uniţi în rugăciune şi în dragostea Domnului. Ne aflăm aici ca să dăm mărturie înaintea lui Dumnezeu că suntem cu toţii fraţi în Hristos Cel răstignit şi Înviat, Cel care ne-a iubit şi S-a dat pe Sine pentru mântuirea noastră şi a întregii lumi.

Ne aflam aici în această sfântă şi binecuvântată atmosferă a Postului Mare al Paştilor, când ne pregătim ca prin înfrânare, rugăciune şi faptă bună să întâmpinăm pe Hristos Cel Înviat şi împreună, creştini de diferite confesiuni: catolici, ortodocşi şi protestanţi, mărturisind pe acelaşi Domn şi Mântuitor, ne rugăm împreună ca pacea şi harul lui Dumnezeu să se sălăşluiască în lume şi în noi. Evanghelia ce s-a citit astăzi dimineaţă la Sf. Liturghie ne-a reamintit îndemnul Mântuitorului adresat Sfinţilor Apostoli de a se ruga dar şi felul cum trebuie să fie atitudinea creştinului atunci când se roagă. „Când staţi şi vă rugaţi să iertaţi celor care v-au greşit ca şi Tatăl Vostru cel din ceruri să vă ierte greşalele voastre", *ne îndeamnă Mântuitorul şi ne recomandă apoi rugăciunea desăvârşită, numită şi rugăciunea domnească* „Tatăl nostru".

Rugăciunea este convorbirea noastră cu Dumnezeu. Ea este hrană spirituală pentru sufletul nostru. Ea ne uneşte cu Dumnezeu, dar ne uneşte şi întreolaltă, făcându-ne să creştem în credinţă, în nădejde şi în dragoste.

„Rugaţi-vă neîncetat" este îndemnul Scripturii şi pe acesta căutăm să-l împlinim mereu în viaţa noastră.

Fie ca Dumnezeu să ne ajute să ne rugăm totdeauna „în Duh şi în Adevăr" şi să căutăm ca împreună să ne străduim să lucrăm, episcopi, preoţi şi laici „cu timp şi fără de timp" la instaurarea împărăţiei lui Dumnezeu aici şi acum şi la mântuirea sufletelor noastre.

Dumnezeu să binecuvânteze lucrarea Comunităţii Fondacio, iar harul şi lumina lui Hristos să fie cu noi cu toţi. Amin.

Partea a doua a fost prezidată de către Ian Rutter şi a constat dintr-un serviciu divin protestant. A treia parte a fost prezidată de către Mgr. Charles Bo, arhiepiscop de Yongon (Birmania), care a rostit şi el un cuvânt de învăţătură. La sfârşitul ceremoniei, cei trei reprezentanţi ai confesiunilor prezente au binecuvântat pe cei prezenţi.

Miercuri, 28 februarie – ultima zi a Colocviului dimineaţa a fost prezentat referatul pr. Henri Boulad, rector al Colegiului Iezuit din Cairo, intitulat *„Ce perspective de umanizare ne deschide Cel ce S-a declarat Fiul Omului?"* urmat apoi de o Masă rotundă prezidată de Ignacio Rosselot, vicepreşedintele Fondacio şi la care au participat invitaţi între care şi P.C. pr. conf. Constantin Necula – Sibiu. Tema principală a fost *„Antropologia şi interculturalitatea în lumina revelaţiei creştine. Se poate vorbi despre Om după inima lui Dumnezeu atunci când oamenii trăiesc în culturi diferite?"* şi a generat dezbateri aprinse. Delegatul ortodox, P.C. pr. Constantin Necula, a prezentat modul în care spiritualitatea ortodoxă modelează pe omul cel nou în Hristos şi implicaţiile acesteia în viaţa socială a comunităţii, ca şi rezistenţa liturgică la falsele umanisme. La orele amiezii, filozoful Denis Villepelet, directorul Institutului Superior de Pastorală Catehetică din cadrul Institutului Catolic din Paris, a prezentat concluziile colocviului şi principalele jaloane pe care acesta le-a trasat pentru viitor în cadrul Asociaţiei Fondacio. La orele cinci după-masa, în biserica Institutului Catolic din Paris a avut loc celebrarea liturghiei în rit catolic, prezidată de Mgr. André Vingt-Trois, arhiepiscopul Parisului. La slujbă au participat toţi cei prezenţi precum şi delegaţia ortodoxă. La sfârşitul Liturghiei Mgr. André a salutat prezenţa delegaţiei ortodoxe, iar P.S. Visarion Răşinăreanu i-a oferit acestuia un album cu icoane din România.

Cu aceasta lucrările Colocviului au luat sfârşit, acestea fiind un prilej deosebit pentru participanţi de a se cunoaşte reciproc şi de a schimba idei şi gânduri în legătură cu problemele actuale ale Bisericii creştine.

Pe parcursul zilelor petrecute în capitala Franţei, delegaţia română a vizitat câteva obiective religioase din Paris: catedrala Notre Dame, bisericile St. Severin, St. Suplice, St. Vicenţiu de Paul, St. Josef de Carme, St. Ignatiu de Loyola, Bazilica Sacre Coeur, Capela Surorilor Auxiliatrice, biserica Notre Dame de la Medaille, St. Germain de Pres ş.a.

Delegaţia a transmis participanţilor binecuvântarea şi mesajul de salut al P.F. Părinte Teoctist, patriarhul B.O.R., ca şi al ÎPS Laurenţiu Mitropolitul Ardealului. Prin amploarea lui ca şi prin problemele tratate, Colocviul de la Paris s-a înscris între evenimentele majore ale vieţii bisericeşti din Franţa ca şi din întreaga Europă, ce-şi caută încă rădăcinile ei creştine în mesajul Evangheliei lui Hristos.

AGENDA PASTORALĂ A Î.P.S. DR. LAURENŢIU

Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului
– februarie 2007 –

Joi, 1 februarie. A avut program de lucru la cabinet.

Vineri, 2 februarie. A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la Biserica „Bunavestire" din Sibiu (pr. Constantin Mitea şi pr. Ilie Arseniu).

Duminică, 4 februarie. A oficiat Sf. Liturghie şi a predicat la Biserica „Sf. Trei Ierarhi" din parohia Bartolomeu Nord – Braşov. A hirotesit întru iconom pe P.C. Pr. Vasile Zărnescu şi întru sachelar pe P.C. Pr. Gelu Porumb.

Luni, 5 februarie. În perspectiva pregătirii Celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene de la Sibiu, din septembrie 2007, Î.P.S. Sa a avut o întâlnire la Bucureşti cu domnul Radu Berceanu, Ministrul Transporturilor, la care a participat şi P.C. Pr. Prof. Dr. Viorel Ioniţă, Director de Studii la Conferinţa Bisericilor Europene.

Marţi, 6 februarie. A prezidat şedinţa permanenţei operative a Arhiepiscopiei Sibiului. A avut program de audienţe.

Miercuri, 7 februarie. A examinat grupa de Master, anul I, de la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna".

Joi, 8 februarie. A avut program de lucru la cabinet. După amiază a participat la Muzeul Brukenthal, la vernisajul expoziţiei „Baronul Brukenthal – Homo Europaeus".

Duminică, 11 februarie. A oficiat Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la Biserica „Sf. Nicolae" din localitatea Berivoii Mici. L-a hirotonit întru diacon pe tânărul teolog Claudiu Păun şi l-a hirotesit întru sachelar pe P.C. pr. paroh Ioan Puia.

Luni, 12 – Miercuri, 14 februarie. A participat la lucrările Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, precum şi la lucrările Colegiului Electoral Bisericesc pentru alegerea episcopului Oradiei, Bihorului şi Sălajului.

Joi, 15 – Duminică, 18 februarie. A participat la Wittenberg (Germania) la festivităţile celei de-a Treia Etape a Celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene, cu tema: *Lumina lui Hristos luminează tuturor. Darul luminii care oferă astăzi Europei Evanghelia lui Hristos.* La festivităţi au participat 180 de delegaţi din întreaga Europă, reprezentând aproape toate Bisericile membre ale Conferinţei Bisericilor Europene (CBE) şi ale Consiliului Conferinţelor Episcopale Europene (CCEE). Cele două organizaţii mai sus amintite au fost reprezentate la cel mai înalt nivel, prin secretarii lor generali şi prin preşedinţi (Jean-Arnold de Clermont, preşedinte CBE, Colin Williams, Secretar general CBE, respectiv Péter Erdö, Preşedinte CCEE şi Aldo Giordano, Secretar General CCEE). Programul a constat într-o serie de conferinţe şi comunicări teologico-ecumenice, precum şi vizitarea unor locuri istorice din Wittenberg. Punctul central al festivităţilor a constat într-o întâlnire, vineri 16 februarie, cu Dr. Horst Köhler, Preşedintele Germaniei. Din partea Bisericii Ortodoxe Române au participat: Î.P.S. Sa Dr. Daniel Ciobotea, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, Î.P.S. Sa Dr. Laurenţiu Streza, Mitropolitul Ardealului, Î.P.S. Sa Dr. Nifon Mihăiţă, Arhiepiscopul Târgovişte, P.S. Sa Dr. Irineu Popa, Episcop Vicar al Episcopiei Râmnicului, Pr. Prof. Dr. Viorel Ioniţă, Director de Studii al CBE, Pr. Dr. Michael Ţiţa, Consilier pentru relaţiile externe al Patriarhiei Române şi Lect. Dr. Daniel Buda, Secretar CBE al Comitetului Local de organizare a Celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene. Guvernul României a fost reprezentat de Prof. Dr. Adrian Lemeni, Secretar de Stat pentru Culte.

Luni, 19 februarie. A avut program de audienţe. A prezidat şedinţa permanenţei operative a Arhiepiscopiei Sibiului, iar seara a participat la Catedrala mitropolitană, la Slujba Canonului celui Mare al Sf. Andrei Criteanul şi a Pavecerniţei Mari.

Marţi, 20 februarie. A avut program de audienţe şi lucrări de birou. A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie, iar seara, a participat la Catedrala mitropolitană la Slujba Canonului celui Mare al Sf. Andrei Criteanul şi a Pavecerniţei Mari.

Miercuri, 21 februarie. A avut program de lucru la cabinet. A participat la Catedrala mitropolitană la Liturghia Darurilor mai înainte sfinţite.

Joi, 22 februarie. A prezidat şedinţa Comisiei Teologice din cadrul Consiliului Naţional de Acreditare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare – Ministerul Educaţiei şi Cercetării.

Vineri, 23 februarie. A avut program de lucru la cabinet.

Duminică, 25 februarie. A prezidat oficierea Sf. Liturghii din cadrul festivităţilor de întronizare a P.S. Sofronie Drincec ca episcop al Oradiei, Bihorului şi Sălajului.

Luni, 26 februarie. A primit la sediul mitropolitan vizita domnului Massimo Pollio, consul onorific al României la Genova.

Marţi, 27 februarie. A prezidat comisia de examinare la concursul de ocupare a parohiilor de oraş rămase vacante.

Miercuri, 28 februarie. A avut, la Braşov, o întâlnire cu domnul Aristotel Căncescu, Preşedintele Consiliului Judeţean Braşov.

Pr. Drd. Cristian VAIDA

ITINERAR PASTORAL

Din încredinţarea Înalt Prea Sfinţitului Dr. LAURENŢIU STREZA, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, Prea Sfinţitul Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, Dr. VISARION RĂŞINĂREANU, a săvârşit următoarele:

1 februarie 2007 – P.S. Sa a primit audienţe şi a rezolvat lucrări de birou. Seara slujeşte Vecernia în Catedrală.

2 februarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în Catedrala mitropolitană, rostind cuvânt de învăţătură legat de praznicul Întâmpinării Domnului. Seara slujeşte Vecernia şi Acatistul Maicii Domnului în Catedrală.

4 februarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Sf. Treime" a Mânăstirii Orlat, prot. Sălişte, rostind cuvânt de învăţătură.

5 februarie 2007 – Audienţe, lucrări de birou. Seara se întâlneşte la Patriarhia Română cu P.F. Părinte Teoctist, patriarhul B.O.R.

6-11 februarie 2007 – A participat la lucrările Simpozionului Internaţional, organizat de comunitatea Sant'Egidio în Roma, având ca temă „*Globalizarea Iubirii*". A vizitat Vaticanul precum şi alte obiective religioase şi istorice din Roma.

12-14 februarie 2007 – A participat la lucrările Sf. Sinod şi ale Adunării Naţionale Bisericeşti desfăşurate la Bucureşti.

15-16 februarie 2007 – Audienţe, lucrări de birou.

17 februarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie în Capela mitropolitană. A oficiat în sobor în localitatea Deal, jud. Alba, slujba înmormântării credinciosului Dumitru Dura. Seara participă la Academia Evanghelică Transilvană din Sibiu la lansarea cărţii „*Introducere în Istoria şi viaţa bisericească a Bisericii Ortodoxe Române*" de dr. Jürgen Henkel, rostind un cuvânt de binecuvântare.

18 februarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Sf. Pantelimon" a Spitalului Militar din Sibiu, rostind cuvânt de învăţătură (pr. dr. Zamfir Papară). Oficiază în Capela mitropolitană slujba botezului pruncei Andreea-Roxana Mustăţea. Seara slujeşte Vecernia în Catedrală.

19 februarie 2007 – A acordat un interviu postului de radio Trinitas în legătură cu începutul Sf. Post al Paştilor. Audienţe, lucrări de birou.

20 februarie 2007 – A săvârşit Pavecerniţa Mare şi Canonul Sf. Andrei Criteanul în biserica „Sf. Evanghelist Luca" din Sibiu, rostind cuvânt de învăţătură (pr. paroh Marcel Greavu).

21 februarie 2007 – Audienţe, lucrări de birou. După-amiaza slujeşte în Catedrală Liturghia Sf. Grigorie Dialogul. Seara slujeşte Pavecerniţa Mare şi Canonul Sf. Andrei în biserica parohială din Poplaca, prot. Sibiu, rostind cuvânt de învăţătură (pr. paroh Tănase Tăvală).

22 februarie 2007 – A participat la Bucureşti la un Simpozion legat de problema dezvoltării mediului rural, prezentând contribuţia Bisericii în acest proiect naţional. A vizitat mânăstirea Frăsinei, jud. Vâlcea.

23 februarie 2007 – Audienţe, lucrări de birou. După-masa slujeşte Sf. Liturghie a Sf. Grigorie Dialogul în Catedrala mitropolitană. Seara slujeşte în sobor Taina Sf. Maslu de obşte în biserica „Naşterea Domnului" din Sibiu, rostind cuvânt de învăţătură (pr. paroh Ioan Coşa).

24 februarie 2007 – A săvârşit Sf. Liturghie în Capela mitropolitană.

25-28 februarie 2007 – A participat la Paris la un Simpozion Internaţional legat de problema pastoraţiei tinerilor, organizat de Fondacio-Paris. A vizitat obiective religioase din Paris şi din împrejurimi. S-a întâlnit cu Mgr. André Vingt Trois, arhiepiscopul Parisului.

Arhid. Vasile AVRAM

ANUNŢ IMPORTANT!

Către slujitorii şi dreptcredincioşii Bisericii Noastre

În conformitate cu prevederile **Art. 57, al. 4,** din **Legea 57/2003**, fiecare salariat poate dispune de suma de 2% din impozitul său anual, îndreptând-o prin opţiunea sa spre o instituţie de binefacere bisericească.

La sediile Protopopiatelor s-a trimis *formularul tipizat 230*, care trebuie completat şi înaintat la *Direcţia Judeţeană a Finanţelor Publice,* până la data de 15 mai 2007. Pentru cei doritori, contul ***Arhiepiscopiei Ortodoxe Române Sibiu*** este: **B.C.R. – Sucursala Sibiu COD IBAN RO 34 RNCB 0227036058790001**.

TEOLOGIE ŞI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

Arhim. TEOFIL PĂRĂIAN, *Rugăciunea – piatra de încercare a tuturor lucrurilor*, Ed. Agaton, Făgăraş, 2006, 190 p.

Orice apariţie editorială nouă a părintelui Teofil este o bucurie pentru cititor şi rugător deopotrivă. O carte despre rugăciune nu poate face decât deplină legătură între cuvântul rugat şi cel mărturisit, iar când această construcţie spirituală poartă pecetea de lumină a Avvei de la Mănăstirea Brâncoveanu bucuria este deplină. Pornind de la rugăciunea isihastă, pe care o defineşte, remarcabil, ca fiind rugăciune de toată vremea (pp.7-76), Părintele identifică şi expresia liturgică a acesteia, prezentând rugăciunea liturgică drept o expresie a „vuietului Duhului" (pp. 77-104). Ultima parte a cărţii Părintele Teofil o dedică unor aspecte practice de mare importanţă pentru dobândirea şi creşterea în rugăciune a creştinului. Rugăciunea şi fapta creştină, treptele rugăciunii, roadele rugăciunii sunt textele care provoacă, dincolo de exerciţiul intelectual al citirii cărţii, la o atitudine ortodoxă în analizarea rugăciunii, completându-se, cum am remarcat deja, cu pagini filocalice din practica Părintelui care răspunde unor întrebări despre rugăciune, dar se lasă şi interogat de aceasta atunci când, din binecuvântata sa experienţă, prezintă gânduri şi sfaturi, experienţe şi sugestii pentru o rugăciune cât mai bună.

Desigur că simpla enumerare a unora dintre ideile cărţii nu este suficientă pentru a vă putea face o imagine completă asupra problematicii atât de simplu şi suav dezvoltată de Părintele în cartea aceasta. De altfel aşa păţeşti cu mai toate conferinţele şi cărţile Prea Cuvioşiei sale. Ele te cheamă la seriozitatea veselă, bucuroasă, a întrebărilor fundamentale. Nimic din carte nu se vădeşte a nu fi relativ uşor de realizat. Atât doar că nădăjduim tot în rugăciunile Părintelui ca să atingem plinătatea plinirii Evangheliei lui Hristos, Domnul şi Dumnezeul nostru, copleşitorul nostru Rugător, piatra din capul unghiului care discerne toate pietrele noastre de rugăciune, pe care le credem ale rugăciunii.

ROBERT FLACELIERE, *Viaţa de toate zilele în Grecia secolului lui Pericle*, trad. din franceză de Liliana Lupaş, ed. a II-a, revăzută şi adăugită, Humanitas, Bucureşti, 2006, 323 p.

Pentru cel care s-a aplecat asupra istoriei Greciei, a civilizaţiei acesteia, numele autorului nu este unul nou. Cititorul român a avut la îndemână alte două traduceri din lucrările sale: „ *Istoria literară a Greciei antice*"(Univers, 1970, în lb. rom.) şi „*Enciclopedia civilizaţiei greceşti*" (Meridiane, 1970, lb. rom.). Acestea l-au impus memoriei colective, dar şi aceleia de strictă specialitate, devenind extrem de utile aceluia care vrea să aprofundeze periodele preclasice şi clasice ale lumii Heladei. Traducător în franceză a *Iliadei,* a *Medeei* lui Euripide sau a *Vieţilor paralele* a lui Plutarh, autorul construieşte în această carte un univers care, fără eforturi speciale, ar pieri în uitare. Cu migală de bijutier şi ştiinţă de estet, Robert Flaceliere, într-o traducere echilibrată şi bine dozată în modernisme, reuşeşte să captiveze, dându-ţi senzaţia că citeşti un roman istoric.

De la cadrul natural şi demografic al cercetării, autorul glisează în construirea cu amănunt a lumii lui Pericle, atât de fragilul erou antic. Populaţia, elementul demografic feminin, cutumele legate de căsătorie şi familie, de copii şi educaţia lor, muncile şi meseriile poporului, toaleta şi îmbrăcămintea, obiceiurile „ lumii bune", multe nenorocită moştenire care a supravieţuit impactului moral cu creştinismul (jocuri de noroc, viaţa de noapte), viaţa religioasă şi culturală, cu excelenta punere în cadru a cultului şi a culturii legate de teatru, ca formă cultică a culturii, referirile la justiţie şi război, toate, nu epuizează tema propusă de autor ci numai deschide apetitul pentru o mai adâncă asumare a tradiţiei precreştine elenice cea care, în fond, constituie fundamentul unei „idei europene" străvechi care urcă astăzi spre noi, vândută scump în galantarele falselor noi culturi, care o agită drept o mare noutate (civism şi eroism ar putea fi unul din punctele de analiză). Cui îi este dor de stilul clasic al limbii istoricului nu poate decât să fie bucuros de o astfel de lectură. Preoţilor le va fi utilă în identificarea evoluţiei unora dintre ideile culturale şi reacţiile de viaţă cotidiană care marchează cultura urbană a timpului de acum.

Mitropolitul LAURENŢIU

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se primesc pe adresa:
Redacţia „Telegrafului Român", 550179 – Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35.
E-mail: *telegrafulroman@yahoo.com*
Articolele nepublicate nu se înapoiază.
ISSN 1223-8392

COMITET REDACŢIE „TELEGRAFUL ROMÂN":
Î.P.S. Dr. Laurenţiu Streza – preşedinte; P.S. Dr. Visarion Răşinăreanu – vicepreşedinte; Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan – redactor şef; Dr. Ştefan Toma – secretar de redacţie; Pr. Cristian Vaida – secretar de redacţie adj.; Pr. Prof. Acad. Dr. Mircea Păcurariu – membru; Pr. Prof. Dr. Ovidiu Moceanu – membru; Pr. Lect. Dr. Nicolae Moşoiu – membru.

Abonamentul pe 2007 este de 20 RON (200 000 lei).
COD IBAN RO34 RNCB 0227 0360 5879 0001.
Pentru străinătate abonamentul este de 25 **dolari** SUA
COD IBAN RO28 RNCB 0227 0360 5879 0012
sau echivalentul în **euro**
COD IBAN RO76 RNCB 0227 0360 5879 0021.
BCR Sibiu, Str. Emil Cioran nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.

SIBIU

Fondator:
Mitropolitul
ANDREI ŞAGUNA
1853

Telegraful Român

Anul 155
Sibiu
2007

FOAIE BISERICEASCĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA SIBIULUI

ANUL 155, Nr. 13 – 14 — 1 Aprilie 2007

HRISTOS A ÎNVIAT !

ÎNVIEREA DOMNULUI – TAINĂ ŞI REALITATE*

«Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică şi credinţa voastră... Dar acum Hristos a înviat din morţi, fiind începătura învierii celor adormiţi» (I Cor. 15, 14. 20)

Cuvintele inspirate ale Sfântului Apostol Pavel, din *Epistola I Corinteni*, pe care le-am aşezat la începutul acestei pastorale adeveresc realitatea Învierii Mântuitorului Hristos şi exclud orice îndoială asupra acestei minuni dumnezeieşti. Salutul pascal: *„Hristos a înviat!"*, cu răspunsul *„Adevărat a înviat!"*, constituie o mărturisire de credinţă a fiecărui credincios despre adevărul tainic pe care se fundamentează întreaga învăţătură mântuitoare, trăirea creştină şi rânduiala liturgică a Bisericii, căci: *„Dacă Hristos nu a înviat, zadarnică este credinţa noastră"* (*I Cor.* 15, 14).

Bucuria pascală, pe care Biserica Ortodoxă o evocă intens şi solemn în întreg cultul ei, dar mai ales în această zi a Învierii şi în perioada ce urmează ei, este bucuria gustării vieţii veşnice, a fericirii viitoare de care ne împărtăşim acum ca o arvună. Este starea fericită a raiului, în care Dumnezeu l-a aşezat dintru început pe om, dar pe care a pierdut-o prin păcat şi a redobândit-o prin Jertfa şi Învierea Mântuitorului.

Icoană de Octavian Smigelschi – de pe iconostasul catedralei

Omul a fost creat pentru a gusta veşnic din această fericire, pentru a simţi şi a răspunde dragostei dumnezeieşti, pentru a tinde spre această iubire a Creatorului, îndumnezeindu-se, ajungând astfel de la chip, la asemănare şi devenind fiu al lui Dumnezeu, după har.

Dar neascultând porunca dumnezeiască şi supunându-se amăgirii şarpelui, omul s-a lipsit de dragostea Creatorului şi alipindu-se, prin simţuri, de cele create, s-a înstrăinat de scopul înalt de a ajunge dumnezeu după har. S-a făcut, astfel, cu voia sa pământ, după cum spune Sfântul Maxim Mărturisitorul. Dumnezeu însă nu a lepădat făptura Sa, chiar şi atunci când ea se afla în păcat, ci, vrând să o împace cu Sine, L-a trimis pe Fiul Său în lume pentru a îndrepta firea omenească şi a o răscumpăra din robia diavolului şi din tirania morţii. I s-a dat, astfel, omului şansa ca, prin Jertfa lui Hristos, să se întoarcă la Dumnezeu, să-I fie supus şi să guste din nou bucuria şi dragostea ascultării filiale pierdute prin cădere.

Prin păcat, moartea care a intrat în lume se manifestă ca o despărţire nefirească a sufletului de trup, fiind aceasta o urmare a ieşirii omului din comuniunea cu Dumnezeu, a depărtării de Cel Care, prin harul Său, ţinea sufletul şi trupul omului într-o unitate şi armonie deplină. Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat şi a acceptat moartea, adică această stare nefirească de despărţire a sufletului de trup, tocmai pentru a da ocazie puterii Sale dumnezeieşti de a le uni din nou prin Înviere, spre o unire veşnică şi de nedesfăcut, după cuvântul Sfântului Grigorie de Nyssa .

Mântuitorul a biruit moartea prin moartea Sa întrucât a primit-o de bunăvoie, din iubire şi din ascultare. Iubirea L-a făcut să moară, iubirea l-a dat biruinţa asupra morţii, iubirea a făcut din moartea Sa jertfa curată, bine mirositoare adusă pentru întreaga lume, prin care omul a fost readus din nou la bucuria comuniunii cu Dumnezeu. Sfântul Grigorie de Nazianz explică minunat această taină: *„Tatăl acceptă această Jertfă a Fiului nu pentru că a cerut-o, nici pentru că a avut nevoie de ea, ci din iconomie, pentru că s-a cuvenit ca omul să fie sfinţit de umanitatea lui Dumnezeu, pentru că s-a cuvenit ca El Însuşi să ne elibereze pe noi cei ţinuţi cu sila de tiran, şi spre Sine să ne readucă prin Fiul, Cel Ce este Mijlocitor şi Care a împlinit aceasta spre cinstirea Tatălui, Căruia Se arată ascultător în toate... restul să fie venerat prin tăcere... Nimic nu poate egala minunea mântuirii mele: câteva picături de sânge au rezidit universul întreg..."*

Învierea este taina lui Dumnezeu care se descoperă în şi prin credinţă. Ea s-a petrecut în istorie, însă a fost şi este mai presus de aceasta. Veşnicia s-a arătat pe pământ, în timp şi în spaţiu, pentru a schimba condiţiile ontologice ale existenţei umane, arătând că istoria nu e totul, nu este ultima stare a realităţii, ci viaţa viitoare este împlinirea ei. Adevărul Învierii Mântuitorului s-a impus în istorie cu puterea faptului dumnezeiesc de netăgăduit, dar care s-a descoperit şi se descoperă doar celor credincioşi. Au fost şi sunt nenumăraţi raţionalişti şi pretinşi intelectuali, toţi duşmani ai creştinismului, care până şi în zilele noastre caută să nege realitatea Învierii Domnului, tăgăduind adevărul şi minunea prezenţei lui Dumnezeu în istorie. Numai în urmă cu câteva săptămâni, s-a făcut mare caz prin media despre trei sarcofage descoperite la Ierusalim în urmă cu treizeci de ani, dar care abia acum au fost mediatizate printr-un film

(continuare în pag. 2)

† Dr. LAURENŢIU STREZA
Arhiepiscopul Sibiului
şi Mitropolitul Ardealului

* *Pastorală la Sfintele Paşti, Sibiu, 2007*

TAINA ÎNVIERII

După ce am străbătut vreme de şapte săptămâni calea Postului celui mare, după ce ne-am împărtăşit de noi şi înălţătoare bucurii duhovniceşti pe parcursul lui, după ce am trăit cu adâncă pioşenie zilele Săptămânii celei mari, iată-ne ajunşi din nou la Ziua Sfintei Învieri.

Cu aleasă bucurie prăznuim împreună cu întreaga creştinătate în acest an Ziua cea luminoasă a Sfintelor Paşti.

Ziua care are menirea de a ne pune în faţa ochilor noştri minunea cea mare petrecută în Ierusalim în urmă cu două milenii, învierea din morţi a Fiului lui Dumnezeu.

Minunea petrecută atunci a devenit taina dreptei credinţe şi ea este mereu actualizată prin lucrarea Sfântului Duh în viaţa Bisericii şi a noastră ca mădulare ale acesteia.

Taina Învierii devine pentru fiecare dintre noi taina renaşterii la viaţa cea nouă în Hristos, taina participării noastre libere şi conştiente la actul răscumpărător şi îndumnezeietor al jertfei Mântuitorului. Taina Crucii devine taina Învierii şi ambele îşi găsesc modul lor de existenţă teandrică în mormântul dătător de viaţă al Stăpânului.

Taina Învierii este taina restauraţiei spirituale a întregului Cosmos, taina speranţei, taina nemuririi şi începutul unui nou mod al existenţei ontologice a fiinţei umane.

Taina Învierii este taina izbăvirii de întristare a neamului omenesc „căci iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea".

Taina Învierii este taina luminii celei de-a pururi strălucitoare şi mereu lămuritoare a tainelor lumii ce ne înconjoară „căci întru lumina Ta vom vedea lumină".

Prin participarea noastră la taina Învierii noi putem desluşi şi tălmăci rosturile superioare ale vieţii cotidiene pentru că „lumina lui Hristos luminează tuturor".

Taina Învierii aduce lumină în sufletul cotropit de durerile vieţii, aduce împlinire tuturor dorirlor de bine şi de sporire duhovnicească şi dă aripi sufletului să se înalţe spre culmile desăvârşirii.

Taina Învierii deşteaptă în inima noastră doruri adânci şi aprinse de desăvârşire şi de nemurire, iar lumina ei biruieşte întunericul morţii şi al neştiinţei.

„Veniţi de luaţi lumină" sunt cuvintele dumnezeieşti ce se aud în noaptea sfântă a Paştilor şi chemarea lor umplu de fior sfânt inimile credincioşilor care se grăbesc să-şi aprindă lumânarea pascală de la izvorul Luminii celei necreate.

De la lumânarea din faţa sfântului altar „Lumina lui Hristos" se revarsă valuri-valuri purtată de adierea Duhului până departe, inundând întreaga existenţă şi scăldând-o într-o adiere suavă şi dulce a sfinţeniei pascale.

Oare cu ce cuget prăznuim noi cei de astăzi Învierea Domnului? Cu bucuria şi sentimentul de teamă sfântă pe care le-au avut femeile mironosiţe şi apostolii în dimineaţa Învierii? Simţim noi oare sufletul nostru umplându-se de lumină, de dragoste şi de iertare?

Iată întrebări la care trebuie să răspundem neapărat pentru a ne linişti cugetul şi pentru a putea prăznui „Paştile cele sfinţite, Paştile cele mari, Paştile Domnului, Paştile care au deschis nouă uşile Raiului".

„Sărbătoarea sărbătorilor" trebuie să treacă lăsând urme adânci în sufletul şi viaţa noastră. Ea nu este o zi obişnuită şi nicio zi de petrecere zgomotoasă, ci o zi de părtăşie cu Hristos cel Înviat, o zi de bucurie spirituală canalizată întru ajutorarea semenilor şi de împreună-lucrare cu harul Sfântului Duh.

Din păcate, pentru mulţi ea se reduce la o simplă zi de odihnă, de mese îmbelşugate, de vizite reciproce, de distracţii şi cam atât. E dureros, dar aceasta este realitatea care de multe ori este cultivată din plin şi de *mass-media* zilelor noastre!

Se cuvine deci să fim cu luare-aminte la aceste fapte şi să ne străduim să prăznuim Paştile cele adevărate, nu cu „aluatul cel vechi", ci cu „frământătura nouă", aşa cum cere Sfântul Apostol Pavel şi cum făceau moşii şi strămoşii noştri.

Să ne deschidem ochii şi inima, străduindu-ne să pricepem minunea şi taina Învierii şi lăsându-ne călăuziţi de lumina cea neînserată a Sfintelor Paşti, să vestim celor de aproape şi celor de departe vestea cea minunată: „HRISTOS A ÎNVIAT!".

† Dr.Visarion Răşinăreanu
episcop-vicar Sibiu

ŞTEFAN CEL MARE ŞI SFÂNT

– 550 ani de la urcarea sa pe tronul Moldovei 12 aprilie 1457-12 aprilie 2007

Vreme de 25 de ani de la moartea lui Alexandru cel Bun, întâmplată la 1 ianuarie 1432, Moldova îşi aştepta un nou protector, un nou părinte, care să corespundă aspiraţiilor acestui popor profund credincios în Dumnezeu şi iubitor de glia străbună, din moşi-strămoşi.

În momentul în care Mitropolitul Moldovei Teoctist I (1453-1477) îl „pomăzuia" ca voievod pe Câmpia Direptăţii, în strigătele de bucurie ale mulţimii, în sunetele clopotelor şi murmur de rugăciune, nimeni din cei prezenţi nu şi-ar fi închipuit că pentru Moldova se deschide o nouă şi strălucită epocă, cum n-a fost alta. Nimeni nu ar fi bănuit că tânărul blond, cu ochii albaştri şi mustăcioara abia mijind, vlăstar al Muşatinilor, avea să întruchipează în cel mai înalt grad atributele de cel Mare, cel Bun, cel Sfânt, eroul creştinătăţii, Atletul lui Hristos, soarele, protectorul şi părintele Moldovei .

Scăpat ca printr-o minune de la Reuseni, şi-a petrecut copilăria în pribegie, învăluită în legendă şi dor de ţară. Providenţa Divină hărăzise să intre în moştenirea părintelui său, tocmai când Biserica comemora mântuitoarele şi înfricoşătoarele patimi

(continuare în pag. 2)

Ierodiacon Teofilact CIOBÂCĂ

ÎNVIEREA DOMNULUI – TAINĂ ŞI REALITATE

(urmare din p. 1)

turnat din interese materiale. Despre unul dintre cele trei sarcofage, producătorii americani ai filmului au susţinut că ar conţine osemintele unui oarecare Iisus, ce nu ar fi altul decât întemeietorul religiei creştine. Un astfel de fapt este o tentativă de a ataca fundamentele credinţei creştine, fără însă a se fi reuşit lucrul acesta. Împotriva acestor atacuri şi a altora care vor mai veni, care vor să denigreze taina credinţei creştine, stau mărturie Sfintele Evanghelii, ce vorbesc despre mormântul gol şi despre arătările Domnului Celui Înviat.

Despre descoperirea mormântului gol avem mai ales două relatări evanghelice: cea din *Marcu* 16, 1-8 şi cea din *Ioan* 20, 1-18. Astfel, din prima pericopă evanghelică aflăm că dis-de-dimineaţă, în Duminica Învierii, femeile mironosiţe au venit la mormântul lui Iisus, pe care l-au aflat gol, cu piatra, foarte mare, dată la o parte. Un înger le-a vestit că Iisus a înviat. Ele au alergat şi au spus acestea ucenicilor. Evanghelia a patra menţionează că prima care a venit la mormânt, aflându-l gol, a fost Maria Magdalena. Şi ea a dus vestea ucenicilor. Doi dintre aceştia, Petru şi Ioan, au venit şi ei la mormânt, în care au şi intrat, aflând acolo numai giulgiurile cu care fusese înfăşurat trupul Domnului şi, deoparte, împăturită, mahrama ce fusese pusă pe capul Lui. Dar adevărul că Hristos a înviat nu este o simplă concluzie a logicii omeneşti, pe care femeile mironosiţe şi mai apoi ucenicii, o trag din faptul că au aflat mormântul gol. Căci, aşa cum ne-o şi spune Sfântul Matei, iudeii necredincioşi au putut da o altă explicaţie mormântului gol, anume că trupul lui Iisus ar fi fost furat de ucenici. Învierea lui Iisus din morţi este o taină dumnezeiască, iar adevărata explicaţie a mormântului găsit gol şi a Învierii Mântuitorului este dată de îngerul binevestitor.

Sfintele Evanghelii nu descriu Învierea însăşi a lui Iisus. Aceasta se petrecuse deja înainte ca femeile să vină la mormânt. Chiar ostaşii, care păzeau mormântul, din porunca sinedriştilor, n-au văzut Învierea, ci numai arătarea înfricoşătoare a îngerului, care a prăvălit piatra de pe uşa mormântului (*Matei* 28, 2-4), cu scopul de a face vădit faptul că, iată, mormântul era gol. Minunea Învierii lui Hristos ţine de taina lui Dumnezeu şi ea este revelată prin înger, a fost primită prin credinţă şi a fost vestită lumii prin propovăduirea Apostolilor.

Alături de descoperirea mormântului gol şi a interpretării acestuia de către înger, Sfintele Evanghelii oferă ca temei de neclintit al Învierii Domnului arătările Sale către diferite persoane sau grupuri de persoane, începând cu femeile mironosiţe, cu Sfântul Petru şi până la Saul din Tars, prigonitorul Bisericii.

Sfintele Evanghelii (*Matei* 28; *Marcu* 16; *Luca* 24 şi *Ioan* 20-21), *Faptele Apostolilor* (1, 1-12; 9, 1-7 şi loc. par.) şi *Epistola I Corinteni* a Sfântului Apostol Pavel (15, 3-9) ne vorbesc despre mai multe arătări ale Domnului Celui înviat. Mai întâi S-a arătat Mariei Magdalena (*Ioan* 20, 1, 11-18) şi tuturor femeilor mironosiţe (*Matei* 28, 1-10); apoi, pe drumul spre Emaus, S-a arătat la doi ucenici, dintre care unul era Cleopa (*Luca* 24, 13-33); cândva, în aceeaşi zi a Învierii, S-a arătat lui Petru (*Luca* 24, 34; cf. *I Corinteni* 15, 5); apoi, în seara aceleiaşi zile, S-a arătat, într-o casă din Ierusalim, ucenicilor, dintre care însă lipsea Toma (*Ioan* 20, 19-23); următoarea arătare, la opt zile după prima, îl are ca destinatar special pe Apostolul Toma (*Ioan* 20, 26-29). La acestea se adaugă arătările: către şapte dintre ucenici „la Marea Tiberiadei" (*Ioan* 21, 14); apoi Sfântului Iacov celui numit „fratele Domnului" (*I Corinteni* 15, 7); „celor unsprezece ucenici" în Galileea, pe care i-a trimis la propovăduire (*Matei* 28, 16-20); „deodată la peste cinci sute de fraţi" (*I Corinteni* 15, 6). Domnul Se arată iarăşi tuturor ucenicilor cu prilejul Înălţării, la patruzeci de zile de la Înviere (*Luca* 24, 50-52; *Faptele Apostolilor* 1, 3-12). În încheierea listei de arătări, Sfântul Apostol Pavel o situează pe aceea de care s-a învrednicit el însuşi: „Iar la urma tuturor, ca unui născut înainte de vreme, mi S-a arătat şi mie" (*I Corinteni* 15, 8). Pentru Sfântul Pavel, legitimarea sa ca apostol o constituie tocmai acea arătare a Domnului Celui înviat, pe drumul Damascului (*Faptele Apostolilor* 9, 1).

Din toate relatările menţionate, rezultă clar că oricare dintre aceste întâlniri cu Hristos Cel înviat apare ca fiind o experienţă decisivă, care schimbă total viaţa beneficiarului ei. Petru, care s-a lepădat de Domnul de trei ori în timpul Patimilor, a devenit „piatră" de temelie a Bisericii (*Matei* 16, 18). Iacov, care pare a nu fi fost un ucenic al lui Iisus pe parcursul activităţii Sale publice, va deveni primul episcop al Bisericii-mame şi unul din „stâlpii" Bisericii (*Galateni* 2, 9); Saul, prigonitorul, a devenit Pavel, Apostolul neamurilor, cu cea mai rodnică activitate apostolică (cf. *I Corinteni* 15, 10).

Toţi cei care au avut experienţa unei arătări a lui Hristos au devenit „martorii" Săi (*Faptele Apostolilor* 1, 22; 2, 32; 3, 15 etc.) şi următorii Săi fideli, până la moarte.

Învierea Mântuitorului este, pentru cei credincioşi, o realitate nouă la care sunt făcuţi părtaşi toţi cei care participă la viaţa liturgică şi sacramentală a Bisericii.

Suntem creştini pentru că Hristos a înviat. Naşterea noastră din nou, din Dumnezeu, prin care am devenit membri ai Bisericii, are o strânsă legătură cu Învierea lui Hristos. Dumnezeu, „prin Învierea lui Iisus Hristos din morţi, ne-a născut din nou" (*I Petru* 1, 3; cf. 3, 21). Iar naşterea din Dumnezeu este ea însăşi o înviere. Învierea noastră în Hristos este – şi trebuie să fie – o realitate profundă a vieţii noastre celei noi.

Darul vieţii lui Hristos Celui înviat îl primim prin Taina Sfântului Botez. Această Sfântă Taină este cu adevărat moarte şi înviere în şi împreună cu Hristos. *„Oare nu ştiţi* – zice Apostolul – *că toţi câţi în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat? Deci ne-am îngropat cu El, în moarte, prin Botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui, aşa să umblăm şi noi întru înnoirea vieţii"* (*Romani* 6, 3-4; *Efeseni* 2, 5-6; *Coloseni* 2, 12). Aceasta şi explică de ce, în Biserica primelor veacuri, botezul catehumenilor se făcea mai ales la sărbătoarea Sfintelor Paşti.

În Învierea Mântuitorului sunt concentrate şi mereu actuale toate evenimentele vieţii Sale pământeşti, iar ele devin – prin venirea Sfântului Duh – mereu prezente şi actuale pentru cei ce le amintesc şi le sărbătoresc la fiecare Sfântă Liturghie. Prin rânduielile liturgice, cugetând la Hristos şi intrând în comuniune cu El prin cântări şi rugăciuni, devenim contemporani şi călători cu El pe drumul Său împlinit pe pământ pentru noi, sau, mai bine spus, El se face contemporan şi călător cu noi pe acest drum străbătut de El. Această împreună călătorie a lui Hristos cu noi prin întreg cultul Bisericii este o tainică realitate care aduce în inimile noastre bucuria fiecărui praznic împărătesc şi, mai ales, a acestui praznic al praznicelor şi sărbătoare a sărbătorilor.

Învierea ne-a introdus în comuniunea de iubire a Sfintei Treimi, realitate pe care o trăim la fiecare Sfântă Liturghie, gustând anticipat bucuria pascală a veacului ce va să fie. Bucuria aceasta a împărtăşirii, încă de pe acum, din această taină a veacului viitor, o găsim în Canonul Paştilor, unde se spune: *„Dă-ne nouă să ne împărtăşim cu Tine, mai adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăţiei Tale"*.

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa" (*Ps.* 117, 24). Este ziua bucuriei noastre, ziua de biruinţă a Împăratului a toate, ziua vestitoare a veseliei veşnice. Să o prăznuim duhovniceşte, nu în necumpătare şi în îmbuibare. Să ne îndestulăm din ospăţul Stăpânului, să-l mulţumim pentru toate câte ne-a dat nouă, să nu-l aducem doar jertfa de laudă a buzelor, ci să ne aducem ca roade bineplăcute pe noi înşine, prin păzirea poruncilor, prin viaţă sfântă şi fără de păcat, prin împărtăşirea cu Sfântul Trup şi Scumpul Său Sânge. *„Să dăruim «Chipului» pe «cel după Chip»*, cum ne îndeamnă Sfântul Grigorie Teologul, *iar prin vrednicia noastră să cinstim Prototipul, să înţelegem puterea tainei Întrupării şi care este motivul pentru care a murit Hristos... Să ne modelăm după chipul Lui şi să devenim dumnezei după har, deoarece şi Hristos-Dumnezeu S-a făcut Om pentru noi. El a luat ce este de mai puţin preţ că să ne dea ceea ce este cel mai de preţ. A sărăcit de bunăvoie, ca să ne îmbogăţească pe noi. S-a coborât la noi, ca să ne ridice la Sine. A răbdat ispite, ca să ne înveţe cum să le biruim. A fost hulit şi batjocorit, ca să ne umple pe noi de slavă. A murit, ca să ne facă pe noi vii. S-a sculat din mormânt, ca să ne hărăzească nouă nemurirea. S-a dat pe Sine ca preţ de răscumpărare pentru noi, ca să ne dezlege din legăturile iadului."*

Acum, când cântăm cântarea pascală de biruinţă: *„Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le"*, să ne întărim duhovniceşte şi să ne aducem aminte de cuvântul Său dumnezeiesc prin care ne-a îmbărbătat zicând: *„În lume necazuri veţi avea, dar îndrăzniţi, Eu am biruit lumea"*. A biruit, într-adevăr, păcatul şi moartea şi ne-a făcut moştenitori ai vieţii celei veşnice.

Fie ca lumina Învierii Sale să se reverse îmbelşugat în vieţile noastre, să aducă bucurie în casele şi familiile noastre, să ne întărească pe toţi în credinţă, nădejde şi iubire sfântă.

Reflectând la toate acestea şi avându-vă pe fiecare aproape de sufletul meu, vă întâmpin încă o dată cu îndătinata salutare pascală: *„Hristos a înviat!"* şi *„Sărbători fericite!"*

ŞTEFAN CEL MARE ŞI SFÂNT

– 550 ani de la urcarea sa pe tronul Moldovei 12 aprilie 1457-12 aprilie 2007

(urmare din p. 1)

ale lui Iisus Hristos din Săptămâna mare dinaintea Sfintelor Paşti ale anului mântuirii 1457.

Ajungând la Borzeşti, Măria Sa a descălecat de pe cal la bisericuţă (alta decât cea din piatră zidită de el mai târziu), ca să se închine la icoana Maicii Domnului. Inima sa îi bătea cu putere la năvălirile amintirilor cu întâmplări nevinovate din copilărie .

Vineri seara, poposi la Baia, unde a participat la Sfânta Slujbă a Vecerniei, cu scoaterea Sfântului Epitaf, brodat artistic în mânăstirile autohtone, reprezentând pe Mântuitorul în mormânt. După rânduiala creştinească ţinuse post desăvârşit întreaga zi. Îndrăznise a gusta numai puţină apă după apusul soarelui .

Sosind la locul întâlnirii cu ţara, cler şi popor, i-a întrebat pe toţi: „Iestele cu voie tuturor să le fie Domn?". Cu toţii au strigat: „În mulţi ani de la Dumnezeu să domneşti!" .

Deşi era ales de ţară, după datina şi rânduiala pământului, totuşi atribuia această înaltă demnitate ca venind din partea lui Dumnezeu.

Pe toată perioada domniei sale a căutat să nu dezmintă cu nimic încrederea pământenilor şi vreme de aproape o jumătate de secol a îngemănat cu pasiune virtuţile patriotice cu o rară vrednicie creştină, jertfindu-se deopotrivă pentru ţară şi pentru credinţă.

În secolul trecut, istoricul rus N.M. Karamzin îl caracteriza pe slăvitul domnitor ca fiind „hotărât în primejdii, puternic în nenorociri, modest în fericire, pe care o atribuia lui Dumnezeu, ocrotitorul virtuţilor; el era mirarea regilor şi popoarelor cu puţine mijloace creând acte de măreţie" .

Mărturie stau şi astăzi grija sa părintească pentru bunul mers al vieţii religioase, dezvoltarea artelor şi culturii bisericeşti, numeroasele lăcaşuri reînnoite, ridicate din temelie sau completările la cele existente pe teritoriul ţării sau chiar în afara hotarelor ei, precum şi înzestrarea acestora cu bunuri materiale şi imunităţi.

Ca om al datoriei depline, Măria Sa a ştiut să-şi identifice întreaga lui viaţă cu ţara şi aspiraţiile supuşilor pe tot parcursul domniei sale, iar mai înainte de moarte, chemându-şi Curtea şi Sfatul le-a spus: „Sunt 47 de ani de când Moldova îmi ieşea înainte cu mitropolit, episcopi, egumeni, boieri, răzeşi şi ţărani în câmpul de la Direptate şi cum vru Moldova aşa vrusei şi eu" .

Astăzi ca şi în trecut recunoştinţa poporului nostru a fost şi este la înălţime faţă de persoana acestui „bun creştin" şi „cel mai mare român", căci în toate timpurile s-a bucurat din partea urmaşilor săi „mai presus de orice laudă" (Dimitrie Cantemir), deoarece figura sa măreaţă cu nimb de sfinţenie se ridică de la Putna, unde şi-a ales „reşedinţa pentru veşnicie", peste crestele istoriei acestui popor, apărat de „imensul său prestigiu", pe care nimic „nu l-a putut întuneca". Legăturile lui Ştefan cel Mare şi Sfânt cu Biserica au fost din cele mai bune, din Sfatul Ţării nelipsind clericii în frunte cu mitropolitul pe care îi numea: „rugătorii noştri".

Ţinând cont de aceste criterii care întrunesc condiţiile de canonizare a sfinţilor, Biserica Ortodoxă Română, pe data de 20 iunie 1992, a hotărât să fie trecut în rândul sfinţilor cu slujbe, acatist şi rânduieli tipiconale bisericeşti. Pe data de 2 iulie acelaşi an a fost proclamat sfânt în mod solemn la Mânăstirea Putna, cu zi de pomenire data de 2 iulie a fiecărui an.

Poetul Mihai Eminescu (1850-1889) afirma că Ştefan cel Mare este un „sfânt naţional", iar mormântul său, un „altar al conştiinţei naţionale", în faţa căruia trebuie să păşim cu emoţie şi respect. Iată că astăzi, pe lângă dubla calitate de bun creştin şi de mare român, i s-a atribuit şi nimbul sfinţeniei, de chip bineplăcut lui Dumnezeu, de aceea ne plecăm genunchii rugându-l să mijlocească înaintea Celui Atotputernic „să ne izbăvească din nevoi şi din necazuri" (*Troparul* Sfântului).

Fie ca această aniversare a slăvitului şi pururea pomenitului Ştefan cel Mare şi Sfânt să contribuie la ridicarea moralului şi sensibilizarea simţirilor noastre creştine şi patriotice.

Nu am făcut o enumerare a faptelor pline de semnificaţie ale lui Ştefan cel Mare şi Sfânt care scot în evidenţă religiozitatea şi bărbăţia sa eroică, ci doar „o slabă atingere de această flacără sfântă", insuflând dragostea nepărmurită de glia străbună şi de credinţă nezdruncinată în Dumnezeu a slăvitului domnitor, din care „luând putere" să ne hotărâm şi noi să săvârşim fapte bune, demne de memoria înaintaşilor noştri.

Cercul Militar Sibiu

CENTENAR MIRCEA ELIADE

Împlinirea, la 13 martie 2007, a unui centenar de la naşterea savantului român Mircea Eliade a fost marcată, joi 15 martie, la Cercul Militar Sibiu, în cadrul unui medalion literar la care au luat parte membrii Uniunii Naţionale a Cadrelor Militare în Rezervă şi în Retragere, filiala Sibiu, veterani de război şi membri ai Cenaclului Literar-Artistic „George Topârceanu". În cadrul acestuia, cei prezenţi au trăit bucuria de a avea drept oaspete ne onoare pe doamna conferenţiar universitar doctor Mirela Ocinic, de la Facultatea de Litere si Arte a Universităţii „Lucian Blaga" din Sibiu, care a susţinut o prelegere sub genericul „Mircea Eliade – Omul Universal". În cadrul acestei prelegeri, a fost prezentată viaţa şi activitatea ilustrului savant Mircea Eliade, contribuţia acestuia la dezvoltarea culturii şi ştiinţei româneşti şi universale. În acest context a fost evocată activitatea lui Mircea Eliade ca jurnalist de marcă al perioadei interbelice, subliniindu-se rolul acestuia în organizarea faimosului nucleu de intelectuali români, „Gruparea 27", al cărei ctitor şi şef a fost Mircea Eliade, şi la care a aderat elita culturii româneşti, precum Constantin Noica, Eugen Ionescu, Emil Cioran, Mihail Sebastian, Geo Bogza, Lucia Demetrius, Petru Comarnescu, Victor Ion Popa, Victor Eftimiu şi alţi corifei ai culturii româneşti interbelice. În continuare a fost prezentată activitatea savantului în domeniul literaturii şi ştiinţei. Creativitatea şi imaginaţia sa a lăsat posterităţii peste 60 de volume beletristice publicate în limba română şi în celelalte limbi de circulaţie universală, dar şi în alte limbi. În contextul expunerii a fost evocată şi activitatea ştiinţifică şi filozofică a savantului român, subliniind contribuţia acestuia la filozofia secolului al XX-lea, cu lucrări de o certă valoare ştiinţifică şi de o mare actualitate. În contextul expunerii, a fost evocată şi activitatea universitară a lui Mircea Eliade la Lisabona, Londra, Paris şi New-York, precum şi în plan diplomatic în domeniul culturii. Mare le-a fost surpriza celor prezenţi atunci când doamna Mirela Ocinic a evocat, în premieră, şi descendenţa omagiatului, acesta trăgându-se dintr-o familie de militari de carieră în armata română din perioada interbelică. Respectiv, tatăl savantului a fost ofiţer superior iar un frate al lui Mircea Eliade a ajuns în ierarhia generalilor în armata română.

Momentul omagial dedicat savantului Mircea Eliade, de către „Rezerva Oştirii Române" din Sibiu, constituie o dovadă a respectului faţă de marii bărbaţi ai neamului care au contribuit la progresul ştiinţei şi culturii poporului român. La sfârşitul expunerii, d-l gen. de brigadă în retragere Eugen Sibianu, preşedintele Biroului Executiv al U.N.C.M.R.R., în numele auditoriului, a adus calde mulţumiri doamnei Mirela Ocinic. Cei prezenţi au răsplătit prestaţia ştiinţifică a invitatei cu îndelungi aplauze.

A consemnat
col.(r.) V. NEGHINĂ

CUVÂNT DESPRE ADEVERIREA ÎNVIERII DOMNULUI

AL CELUI ÎNTRU SFINŢI PĂRINTELE NOSTRU IOAN GURĂ DE AUR, ARHIEPISCOPUL CONSTANTINOPOLULUI*

[...] Dar ce căuta mahrama înmuiată în smirnă pe care au găsit-o Petru şi ceilalţi apostoli jos pe pământ şi pe deasupra şi înfăşurată? Prima a mers Maria Magdalena. Iar când ea s-a întors şi a înştiinţat pe apostoli de întâmplările minunate, aceia au alergat fără zăbavă la mormânt şi au văzut giulgiurile aşezate la un loc. Acesta a fost semnul Învierii. Deoarece, dacă cineva ar fi vrut să-L fure, cu siguranţă nu L-ar fi furat gol. Aceasta ar fi fost nu numai înjositor, dar şi lipsit de înţelegere. N-ar fi căutat, desigur, să dezlipească giulgiurile, să le înfăşoare cu grijă şi să le aşeze într-un loc deoparte. Dar ce ar fi făcut? Ar fi luat trupul la repezeală şi ar fi plecat în grabă.

Pentru aceasta, evanghelistul Ioan a spus că la îngropare L-au uns cu multă smirnă care se lipeşte pe trup ca plumbul pe metale şi nu era deloc uşor să dezlipească giulgiul de pe

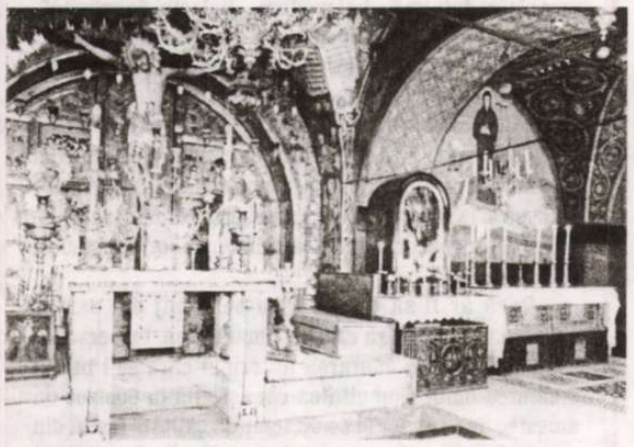

Altarul de pe Golgota

trup. Atunci când auzi că giulgiurile au fost găsite singure, să nu tolerezi pe cei ce spun că a fost furat. Ar fi trebuit, desigur, ca hoţul să fie lipsit de minte, încât să irosească atâta strădanie într-un lucru fără rost. Cu ce scop să dezlipească giulgiurile şi să le lase jos? Şi cum ar fi fost posibil să se ferească de a fi văzut, în timpul în care ar fi făcut toate acestea? Pentru că, cu siguranţă, ar fi pierdut mult timp, astfel încât ar fi fost firesc să fie prins asupra faptului.

Dar atunci de ce giulgiurile zăceau jos, iar mahrama separat şi pe deasupra şi înfăşurată? Ca să te încredinţezi că aşezarea giulgiurilor şi a mahramei separat, şi încă înfăşurată, n-a fost lucru făcut în grabă şi de către hoţi frământaţi de nelinişte. Şi astfel este dovedită imposibilitatea furtului. De altminteri înşişi evreii s-au gândit la toate acestea şi, de aceea, au dat bani ostaşilor zicând: „Spuneţi că L-au furat, iar noi îl vom îndupleca pe dregător".

Susţinând însă că ucenicii l-au furat, întăresc şi prin aceasta iarăşi Învierea, deoarece, mărturisesc astfel, că trupul nu era acolo. Aşadar, atunci când ei înşişi dau încredinţare că trupul nu era acolo, iar pe de altă parte furtul este dovedit fals şi cu neputinţă din pricina ostaşilor vigilenţi şi a peceţilor de pe mormânt, a giulgiurilor, mahramei şi a fricii ucenicilor, dovada de netăgăduit a Învierii iese la iveală şi din vorbele lor.

Mulţi însă întreabă: De ce imediat ce a înviat, să nu se fi arătat iudeilor? Aşa ceva ar fi fost cu desăvârşire fără rost. Dacă exista nădejde să-i atragă la credinţă, n-ar fi ezitat să se arate tuturor. Dar faptul că nu exista o astfel de speranţă, a dovedit-o învierea lui Lazăr: Deşi Lazăr era mort de patru zile şi începuse să miroase şi să putrezească, Domnul l-a înviat în văzul tuturor. Cu toate acestea nu numai că nu au fost întorşi la credinţă, ci s-au răzvrătit împotriva lui Hristos, încât voiau să-L omoare şi pe El şi pe Lazăr [...].

Dar, ia gândeşte-te: Dacă apostolii nu-L vedeau pe Hristos înviat, cum le-a venit să-şi închipuie că vor cuceri lumea? Nu cumva s-au înşelat, crezând că vor izbuti aşa ceva?

Dacă erau în toate minţile, precum şi faptele au arătat, fără a avea o asigurare certă din ceruri şi fără dumnezeiasca putere, cum, spune-mi, s-ar fi hotărât să se arunce în atâtea primejdii, să înconjoare pământul şi marea şi, toţi doisprezece, să se lupte, cu atâta dăruire, să schimbe neamurile întregii lumi, care erau de atâtea veacuri moarte din pricina păcatului?

Şi chiar de ar fi fost oameni slăviţi, bogaţi, puternici şi învăţaţi, nici atunci n-ar fi fost logic să pornească la drum pentru nişte planuri atât de îndrăzneţe [...]. Deoarece mulţi încercaseră să impună învăţături noi, dar n-au reuşit. Şi nu cu 12 oameni, ci cu multă mulţime [...].

Să ne aducem aminte că iubirea ucenicilor către Învăţătorul lor, chiar când trăia, se diminua încetul cu încetul din pricina fricii de martiriu, ce se preconiza în viitor. Atunci când i-a anunţat mai dinainte de primejdiile ce vor urma, şi de cruce, au îngheţat de frică, iar dragostea s-a stins cu totul. Ba, unul dintre ei nu voia nici măcar să-L urmeze în Iudeea, deoarece a auzit de primejdiile de moarte. Dacă împreună cu Hristos fiind, se temeau de moarte, fără El şi fără ceilalţi ucenici, cum ar fi avut curaj?

În plus, ei credeau că va muri, dar şi că va învia, şi pentru aceea au suferit atât de mult. De nu L-ar fi văzut pe Cel înviat, cum nu s-ar fi ascuns şi n-ar fi cerut să se deschidă pământul şi să-i înghită de vii, din cauza deznădejdii lor şi a fricii pentru cele ce aveau să urmeze? Ar fi înfruntat acum ocări şi ruşine? Ce-ar fi avut de spus? Patima o ştie întreaga lume: L-au răstignit pe un loc înalt, era la amiază, în capitala ţării şi la cea mai mare sărbătoare, de la care nimeni nu putea lipsi [...].

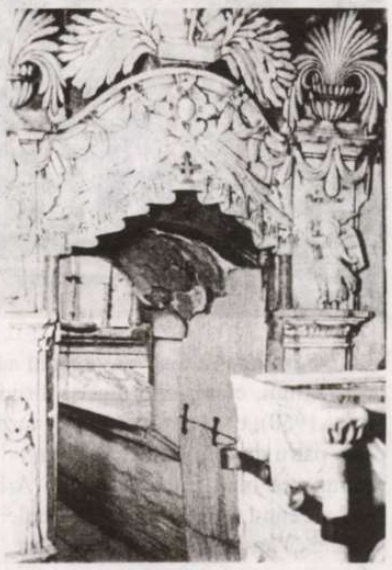

Sfântul Mormânt

Cea mai mare dovadă a Învierii este că Hristos cel răstignit a arătat după moartea Lui atâta putere, încât a determinat pe cei vii să treacă cu vederea şi neamul şi prietenii şi rudele şi însăşi viaţa lor pentru El şi să prefere biciuiri şi primejdii de moarte. Acestea nu sunt isprăvile unui mort închis în mormânt, ci ale Unuia înviat şi viu.

Ia aminte, te rog, atunci când Învăţătorul trăia, apostolii de frică L-au trădat şi au dispărut cu toţii. Petru s-a lepădat de El cu jurământ de trei ori. Însă atunci când Hristos a murit, acela ce L-a tăgăduit de trei ori când era viu şi s-a pierdut cu firea în faţa unei slujnice, atât de profund s-a schimbat încât nu a luat în seamă un întreg popor, şi în mijlocul mulţimii iudeilor a propovăduit că Cel răstignit şi îngropat a înviat a treia zi din morţi şi s-a înălţat la ceruri. Şi a vestit toate acestea fără să pună la socoteală înfricoşătoarea mânie a vrăjmaşilor şi urmările ei.

Aşadar, unde a găsit acest curaj? Unde altundeva decât în Înviere? L-a văzut şi a vorbit cu El şi a auzit despre bunătăţile viitoare şi, astfel, a primit puterea ca să moară pentru El şi să fie răstignit cu capul în jos.

* Text preluat din Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, *Αληθώς Ανέστη*, Έκδοση ΙΖ΄, Ιερά Μονή Παρακλήτου, Ωρωπός Αττικής, Ιερά Μητρόπολη Αττικής 2006.

Origen, *Omilii şi adnotări la Exod*, Editura Polirom, 2006

În „Telegraful Român" nr. 41-44, din 1 şi 15 noiembrie 2006, am prezentat volumul de *Omilii, comentarii şi adnotări* ale lui Origen la *Geneză*. Anunţam atunci apariţia a încă două volume de *Omilii* ale aceluiaşi scriitor bisericesc: unul la *Exod* şi altul la *Levitic*. Fiind vorba de apariţii editoriale cu adevărat reprezentative, aducem de această dată în atenţia cititorilor volumul de *Omilii şi adnotări la Exod*.

Studiul introductiv, traducerea şi notele îi aparţin aceluiaşi universitar ieşean – Adrian Muraru, căruia îi datorăm şi volumul anterior.

Socotim că înainte de a ne referi la noul volum ar fi necesar să schiţăm, fie şi schematic, cuprinsul acestei a doua cărţi a Pentateuhului, care este *Ieşirea* sau *Exodul*. Astfel, vom arăta că în primele trei capitole din carte este conturată personalitatea lui Moise, cu menţionarea expresă a momentului alegerii sale, prin minunea „rugului aprins", de la poalele muntelui Horeb, când i s-a revelat numele inefabil al lui Dumnezeu (Iahve, „Cel ce este"). Avem apoi o descriere amănunţită a evenimentului de la care provine titlul cărţii şi anume exodul sau ieşirea lui Israel din robia egipteană, cu precizarea contextului în care a fost instituită cea mai importantă sărbătoare a evreilor: Pesachul sau Paştile (cap. 10-12). Trecerea miraculoasă prin Marea Roşie şi descoperirea Legii pe Muntele Horeb sunt alte două momente importante descrise în continuare în Exod. Vom reţine în special capitolele 20, unde avem Decalogul, şi 21, cu controversata lege a talionului.

În partea a doua a cărţii, respectiv începând cu capitolul 25, se cuprind dispoziţii referitoare la construirea cortului sfânt şi la alegerea seminţiei lui Levi ca seminţie preoţească. Tot aici (în cap. 32) găsim relatarea despre confecţionarea viţelului de aur şi practicarea idolatriei de către evrei.

Revenind la volumul de *Omilii şi adnotări la Exod*, vom arăta că este vorba de o ediţie bilingvă. Omiliile sunt redate în latină şi română, iar adnotările în greacă şi română.

În privinţa calităţii traducerii, autorul (traducătorul) ne încredinţează, într-o notă de început, că scopul pe care l-a urmărit a fost exactitatea sau fidelitatea faţă de original (p. 9).

Textul propriu-zis al Omiliilor este precedat de un foarte extins *Cuvânt introductiv* (p. 9-59), din care ne vom limita la a extrage câteva idei cu privire la raportarea lui Origen la Biblie şi la dreapta ei interpretare. Astfel, vom reţine că didascalul alexandrin era încredinţat că scrierile care alcătuiesc Cartea de căpătâi a credinţei creştine au fost scrise sub inspiraţie divină. Acest adevăr l-a preluat din textul paulin din *II Tes.* 3, 16, unde citim: „Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu şi de folos spre învăţătură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înţelepţirea cea întru dreptate". Caracterul inspirat al Bibliei ne obligă să ne referim la ea ca la un text autoritar şi foarte profund. Pentru a o interpreta corect, trebuie să beneficiem de ajutor ceresc. De aceea, Origen stăruie asupra unei îndatoriri majore: aceea a rugăciunii pe care trebuie să o înălţăm înainte de a ne apleca asupra paginilor Scripturii. Rugăciunea mediază înţelegerea corectă a Bibliei.

Dar se impune să avem şi o pregătire corespunzătoare pentru a putea înţelege şi a interpreta corect Biblia. Origen vorbeşte chiar de o pregătire enciclopedică, dat fiind faptul că în Scriptură se cuprind multe idei teologice, filosofice, apoi date istorice, geografice etc.

El nu exclude însă nici ajutorul pe care îl putem primi din partea celor avansaţi în cunoaşterea Scripturii, a unor exegeţi sau tâlcuitori ai acesteia. Apelul la un astfel de ajutor este sugerat chiar de Scriptura însăşi. Astfel în *Deuteronom* 32, 7 citim: „Întreabă pe tatăl tău şi-ţi va da de ştire, întreabă pe bătrâni şi-ţi vor spune". La fel citim şi în *Iov* 8, 8-10: „Întreabă pe cei care au fost înainte... Ei îţi vor da învăţătură".

Biserica rămâne însă autoritatea supremă care garantează interpretarea corectă a Bibliei. În ea sălăşluieşte Duhul adevărului, care luminează mintea doritorilor să primească hrană duhovnicească din paginile scrierilor biblice.

Cunoaşterea cuprinsului Scripturii şi dreapta ei interpretare nu poate garanta, totuşi, mântuirea. Mai este nevoie de un lucru extrem de important: punerea în practică a învăţăturilor sfinte, dobândite din Scripturi. Îndemnul lui Origen este acesta: să ascultăm în biserici cuvântul lui Dumnezeu, să-l citim cu evlavie şi stăruinţă în casele noastre, dar să-l şi aplicăm în viaţa noastră. Să cugetăm la el ziua şi noaptea şi să-l facem îndreptarul întregii noastre existenţe. Să ne ferim însă a-l denatura şi a-i interpreta tendenţios sensurile, izolând textul de context, pentru a ne servi scopuri ascunse (cum ar fi cele prozelitiste). Să nu uităm că Biblia se lămureşte pe sine însăşi. Când dorim să elucidăm sensul unui text, să facem apel la context, la locurile paralele şi să ţinem neapărat seamă de norma de credinţă a Bisericii.

Interpretarea literar-istorică este corectă, dar nu este suficientă. Trebuie îmbinată cu interpretarea alegorică-mistică. Origen a fost prin excelenţă adeptul interpretării alegorice. El a şi fost acuzat de „arbitrarul alegoriei", întrucât a ignorat adesori sensul istoric-literar.

Vom căuta în cele ce urmează să oferim exemple de interpretare alegorică din Omiliile lui Origen la Exod. De reţinut că în volumul de care ne ocupăm sunt incluse treisprezece omilii, urmate de mai multe adnotări.

Începem cu deslușirile pe care le formulează el în Omilia I asupra textului din Ieşire 1, 6-7, unde se spune: „Dar au murit Iosif şi fraţii săi şi toţi de pe vremea lor. Însă fiii lui Israel s-au născut în număr mare, au crescut şi s-au întărit foarte, foarte tare şi s-a umplut ţara cu ei".

Generaţia lui Iosif şi a fraţilor săi reprezintă, în viziunea lui Origen, vechiul Israel (împărţit în douăsprezece seminţii), iar generaţiile născute ulterior reprezintă noul Israel, adică Biserica. Umplerea ţării (Egiptului, care simbolizează lumea) cu noii fii ai lui Israel înseamnă lărgirea Bisericii, întinderea ei din Ierusalim, din toată Iudeea şi Samaria şi până la marginile pământului.

În aceeaşi Omilie, Origen continuă explicarea textului din Exod 1, 8-10 unde se menţionează că: „S-a ridicat alt rege peste Egipt, care nu îl cunoscuse pe Iosif. Acesta a zis către poporul său (cel egiptean): Iată neamul fiilor lui Israel e mulţime mare şi e mai tare decât noi. Veniţi dar să-l împilăm, ca să nu se mai înmulţească şi ca nu cumva la vreme de război să se unească cu vrăjmaşii noştri şi bătându-ne, să iasă din ţara noastră". Noul rege al Egiptului este identificat, în Omilia I a lui Origen, cu Ispititorul sau domnul veacului acestuia (diavolul), care se arată îngrijorat că cei care intră în Biserică, prin Botez, se înmulţesc şi există pericolul surpării împărăţiei sale. De aceea, în răutatea şi perfidia lui, îi îndeamnă pe cei împreună cu el (pe ceilalţi îngeri căzuţi) să înceapă persecuţia împotriva noilor membri ai tinerei Biserici creştine, fapt ce s-a şi întâmplat în primele trei secole după Hristos, când s-a umplut calendarul de numele martirilor.

Un alt exemplu de interpretare alegorică a lui Oxigen este la textul din Exod 5, 1, unde se spune: „După aceea, Moise şi Aaron au intrat la faraon şi au zis către dânsul: „Aşa grăieşte Domnul Dumnezeul lui Israel: Lasă pe poporul Meu ca să-mi facă sărbătoare în pustie". Tâlcul acestei porunci dumnezeieşti adresate lui faraon (ispititorului) este acesta: ca să putem sluji lui Dumnezeu trebuie să ieşim din lume (din Egipt), adică să părăsim plăcerile, păcatele, relele veacului şi să ne retragem în intimitatea unei vieţi curate, trăite în spiritul Legii lui Dumnezeu.

Trei zile urma să fie călătoria evreilor în pustie spre a aduce jertfe bine plăcute Domnului. Aceste trei zile ar reprezenta, în interpretarea alegorică a lui Origen, cele trei zile petrecute de Domnul în mormânt, când a coborât la iad şi i-a scos de acolo pe toţi cei din veac ferecaţi. Jertfa Sa pe cruce a fost adusă în pustia lumii care se îndepărtase de Dumnezeu şi slujea lui Mamona.

În sfârşit, vom mai da un ultim exemplu, preluat de această dată din Omilia a VIII-a, care se referă la prima poruncă din Decalog, ce sună astfel: „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, Care te-a scos din pământul Egiptului, din casa robiei, să nu ai alţi dumnezei în afară de Mine" (Exod 20, 2). Din nou Egiptul este dat ca simbol al lumii păcatului, ca o casă a robiei sau sclaviei ce se află sub stăpânirea celui rău. Din această robie ne-a scos Dumnezeu cel Unul, Care este peste toate şi întru noi toţi. El L-a trimis pe Fiul Său în lume, Care înainte de a se jertfi pentru ea, ne-a învăţat pe noi că avem un singur Dumnezeu, Căruia rugându-ne să zicem: „Tatăl nostru care eşti în ceruri..." Acest Tată este deopotrivă al Său, pentru că s-a născut din El mai înainte de toţi vecii. Dar este şi al nostru, pentru că ne-a creat după chipul Său.

Îmbogăţirea literaturii teologice româneşti cu un nou volum, din valoroasa operă a unui mare scriitor bisericesc, cum a fost Origen, nu poate fi decât de bun augur pentru generaţia actuală. Se umple astfel un gol care s-a creat în îndelungata perioadă de dinainte de 1989. Rămânem în aşteptarea şi a altor volume pe măsura celor publicate până acum în prestigioasa colecţie „Tradiţia creştină".

Pr. Prof. Dumitru ABRUDAN

FESTIVALUL INTERNAŢIONAL CORAL „TIMOTEI POPOVICI”

Iubitorii muzicii corale s-au întâlnit la Sibiu în perioada 16-18 martie a.c., la cea de a V-a ediţie a Festivalului Internaţional Coral „Timotei Popovici”, parte a programului „Sibiu – Capitală Culturală Europeană”. Manifestarea a fost organizată de Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale „Junii Sibiului” din

Sibiu. Festivalul a fost un omagiu adus memoriei preotului, profesorului, compozitorului şi dirijorului Timotei Popovici (1870-1950), care a marcat viaţa muzicală a Sibiului timp de peste patru decenii. Tot ca un semn de preţuire şi omagiu, la propunerea Înalt Prea Sfinţitului Arhiepiscop şi Mitropolit Dr. Laurenţiu Streza, corul Catedralei Mitropolitane va purta numele „Timotei Popovici”, cel care, în perioada 1899-1940, a format şi condus acest cor.

Festivalul s-a desfăşurat la Sala Thalia şi a fost primul eveniment de amploare al Capitalei Culturale la care au luat parte 18 coruri din ţară şi din străinătate cu peste 600 de membri.

Debutul reuniunii muzicale a fost făcut pe acordurile Imnului Europei interpretat de Corul Naţional de Cameră „Madrigal”, care a prezentat apoi un program cu lucrări corale renascentiste, religioase şi compoziţii semnate de Timotei Popovici. Au urmat apoi:

Corul mixt de cameră „Sargeţia” – Deva, dirijor Nicolae Iacobescu;

Corul bărbătesc al Bisericii „Fecioara Maria” din Gabrovo, dirijor Dimitar Tsonev – Bulgaria;

Corul „Antifonia” al Academiei de Muzică „Gh. Dima” din Cluj, dirijor Constantin Râpă;

Corul „Pastorala” – Focşani, dirijor, Dumitru Săndulachi;

Corul de cameră „Woerthersee Klagenfurt”, dirijor Christian Liebhauser-Karl – Austria;

A doua zi, începând cu ora 11 au concertat:

Corul de copii „Allegretto” – Sibiu, dirijor Gheorghe Stoica;

Corul mixt al Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Andrei Şaguna” din Sibiu, dirijor Pr. Sorin Dobre;

Grupul coral „Harmony” – Sibiu, dirijat de Constantin Iridon;

Corul „Sf. Nicolae” al Bisericii Ortodoxe din Agnita, dirijor Doru Paul Niţescu;

Seara, începând cu ora 18, pe scena Sălii Thalia au cântat:

Corul de copii „Symbol” – Bucureşti, dirijor Jean Lupu;

Corul „Sf. Antim Ivireanul” – Râmnicu Vâlcea, dirijor Marian Stroe;

Corul „Ars Nova” – Piteşti, dirijor Gheorghe Gomoiu;

Corul „Ion Vidu” – Lugoj, dirijor Remus Taşcău;

Reuniunea Română de Cântări din Sălişte, dirijor Nicolae Suciu;

Corul „Dimotikin Chorodia Livadeias”, dirijor Todor Kabakchiev – Grecia;

Duminică,18 martie, în ultima zi a festivalului, au evoluat:

Corul „Timotei Popovici” al Catedralei Mitropolitane, dirijat de Pr. Vasile Grăjdian;

Corul de cameră „Caedonia” al Casei de Cultură a Sindicatelor Sibiu, dirijor Florin Soare;

Corul „Preludiu” al Fundaţiei „Tinerimea Română” – Bucureşti, dirijor Voicu Enăchescu.

Tot duminică, după Sfânta Liturghie, o parte din corurile participante au concertat în unele biserici din Sibiu sau din împrejurimi. Astfel, la Catedrala Mitropolitană a susţinut concert religios corul „Preludiu”, la biserica „Sfinţii Arhangheli” de pe str. Ştefan cel Mare corul „Ion Vidu”, la biserica de pe Calea Poplăcii corul „Ars Nova” iar la biserica „din Groapă” corul „Symbol”. Bisericile din Gura Râului şi din Sălişte au avut ca oaspeţi corurile din Bulgaria şi Grecia.

Repertoriul abordat de corurile participante au cuprins lucrări renascentiste, preclasice, romantice, moderne precum şi muzică religioasă şi românească. Nu au lipsit creaţiile compozitorului

Timotei Popovici. Prezenţa pe aceeaşi scenă a corurilor profesioniste cu cele de amatori sau bisericeşti a însemnat un important schimb de experienţă din care are de câştigat muzica românească, în general, şi cea corală, în special. Deşi în ultimii ani constatăm o oarecare revigorare a muzicii corale şi mai ales a muzicii corale bisericeşti, un asemenea eveniment muzical nu poate fi decât un puternic imbold în păstrarea şi promovarea tradiţiei muzicale corale româneşti. De aceea felicităm pe organizatori şi aşteptăm şi alte manifestări de acest gen în care, măcar pentru un timp, vorbim o singură limbă: muzica.

Pr. Sorin DOBRE

TEOLOGIE ŞI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

J.M. COETZEE, „Aşteptându-i pe barbari”, traducere din engleză de Michaela Niculescu, Humanitas, Bucureşti, 2005, 202 p.

Laureat al Premiului Nobel pentru literatură în 2003, John Maxwell Coetzee, un scriitor cu o evoluţie biografică ea însăşi un teribil roman, propune celui care mai are timpul să citească literatură propriu-zisă un roman care ţine ascunsă o „cheie” extrem de actuală. O excelentă cercetare a limitelor culturale şi a interculturalităţii, a nenorocirilor născute de războaie, a constrângerilor create de mentalul colectiv şi înşirarea noastră ar putea continua cu alte câteva teme descoperite cu transparenţă de către autor către cititorul „satului global”, „satului limitrof” vecin unei barbarii cu mult peste civilizaţia epuizată în false umanisme şi pseudo-umanizări. Într-un limbaj modern, „dialectul de graniţă”, cum l-ar numi autorul însuşi, personajul caută propria sa definire umană, colectivă şi personală deopotrivă. Un „joc” despre ciocnirea civilizaţiilor, altfel acordat în pagină decât analiza lui Alvin Toeffler, care presupune nu doar citirea cărţii, ci şi o lectură a lumii în care trăim. Continuată cu analiza pe care o propune în „Disgrace”, tradusă şi la noi (2006), tema predilectă rămâne aceeaşi: supravieţuirea prin aflarea adevăratelor sensuri în viaţa cotidiană.

Dacă ar fi să definesc un personaj din cartea aceasta, aş scrie fără ezitare: umanitatea. Un personaj care încă este în căutarea autorului care să-l nască dinaintea lumii. Umanitatea care-şi află în Coetzee un amestec de corector şi co-director de calitate ieşită din comun. Recomandarea acestei cărţi vine din deosebita ei provocare la analiza vremii şi a vremurilor de acum.

Pr. NICOLAE TĂNASE, „Hristos sau idolii secolului XXI? Tinerii la răscruce”, Ed. Agaton, Făgăraş, 2006, 192 p.

Pentru cei care cunosc activitatea intensă a Părintelui Tănase de la Valea Plopului cartea aceasta este un corolar bine venit la aspectele care induc tensiune în rândul tineretului, segmentul pastoral cel mai iubit de părintele Nicolae. Pornind de la punctele forte ale programului de la Valea Plopului, adăpost, hrană, educaţie religioasă, pregătirea pentru o viaţă normală, normată în Hristos, cele două părţi ale cărţii conţin, în fond, materialul rostit în două conferinţe. Cu atât mai vii apar ele cu cât Părintele Nicolae foloseşte un limbaj apropiat celor cărora le propovăduieşte. Bun exemplu de creare şi receptare a mesajului creştin într-o lume în care Hristos a fost acoperit de barbarismul păgân, cel care-şi cere drepturile într-un mod atât de alarmant, cartea aceasta te poate bucura.

Pr. ZOSIM OANCEA, „Popasuri omiletice la duminici şi sărbători”, ed. a II-a, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2006, 333 p.

Izvorâte din rodul meditaţiilor interioare şi a pregătirii predicilor duminicale sau la diferite sărbători, schiţele omiletice ale Pr. Zosim Oancea, adunate într-un volum aparte, constituie pentru slujitorii sfintelor altare o reală sursă de inspiraţie. Valoarea lor e dată de experienţa creştină mărturisitoare a autorului – atât în temniţele comuniste, cât şi, mai apoi, în libertate –, din care acestea izvorăsc.

Având ca motto al Precuvântării sale: „Vai mie, de nu voi binevesti!”, Pr. Zosim ne vorbeşte despre imperativul care trebuie să neliniştească şi să activeze în mod constant conştiinţa predicatorului creştin. Mottoul autorului este, în cele din urmă, o caracteristică autobiografică a celui ce a lăsat moştenire Bisericii noastre aceste inspirate sugestii omiletice.

Recomandăm cu căldură lecturarea acestei cărţi, care, prin bogăţia sugestiilor omiletice pe care le conţine, poate inspira conţinutul predicii oricărui preot.

Mitropolitul LAURENŢIU

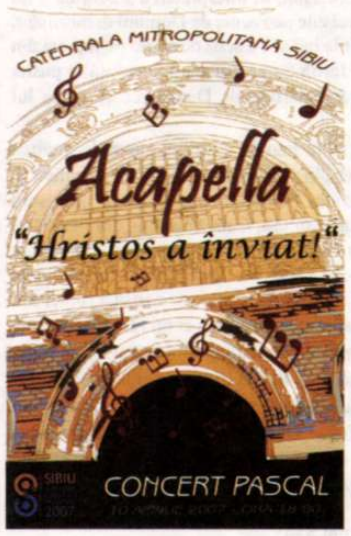

GRUPUL CORAL ACAPELLA prezintă în data de 10 aprilie 2007, ora 18^{00}, în catedrala mitropolitană din Sibiu, un **concert** coral sub numele „HRISTOS A ÎNVIAT!”

Menţionăm piesele ce se vor executa ca şi componenţa grupului:

1. *Hristos a înviat*, de Paul Constantinescu; 2. *Slavă Ţie*, de Petru Stolanov; 3. *Cămara Ta, Mântuitorul meu*, de Nicolae Lungu; 4. *Her Sei Gnädig*, de Felix Mendelsson-Bartholdy; 5. *Os Justi*, de Anton Bruckner; 6. *Pre Tine Te lăudăm*, de Paul Constantinescu; 7. *Judecă Doamne*, de Felix Mendelssohn-Bartholdy; 8. *Toată suflarea să laude pre Domnul*, prelucrare de Al. Racu; 9. *De Profundis*, de Christoph W. Glück; 10. *Bogoroditse Devo*, de Serghei V. Rahmaninov; 11. *Psalmul 123*, de Marţian Negrea; 12. *Iubi-Te-voi, Doamne*, de Nicolae Lungu. *Componenţa*: Teodora Vizireanu, Tania Burcă, Ana-Marla Bocăneală, Beatrice Chiriacescu, Anamaria Cornea, Tudor Tănase, Andrei Vătavu, Marius Sireteanu, Daniel Drăgulin. Dirijor şi solist: George H. Miron

În privinţa componenţei, menţionăm că acest grup este format din 11 membri, studenţi şi absolvenţi ai unor instituţii muzicale din România. Până în prezent grupul s-a afirmat în prestaţii muzicale precum: participare la Festivalul Internaţional „Tinerete şi Muzică” – Viena 2000 – unde a primit premiul I şi marele premiu; Sediul ONU – Viena – trofeu din partea Departamentului cultural al Primăriei oraşului Viena, 2002.

Concerte în : Votiv Church – Viena, St. Patrick's Church – New York, Biserica Neagră – Braşov, Catedrala mitropolitană Iaşi, National Cathedral – Washington, Casa Albă – Washington, Palatele Belvedere şi Schonbrunn – Viena 2005; Ambasadele şi Consulatele României din Viena, Washington şi New York etc.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se primesc pe adresa:
Redacţia „Telegrafului Român”, 550179 – Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35.
E-mail: *telegrafulroman@yahoo.com*
Articolele nepublicate nu se înapoiază.
ISSN 1223-8392

COMITET REDACŢIE „TELEGRAFUL ROMÂN”:
Î.P.S. Dr. Laurenţiu Streza – preşedinte; P.S. Dr. Visarion Răşinăreanu – vicepreşedinte; Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan – redactor şef; Dr. Ştefan Toma – secretar de redacţie; Pr. Cristian Vaida – secretar de redacţie adj.; Pr. Prof. Acad. Dr. Mircea Păcurariu – membru; Pr. Prof. Dr. Ovidiu Moceanu – membru; Pr. Lect. Dr. Nicolae Moşoiu – membru.

Abonamentul pe 2007 este de 20 RON (200 000 lei).
COD IBAN RO34 RNCB 0227 0360 5879 0001.
Pentru străinătate abonamentul este de 25 **dolari** SUA
COD IBAN RO28 RNCB 0227 0360 5879 0012
sau echivalentul în **euro**
COD IBAN RO76 RNCB 0227 0360 5879 0021.
BCR Sibiu, Str. Emil Cioran nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.

Fondator:
Mitropolitul
ANDREI ŞAGUNA
1853

Telegraful Român

Anul 155
Sibiu
2007

FOAIE BISERICEASCĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA SIBIULUI

ANUL 155, Nr. 15 – 16

15 Aprilie 2007

„ACEASTA ESTE ZIUA PE CARE A FĂCUT-O DOMNUL...”*

Aceste cuvinte ale psalmistului sunt repetate până la Înălţarea Domnului ca o chemare permanentă a noastră la o bucurie duhovnicească pe care o trăim cu intensitate maximă. Şi părintele Teofil v-a vorbit despre această bucurie care dublează sensul împărtăşirii luminii dumnezeieşti în această săptămână, numită Săptămâna Luminată. Este săptămâna bucuriei, dar şi săptămâna luminii. O lumină dumnezeiască ce pătrunde în sufletul fiecăruia dintre noi şi care, în chip tainic, izvorăşte din mormântul Mântuitorului Înviat. Lumina aceasta creează bucuria duhovnicească la care suntem chemaţi fiecare în parte şi care este legată de arătările Mântuitorului Iisus Hristos de după Înviere. Aceste arătări sunt, pentru noi, mărturii ale realităţii de netăgăduit care este evenimentul dumnezeiesc al Învierii.

Le-am menţionat pe fiecare în parte în scrisoarea pastorală de Sfintele Paşti. Vreau însă ca astăzi să înţelegem şi alt sens al lor, şi anume acela de încredinţări sau temeiuri care au schimbat complet viaţa celor care s-au împărtăşit de ele. Niciunul dintre aceia n-au mai rămas cei dinainte. Să luăm prioritar cazul Apostolilor. Din oameni dezorientaţi, copleşiţi de frică au devenit mărturisitori plini de curaj, gata să-şi pună în cumpănă viaţa pentru credinţa lor fundamentată de acum pe adevărul de netăgăduit al Învierii. Cât de sugestiv este şi cazul lui Toma, care nu s-a nimerit să fie cu ceilalţi, când Domnul li S-a arătat în cea dintâi zi a săptămânii. Înţelepciunea dumnezeiască l-a transformat şi pe el dintr-un sceptic într-un mărturisitor. Cuvintele sale: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!”, sunt expresia celei mai profunde convingeri că a fost biruit iadul şi că moartea nu mai are putere. Să reţinem felul în care i s-a adresat Domnul, după ce Toma s-a convins, prin simţuri, că minunea Învierii totuşi s-a înfăptuit: „Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiţi sunt cei ce n-au văzut şi au crezut” (In 20, 29). Cei fericiţi de Mântuitorul suntem noi şi cei care vor veni după noi până la sfârşitul veacurilor şi care vor crede şi vor mărturisi Învierea Lui. Într-adevăr, n-am văzut cum s-a petrecut faptul Învierii şi nici chiar ostaşii care au păzit mormântul nu l-au văzut, dar s-au simţit

(continuare în p. 2)

† Dr. LAURENŢIU STREZA
Arhiepiscopul Sibiului
şi Mitropolitul Ardealului

* Cuvânt de învăţătură rostit la Sf. Liturghie de la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, la sărbătoarea Izvorului Tămăduirii.

SFINŢIREA SFÂNTULUI MIR
(2 aprilie 2007)

Potrivit rânduielilor din vechime ca şi prevederilor sfintelor canoane, prerogativa principală ce rezultă din calitatea unei Biserici de a fi autocefală este aceea de a sfinţi Sfântul şi Marele Mir. Este, de fapt, un drept şi o îndatorire a acesteia. Sf. şi Marele Mir este, în acelaşi timp, mărturie văzută a unităţii şi comuniunii depline a tuturor credincioşilor creştini ortodocşi cu Biserica Ortodoxă din care fac parte, ca şi cu întreaga Ortodoxie ecumenică.

El se prepară dintr-un amestec de 40 de ingrediente şi este obţinut prin fierbere, potrivit unei rânduieli speciale, mulţimea ingredientelor simbolizând diversitatea darurilor Sfântului Duh. Sfântul şi Marele Mir este folosit la Taina Mirungerii – ce se administrează noilor botezaţi imediat după primirea tainei Sf. Botez –, cu formula consacrată **„Pecetea darului Sf. Duh. Amin”**, la sfinţirea şi resfinţirea bisericilor din cuprinsul unei eparhii, la sfinţirea antimiselor precum şi la ungerea celor care se întorc la credinţa ortodoxă de la alte confesiuni creştine.

Sfinţirea Sfântului Mir se săvârşeşte întotdeauna – atunci când e nevoie – în Sfânta şi Marea Zi de Joi a Patimilor şi este oficiată de către Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Autocefale împreună cu toţi membrii Sf. Sinod. Săvârşirea acestei sfinţiri în Joia Mare are o semnificaţie deosebită fiind pusă în strânsă legătură cu Cina cea de Taină şi cu instituirea Sf. Euharistii de către Mântuitorul Hristos ca şi de ungerea Domnului cu mir de către femeia păcătoasă.

Cantitatea de mir ce se prepară este stabilită în funcţie de lucrarea pastoral-misionară a fiecărei Biserici Autocefale. Ritualul de preparare a Sf. Mir începe în dimineaţa zilei de luni a Săptămânii Patimilor, când patriarhul săvârşeşte slujba de sfinţire a apei cu care apoi se stropesc ingredientele – multe aduse din Orient – şi se spală vasele speciale în care se va fierbe amestecul. De asemenea tot patriarhul aprinde focul în vatră apoi se retrage.

Marţi-dimineaţa cei rânduiţi cu pregătirea Sf. Mir merg în biserică, se îmbracă în veşminte, se citesc Ceasurile, iar apoi se face citire din Sf. Evanghelie (Stâlpii). În timpul acesta cei rânduiţi pun pe vatră cazanul cel mic şi toarnă în el vinul curat. Pe măsură ce vinul fierbe se adaogă o parte din ingredientele de plante pisate şi se lasă până ce fiertura se îngroaşă. Se fierbe cam două ore mestecându-se mereu cu două lopăţele ca să nu se prindă pe fundul cazanului şi se lasă decoctul să se răcească peste noapte.

A doua zi, Miercuri dimineaţa, se încălzeşte din nou fiertura până ce devine fluidă şi se toarnă în cazanul cel mare adăugându-se apoi şi întreaga cantitate de ulei de măsline curat (aproximativ 60 de litri). În timpul fierberii se adaugă şi celelalte ingrediente, fierbându-se împreună aproximativ 4 ore. După ce s-a terminat fierberea, se stinge focul şi se adaugă ingredientul numit mosc şi se acoperă vasul cu o hârtie tare, lăsân-

(continuare în p. 2)

† Dr. Visarion Răşinăreanu
Episcop-vicar, Sibiu

ŞEDINŢĂ A COMITETULUI INTERNAŢIONAL LITURGIC
pentru pregătirea celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene organizată la Sibiu

În perioada 26-28 martie anul acesta s-a desfăşurat la Sibiu o şedinţă a Comitetului Internaţional Liturgic pentru pregătirea AEE3, urmată de o serie de întâlniri de lucru dintre secretarii generali ai Conferinţei Bisericilor Europene (CBE), Venerabilul Colin Williams, Monseniorul Aldo Giordano, Secretar General al Consiliului Conferinţelor Episcopale Europene (CCEE) şi Înalt Prea Sfinţia Sa Prof. Dr. Ghenadios de Sassima, co-moderator al Comitetului de planificare al AEE3 şi liderii Bisericilor istorice din Sibiu, Înalt Prea Sfinţia Sa Dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, şi Domnul Episcop Dr. Christoph Klein al Bisericii Evanghelice C. A. din România.

Menirea Comitetului Internaţional Liturgic este aceea de a coordona slujbele ecumenice şi confesionale din timpul AEE3 şi de a menţine legătura cu factorii de decizie locali. S-a stabilit în mod definitiv ca în fiecare dimineaţă a zilelor în care vor avea loc şedinţe de lucru (adică în zilele de 5, 6 şi 7 septembrie) să fie săvârşite rugăciuni ecumenice, iar seara, rugăciuni confesionale în Bisericile istorice din Sibiu. În seara zilei de 7 septembrie, fiind ajunul sărbătorii Naşterii Maicii Domnului, toţi delegaţii vor participa la o vecernie ortodoxă săvârşită în Catedrala Mitropolitană din Sibiu, după care fiecare va primi din darurile binecuvântate la Litie. În zilele de 8 şi 9 septembrie se vor săvârşii Liturghii confesionale, iar în ziua de 9 va avea loc închiderea lucrărilor AEE3 în Piaţa Mare a Sibiului. O altă hotărâre importantă a fost aceea ca toaca să fie folosită ca mijloc de chemare la rugăciune.

Au urmat apoi două zile de lucru, care au inclus două şedinţe informative despre AEE3 cu clericii Bisericilor istorice, o întâlnire cu Comitetul Local de pregătire AEE3, o vizită la Primarul Sibiului, o conferinţă de presă şi un dineu oficial în onoarea oaspeţilor.

Joi, 29 martie 2007, la ora 18^{00} a avut loc la reşedinţa Mitropoliei Ardealului de la Sibiu o conferinţă de presă. În prezenţa reprezentanţilor presei centrale şi locale, au luat cuvântul: Î.P.S. Sa Dr. Laurenţiu Streza, Eminenţa Sa Dr. Christoph Klein, Î.P.S. Sa Dr. Ghenadios de Sassima, Monseniorul Dr. Aldo Giordano şi Venerabilul Dr. Colin Williams. Moderatorul conferinţei de presă a fost Pr. Luca Negro, responsabil de presă al CBE.

Înalt Prea Sfinţitul Părinte Dr. Laurenţiu Streza şi-a exprimat bucuria pentru organizarea unui astfel de eveniment la Sibiu, fapt ce onorează în mod deosebit oraşul nostru, Mitropolia Ardealului şi Biserica Ortodoxă Română în ansamblul ei. Mitropolitul Ardealului şi-a încheiat intervenţia spunând: „Să ne rugăm ca Dumnezeu să ne ajute să facem faţă acestui mare eveniment pe care-l va găzdui Sibiul în curând, o cinste cu adevărat mare nu numai pentru Sibiu, ci şi pentru România şi întreaga Biserică Ortodoxă Română”.

În intervenţia sa, Domnul Episcop Dr. Christoph Klein şi-a exprimat, la rândul său, satisfacţia pentru organizarea AEE3 la Sibiu, afirmând faptul că acest lucru nu este întâmplător. Eminenţa Sa a invocat ecumenismul local, făcând referire la întâlnirile lunare dintre preoţii tuturor Bisericilor istorice din Sibiu, relaţiile deosebite dintre cele două Facultăţi de teologie (ortodoxă şi protestantă), subliniind faptul că Sibiul a respirat întotdeauna duhul prieteniei ecumenice.

Mitropolitul Ghenadios de Sassima a subliniat că AEE3 de la Sibiu este primul eveniment de acest gen găzduit într-un mediu ortodox, cunoscut fiind că Prima Adunare Ecumenică Europeană s-a desfăşurat la Basel (Elveţia), într-un mediu protestant, iar cea de-a doua a avut loc la Graz (Austria), într-un mediu catolic. Înalt Prea Sfinţia Sa a afirmat că „evenimentul are loc într-o Europă care se întreabă asupra rădăcinilor ei creştine, într-o vreme în care globalizarea şi secularizarea e în creştere, într-o atmosferă în care mulţi oameni îşi caută propria identitate, într-o Europă cu zone de conflict, în care credinţa creştină e pusă sub semnul întrebării”.

(continuare în p. 7)

Dr. Ştefan Toma
Lect. Dr. Daniel Buda

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul...”

(urmare din p. 1)

copleşiţi de o lumină puternică încât au căzut cu feţele la pământ. În ce ne priveşte pe noi, se petrece un fapt pe care l-au experiat cei doi ucenici, Luca şi Cleopa, ce călătoreau spre Emaus, împreună cu Domnul, în seara celei dintâi zile a săptămânii, fără însă să ştie că este El. Abia la sfârşit, respectiv la ceasul cinei L-au descoperit, anume atunci când „El a luat pâinea, a binecuvântat-o şi frângând-o le-a dat-o lor” (Lc. 24, 30), aşa cum făcuse şi la Cina cea de Taină. Şi noi ne-am întâlnit astăzi şi ne vom întâlni mereu cu Domnul la Sfânta Împărtăşanie, când devenim martori ai Învierii Lui. Ne apropiem de El, Îl primim în casa sufletului nostru şi în vasul acesta de lut, care este trupul nostru, deşi nu suntem întotdeauna vrednici de un asemenea dar ce ni se oferă spre iertarea păcatelor şi viaţa de veci. Primindu-L, devenim purtători de Hristos, adică hristofori.

Dar, iată că în această săptămână de descoperiri şi întâlniri cu Hristos, ne este dat să ne umplem şi de o altă bucurie, şi anume să o întâmpinăm şi pe aceea care poate să ne întărească în credinţa noastră în Înviere, mai mult decât toţi ceilalţi martori. Este vorba de Maica Preacurată, Sfânta Fecioară Maria, a cărei mărturie despre Fiul ei Cel înviat nu poate să o egaleze nimeni dintre oameni sau dintre îngeri. De aceea zicem că mărturia ei este extraordinară, este înălţătoare pentru sufletele noastre. Fără Maica Domnului bucuria noastră pascală nu putea fi deplină. De aceea, Biserica noastră ortodoxă a rânduit, îndată după Paşti, în Vinerea luminată, un praznic special, instituit în sec. al IV-lea, în vremea împăratului bizantin Leon cel Mare (457-474). Se ştie că acestuia îi făcea o deosebită plăcere să se plimbe prin pădurile din preajma Constantinopolului, şi astfel într-o vineri din Săptămâna Luminată a anului 454, pe când se plimba, întâlneşte un orb care-l roagă să-i fie călăuză. Împreună plimbându-se, orbul care fusese în tinereţea sa profesor în capitala Bizanţului, reuşeşte să-l uimească pe tânărul Leon prin credinţa şi cultura de care da dovadă. Îi vorbea mult de Învierea Domnului şi de Născătoarea de Dumnezeu, faţă de care avea o evlavie deosebită, având nădejde că trebuie să-şi vindece şi el neputinţa. Ajunşi la un izvor, învăţatul îi cere lui Leon să-i pună pe ochi apă din acel izvor şi o minune!, orbul exclamă: „Maica Domnului, aici eşti, te-am găsit,” vederea revenindu-i în acel moment. Tânărul Leon a rămas înmărmurit şi în acelaşi timp marcat pe viaţă de această minune, cu atât mai mult cu cât acest înţelept i-a spus că Maica Domnului i l-a scos în cale şi că nu peste mult timp va fi împărat, fapt petrecut întocmai în 457.

Împăratul Leon cel Mare a zidit pe acel loc o biserică, care va constitui pentru generaţii şi generaţii de oameni loc de pelerinaj, fiecare împărat bizantin aducându-şi aportul la această zidire cu ceea ce a putut. Împăratul Justinian (527-565) este cel care reface biserica şi chiar întemeiază acolo o mănăstire, cunoscută ca mănăstirea Vlaherne, existentă până astăzi.

Împrejurările în care s-a instituit această sărbătoare au rămas vii în conştiinţa tuturor generaţiilor de creştini din părţile răsăritene, unde ne aflăm şi noi şi de aceea, an de an, ei se adună mai ales în preajma sfintelor mănăstiri, unde se oficiază Sfânta Liturghie şi Taina Sfântului Maslu. Toţi vin cu speranţa vindecării trupeşti şi sufleteşti. Toţi sunt întăriţi de credinţa mântuirii prin mijlocirea Maicii Preacurate. Cea care ne-a călăuzit şi pe noi spre locul acesta binecuvântat al Mănăstirii „Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus este Maica Domnului. Spre a-L întâlni pe iubitul ei Fiu, Domnul nostru Iisus Hristos am venit din toate părţile ţării aducând cu noi sarcina păcatelor noastre, a bolilor noastre trupeşti şi sufleteşti, prin rugăciunile Maicii Preacurate nădăjduind iertare, vindecare şi eliberare. Maica Domnului devine astfel Maica maicilor noastre şi călăuzitoarea noastră pe cărările întortocheate ale acestei vieţi. În ritualul nostru ortodox nu există slujbă bisericească să nu cuprindă rugăciuni adresate Maicii Preacurate. Toate grupările de cântări, de la vecernie, utrenie şi alte alcătuiri ale cultului, se încheie cu „Mărire...Şi acum...”, după care urmează o cântare adresată Maicii Domnului. Şi ecteniile mari şi mici se încheie cu o formulă adresată Maicii Domnului: „Pe Prea Sfânta, Curata, Preabinecuvântata, Mărita Stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea şi Pururea Fecioara Maria cu toţi sfinţii să o pomenim.” În felul acesta, noi ne aflăm mereu sub scutul şi purtarea de grijă a celei pe care o numim „Năstrapă de Aur”, „Rai cuvântător”, „Cămară împărătească, „Scară cerească”, „Mijlocitoare” a noastră către Fiul său şi Dumnezeul nostru. La o zi deosebită ca aceasta, din Săptămâna Luminată, împărtăşim cu Maica Domnului, cu îngerii, cu toţi sfinţii, bucuria Învierii lui Hristos. Să facem ca această bucurie să rămână o bucurie puternică, să marcheze viaţa noastră, să ne întărească în credinţă şi să ne dea forţă să biruim toate ispitele lumii acesteia, ale vieţii noastre şi să rămânem tari în credinţa Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ca martori ai Învierii Lui. Ce-am putea dori mai mult, dacă ne numim creştini, dacă purtăm numele lui Hristos?, decât să Îl mărturisim pe Hristos, salutându-ne cu acest salut: „Hristos a înviat!” Astfel suntem mărturisitori ai Învierii Lui, însă dacă ne şi împărtăşim cu Trupul şi Sângele Lui, devenim purtători de Hristos (hristofori). Să ne apropiem de Hristos, să nu lăsăm pregătirea aceasta pe seama marilor perioade de post. Să stimulăm, să trezim în sufletul nostru foamea şi setea după Dumnezeu şi aşa să ne apropiem mai des de Sfânta Împărtăşanie. Să ne pregătim pentru ca să ne întâlnim cu Hristos. Noi săvârşim Sfânta Liturghie în fiecare duminică şi în fiecare sărbătoare, dar trebuie să ştim că nu este completă Liturghia dacă nu ne împărtăşim cu toţii, adică nu numai preoţii, ci şi credincioşii. În numele Celui Care S-a jertfit pentru noi, în numele Maicii Preacurate, să ne apropiem de şansa vieţii, de Trupul şi Sângele lui Hristos pentru ca să devenim nu numai următori ai lui Hristos, ci şi să vieţuim în Hristos. Aceasta este sfânta chemare a zilei de astăzi.

Dumnezeu să ne binecuvânteze viaţa, Maica Preacurată să ne rămână totdeauna ocrotitoare şi mijlocitoare şi viaţa noastră să fie o mărturie sfântă a călătoriei noastre împreună cu Hristos.

SFINŢIREA SFÂNTULUI MIR (2 aprilie 2007)

(urmare din p. 1)

du-se să se astâmpere fiertura. Spre seară, după Pavecerniţă, preotul rânduit strânge cu o lingură de lemn untdelemnul de deasupra amestecului. Se încălzeşte decoctul, apoi se strecoară printr-un flanel într-un alt vas, adăugându-se ultimul ingredient numit opobalsam şi alte uleiuri esenţiale mirositoare. Se amestecă bine şi apoi Sf. Mir pregătit se toarnă în vase speciale de alabastru şi se duce în Sfântul Altar. Ca un semn al continuităţii lucrării harice în Biserică de fiecare dată în noul Sf. Mir se pune şi o anumită cantitate din mirul sfinţit anterior. În Biserica noastră, sfinţirea Sf. şi Marelui Mir s-a săvârşit până acum de 20 de ori. Pentru prima dată el s-a sfinţit în Catedrala mitropolitană din Bucureşti la 25 martie 1882, pe timpul mitropolitului primat Calinic Miclescu. De atunci el s-a săvârşit cu regularitate, de două ori pe timpul păstoririi patriarhului Miron Cristea, o dată pe timpul patriarhului Nicodim, de şase ori pe timpul patriarhului Justinian Marina, de două ori pe timpul patriarhului Iustin Moisescu şi de cinci ori pe timpul păstoririi P.F. Părinte Patriarh Teoctist (1988, 1993, 1996, 2002 şi 2007).

De menţionat faptul că Biserica Ortodoxă Română, din anul 1921 până în 1945, a oferit Sf. şi Marele Mir şi Bisericii surori Bulgare până la recunoaşterea autocefaliei acesteia de către Patriarhia de Constantinopol. Anul aceasta Sf. Sinod a încredinţat operaţiunea de supraveghere a pregătirii Sfântului şi Marelui Mir unei comisii sinodale prezidate de către Î.P.S. Laurenţiu, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, din care au făcut parte şi P.P.S.S. Episcopi-vicari patriarhali, preoţi, diaconi şi monahi.

După ce toate cele prevăzute de către rânduielile bisericeşti au fost împlinite, în ziua de 2 aprilie a.c. a avut loc slujba sfinţirii Sf. şi Marelui Mir oficiată de către P.F. Teoctist, patriarhul României, înconjurat de membrii Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Slujba a avut loc în biserica Sf. Spiridon Nou – paraclis patriarhal – împodobită sărbătoreşte. A fost oficiată Sf. Liturghie arhierească a Sf. Vasile cel Mare unită cu Vecernia.

După Vohodul cel Mic cu Sf. Evanghelie soborul slujitor a intrat în Sf. Altar, iar în timp ce se cânta troparul Rusaliilor, ***„Bine eşti cuvântat Hristoase Dumnezeul nostru...”***, patriarhul a cădit Sf. Altar şi Biserica, după care, arhierii adunându-se în jurul vaselor cu Sf. Mir aflate în Sf. Altar, P.F. Părinte Teoctist a citit prima rugăciune de sfinţire a Sf. Mir, iar Î.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, pe cea de a doua. P.S. Vincenţiu Ploieşteanu, secretarul Sf. Sinod, a dat citire Actului sinodal, după care Sf. Liturghie şi-a urmat apoi cursul ei obişnuit. După citirea Sf. Evanghelii, Î.P.S. Laurenţiu, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, a rostit omilia legată de acest eveniment important din viaţa Bisericii noastre, scoţând în relief semnificaţia liturgică şi sacramentală a Sf. şi Marelui Mir.

La ieşirea cu Sf. Daruri, vasele cu Sfântul Mir au fost purtate de către ierarhii prezenţi în procesiune pe solee şi apoi aduse din nou prin Sfintele uşi în Altar.

După ecfonisul, **„Şi să fie milele marelui Dumnezeu...”**, Patriarhul a descoperit vasele cu Sf. Mir, le-a însemnat cu semnul Crucii de trei ori şi a citit apoi rugăciunea a treia de sfinţire, rugând ca cei ce se vor mirui cu această ungere ***„să se facă adevăraţi sfinţiţi cetăţeni, slujitori în suflet şi în trup şi mântuiţi de tot păcatul... să se cunoască prin acest sfânt semn al Tău de către Sfinţii Tăi îngeri şi arhangheli şi de către toată puterea cerească şi în sfârşit să se arate înfricoşat şi tuturor duhurilor celor necurate şi rele”***. A fost citită apoi şi a patra rugăciune de sfinţire după care patriarhul a turnat mir de nard curat în vasele cu Sf. Mir, le-a însemnat cu semnul Sf. Cruci zicând cuvintele de consacrare: ***„Se sfinţeşte Mirul acesta cu puterea, cu lucrarea şi cu pogorârea Duhului Sfânt, în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sf. Duh. Amin!”,*** rostind apoi cu glas mare cuvintele ***„Iată acest Mir s-a făcut Mir sfinţit, în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sf. Duh. Amin!”***

După otpustul Sf. Liturghii, P.F. Părinte Patriarh Teoctist a rostit un bogat cuvânt de învăţătură legat de acest moment aniversar din viaţa Bisericii noastre străbune, aducând totodată şi mulţumiri celor ce au fost implicaţi în această activitate sfinţitoare de pregătire a Sf. şi Marelui Mir. În holul Palatului Patriarhal P.F. Părinte Teoctist a oferit tuturor ierarhilor participanţi câte un vas de sticlă special cu Sf. şi Marele Mir ca semn de amintire a acestui eveniment şi s-a făcut apoi o fotografie colectivă, după care toţi au semnat în Condica Sfântă.

În trapeza patriarhală P.F. Sa a oferit apoi tuturor ierarhilor şi oficialităţilor prezente o agapă frăţească de post. Astfel s-a înscris în istoria Bisericii Ortodoxe Române un moment deosebit cu valoare de simbol peste ani, un moment dătător de noi nădejdi în lucrarea ei sacramentală, pastorală şi misionară de sfinţire şi de îndrumare a membrilor săi spre zările Împărăţiei Cerurilor.

NOI INIŢIATIVE SOCIALE ÎN ARHIEPISCOPIA SIBIULUI

Arhiepiscopia Ortodoxă a Sibiului, prin Biroul de Asistenţă Socială, a acordat în preajma praznicului Învierii Domnului 210 pungi cu alimente în valoare totală de 5.000 RON (50.000.000 lei vechi). Dintre acestea 110 au fost distribuite direct de la sediul Biroului Social al Arhiepiscopiei, cazurilor sociale aflate în evidenţă proprie, iar restul de 100 de pungi au fost distribuite cazurilor sociale din câteva parohii ale municipiului Sibiu, prin intermediul preoţilor parohi.

*

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Sibiului, prin Biroul de Asistenţă Socială coordonat de d-na consilier social Gerlinde Gabler-Braun, a organizat în colaborare cu câteva parohii şi medici stomatologi voluntari o acţiune de promovare a igienei bucale, intitulată „Dinţi sănătoşi pentru un zâmbet frumos”. Acţiunea s-a derulat în câteva şcoli din cadrul arhiepiscopiei şi s-a adresat elevilor din clasele I-II care au fost instruiţi pe parcursul unei ore de către un medic stomatolog despre igiena bucală şi importanţa ei. 600 de copii au primit pachete cu articole igienico-sanitare în valoare de 30 lei bucata, valoarea totală a pachetelor ridicându-se la suma de 18.000 RON (180.000.000 lei vechi).

*

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Sibiului, prin Biroul de Asistenţă Socială coordonat de d-na consilier social Gerlinde Gabler-Braun, organizează bilunar o Întâlnire cu preoţii care derulează proiecte sociale în cadrul Arhiepiscopiei. Prima întâlnire a avut loc în data de 05.03.2007, la biserica „Naşterea Domnului” din parohia Lazaret IV şi au participat 22 de invitaţi. Pe agenda întâlnirii au figurat printre altele şi următoarele puncte: scurtă prezentare a participanţilor (numele, parohia, proiect social derulat); oportunităţi de dezvoltare a activităţilor de asistenţă socială în parohii şi obstacole întâmpinate (schimb de experienţa, brainstorming, rezultate ale unor proiecte derulate sau în derulare etc.); prezentarea documentelor necesare pentru accesarea finanţărilor de la Ministerul Culturii şi Cultelor. Cu această ocazie a fost vizitat şi Centrul de Zi al Asociaţiei „Sf. Nicolae” din parohia Valea Aurie şi s-au pus bazele înfiinţării unei parohii pentru comunitatea credincioşilor cu deficienţă de auz din Braşov.

*

A II-a Întâlnire cu preoţii care derulează proiecte sociale în cadrul Arhiepiscopiei va avea loc în data de 08.05.2007, în parohia Râu Sadului. Pe agenda întâlnirii figurează printre altele următorul subiect: obstacole întâmpinate în derularea şi dezvoltarea activităţilor de asistenţă socială la nivel de parohii (cauze, propuneri, soluţii). Tot cu această ocazie se vor vizita biserica parohială, o expoziţie de pictură pe sticlă, organizată de elevii şcolii din localitate şi se va prezenta un caz social deosebit.

COMEMORĂRI

ÎN VECI SĂ FIE POMENIREA LOR !

Urmând îndemnul Sfântului Apostol Pavel de „a ne aduce aminte de mai-marii noştri care ne-au grăit nouă cuvântul lui Dumnezeu" (Evrei 13, 7), acum, în lunile martie şi aprilie, ne gândim cu veneraţie şi recunoştinţă la patriarhul Justinian Marina, la mitropoliţii Ardealului Nicolae Bălan şi Nicolae Colan şi la arhiereul-vicar Teodor Scorobeţ Răşinăreanul de la Sibiu.

La 26 martie s-au împlinit 30 de ani de la adormirea întru Domnul a patriarhului **Justinian Marina**, figură reprezentativă a ierarhiei ortodoxe din a doua jumătate a secolului al XX-lea, fost, pentru câteva

luni (august 1956-martie 1957) locţiitor de mitropolit al Ardealului. Originar din Sueşti, jud. Vâlcea (n. 22 februarie 1901), a studiat la Seminarul teologic „Sf. Nicolae" din Râmnicu Vâlcea şi la Facultatea de Teologie din Bucureşti, a fost preot de mir în Băbeni, jud. Vâlcea, apoi la biserica „Sf. Gheorghe" din Râmnicu Vâlcea. Rămas văduv, în anul 1945 a fost ales arhiereu-vicar al Arhiepiscopiei Iaşilor cu titlul „Vasluianul", apoi mitropolit al Moldovei (1947), şi patriarh al Bisericii noastre, după trecerea la cele veşnice a patriarhului Nicodim Munteanu (ales 24 mai, înscăunat 6 iunie 1948). Deşi a păstorit în cea mai nefericită perioadă din istoria ţării noastre, cea „comunistă", totuşi, prin tactul şi înţelepciunea sa a reuşit să salveze însăşi existenţa Bisericii noastre, şi chiar i-a sporit prestigiul în faţa întregii lumi creştine. Reţinem în fuga condeiului doar câteva din realizările sale: întocmirea unui nou Statut de organizare şi funcţionare a Bisericii Ortodoxe Române (octombrie 1948), care ţinea seama de noua situaţie politică din ţară, prima canonizare a unor sfinţi români (octombrie 1955, cu participarea a numeroase delegaţii bisericeşti de peste hotare), reorganizarea învăţământului teologic, pus sub îndrumarea directă a Bisericii, apariţia cu regularitate a celor opt reviste bisericeşti care au fost acceptate de autorităţilor de atunci, reeditarea Bibliei (1968 şi 1975), a Noului Testament şi a tuturor cărţilor de cult (multe în mai multe ediţii), tipărirea unor manuale teologice pentru învăţământul teologic universitar şi seminarial etc. Datorită patriarhului Justinian s-au reluat legăturile cu toate Bisericile Ortodoxe surori, mai ales cu cea rusă, precum şi cu multe Biserici romano-catolice naţionale, cu Bisericile vechi orientale, cu Biserica anglicană şi cu alte Biserici protestante din diferite ţări europene. Din 1961 Biserica noastră a reintrat în Mişcarea ecumenică, trimiţând mereu delegaţi la diferitele întruniri ale acesteia. A făcut mai multe vizite unor conducători de Biserici, iar Biserica noastră a primit numeroase delegaţii bisericeşti străine. A purtat o grijă statornică preoţilor de mir, asigurându-le salarii de la stat şi „din fonduri proprii", precum şi pensii corespunzătoare. S-a interesat mereu de refacerea unor biserici-monumente istorice, de întreţinerea şi pictarea bisericilor parohiale existente, de mănăstirile ţării.

A întâmpinat însă şi multe neajunsuri din partea conducătorilor politici de atunci: sute de preoţi arestaţi până în anul 1964, controlul supărător al Departamentului Cultelor şi al Securităţii, cenzura presei şi a publicaţiilor bisericeşti, desfiinţarea abuzivă a numeroase mănăstiri şi schituri în 1959, precum şi a celor două seminarii monahale existente pe atunci şi excluderea din monahism a sute de călugări şi călugăriţe.

În pofida atâtor situaţii nefericite, totuşi, patriarhul Justinain a ştiut să le biruiască pe toate şi să rezolve marile probleme bisericeşti ale timpului său şi să-şi înscrie numele cu cinste în rândul marilor ierarhi din istoria Bisericii noastre.

*

La 15 aprilie s-au împlinit 40 de ani de la trecerea la cele veşnice a mitropolitului **Nicolae Colan**. Fiu al judeţului Covasna (n. 28 noiembrie 1893), a studiat la Gimnaziul ortodox „Andrei Şaguna" din Braşov, la Institutul teologic din Sibiu şi la Facultatea de Litere din Bucureşti, la Facultatea de Teologie evanghelică din Berlin. A fost profesor de Noul Testament la Academia teologică „Andreiană" (1922-1936), rector al acesteia (1928-1936), redactor al „Revistei Teologice" (1923-1936), mai târziu al revistei „Viaţa ilustrată" (Sibiu şi Cluj, 1934-1940), în care a publicat numeroase articole. În 1936 a fost ales episcop al Clujului, unde a păstorit până în 1957. În momente nefericite pentru ţară, după Diktatul de la Viena din 30 august 1940, când practic, teritoriul eparhiei sale a fost anexat la Ungaria hortystă. La Cluj a îndrumat activitatea Academiei Teologice, a ziarului eparhial „Renaşterea", a tipografiei, în care au apărut numeroase lucrări teologice (inclusiv două ediţii din Noul Testament). În 1938 a fost ales membru de onoare al Academiei Române, iar în 1942 membru titular

(în locul lui Nicolae Titulescu), demnitate pe care a pierdut-o sub regimul comunist. În 1938-1939 a fost ministru al Educaţiei Naţionale, Cultelor şi Artelor.

La 23 mai 1957 a fost ales arhiepiscop al Sibiului şi mitropolit al Ardealului, păstorind până la moarte. În noua slujire, a îndrumat activitatea clerului, a Institutului Teologic, precum şi lucrările de pictare a catedralei mitropolitane.

*

Cu trei săptămâni înaintea sa, la 25 martie 1967, a murit fostul arhiereu-vicar al Arhiepiscopiei **Teodor Scorobeţ Răşinăreanul** (n. 14 ianuarie 1883 în Streza-Cârţişoara). Era absolvent al Institutului teologic sibian. S-a numărat printre primii preoţi misionari din Statele Unite (la Youngstown OH şi la Sharon PA, între anii 1906-1909), apoi a fost preot în parohia Roşia-Sibiu (1909-1919), deţinut din dispoziţia autorităţilor maghiare la Cluj, Oradea şi Zombor (1916-1918), apoi profesor la Liceul „Gheorghe Lazăr" din Sibiu, consilier (1922-1941) şi vicar al Arhiepiscopiei (din 1941) şi, în sfârşit, arhiereu-vicar (1945-1948), pensionat de noile autorităţi comuniste. A fost delegat la

câteva întruniri ecumenice peste hotare şi trimis de Sf. Sinod să organizeze Episcopia misionară românească din Statele Unite şi Canada, în 1928-1929. A fost un ierarh de o rară modestie şi omenie, care a lăsat frumoase amintiri în sufletul celor care l-au cunoscut.

*

În sfârşit, la 27 aprilie se împlinesc 125 de ani de la naşterea marelui mitropolit al Ardealului **Dr. Nicolae Bălan**, originar dintr-o veche familie preoţească din Blăjenii de Sus, jud. Bistriţa-Năsăud. A făcut studii strălucite la Gimnaziul „grăniceresc" din Năsăud, apoi la Facultatea de Teologie din Cernăuţi, care i-a conferit doctoratul în 1905, după o specializare la Facultăţile de Teologie catolică şi protestantă din Breslau (azi Wroclaw). Timp de 15 ani, a fost profesor de Dogmatică, Morală, Apologetică şi Catehetică la Institutul teologic din Sibiu (1905-1920). În această calitate a iniţiat şi redactat „Revista Teologică" de la Sibiu, care apare – cu două întreruperi – din ianuarie 1907 până azi; în paginile ei a publicat numeroase studii, recenzii, cronici şi informaţii. În 1918 a redactat – împreună cu doi colegi profesori – „Gazeta poporului", care milita pentru unirea Transilvaniei cu vechea Românie. În toamna anului 1918 a împlinit o importantă misiune pe lângă Guvernul României, la Iaşi, din încredinţarea Consiliului Naţional Român Central, cu sediul la Arad.

La 14/27 februarie 1920 a fost ales arhiepiscop al Sibiului şi mitropolit al Ardealului, fiind călugărit la mănăstirea Hodoş-Bodrog de lângă Arad, apoi hirotonit arhiereu şi înscăunat în catedrala mitropolitană din Sibiu în Duminica Rusaliilor – 17/30 mai 1920, păstorind până la moarte. La scurt timp (10 iunie 1920) a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

O primă îndatorire care i-a revenit ca mitropolit a fost aceea de a milita pentru acceptarea principiilor Statutului Organic şagunian în Legea şi Statutul de organizare a Bisericii Ortodoxe Române în 1925, apărând autonomia Bisericii. Ca senator de drept, a protestat împotriva Concordatului încheiat de Guvernului României cu Vaticanul (1927), precum şi împotriva unor prevederi din Legea Cultelor din România (1928).

La 30 august 1940, în cadrul unui „Consiliu de coroană" convocat de regele Carol II, a protestat cu demnitate împotriva Diktatului de la Viena, prin care se răpea României o parte din Ardeal. Până în 1944, la eliberarea teritoriului vremelnic ocupat, şi-a ridicat glasul în orice ocazii, cerând refacerea hotarelor ţării (în cadrul adunărilor generale ale Astrei, în Adunările eparhiale ale Arhiepiscopiei Sibiului, în pastoralele de Crăciun şi de Paşti, în predici şi cuvântări ocazionale).

Sub raport cultural, notăm că a dat o nouă organizare vechii şcoli teologice sibiene, ridicată la rangul de Academie, cu patru ani de studii şi cu dreptul de a conferi licenţa, a îndrumat activitatea editorială; până la instaurarea regimului comunist au apărut aproximativ 300 de lucrări teologice sau de îndrumare duhovnicească; a îndrumat publicaţiile periodice ale Arhiepiscopiei: „Telegraful Român", „Revista Teologică", „Lumina Satelor", „Anuarele Academiei teologice" etc. A îndrumat activitatea şcolilor secundare ale Arhiepiscopiei Sibiului: Liceul „Andrei Şaguna" din Braşov, Liceul „Avram Iancu" din Brad – jud. Hunedoara, Şcoala Normală „Andrei Şaguna" din Sibiu (inclusiv una de fete, întemeiată de el), Şcoala de cântăreţi bisericeşti „Dimitrie Cunţan" din Sibiu. A trimis zeci de tineri teologi pentru a face studii de specializare în diferite centre teologice de peste hotare, cu burse din partea Arhiepiscopiei şi datorită cărora s-a creat o adevărată „şcoală teologică sibiană". Notăm între ei pe Nicolae Colan, viitorul mitropolit, Nicolae Popovici, viitorul episcop de Oradea, Nicolae Mladin, viitor mitropolit, Dumitru Stăniloae, Nicolae Terchilă, Nicolae Neaga, Liviu Stan, Spiridon Cândea, Teodor Bodogae, Grigorie Marcu, Nicolae Balcă, Dumitru Călugăr, Gheorghe Şoima şi alţii.

Mai notăm că datorită străduinţelor sale a fost refăcută mănăstirea de la Sâmbăta de Sus, ctitoria domnitorului martir Constantin Brâncoveanu, a ridicat schitul şi un complex de clădiri pentru preoţi în staţiunea Păltiniş, iar în cuprinsul eparhiei s-au construit aproximativ 150 de biserici, mai ales în mediul urban: Sighişoara, Mediaş, Târnăveni, Odorhei, Gheorgheni, Miercurea-Ciuc, Orăştie, Hunedoara, Brad etc.

Nu poate fi trecut cu vederea nici faptul că s-a numărat printre „pionierii" ecumenismului în perioada interbelică, participând la Congresul ecumenist de la Stockholm din 1925 şi la cel din Berna în 1926, încurajând apoi participările româneşti în cadrul altor întruniri de acest profil. A condus un mare pelerinaj la Locurile Sfinte în 1925, a primit vizita unor ierarhi străini la Sibiu, între care patriarhul Alexei al Moscovei şi alţii.

În acelaşi context menţionăm că a sprijinit pe etnicii evrei din ţara noastră în timpul celui de al Doilea Război Mondial. Potrivit memoriilor fostului şef-rabin al României Alexandru Şafran, mitropolitul Nicolae a fost acela care a intervenit pe lângă mareşalul Ion Antonescu să oprească deportarea evreilor în Transnistria, două scrisori de mulţumire ale unor lideri evrei din 1944 confirmă şi ele acest lucru.

Deşi în ultimii ani de păstorire s-a confruntat cu multe dificultăţi create de regimul

comunist, mitropolitul Nicolae şi-a făcut datoria către neam şi Biserică până în ultimele clipe ale vieţii lui. A trecut la cele veşnice în ziua de 6 august 1955, la praznicul Schimbării la Faţă, după ce participase la Sfânta Liturghie oficiată în capela Institutului teologic, ctitorită de el. A fost înmormântat în ctitoria sa de la mănăstirea Sâmbăta.

Dumnezeu să facă parte de veşnică odihnă acestor vrednici ierarhi! Iar noi şi cei care vor veni după noi să-i cinstim aşa după cum se cuvine, pentru faptele lor vrednice de cinstire.

Pr. Prof. Dr. Mircea PĂCURARIU

SĂ LUĂM AMINTE !

CREDINȚA LUI EMINESCU (III)

M. Eminescu consideră toleranța religioasă o trăsătură fundamentală a românilor.

Gazetarul ia în discuție acest aspect în contextul construirii Catedralei Sf. Iosif din București (nu alta decât catedrala care a devenit în ultimul timp subiect de dispute, extinse și în afara țării) și al demersurilor pentru înființarea unei mitropolii catolice (termen folosit de poet) în România. Analiza și comentariile legate de aceste împrejurări arată încă o dată un bun cunoscător al diferitelor aspecte ale vieții religioase, privite în complexul de fenomene politice, sociale, culturale specifice unui moment de eforturi, asemănător celui de azi, pentru dovedirea vocației europene a românilor. „...Foarte tolerant cu orice lege și orice limbă din lume, neamestecându-se nicicând în certuri religioase și respectând în mod egal credințele și convingerile orișicui, românul n-are de înregistrat în decursul unor lungi veacuri nici o răscoală religioasă, nici o persecuție în contra vreunei naționalități", spune Eminescu, aruncând o privire spre trecutul îndepărtat, în care românii și-au dovedit prin fapte spiritul tolerant (**Voim să ne spunem părerea...**, în **Opere**, ediția Perpessicius, vol X, **Publicistică**, 1989, p. 373). Așa s-a întâmplat, de exemplu, când s-a introdus limba națională în Biserică. Respectarea de către români a acestei opțiuni și la etniile conlocuitoare, în general de alte confesiuni, este explicată prin trimiteri semnificative la **Noul Testament.** Nu așa au procedat și alții. Eminescu numește Rusia care, după ce s-a văzut stăpână pe Basarabia în urma Războiului de Independență, „a știut să scoată până și din biserică limba românească, deși pravoslavia ar fi trebuit să știe că un asemenea lucru e cu desăvârșire anticanonic și necreștinesc" (**Știm prea bine...**, *Ibidem*, p. 89).

Păstrarea limbii naționale în Biserică este „un postulat al **Noului Testament**" și, ca urmare, „Națiile cari nu-l respectă ar trebui să șteargă din calendarul lor sărbătoarea *Coborârei Sf. Duh* asupra apostolilor, care în frumoasa concepție a *Noului Testament* pluti în *limbi de foc* asupra lor, arătând că în multe limbi vorbește *spiritul sfânt* al îngăduirii creștinești și al iubirii aproapelui" (*Ibidem*, vol. X, p. 89).

Românii au fost „în toți timpii un model de toleranță religioasă", pentru că au admis înființarea de episcopii „atârnătoare de Scaunul papal", au îngăduit „petrecerea fără supărare a armenilor și evreilor în țările noastre", au respectat libertatea de cult, „garantată acestora prin anume hrisov de către Ștefan cel Mare", fapte reflectate și în rapoartele „episcopilor catolici despre desăvârșita toleranță și respectul dovedit pentru cultul apusean de către popor, boieri și Domn". Eminescu notează în același articol că „la sărbători mari, Vodă și boierii luau parte la serviciul divin din bisericile catolice" și că *„n-am făcut niciodată ceea ce dorim să nu ni se facă nouă"* (s. n. – O. M., *Ibidem*, p. 89.).

În 1881, românii ortodocși iau inițiativa, cu binecuvântarea ierarhiei ortodoxe, de a-i sprijini pe romano-catolici pentru finalizarea lucrărilor la Catedrala Sf. Iosif din București prin intermediul loteriei naționale (**La 27 iunie a apărut...**, *Ibidem*, vol. XII, p. 229). Subliniind încă o dată „toleranța românilor pentru toate riturile", Eminescu nu are de făcut decât observații legate de legalitatea unei asemenea întreprinderi, suspectată de oportunism, de vreme ce starea lăcașurilor de cult ortodoxe lăsa mult de dorit: „Din punct de vedere practic, rămâne a se cerceta cestiunea dacă bisericele noastre proprii stau îndestul de bine pentru ca ceea ce credincioșii ortodocși pot contribui de bună voie să fie întrebuințat pentru construirea unor biserici de alt rit decât acela al statului și al națiunii" (*Ibidem*, p. 229).

Toleranța românilor nu trebuie să meargă până acolo încât să accepte ceea ce ar duce la pierderea identității. Problema o pune când se discută în presă oportunitatea înființării unei mitropolii catolice la București, în care vede un act de ofensivă a catolicismului, nu atât din inițiativa Scaunului Papal, cât din a Austro-Ungariei, care urmărea slăbirea poziției dinastiei de Hohenzollern în România și crearea unui cap de pod spre Orient. Aceasta ar fi însemnat subminarea misiunii istorice și apostolice a poporului român: „Noi, poporul latin de confesie ortodoxă, spune Eminescu, suntem în realitate elementul menit a încheia lanțul dintre Apus și Răsărit; aceasta o simțim noi înșine, se simte în mare parte de opinia publică europeană, aceasta o voim și, daca dinastia va împărtăși direcția de mișcare a poporului românesc, o vom și face. Oricât de adânci ar fi dezbinările ce s-au produs în timpul din urmă în țara noastră, când e vorba de legea părinților noștri, care ne leagă de Orient, și de aspirațiunile noastre, care ne leagă de Occident și pe cari sperăm a le vedea întrupate în dinastie, vrăjmașii, oricari ar fi ei, ne vor găsi uniți și tot atât de tari în hotărârile noastre ca și în trecut" (*Ibidem*, vol. 13, p. 301).

Cât de profundă a fost observația și cât de puternic semnalul de alarmă se vede din nota diplomatică prin care afirmațiile lui Eminescu sunt aduse la cunoștința Biroului de informații vienez, care supraveghea și activitatea poetului la Societatea „Carpații" (V. Reproducerea notei în vol. XIII, *op. cit.*, p. 513 și urm.).

Pr. Prof. Univ. Dr. Ovidiu MOCEANU

Reapariția revistei „Potirul" a tinerilor studenți din ASCOR-ul sibian

Apărută pentru prima dată acum 5 ani, sub egida ASCOR-ului sibian, revista *Potirul* își reia apariția. Au fost 5 ani de pauză și de încercări nereușite, iar acum, cu binecuvântarea Î.P.S. Dr. Laurențiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, reușim să reînviem acest izvor de gândire ortodox-românească a studenților sibieni. Nici că se putea început mai potrivit... în pragul Sfintei Învieri, în cetatea Sibiului, Capitală Culturală Europeană.

Revista se vrea a fi un contraargument la actuala direcție a studențimii românești, care tinde tot mai mult să se dezică de Ortodoxia neamului, de tradițiile ei. Ne propunem ca în fiecare lună să aducem în fața cititorilor modele studențești, și nu numai, de români care au murit și s-au jertfit pentru aceste valori. Este, dacă vreți, un alt fel de clasament al marilor români, într-o viziune pur studențească, în care nu urmărim clasificarea valorică, ci strict promovarea lor în conștiința noastră, a tinerilor.

Am început cu Valeriu Gafencu, „Sfântul închisorilor", tocmai pentru a ne face mai bine înțeleși din start. Acesta a trasat o axă clară a tânărului student creștin ortodox: prezent-atitudine-moralitate-sfințenie, învățându-ne că numai fiind prezenți în viața societății și luând atitudine vom putea ajunge la sfințenia la care ne cheamă Hristos. Vom continua cu Daniil Sandu Tudor, urmărind fenomenul de rezistență spirituală și culturală a neamului nostru în perioada de tristă amintire a subjugării comuniste și, bineînțeles, ajungând și la celelalte două mișcări de rezistență din același timp: cea a pr. Arsenie Boca de la Sâmbăta de Sus și a pr. Ilie Cleopa de la mânăstirea Slatina, urmând ca apoi să ne referim pe rând la personalități românești din toate domeniile: pictori, artiști, poeți, prozatori etc.

A edita o revistă în acest secol al informației virtuale – și nu orice revistă, ci una bazată pe cuvânt și nu pe imagini –, este un act de curaj. Însă ne asumăm cu toată răspunderea acest demers și cu tot entuziasmul propriu vârstei noastre, în speranța că undeva, în cineva... glasul nostru va rodi.

„Gustați și vedeți că bun este Cuvântul!"

Ionuț TILIBAȘA
– redactor-șef

Personalitatea Sfântului IOAN GURĂ DE AUR, conturată de Dosoftei, mitropolitul Moldovei

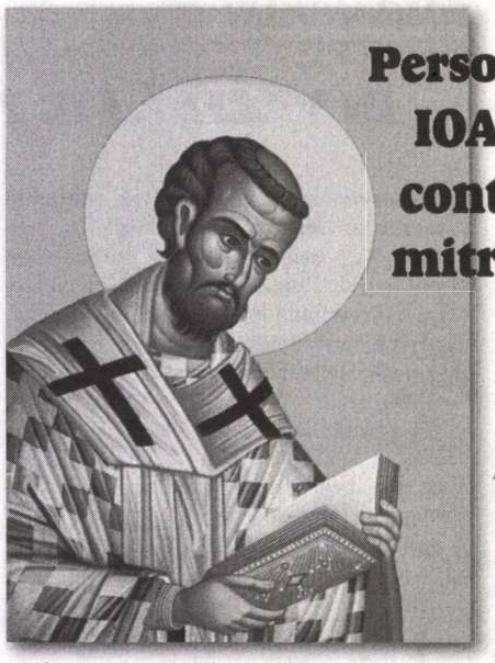

ÎNTR-ACEASTĂ LUNĂ, 13, pomenirea / dintru sviți părintele nostru Ioan, arhiepiscopul de Țarigrad, cu Rostul de Aur.*

Acesta mare luminătoriu și glasnic, în toată lumea dascal și-mvățătoriu, era din cetatea cea mare Antiohiia, tatăl Secund, stratilat și maica, Anthusa, creștini și credincioș amîndoi. Și îndată, la-nceputul vieții sale, luă mare dragoste la cuvinte și la-nțălesul limbii ș-a cărții. Și cu nevoința ce-au pus în svînta Scriptură și cu firea cea isteață ce avea ascuțită, deprinsă și-nvățătot meșteșugul învățăturilor elinești, urdinînd la Livanie si Andragathie dascalii și măiestrii de Antiohiia, de-acii și la Athine.

Și deaca deprinsă bine cartea elinilor și svînta Carte creștinească și sosînd la vîrvul înțălesului ei și împodobind viața sa în curățîie și cinste, s-au suit in shimă de cliric de svîntul patriarh de Antiohiia, Melelie. Și de svîntul Fabian fu pus diacon și preut. Și încheind mult cuvintele pentru pocăință și pentru podoaba obiceaielor, năravurilor și tălmăcind toată svînta de Dumnădzău suflătoare Scriptură.

Și lăsând lumea și viața această trecătoare patriarhul de Țarigrad, svîntul Nectarie, fu luat de la Antiohiia svîntul Ioan, aruncat cu sorții și cu giudețul svinților episcopi și cu porunca împăratului Arcadie și adus la Țarigrad, hirotonit și pus patriarh în împărăteasa cetăților, luînd hirotoniia cu pravila. Și, de-aciia, mai vîrtos s-au întins cu nevoința tîlcovaniilor svintei Scripturi și în dăscăliia întrebărilor. Cu mijlocul căriia au tras pre mulți la cunoștință cu Dumnădzău și la pocăință. Și atîta s-au dat cu nevoința și cu vărzdâjaniia cît numai ce mînca puțîntea dzamă de ordz și dormiia puțîntel, și nu în pat, nice pre așternut, ce stînd sau țiindu-să de funi. Și de-l oborjîa somnul, el ședea. Iară cu cît în prisosîtul omdragostii, a mulți alalți au fost chip și tipariu!

Pentr-aceea și în cuvintele sale învăța, îmvitînd pre toți către aceastea bunătăți și să să ferească de la camătă și de la asupreale. Pentru carea // fu și în sfadă. Și întîi cu Evdoxiia, cu împărăteasa, ș-au făcutu-o șie vrăjmașe, că ea apucasă viia unii sărace. Și săraca striga cerșind al ei. Și svîntul o dojeniia să nu ia lucru strein. Și ne-nduplecîndu-o o înfrunta și cu pilda Ezavelii o dojeniia. Iară ea să feace cu totul hiară, țiindu-să vîrtos de viia săracei.

Și fu svinția sa gonit din scaun, întîi pentru dînsa, a doa prin mijlocul a uni episcopi, carii să purta mai mult cu sîla decît cu leagea. De-acii, s-au întors iarăș la scaunul său. Și mai apoi de toate, l-au izgonit la Cucusul Armeniei și multe scîrbe pățînd, cinstitul său suflet lui Dumnădzău au dat.

Și, precum spune istoriia svinției sale, după izgnaniia svinției sale, toți aceia carii au agiutat cu rău asupra svinției sale, au dat moarte rea, unora limbile li s-au înflat ca un dop și s-au nădușit, alții, în multe chipuri. Iară-mpărăteasa i-au murit pruncul în pîntece, grea tîmplîndu-să, și i-au putredit pîntecele ș-au împlutu-o viermii de vie. Și striga dzîcînd că: „De-ar fi viu Ioan, eu n-aș muri!". Și așea, în cazną, au murit Evdoxiia Împărăteasa, carea au fost prilej și începătură a atîta fără-de-leage, de-au agonisit perire și episcopilor acelora.

Și spun cum, după moartea ei, pentru sămn de strîmbătate ce-au făcut asupra sufletului Hrisostom, secriiul unde era împărăteasa băgată au tremurat 32 de ai, pînă cînd s-au adus svintele moștiile svîntului Ioan de la Comane de Theodosie cel Mic, fiiul Evdoxiei, finul svîntului. Și, atunce, aducîndu-l pre svinția sa, pre mare, i-au ieșit în tîmpinare împăratul cu tot singlitul și patriarhul cu tot clirosul, în curabie împărătească și cu mult nărod în vase, cu mare tîmpinare cu litii slăvite, de să-mplu marea de lumini și ceriul de tămîi scumpe. Ș-apropiindu-să de Țarigrad, s-au osăbit curabiia svîntului ș-au lovit de-au despicat în doauă viia săracii ce era lîngă mare. Să veade pînă astădzi locul viei despărțit. Și sosînd la vad, ieșiră de-ntrară cu cîntări, petrecînd pre svinția sa pînă la scaunul svinției sale, la Besearica svintei Irinii. Și-l pusără în svîntul sinthron, adecă în scaun, ce iaste în svîntul oltariu, unde șeade arhiereul de hi- / rotoneaște și slujește. Și strigară toți cu tot nărodul: „Priimește-ți scaunul, svinte părintele nostru!" și i să-nchină împăratul cu tot nărodul.

Și-mpăratul, cădzîndu-i la picioare, cu rugă să-i iarte pre maică-sa Evdoxiia de năpăști ce-i feace. Și de-acolo luîndu-l cu litie minunată, îl dusără la Besearica Svinților Apostoli, unde era împărăteasa astrucată. Si, deacă-l pusără în svîntul sinthron, adecă scaunul cel svînt patriarșesc, ce-i în oltar, unde șeade arhiereul de odihnește, atunce deschisă acel dulce și izvorîtoriu de spășenie svînt rost a svinției sale la svînta liturghie și dzisă: „Миръ късбм. Миръ людемъ. Миръ и Євдозни", adecă, „Pace tuturor, pace poporului, pace Evdoxiei". Și îndată, o, minunea ta, Doamne!, să potoli mormîntul împărăteasii de cutremur, ce să cutremura legănîndu-să 32 de ai. Atunce să ogoi și nu mai tremură. Și după svînta liturghie, aședzară svintele moștiile svinției sale unde i-au gătat, lîngă svîntul prestol; și multe minuni s-au făcut de la svinția sa.

Pentr-a lor svinte rugi, Dumnădzău miluiaște și ne spășeaște.

* Dosoftei, *Viața și petrecerea Svinților* (Iași, 1682-1686), text îngrijit, notă asupra ediției și glosar de Rodica Frențiu, Editura Echinox, Cluj, 2002, pp. 115-116.

TIPOGRAFIA EPARHIALĂ S-A MODERNIZAT

Mitropolitul Andrei Şaguna, *„întemeietorul a toate”* celor de folos mântuirii sufleteşti şi propăşirii prin cultură şi civilizaţie a fiilor săi duhovniceşti, a înfiinţat aici, la Sibiu, în 1850, Tipografia eparhială. Redăm aici circulara adresată „clerului şi poporului diecezan”, prin care, cu bucurie, vestea acel fericit eveniment:

Către iubitul meu cleru şi poporu dieţesanu!

Binecuvântat să fie Domnul Dumnezeul nostru, carele au binevoit, ca pe vremea înnălţatului nostru împărat FRANŢISC IOSIF I şi a prea înnalt Aceluiaşi părinteşti Stăpâniri să ne putem bucura de înfiinţarea unei Tipografii eparhiale, de unde vom putea căpăta cărţile noastre bisericeşti şi şcolare.

De mult tâmpu încoace, văzând eu lipsa cea mare de cărţi bisericeşti şi şcolare în Eparhia noastră, văzând totodată şi scăderile cele mari sufleteşti, ce se nascu de aici, am hrănit în inimă-mi fierbintea dorinţă de a înfiinţa pe sama Eparhiei acesteia o Tipografie pe spesele mele. Şi iată, Iubiţilor! dorinţa mi să împlini. Dela înnaltul nostru Guvernu civil şi militariu am dobândit sub 31 August a.c. Nr. 19.572, învoirea pentru ridicarea unei Tipografii eparhiale, în urma cărei îndurate Ordinăciuni n'am pregetat a ţinea astăzi Duminică Sfinţirea apei, după rândueala C. Maicei noastre Biserici, şi totodată a deschide şi a pune în lucrare zisa Tipografie, cu care ocaziune s'au şi tipărit acest ţircullariu înştiinţătoriu.

Scopul Tipografiei acesteia este ca să se tipărească într'ânsa cărţi bisericeşti şi şcolare, şi apoi să se vânză cu preţu cât se poate mai uşor.

Despre care vă înştiinţezu cu acel adaos, că mai întâiu de toate se vor tipări Protocoale matriculare; căci cu durere am înţeles că subt tâmpul revoluţiunei arzându-se de mâna vrăşmaşului 41 de Biserici, iar 319, prădându-se, cu acea ocaziune s'au prăpădit şi multe Protocoale matriculare.

Împărtăşindu-vă arhiereasca mea binecuvântare rămâiu Al Vostru, de tot binele voitoriu Arhiereu

Andreiu m. p.
Sibiiu, în 27 August 1850.

În acest spaţiu de lumină a apărut şi continuă să apară de 154 de ani „Telegraful Român”, ctitorit şi acesta de marele ierarh, şi tot aici a fost imprimată, la 1858, Biblia, care îi poartă numele. Au mai fost tipărite şi cărţi de cult, manuale didactice pentru Academia teologică şi şcolile confesionale, iar din 1907, şi „Revista Teologică”.

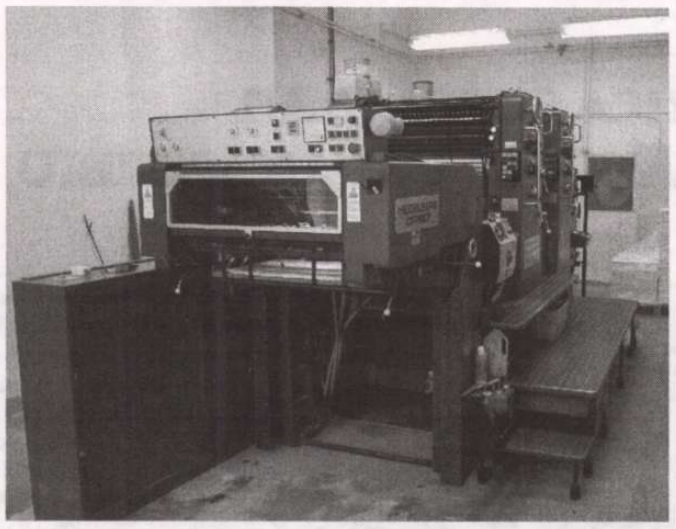

De reţinut o informaţie cu o deosebită încărcătură emoţională. Sfântul Calinic de la Cernica fiind, în acele timpuri când Şaguna păstorea la Sibiu, episcop al Râmnicului şi auzind că al său confrate sibian şi-a procurat o tipografie i-a făcut rugare să-l ajute şi pe el să-şi reutileze tipografia. Şaguna a răspuns cu promptitudine, ceea ce a consolidat şi mai mult relaţiile frăţeşti între aceşti doi aleşi bărbaţi ai neamului.

Toţi succesorii lui Şaguna în scaunul mitropolitan au urmat pilda sa, purtând de grijă acestui compartiment cu o menire atât de binecuvântată în viaţa eparhiei. Reutilarea tipografiei a constituit o preocupare prioritară a fiecăruia. Aşa se face că s-au acumulat cu timpul tot felul de linotipuri, maşini de imprimat, de cusut, de broşat, de tăiat, de fălţuit, de poleit etc., multe având azi valoare de patrimoniu.

Progresul extraordinar al tehnicii tipografice a impus o reutilare a tipografiei şi în acest răstimp de când la conducerea Arhiepiscopiei Sibiului şi Mitropoliei Ardealului se află Î.P.S. dr. Laurenţiu Streza. Astfel că, în această primăvară, au fost înlocuite maşinile de tipar înalt cu altele de tipar plan (offset), care pot tipări, în două culori, la o singură trecere a hârtiei prin maşină. S-a eliminat prin aceasta plumbul din munca tipografică, asigurându-se astfel protecţia sănătăţii personalului ce activează în acest sector.

Cât priveşte randamentul, precizăm că viteza de imprimare este de până la 10.000 coli/h.

S-a achiziţionat şi o maşină de broşat cărţi semiautomată, cu freză.

Noua aparatură tipografică a fost procurată din Germania, iar instruirea personalului s-a făcut la Tipografia „Honterus”, din Sibiu.

Primele lucrări executate în noua tipografie au fost: numerele din „Telegraful Român”, începând cu luna ianuarie şi o foarte frumoasă carte de rugăciuni.

Pr. prof. Dumitru ABRUDAN

SĂRBĂTOARE ROMÂNEASCĂ LA CREMONA

În urmă cu câţiva ani, prin osârdia tânărului preot Doru Fuciu, originar din Ţara Făgăraşului şi absolvent al Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna” din Sibiu, a luat fiinţă în oraşul Cremona din nordul Italiei o parohie românească. În prezent comunitatea numără, după datele poliţiei municipale, 2163 de români, iar în regiunea Cremonei numărul total al românilor depăşeşte 7000 de suflete.

Prin străduinţa părintelui paroh, cu ajutorul binevoitor al episcopului Dante al Cremonei, comunităţii române i s-a oferit spre folosinţă o biserică istorică în centrul oraşului, biserică ce este închinată Sf. Treimi.

Parohia ortodoxă română din Cremona este pusă sub scutul Maicii Domnului, având ca hram praznicul Naşterii Preacuratei.

La invitaţia părintelui Doru Fuciu cu binecuvântarea Î.P.S. Laurenţiu al Ardealului şi îngăduinţa Î.P.S. Mitropolit Iosif al Europei Centrale şi Meridionale, P.S. Visarion Răşinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului a fost oaspete de onoare al parohienilor în perioada 23-27 martie a.c. Vineri seara în biserica parohială P.S. Sa, împreună cu preotul paroh, a oficiat Denia Acatistului Bunei-Vestiri la care au participat numeroşi credincioşi. La sfârşitul acesteia P.S. Sa a rostit un cuvânt de învăţătură legat de semnificaţia Deniei săvârşite şi a Postului Mare în care ne aflam.

Sâmbătă, 24 martie, în aceeaşi biserică P. S. Sa, înconjurat de un sobor de preoţi, a săvârşit Sfânta Liturghie arhierească după care s-a oficiat îndătinata pomenire a celor adormiţi întru Domnul, după toată rânduiala românească.

Seara a fost oficiată într-o atmosferă de reculegere slujba Vecerniei arhiereşti întregită de un cuvânt de învăţătură creştinească.

A doua zi, de praznicul Bunei-Vestiri în prezenţa unui număr impresionant de credincioşi a fost săvârşită din nou Sfânta Liturghie de către P.S. Sa, împreună cu P.C. Pr. Doru Fuciu şi P.C. Pr. Valentin Sicoe din Sibiu. La pricesană P.S. Sa a ţinut un cuvânt de învăţătură legat de duminica a V-a a Sf. Post (a Cuvioasei Maria Egipteanca) ca şi de praznicul ales al Bunei-Vestiri.

La sfârşitul cuvântării P.S. Sa a oferit daruri, cărţi liturgice şi o sfântă cruce pentru nevoile bisericii parohiale, iar la miruit a împărţit tuturor celor prezenţi cruciuliţe şi cărţi de rugăciuni.

P.C. preot paroh Doru Fuciu a mulţumit P.S. Sale pentru prezenţă şi pentru cuvântul cald de învăţătură pus la inima românilor aflaţi departe de ţară dar aproape de Dumnezeu şi de Sfânta Biserică.

La timpul potrivit mulţi credincioşi s-au împărtăşit cu Sf. Taine între care şi mulţi copii şi tineri.

La Sf. Liturghie au asistat reprezentanţi ai Curiei episcopale din Cremona, ai autorităţile locale civile şi militare şi alţi invitaţi.

Parohia a oferit apoi o frumoasă agapă creştinească, la care au luat parte şi oficialităţile prezente.

Seara s-a oficiat în sobor în aceeaşi biserică, Taina Sf. Maslu de obşte cu participarea deosebită a enoriaşilor care au avut bucuria să se împărtăşească din nou de cuvântul ziditor al P.S. Visarion Răşinăreanu.

Luni 26 martie a.c. P.S. Sa a făcut câteva vizite protocolare, mai întâi la Palatul Episcopal unde a fost primit de către Excelenţa Sa Dante Lafranconi, episcopul catolic de Cremona, căruia i-a adresat mulţumiri pentru grija arătată faţă de nevoile spirituale ale românilor ortodocşi din Cremona, apoi la Palatul Comunal unde s-a întâlnit cu dl. Gian Carlo Corada, primarul oraşului Cremona, iar între altele s-a amintit şi dorinţa parohiei române de a i se atribui un teren pentru construcţia unei biserici proprii, precum şi la Chestura municipală unde a purtat discuţii cu dl. chestor Franco Chiari, şeful poliţiei municipale. P.S. Sa a vizitat de asemenea câteva obiective istorice şi religioase din oraş.

Prin prezenţa sa în mijlocul românilor din Cremona, P.S. Sa a adus din ţară binecuvântarea P.F. Părinte Patriarh Teoctist şi a Sf. Sinod, s-a rugat şi s-a bucurat împreună cu ei de realizările lor pe plan spiritual pe pământul ospitalier al Italiei.

Au fost zile sfinte, pline de bucurie duhovnicească prilejuite de Maica Domnului, ocrotitoarea parohiei cremoneze, în zilele Sfântului Post al Paştilor din acest an.

PARTICIPANT

Un model de urmat

COLABORARE ÎNTRE BISERICĂ ŞI ŞCOALĂ LA MERGHINDEAL

Pe lângă latura pastoral-misionară şi liturgică, Biserica noastră Ortodoxă trebuie să iniţieze activităţi atât pe direcţia educativ-culturală cât şi pe direcţia socială, prin implicarea în problemele sociale ale societăţii, respectiv ale parohiei.

Pentru a acţiona eficient în sensul celor două direcţii menţionate mai sus, Biserica are nevoie de colaborarea a două instituţii fundamentale pentru orice localitate, respectiv pentru orice comunitate: Şcoala şi Primăria. Prin şcoală se poate acţiona pe segmentul educativ-cultural, prin participarea la activităţile comune ale reprezentanţilor celor două instituţii, iar prin Primărie se poate acţiona în direcţia asistenţei sociale, prin compartimentele de asistenţă socială din cadrul Primăriilor respective, dar şi prin activităţi comune, compatibile celor două instituţii, Biserică şi Primărie.

În Parohia Ortodoxă Română Merghindeal s-a reuşit închegarea unui cadru general pentru realizarea primului segment, a celui educativ-cultural prin intermediul Şcolii cu clasele I-VIII din localitate.

Iniţiativa a venit din partea tânărului şi energicului director al Şcolii, domnul Valentin Lepşa, proaspăt numit prin concurs la conducerea acestei instituţii şi care, în urma unei discuţii cu preotul paroh din localitate, a stabilit termenii generali ai unei colaborări între Şcoala Generală cu clasele I-VIII şi Biserica Ortodoxă Română din Merghindeal.

Termenii acestei colaborări s-au fixat în cadrul unui „Protocol de colaborare”, unde au fost conturate obiectivele acestei colaborări şi pe care îl redem, în continuare:

PROTOCOL DE COLABORARE
REALIZAT ÎNTRE:

– Şcoala cu clasele I-VIII din Merghindeal, reprezentată prin Valentin Lepşa, în calitate de director şi Parohia Ortodoxă Română Merghindeal, reprezentată prin preotul Manase Virgil.

Obiectivul principal al protocolului este lansarea unui parteneriat Şcoală- Biserică, care să deschidă noi orizonturi activităţii educative a elevilor, profesorilor, spre beneficiul întregii comunităţi.

Colaborarea se va materializa printr-o serie de activităţi precum :

1. Participarea comună la comemorări: Ziua Eroilor, la întâlnirea fiilor satului, la întâlniri cu veterani de război etc.

2. Elevii vor avea acces la biblioteca parohială.

3. Preotul va iniţia activităţi de consiliere a elevilor cu probleme de natură familială, comportamentală.

4. Organizarea unor excursii la monumente cu caracter religios din împrejurimi sau alte zone.

5. Înfiinţarea „unei reviste a şcolii cu o tematică educativă”.

Printr-un astfel de „Protocol de colaborare” se reînnoadă o tradiţie de veacuri a colaborării dintre Biserică şi Şcoală, tradiţie care a fost întreruptă brusc în anul 1948 de către regimul comunist, care a separat Biserica de Şcoală şi a introdus în programa şcolară educaţia ateistă.

Merghindeal, 22. 03. 2007

Pr. Virgil MANASE

MONOGRAFII

BISERICA CU HRAMUL „SFÂNTUL EVANGHELIST LUCA", SIBIU

Biserica cu hramul „Sfântul Evanghelist Luca" din Strada Lungă nr. 29, fostă 11 Iunie nr. 25, cunoscută şi sub numele de „biserica din Maierii Sibiului" sau, mai simplu, „biserica măierenilor", face parte din categoria lăcaşurilor de cult sibiene aparţinând secolului al XVIII-lea.

Istoricul zidirii: Înainte de a ne ocupa cu istoricul acestei biserici trebuie să consemnăm câteva date de ordin istoric. De pildă, denumirea de „maieri" provine de la faptul că în zona unde biserica urma să fie ridicată, erau amplasate în trecut curţile „maierilor" români, adică a acelora care efectuau lucrări în arendă pe proprietăţile patricienilor saşi din Sibiu. Această lucrare în arendă la propietarii saşi a constituit însă şi un obstacol în calea tendinţei de atragere la uniatism a măierenilor, deoarece saşii nu aveau nici un interes să înlesnească înmulţirea numărului credincioşilor catolici.

De asemenea, menţionăm şi existenţa, în acest cartier, a unei alte biserici sau capele ortodoxe anterioare lăcaşului de cult actual. Astfel, la 31 martie 1762, măierenii se plâng magistratului sibian că lăcaşul lor de închinare este prea mic. Ca urmare, la 31 august 1762 a intervenit între G. Fronius şi comunitatea măierenilor neuniţi o învoială, care evidenţia dreptul de folosinţă a unei camere, precum şi o capelă, cu o lungime de 17 paşi. A intervenit însă un alt inconvenient, prin situarea la numai 175 de paşi a bisericii unite, la care se adăuga şi cimitirul comun. Starea de lucruri va rămâne aceeaşi până la Edictul de toleranţă emis de Iosif II la 1781, care va determina ca la 30 iunie 1782 să se încheie între reprezentanţii măierenilor şi G. Fronius un contract de vânzare-cumpărare, pentru aferent actualei construcţii, contract aprobat ulterior de magistratul sibian.

Faptul că a fost construită în anul 1791 arată clar că avem de a face cu una dintre cele mai vechi biserici ale românilor ortodocşi de aici. Episcopul Ghedeon Nichitici (1784-1788) a înaintat Guvernului transilvan cererea de construcţie a bisericii, cerere soluţionată în anul 1787. Decesul ierarhului la 20 noiembrie 1788, a determinat amânarea începerii lucrărilor, dar moştenirea financiară a acestuia va fi folosită de către Gherasim Adamovici (1789-1796). Acest fapt rezultă din pisania de pe cafas, „Această biserică din Maierii Sibiului a hramului Sf. Evanghelist Luca s-a zidit din temelie din massa şi banii răposatului Ghedeon Nichitici, ce a fost episcop neunit în Ardeal… de către Gherasim Adamovici, episcop neunit pe timpul împăratului Leopold al doilea, regele Ungariei, principelui Ardealului ş.a. în anul 1791". Datorită implicării sale în construcţia aceasta, mormântul ctitorului se poate vedea într-o criptă, în faţa uşilor împărăteşti. În urma reparaţiilor din anul 1938 a fost aşezată o placă de marmură cu inscripţia „Gherasim Adamovici, ctitorul bisericii".

Arhitectura şi pictura: Ctitoria ierarhului ortodox, Gherasim Adamovici, este constituită dintr-o navă cu bază simplă, continuată de o absidă semicirculară şi fără cupolă, având obişnuitul turn, cu laturi prismatice în cazul de faţă, acoperit piramidal, în partea vestică. Pe întreaga suprafaţă a pronaosului se află catafasul, iar turla şi clopotniţa se ridică pe o încăpere închisă, pătrată, prin care se intră în pronaos, iar în exterior, printr-o altă uşă se intră în catafas şi la clopote. Ceea ce uimeşte este mai ales, dacă ar trebui să facem o comparaţie cu alte lăcaşuri de cult aparţinând epocii, simplitatea arhitectonică. Este respectată însă împărţirea specifică bisericilor ortodoxe, pronaos, naos şi altar. Astfel, pronaosul este despărţit de naos printr-un cafas, al cărui perete este, în acelaşi timp, şi un contrafort pentru tavan. Cafasul este susţinut de patru coloane, încadrate de trei arcade. De asemenea şi peretele care desparte naosul de altar, perete din cărămidă cu arcadă, pe care ulterior s-a aplicat iconostasul din lemn având acelaşi rol de contrafort pentru tavan.

Din vechea pictură s-au păstrat doar unele scene de pe cafas şi iconostas, fiind restaurate în anul 1972 de către pictorul Arutinn Avachian din Bucureşti. Revenind la pictura de pe cafas, al cărei pictor este necunoscut, impresionează nu numai scenele care încadrează pisania, ci mai ales execuţia artistică a acestora. Scenele, împărţite în două registre, evocă în primul plan evenimentele pascale ale vieţii Mântuitorului, începând cu actul spălării picioarelor ucenicilor şi se termină cu răstignirea. În scena Răstignirea lui Iisus, soldaţii apar îmbrăcaţi în veşminte austriece. Era cu siguranţă modul în care la vremea respectivă era perceput nu numai rolul armatei de alt neam, ci mai ales statutul socio-politic al românilor transilvăneni. Cel de al doilea registru al scenelor de pe cafas este dedicat unor scene mai ample ca: Luca şi Cleopa în drum spre Emaus, Femeile mironosiţe şi Învierea Domnului înţeleasă prin reprezentarea mormântului său gol. Tavanul pronaosului, care este practic partea inferioară a cafasului, are ca scenă centrală reprezentarea Maicii Domnului Oranta, scenă înconjurată cu reprezentările melozilor bisericii creştine.

Lucrările de renovare executate în anul 1923 au îmbogăţit biserica cu unele scene de pictură în interior. Este vorba de pictura iconostasului şi două scene reprezentând pe Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil. Ele au fost executate de pictorul Dumitru Kabadaev. Resfinţirea s-a făcut în timpul mitropolitului Nicolae Bălan. De asemenea, notăm faptul că prin intervenţii ulterioare, au apărut ferestrele duble, cu vădit scop de a realiza spaţii de aerisire pentru înlăturarea igrasiei din pereţi, mai ales că zidurile bisericii sunt foarte masive. O altă resfinţire cunoaşte biserica în urma lucrărilor de reparaţie executate în anul 1938, când se elimină şi scara de acces din pronaos în cafas, fapt ce a determinat un spaţiu interior mai mare, iar zugrăvirea a fost executată de Ioan Stanciu din Sibiu. Sfinţirea s-a făcut de vicarul Arhiepiscopiei, Vasile Stan. A fost pusă în discuţie o eventuală mărire a spaţiului liturgic, lucru care nu s-a putut materializa până astăzi.

Pictura nouă aparţine maestrului bucureştean Nicolae Stoica, dar care nu a finalizat în totalitate lucrările începute în 1965 şi continuate tot de el până în 1970. Refuzând pictarea iconostasului, executarea acestuia a fost încredinţată pictorului sibian Ioan Căzilă din Sibiu. Iconostasul şi altarul diferă de restul ansamblului pictural prin tehnica de execuţie. Aceasta datorită faptului că primele două sunt executate în tempera, pe când restul bisericii este împodobită prin tehnica în frescă.

Dintre scenele executate de Nicolae Stoica menţionăm pe cele din naos. Astfel, pe peretele de sud, sunt scenele reprezentative pentru istoria transilvănenilor ortodocşi, anume martirii dreptei credinţe: Visarion Sarai, Oprea Miclăuş, Sofronie de la Cioara. Ele sunt continuate de altfel şi în naos, pe aceeaşi parte sudică ne apare Sfântul Ierarh Sava Brancovici, iar pe peretele nordic Sfinţii Ierarhi Ilie Iorest şi Calinic de la Cernica.

Iconostasul are reprezentări iconografice atât în interior cât şi în exterior, lucru favorizat de faptul că acesta era din cărămidă, pentru exterior aplicându-se partea de lemn. În interior remarcăm Înălţarea Domnului care are în centru o arcadă închisă, la rândul ei acoperită de chipurile mucenicilor, încadrată în zidul iconostasului. Scena potenţează tema centrală de pe cupola altarului, Maica Domnului Platytera.

La proscomidiar se poate remarca cu uşurinţă impresionantul pomelnic al ctitorilor şi binefăcătorilor acestui sfânt lăcaş, de la ridicarea ei şi până în zilele noastre. Pomelnicul este din marmură albă şi are în centru un spaţiu liber care a fost valorificat de pictor cu scena potirului euharistic în care este Mântuitorul Hristos. Prin execuţia compoziţiilor şi a scenelor pictorul a reuşit să dimensioneze plafonul, încât privindu-l, se creează impresia unei semi-bolte. Deşi pictura a fost terminată în anul 1970, biserica va fi resfinţită de către mitropolitul Antonie Plămădeală la împlinirea celor 200 de ani de zidire a bisericii, adică în anul 1991. Aceeaşi slujbă de resfinţire va fi săvârşită şi de către episcopul vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe, P.S. Visarion Răşinăreanu cu ocazia lucrărilor de consolidare şi reamenajare a spaţiului liturgic.

Pe tavanul semicilindric al naosului s-a realizat încadrarea Pantocratorului, înconjurat, pe pereţii laterali ai naosului, de cei patru evanghelişti. Bolta naosului este dominată de trei scene reprezentative: Sfânta Treime, Iisus Hristos Pantocrator şi medalionul hramului Sf. Evanghelist Luca.

Ultimele realizări care au adus schimbări în arhitectura şi pictura bisericii sunt: ridicarea pe peretele sudic al naosului a unui pridvor închis, pe unde se face în mod normal accesul în biserică, deoarece intrarea pe uşa aflată sub turn este puţin utilizată. Pridvorul este pictat in tehnica frescă, realizată de pictorul Dorel Bejleacă, care a executat şi o curăţire a picturii existente, îmbrăcând şi nimbul sfinţilor cu foiţă de aur. Şi în acest pridvor apare încă de la intrare, pe peretele exterior al arcadei chipurile Sfinţilor Apostoli Andrei şi Luca în dreapta, respectiv stânga intrării. Uşa de intrare în biserică este încadrată de Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil, pe când tavanul pridvorului are ca scenă Iisus Hristos Emanuel.

Tot în această direcţie a ultimelor realizări, amintim ridicarea troiţei pentru eroii neamului de către două familii, Burduhuş şi Trâmbiţaş, aparţinând acestei parohii, retencuirea bisericii şi un acoperiş nou prin schimbarea ţiglelor, utilizându-se în acest sens ţiglă-teracot, precum şi asfaltarea curţii bisericeşti.

Preoţii slujitori: O vizită canonică efectuată de episcopul Ghedeon Nichitici în cuprinsul eparhiei sale aminteşte şi numele unor preoţi în Maierii Sibiului: Daniil Marcu, Bucur Bobeş şi Ilie Popovici, ultimul dintre ei fiind numit şi protopop între 1813-1830. În timpul lui Ilie Popovici se introduc, la 24 iulie 1793, registrele parohiale, el fiind primul preot din Maierii Sibiului care semnează în ele.

Alături de Ilie Popovici a fost menţionat, la slujirea altarului, din 1796, şi preotul Popa Nicolae Atanasie. El păstoreşte până în anul 1813, ulterior fiind consemnat numai Ilie Popovici, devenit protopop. Începând cu 1830 acestuia îi urmează Petru Bădilă, pentru ca în perioada 1873-1890, respectiv 1889-1891 să fie consemnaţi preoţii Gheorghe Bobeş şi Ioan Mihu. Preotul Constantin Dimian, după trei ani de slujire, se transferă într-o altă parohie. A fost urmat la slujirea preoţească, în perioada 1903-1907, de Iosif Enescu. Îi urmează la altar Ioan Mureşan, între anii 1907-1912, iar mai apoi Romul Bucşa, pentru perioada 1913-1937.

La 15 noiembrie 1937 a fost instalat ca preot Ioan Chioaru, doctor al Facultăţii de Teologie din Cernăuţi, slujitor până la 1 august 1988. A slujit iniţial singur, până în anul 1946, când în urma împărţirii parohiei în două sectoare, a fost numit al doilea preot, în persoana lui Nicolae Petri, care a activat până în anul 1976. Urmaşul preotului Nicolae Petri, este începând cu 25 martie 1976, preotul Tudor Burcuş, care păstoreşte şi în prezent ca paroh al parohiei Sibiu-Inferior II. Acelaşi an aduce instalarea celui de al treilea preot, Romulus Bar, slujind până în anul 1996, când a plecat în America. În urma sa ca paroh a fost numit, pentru parohia Inferior III, începând cu 1997 Marian Răduleţ.

Parohia Sibiu Inferior IV a avut ca preot paroh între anii 1990-2002 pe Victor Bunea, activitatea acestuia fiind continuată, şi în prezent, de Eugen Buta.

În locul preotului Ioan Chioaru, din parohia Inferior I, a fost numit Liviu Moisiu, care a urmat şi cursurile de doctorat la Bucureşti, fiind slujitor al bisericii până în 2005, când a trecut la cele veşnice. Începând cu anul 2006 preot al acestei parohii este Marcel Greavu. În acelaşi an, în urma unei noi rearondări a parohiilor sibiene, a fost înfiinţată şi parohia Inferior V, coordonată de preotul Ersiliu Pop.

Arhiva bisericii: În biblioteca parohiei s-a păstrat mult timp un rând de Mineie tipărite la Râmnic între 1776-1780, dar ulterior, acest fond de carte veche a fost predat Arhiepiscopiei. Menţionăm o serie de alte tipărituri: Evanghelie (1812), tipărită la tipografia din Pesta în timpul mitropolitului sârb Ştefan Statimirovici, Ceaslov (Bucureşti, 1825), Penticostar (Sibiu, 1845), Psaltire (Neamţ, 1843), Octoihul (Pesta, 1845), precum şi Mineiele pentru întreg anul bisericesc tipărite sub îngrijirea lui Andrei Şaguna între anii 1853-1856.

Nu trebuie uitate, în acest context, nici cele câteva icoane aparţinând secolului al XIX-lea păstrate în casa parohială. Consemnăm icoanele Sfântului Evanghelist Luca şi a Sfântului Nicolae, dar şi scene mai ample ca Răstignirea Domnului, Punerea în mormânt a Domnului, Iisus Hristos Arhiereu. Două icoane de excepţie, ce au dimensiunile 0,86/0,61 şi 0,86/0,61 reprezintă pe Iisus Hristos Arhiereu şi Maica Domnului cu Pruncul şi sunt păstrate tot aici.

Concluzii: „Biserica Măierenilor" se prezintă astăzi nu doar ca un lăcaş de cult aparte, ci ca o biserică în care şi prin care s-a păstrat credinţa neamului din această parte a ţării. Iar noi, la fel ca şi biserica, facem parte integrantă din acest neam. Să fim prin urmare cu luare-aminte.

Drd. Sebastian Dumitru CÂRSTEA

Prohodirea P.C. Pr. Cornel Erneanu

Duminică 15 aprilie 2007, după miezul nopţii, a încetat din viaţă vrednicul de pomenire Preot Cornel Erneanu, născut în data de 22 decembrie 1937, paroh al Parohiei Ortodoxe Române Dumbrăveni I, Protopopiatul Mediaş, Arhiepiscopia Sibiului.

Privegherea părintelui, precum şi toate cele rânduite de Molitvelnic, au fost împlinite încă din noaptea decesului de către P.C. Pr. Ioan Vuţă, paroh al Parohiei Dumbrăveni II, P.C. Pr. Iulian Gherman paroh al Parohiei „Sf. Dumitru" din Braşov şi P.C. Pr. Nicolae Drăghici, paroh al Parohiei Ernea. Până la slujba prohodirii, din data de 17 aprilie a.c., dintre preoţii Protopopiatului Mediaş s-au rânduit ca slujba de priveghere să nu fie întreruptă, în fiecare zi săvârşindu-se Sf. Liturghie în biserica parohială unde a fost depus, biserică construită şi pictată în timpul păstoririi Părintelui Cornel Erneanu.

Prohodirea s-a făcut marţi, după Sfânta Liturghie, în Biserica Parohiei Dumbrăveni I cu hramul „Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil" şi a fost condusă de Î.P.S. Dr. Laurenţiu Streza, Arhiepiscop al Sibiului şi Mitropolit al Ardealului, împreună cu un sobor de aproape 50 de preoţi din Protopopiatul Mediaş şi din alte localităţi, colegi de facultate sau seminar ai părintelui.

Î.P.S. Dr. Laurenţiu Streza a rostit un înălţător cuvânt de învăţătură despre preoţie şi de îmbărbătare a familiei şi a credincioşilor din parohie. După cuvântul Înalt Prea Sfinţiei Sale au mai vorbit doi foşti colegi ai părintelui Cornel de la Cluj, P.C. Teodor Burcuş de la Sibiu, P.C. Pr. Prof. Dr. Ioan Chirilă, decanul Facultăţii de Teologie din Cluj-Napoca şi a citit câteva versuri Pr. Ioan Vuţă.

Cuvântul de rămas bun a fost rostit în Cimitirul Ortodox Dumbrăveni de către P.C. Preot Protopop Grigorie Doru Gâdea, după care trupul neînsufleţit al Părintelui Erneanu a fost depus în cavoul familiei, în prezenţa a peste o mie de credincioşi.

Dumnezeu Bunul să-l aşeze în latura celor drepţi şi veşnică să-i fie pomenirea!

Protopop
Pr. Grigorie Doru GÂDEA

INTERVIU

SANCTITATEA SA PATRIARHUL ECUMENIC BARTOLOMEU:

„Misiunea clară a ortodocşilor în toate dialogurile ecumenice este mărturisirea în iubire a credinţei strămoşeşti şi a ordinii canonice, care sunt fundamentele şi principalele elemente ale Bisericii nedespărţite”[1].

Catedrala „Sf. Gheorghe” a Patriarhiei Ecumenice din Constantinopol

Cine ar putea vorbi astăzi mai bine despre rolul Ortodoxiei în lumea contemporană sau despre efortul de refacere a unităţii creştine iniţiale, despre dialogul cu lumea islamică şi cea iudaică, despre efortul promovării în cuvânt şi în faptă a unei mărturisiri vii a lui Hristos, dacă nu cel care este primatul întregii Biserici Ortodoxe, Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I, al 270-lea succesor al Tronului Ecumenic?[2]

Sanctitatea Sa este considerat astăzi a fi unul dintre cei mai de seamă apostoli ai iubirii,

păcii şi reconcilierii la nivel mondial. Eforturile Sale în a atrage atenţia asupra mediului înconjurător şi a pericolelor care îl ameninţă au făcut să fie caracterizat drept „Patriarhul verde”. Ca şi Patriarh Ecumenic, slujirea sa transcende orice delimitare naţională sau etnică la nivel global, misiunea sa fiind tocmai aceea de a milita pentru şi a exprima unitatea şi universalitatea Bisericii Ortodoxe.

Părinte spiritual a peste 300 de milioane de creştini ortodocşi din întreaga lume, Patriarhul Bartolomeu I este un om al discuţiilor teologice profunde şi, în acelaşi timp, o persoană prietenoasă, cu o aură de seninătate aparte. A te afla în prezenţa Sanctităţii Sale înseamnă cu adevărat o şansă de a gusta din acea „pace a profunzimilor” pe care doar la oamenii lui Dumnezeu o poţi întâlni. Cunoscător dinăuntru atât al Răsăritului, cât şi al Occidentului, Sanctităţii Sale îi place să spună că „Europa trebuie să crească asemenea unei catedrale: cu temelii puternice în trupul pământului şi cu un imens elan spre cer”. În contextul existenţial al lumii de astăzi primatul Bisericii Ortodoxe consideră că „dacă cuvintele nu angajează viaţa, ele devin o vorbărie ce discreditează Evanghelia” şi, astfel stând lucrurile, „Ortodoxia trebuie să fie una a faptelor, dacă nu, ea riscând a fi redusă la un fariseism orgolios.”

Aflat pentru câteva zile în acest centru al unităţii şi al conlucrării armonioase a tuturor Bisericilor Ortodoxe locale, la Patriarhia Ecumenică, Sanctitatea Sa a avut amabilitatea de a acorda un scurt interviu cititorilor „Telegrafului Român”, interviu pe care îl reproducem în cele ce urmează:

Î: – *Care sunt sentimentele Sanctităţii Voastre faţă de Biserica Ortodoxă Română, în general, şi în special, faţă de românii ardeleni pe care i-aţi vizitat de câteva ori?*

R: – În repetate rânduri am avut ocazia de a vizita frumoasa dumneavoastră ţară, România, şi venerabila fiică şi soră Biserică Ortodoxă a acestei ţări. De multe ori am ajuns şi în Transilvania. Şi am apreciat întotdeauna frumuseţea naturală a multor regiuni, dar, bineînţeles, şi frumuseţea sufletului evlaviosului popor român. Cunoaştem că bogăţia spirituală a acestuia, ca şi cea materială, au provocat mari neplăceri în vremuri de grele încercări. De aceea, ne şi bucurăm întotdeauna, încredinţaţi fiind de puterea credinţei noastre ortodoxe, care a existat dintru început şi care continuă să fie şi astăzi stindardul identităţii românilor ortodocşi.

Î: – *Una dintre marile personalităţi ale Bisericii Ortodoxe Române a fost şi aceea a fostului Mitropolit al Ardealului Dr. Antonie Plămădeală, pe care l-aţi cunoscut şi care vorbea întotdeauna cu mare respect şi apreciere de Sanctitatea Voastră. Puteţi să ne spuneţi câteva cuvinte despre prietenia pe care aţi avut-o cu Înalt Prea Sfinţia Sa?*

R: – Vrednicul de pomenire Mitropolit al Ardealului Dr. Antonie Plămădeală a fost un foarte drag frate în Hristos şi colaborator al Nostru. Lucrarea sa pastorală şi, în general, cea la nivel interortodox şi intercreştin a Înalt Prea Sfinţiei Sale, este cunoscută în România şi dincolo de ea. Am avut astfel împreună o legătură personală de prietenie şi conlucrare, în special în cadrul întrunirilor interortodoxe şi a activităţilor corespunzătoare acestora. Amintesc de asemenea contribuţia Înalt Prea Sfinţiei Sale pe o perioadă îndelungată în cadrul Conferinţei Bisericilor Europene (KEK) şi strălucita sa colaborare cu reprezentanţii Tronului Nostru Ecumenic în diferitele comisii ale acestui consiliu, în scopul unei prezenţe şi a unei mărturii vii a Ortodoxiei în contextul european. Veşnică să fie pomenirea celui care continuă acum să slujească împreună cu îngerii în Ierusalimul Cel de Sus.

Î: – *Care este sensul participării ortodocşilor la dialogul ecumenic şi cum vedeţi evoluţia acestuia astăzi?*

R: - Sfânta noastră Ortodoxie, supusă voii Domnului, ca şi Biserică a Acestuia, care păstrează „unitatea duhului în legătura păcii” (Efes. 4, 3), a luat deja de mulţi ani serioase iniţiative în direcţia restabilirii unităţii. Avem şi hotărâri panortodoxe referitoare la cadrul şi scopul relaţiilor noastre cu fraţii eterodocşi. Păstrarea acestor hotărâri reprezintă responsabilitatea tuturor. De aceea, câţi nu susţin unitatea Ortodoxiei, nu e posibil să susţină că participă în mod sincer şi constructiv la dialogul ecumenic. Ne bucurăm însă datorită faptului că foarte îndrăgita noastră Biserică Ortodoxă Română, sub îndrumarea înţeleptului şi experimentatului patriarh Teoctist al României şi a unor ierarhi de seamă, ia parte în mod pozitiv în activitatea ecumenică. Desigur, există dificultăţi în progresul acestei lucrări. Există însă şi perspective pozitive, pe care de altfel le susţinem în comun. Printre acestea şi dialogul cu Biserica Romano-Catolică, care a fost reluat de curând.

Misiunea clară a ortodocşilor în toate dialogurile ecumenice este mărturisirea în iubire a credinţei strămoşeşti şi a ordinii canonice, care sunt fundamentele şi principalele elemente ale Bisericii nedespărţite. Fără acestea e de neînţeles refacerea unităţii lumii creştine. Mărturisire autentică există însă numai ca şi trăire a celor ce cred şi a celor ce mărturisesc. Şi aceasta evident, atât la nivel personal, cât şi la nivel interortodox.

Î: – *Care va fi importanţa celei de A Treia Adunări Generale, pe care o organizează Conferinţa Bisericilor Europene (KEK) şi Consiliul Conferinţelor Episcopale Europene (CCEE) între 4-9 septembrie 2007 la Sibiu?*

R: – Este importantă viitoarea A Treia Adunare Ecumenică Paneuropeană de la Sibiu, după cum foarte importante au fost şi cele anterioare de la Basel şi de la Graz. Are o mare importanţă faptul că, pentru a treia oară, are loc o bună înţelegere între Conferinţa Bisericilor Europene (KEK) şi Consiliul Conferinţelor Episcopale Europene (CCEE). Iar tema Adunării, foarte cunoscută şi îndrăgită în cultul şi spiritualitatea ortodoxă, este şi foarte actuală. Starea lumii contemporane are multe realităţi sumbre. Spunând „Lumina lui Hristos luminează tuturor”, mărturisim credinţa noastră, oferind însă şi făgăduinţa comunicării acestei lumini supranaturale a bucuriei şi a speranţei.

Î: – *Având în vedere complexele probleme existenţiale pe care le întâmpină omul contemporan, cum credeţi că trebuie să fie cuvântul Bisericii?*

R: – Exact cum am spus mai înainte: Cuvânt luminat, de adevăr, de sinceritate, transparent, integru, direct, lipsit de ipocrizie, cuvânt de iubire şi de rugăciune.

Î: – *Deoarece ne aflăm în apropierea Sfintelor Paşti, dacă doriţi să adresaţi un mesaj credincioşilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului şi din întreaga Românie.*

R: – Ortodoxia este prin excelenţă Biserică a Învierii – prin multe crucificări! Către credincioşii ortodocşi ai Arhiepiscopiei Sibiului şi către evlavioasa pleromă a Sfintei Biserici Ortodoxe a României doresc în mod personal, din adâncul inimii, ca şi din partea Sfintei şi Marii Biserici Mame a lui Hristos a Constantinopolului, să prăznuiască în bucurie duhovnicească luminata Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos. Şi pe deasupra, ca şi parte de acum a comunităţii popoarelor Uniunii Europene, să se adauge şi aceasta mărturisitorilor şi martirilor Învierii, într-o Europă a cărei principală lipsă o constituie exact credinţa, nădejdea şi lumina Învierii.

Dr. Ştefan TOMA

[1] Interviu realizat în data de 24 martie 2007 cu Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I în reşedinţa Patriarhiei Ecumenice din Fanar (Istanbul, Turcia).

[2] Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, ca şi laic Dimitrios Archondonis, s-a născut la 29 februarie 1940, pe teritoriu turc, în insula Imvros, pe atunci locuită în întregime de greci ortodocşi, în satul Sfinţii Teodori. Licenţiat în Teologie în 1961 la vestita Şcoală de Teologie a Patriarhiei Ecumenice de la Halki, Sanctitatea Sa a fost hirotonit diacon în acelaşi an de către venerabilul Mitropolit Meliton de Calcedon. Între 1963-1968 este trimis de către Patriarhul Ecumenic Atenagora, ca şi bursier al Patriarhiei Ecumenice, să studieze în Apus, la Institutul Oriental al Universităţii Pontificale Gregoriane, la Institutul Ecumenic de la Bossey (Elveţia), în cadrul Universităţii din München, susţinându-şi doctoratul la Roma, cu o teză despre: „Codificarea Sfintelor Canoane şi a instituţiilor canonice în Biserica Ortodoxă”, lucrare publicată în limba greacă la Tesalonic, în anul 1970. În 1969 a fost hirotonit preot de către Patriarhul Atenagora, devenind după trecerea la cele veşnice a acestuia, principalul colaborator al succesorului său, Patriarhul Dimitrie I. În 1973 e hirotonit arhiereu cu titlul de Mitropolit al Filadelfiei, iar în 1990, după mutarea la Domnul a Mitropolitului Meliton de Calcedon, devine Mitropolit de Calcedon şi decan al Sfântului Sinod al Patriarhiei Ecumenice. În 1991, după trecerea la cele veşnice a Patriarhului Dimitrie I, este ales în unanimitate în demnitatea de Patriarh Ecumenic, la vârsta de 51 de ani, întronizarea sa având loc pe data de 2 noiembrie a aceluiaşi an.

ŞEDINŢĂ A COMITETULUI INTERNAŢIONAL LITURGIC pentru pregătirea celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene organizată la Sibiu

(urmare din p. 1)

Monseniorul Aldo Giordano a subliniat relevanţa temei celei de A III-a Adunări Ecumenice Europene de la Sibiu, înţelegând evenimentul din septembrie de la Sibiu ca „un pelerinaj în drum spre regăsirea luminii din noi şi a Luminii – Hristos”. Numărul invitaţilor oficiali ai evenimentului este de 2.100 de persoane, urmând să fie prezenţi şi invitaţi din afara Europei, tocmai pentru a le arăta şi altora modul cum înţelegem Evanghelia şi a crea punţi de legătură şi dialog, a declarat Eminenţa Sa. Mesajul ce urmează să fie redactat la Sibiu va fi adresat tuturor Bisericilor creştine din Europa, ca şi fiecărui stat membru al Uniunii Europene, însă adevăratul mesaj îl va da, în opinia prelatului catolic, prezenţa celor 2.100 de participanţi invitaţi oficial, împreună cu creştinii din Sibiu.

Venerabilul Collin Wiliams a stăruit în intervenţia sa asupra programului ca atare al fiecărei zile din derularea Adunării Ecumenice Europene. A amintit de deschiderea oficială a Adunării, care va avea loc în data de 4 septembrie pe o scenă special amenajată în aer liber, după care va avea loc o familiarizare a participanţilor cu oraşul şi a acestora între ei. În zilele de 5, 6 şi 7 septembrie vor avea loc dimineaţa rugăciuni, apoi Forumurile pe diferite teme. Discuţiile vor fi însoţite de rugăciuni zilnice şi de lecturări ale textelor scripturistice. Sâmbătă seara, pe data de 8 septembrie, după participarea în catedrala mitropolitană „Sfânta Treime” din Sibiu, va avea loc o sărbătorire a luminii în Piaţa Mare a oraşului Sibiu, urmând ca duminica dimineaţa, pe data de 9 septembrie, participanţii la cea de-a Treia Adunare Ecumenică Europeană să se roage împreună cu comunităţile creştine din oraş.

În timpul alocat întrebărilor din desfăşurarea acestei conferinţe de presă s-au lămurit anumite aspecte legate de desfăşurarea evenimentului. Secretarul general CCEE, Monseniorul Aldo Giordano, a anunţat că Sanctitatea Sa, Papa Benedict al XVI-lea nu va participa la acest eveniment, deoarece există deja o misiune planificată a Sanctităţii Sale exact în acea perioada în Austria. Mitropolitul Ghenadie de Sasima a anunţat participarea la AEE3 a Sanctităţii Sale, Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic, personalitate care a mai vizitat Sibiul în 1993, la invitaţia vrednicului de pomenire mitropolit Dr. Antonie Plămădeală de a participa la sfinţirea Mănăstirii „Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus.

AGENDA PASTORALĂ A Î.P.S. DR. LAURENȚIU

Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului

– martie 2007 –

• **Joi, 1 martie.** Î.P.S. Sa a prezidat şedinţa cu protopopii din Arhiepiscopia Sibiului.

• **Vineri, 2 martie.** A primit la sediul mitropolitan vizita Eminenţei Sale Christoph Klein, Episcopul Bisericii Evanghelice.

• **Duminică, 4 aprilie.** A oficiat Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la Biserica „Sf. Nicolae" din localitatea Voivodenii Mici, protopopiatul Făgăraş. L-a hirotonit întru preot pe diaconul Radu Milăşan pe seama acestei parohii, l-a hirotesit întru duhovnic şi l-a instalat în parohie. L-a hirotesit, de asemenea, pe P.C. Pr. Adrian Răduleţ întru iconom.

• **Luni, 5 martie.** A avut program de audienţe. În aceeaşi zi a prezidat şedinţa permanenţei operative a Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Marţi, 6 martie.** A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna". A avut program de audienţe şi lucrări de birou.

• **Miercuri, 7 martie.** A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna". A primit la sediul mitropolitan vizita domnului comisar şef de poliţie Gheorghe Puiu Isac, directorul Centrului Chinologic Sibiu.

• **Joi, 8 martie.** A prezidat sinaxa conducătorilor mănăstirilor din Arhiepiscopia Sibiului, desfăşurată la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus.

• **Vineri, 9 martie.** A participat la şedinţa Consiliului Naţional de Acreditare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare din cadrul Ministerului Educaţiei şi Cercetării.

• **Sâmbătă, 10 martie.** A oficiat slujba de sfinţire a bisericii „Acoperământul Maicii Domnului" din localitatea Recea, protopopiatul Făgăraş. A săvârşit Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură. L-a hirotesit întru iconom pe P.C. Pr. Paroh Cătălin Teulea.

• **Duminică, 11 martie.** A slujit Sf. Liturghie şi a predicat la biserica „Sf. Nicolae" din parohia Turnişor I, Sibiu. A oficiat şi slujba de binecuvântare a lucrărilor exterioare de la biserică.

• **Luni, 12 martie.** A avut program de audienţe. În aceeaşi zi a prezidat şedinţa permanenţei operative a Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Marţi, 13 martie.** A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna". A avut program de audienţe şi lucrări de birou.

• **Miercuri, 14 martie.** A primit la sediul mitropolitan vizita domnului prof. univ. dr. Gabriel Liiceanu, director general al Editurii Humanitas.

• **Vineri, 16 martie.** A avut program de lucru la cabinet. După-amiază a acordat un interviu postului local Antena 1.

• **Duminică, 18 martie.** A săvârşit Sf. Liturghie la Biserica „Sf. Treime" din localitatea Sibiel, protopopiatul Sălişte. L-a hirotonit întru diacon pe tânărul Adrian Cornel Toacse, întru preot pe P.C. Diacon Petru Toader Damian, pe seama parohiei Gura Râului II şi l-a hirotesit întru sachelar pe P.C. Pr. Paroh Ioan Munteanu. În aceeaşi zi a vizitat Muzeul Parohial de Icoane pe Sticlă „Pr. Zosim Oancea".

• **Luni, 19 martie.** A avut program de audienţe.

• **Marţi, 20 martie.** A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna". A avut program de audienţe. În aceeaşi zi a primit la sediul mitropolitan vizita domnului reverend Dieter Brandes, coordonatorul proiectului „Healing of Memorie" pentru România, însoţit de domnul lect. dr. Daniel Buda, profesor la Facultatea de Teologie din Sibiu.

• **Miercuri, 21 martie.** A participat la Catedrala mitropolitană, la slujba deniei Canonului celui Mare.

• **Joi, 22 martie.** A participat la slujba de Te-Deum de la Capela mitropolitană şi a rostit un cuvânt de bun venit reprezentanţilor ASCOR din toată ţara veniţi la Sibiu, la întâlnirea naţională a acestei organizaţii studenţeşti.

• **Vineri, 23 martie.** A avut program de lucru la cabinet. În aceeaşi zi a participat la vernisajul expoziţiei „Mişu Popp – reprezentant al Academismului Românesc (împlinirea a 180 de ani de la naşterea artistului)", organizat la Muzeul Brukenthal. Seara a participat la slujba deniei Acatistului Bunei-Vestiri la catedrala mitropolitană.

• **Sâmbătă, 24 martie.** A săvârşit slujba Tainei Sf. Botez pentru fiul P.C. Pr. Petru Pantiş, consilierul misionar al Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Duminică, 25 martie** – *Praznicul Bunei Vestiri.* A oficiat Sf. Liturghie şi a ţinut un cuvânt de învăţătură la Biserica „Buna-Vestire" din Mediaş. A vizitat şantierul Bisericii „Sf. Apostoli Petru şi Pavel" Mediaş. În aceeaşi zi a susţinut în aula Universităţii Transilvania din Braşov conferinţa cu tema „Postul, formă a ascezei şi cale spre desăvârşire".

• **Luni, 26 martie.** A oficiat slujba de binecuvântare a noului sediu al Bibliotecii Astra din Sibiu.

• **Marţi, 27 martie.** A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna". A avut program de audienţe.

• **Miercuri, 28 martie.** A avut program de lucru la cabinet.

• **Joi, 29 martie.** A acordat un interviu postului radio Trinitas. A participat la Casa Teutsch, la întâlnirea Comitetului Local de organizare a celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene de la Sibiu. La aceasta au participat şi Î.P.S. Gennadios de Sassima, co-preşedinte al Comitetului de Planificare şi al Comitetului Liturgic al Conferinţei Bisericilor Europene, Mons. Aldo Giordano, secretar general al Consiliului Conferinţelor Episcopale Europene, Venerabilul Collin Williams, secretarul general al Conferinţei Bisericilor Europene, Christoph Klein, Episcopul Bisericii Evanghelice, precum şi alţi membri ai Comitetului Local. După-amiază, a participat la întâlnirea organizată de Conferinţa Bisericilor Europene cu clerul ortodox din Sibiu şi împrejurimi. Seara, în cadrul recepţiei organizate, s-a desfăşurat o conferinţă de presă la care au participat alături de ÎPS Laurenţiu şi Î.P.S. Gennadios de Sassima, Aldo Giordano, Venerabilul Collin Williams şi dl episcop Christoph Klein.

• **Vineri, 30 martie.** A participat la sediul Episcopiei Evanghelice, la întâlnirea cu reprezentanţii Bisericilor din Transilvania. După-amiază a prezidat şedinţa Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Sâmbătă, 31 martie.** A primit la sediul mitropolitan vizita domnului Adrian Iorgulescu, Ministrul Culturii şi Cultelor, însoţit de domnul Eugen Mitea, viceprimarul municipiului Sibiu. După-amiază a participat în Aula Facultăţii de Teologie „Andrei Şaguna" la lansarea revistei Departamentului pentru Tineret al Arhiepiscopiei Sibiului – „Quo Vadis".

Pr. Drd. Cristian VAIDA

ITINERAR PASTORAL

Din încredinţarea Înalt Prea Sfinţitului Dr. LAURENŢIU STREZA, Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului, Prea Sfinţitul Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, Dr. VISARION RĂŞINĂREANU, a săvârşit următoarele:

• **2 martie 2007** – P.S. Sa a săvârşit seara Sf. Liturghie a Sf. Grigorie Dialogul, Pavecerniţa Mare şi Acatistul Maicii Domnului în Catedrală.

• **3 martie 2007** – a săvârşit Sf. Liturghie arhierească în Capela mitropolitană din Sibiu, hirotonind întru diacon pe teologul Milşău Radu Valentin.

• **4 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica mare (Sf. Treime) din Răşinari, hirotonind întru diacon pe teologul Craiu Ioan Ovidiu. Seara slujeşte Vecernia în Catedrală.

• **5-6 martie 2007** – Audienţe, lucrări de birou. Seara participă la Concertul solistei Evanthia Rempoytiska din Grecia susţinut la Sala Thalia din Sibiu.

• **7 martie 2007** – Audienţe, lucrări de birou. Săvârşeşte seara Sf. Liturghie a Sf. Grigorie Dialogul în Catedrala mitropolitană.

• **8 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie în biserica mânăstirii Brâncoveanu şi a participat la Sinaxa stareţilor şi stareţelor din Arhiepiscopia Sibiului.

• **9 martie 2007** – Săvârşeşte Sf. Liturghie a Sf. Grigorie Dialogul în biserica „Sf. Nicolae" din Tălmaciu, rostind cuvânt de învăţătură, precum şi Taina Sf. Maslu de obşte. Seara slujeşte Pavecerniţa Mare şi Acatistul Maicii Domului în Catedrală şi rosteşte cuvânt de învăţătură. Participă la o întrunire ecumenică la Facultatea de Teologie din Sibiu.

• **10 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie în Capela mitropolitană şi slujba de pomenire a morţilor. Seara slujeşte Vecernia în Catedrală.

• **11 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Pogorârea Sf. Duh" din Dealul Ocnei, prot. Sibiu, hirotonind întru preot pe seama acesteia pe P.C. diacon Craiu Ioan Ovidiu.

• **12-13 martie 2007** – Audienţe, lucrări de birou.

• **14 martie 2007** – Seara, slujeşte şi predică la Liturghia Sf. Grigorie Dialogul în biserica parohială din Boiţa, prot. Avrig (pr. paroh V. Lăzăriciu).

• **15 martie 2007** – Audienţe, lucrări de birou. Seara se întâlneşte cu elevii clasei a XI-a de la Liceul CFR din Sibiu cărora le vorbeşte despre semnificaţia Postului Mare.

• **16 martie 2007** – Săvârşeşte după-masa Sf. Liturghie a Sf. Grigorie Dialogul în Catedrală. Participă la ceremonia de deschidere a Festivalului Internaţional Coral „Timotei Popovici" din Sibiu.

• **18 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica „Sf. Nicolae" din Olteţ, prot. Făgăraş, instalând ca nou paroh pe P.C. pr. Ovidiu Bostan. Seara slujeşte şi predică la Vecernie în biserica parohială din Gura Văii, prot. Făgăraş.

• **20 martie 2007** – Audienţe, lucrări de birou. Săvârşeşte în sobor în biserica parohială din Bucium, jud. Braşov, slujba înmormântării preotului pensionar Gheorghe Ittu, rostind cuvânt de învăţătură. A vizitat canonic Schitul Şinca Veche, prot. Făgăraş.

• **21 martie 2007** – Săvârşeşte la amiază în biserica paraclis a Seminarului Teologic din Făgăraş Sf. Liturghie a Sf. Grigorie Dialogul, rostind un cuvânt de învăţătură tinerilor seminarişti. Seara slujeşte şi predică la Denia Canonului celui Mare în biserica Sf. Ev. Luca din Sibiu-Inferior.

• **22 martie 2007** – A prezidat Comisia de recepţie a lucrărilor de pictură de la Spitalul Militar din Sibiu.

• **23 martie 2007** – A săvârşit seara Denia Acatistului Maicii Domnului în biserica „Sf. Treime" a comunităţii româneşti din Cremona-Italia.

• **24 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica românească din Cremona şi slujba de pomenire a morţilor, iar seara slujeşte Vecernia.

• **25 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie arhierească în biserica românească din Cremona (Italia), rostind cuvânt de învăţătură (pr. Paroh Doru Fuciu). Seara slujeşte şi predică la Taina Sf. Maslu de obşte în aceeaşi biserică.

• **26 martie 2007** – A făcut vizite protocolare episcopului Dante Lafranconi din Cremona, şefului poliţiei municipale Franco Chiari şi primarului Cremonei Giancarlo Corada. A vizitat biserici istorice din oraş şi s-a întâlnit cu membri ai comunităţii.

• **28 martie 2007** – Audienţe, lucrări de birou. Seara slujeşte Sf. Liturghie a Sf. Grigorie Dialogul în Catedrală.

• **29 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie a Sf. Grigorie Dialogul în biserica mânăstirii Bunești, prot. Rupea, precum şi slujba de călugărie a patru vieţuitoare din obştea mănăstirii.

• **30 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie a Sf. Grigorie Dialogul în biserica Sf. Treime din Racoviţa, prot. Avrig (pr. paroh. Mircea Dumitru). Seara slujeşte Pavecerniţa Mare şi Acatistul Maicii Domului în Catedrala romano-catolică din Sibiu rostind cuvânt de învăţătură în cadrul Nopţii de veghe organizate de Bisericile istorice din Sibiu.

• **31 martie 2007** – A săvârşit Sf. Liturghie în Capela mitropolitană, iar seara, Vecernie în Catedrală.

Arhid. Vasile AVRAM

TEOLOGIE ŞI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

Stelian Tănase, *Revoluţia ca eşec. Elite şi societate*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2006, 234 p.

Personalitate polivalentă, Stelian Tănase scrie studii şi eseuri pe teme de politologie cu aceeaşi transparenţă şi frumuseţe estetică pe care o cuprinde beletristica sa, precum şi textul său legat de scenariile filmelor şi documentariile sale şi cu ascuţimea discursului care l-a făcut celebru în numeroasele sale producţii de emisiune televizată, autorul articolelor cuprinse în actuala colecţie se dovedeşte a fi atât un excelent analist al fenomenului democratizării României. Pe de o parte, textul său, răzleţit prin presa de specialitate, avea nevoie de o punere în pagina unei cărţi. Pe de altă parte, noi, cititorii, aveam nevoie de o cuprindere cât mai aleasă a textului său, pentru o mai coerentă reţinere de către generaţiile care vin a contextelor speciale ale devenirii noastre (nu doar) europene.

Mecanisme de politică şi democraţie sinceră, conflicte şi soluţii de marcă, confluenţe şi divergenţe de-acum clasice în politica românească, amănuntele unor momente de graţie şi dizgraţie ale politicianismului autohton şi european, toate acestea sunt revelate cu distincţie şi acurateţe de autor. Cartea se constituie, fără doar şi poate, într-o veritabilă catedră de politologie necesară inclusiv preoţimii pentru a putea să discearnă duhurile politicii de cele ale politicianismului de conjunctură, acela care creează presiuni inclusiv asupra democraţiei şi asupra instituţiilor din cuprinsul Statului sau din arealul societăţii civile. Lectura ei vine ca să redimensioneze conştiinţa misionar-pastorală a slujitorului bisericii, dornic să lucreze lucid la mântuirea credincioşilor săi.

Damascius, *Despre primele principii: aporii şi soluţii*, traducere din limba greacă, introducere şi note de Marilena Vlad, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2006, 402 p.

Fidelă planului său editorial în ce priveşte redescoperirea pentru publicul român a textelor *surselor clasice* ale filosofiei universale, Humanitas propune, în traducerea de excepţie a de-acum cunoscutei Marilena Vlad, specialistă în Damascius şi neoplatonismul tardiv, tratatul *Despre primele principii: aporii şi soluţii.* Autorul (462-538 d.Hr.) este ultimul mare reprezentant al neoplatonismului, ultimul profesor de marcă al şcolii neoplatonice de la Atena, redusă la istorie prin decretul Împăratului Iustinian, în 529. Dintre tratatele sale, *Tratatul despre primele principii, Comentariul la Parmenide, Viaţa lui Isidor, Comentariul la Phaidon, Comentariul la Philebos,* cel dintâi, care face şi obiectul prezentării noastre, este una dintre capodoperele de gândire ale celebrului diadoh atenian. Toată tradiţia neoplatonică, începând cu Plotin, continuând în oracolele Caldeene, conjuncţii ale teurgiei, în opera lui Iamblichos şi Proclus, se regăseşte aici, mult argumentată de geniul creator al acestui filosof. Desigur că pentru studiul teologiei propriu-zise nu este nevoie de cunoaşterea lui. Dar apologetul creştin, indiferent de locul în care-şi caută mântuirea, nu poate face abstracţie de verbul, retorica şi forţa argumentării aşa cum ea decurge spre noi din acest tratat. El rămâne unul dintre cele mai rafinate tratate de filozofie europeană, cheia multor evoluţii de sistem în veacurile moderne. Exerciţiu de admiraţie, lectura cărţii poate bucura intelectual cu prisosinţă.

Pr. Florin Moldovan, *Aşteptând Învierea. Cuvinte la Evangheliile Duminicilor de peste an*, Ed. Oastea Domnului, Sibiu, 2006, 408 p.

Rod al publicării, în tot parcursul anului 2006, a predicilor foii duhovniceşti *Iisus Biruitorul*, aparţinând *Oastei Domnului*, predicile de faţă se înscriu în linia generată de această lucrare misionar duhovnicească a Bisericii Ortodoxe de a propovădui Cuvântul lui Dumnezeu pe limba poporului, fără false artificii retorice, fără emfaza unor texte prea adesea de-contextualizate pastoral şi misionar. De aici şi acurateţea lor, care aduce un plus de bucurie lecturii şi un plus de acurateţe catehumenală, lucruri care fac din cartea Părintelui Florin Moldovan un dar de sinceritate predicatorială către credincioşi. 53 de predici, construite pe fundamentul textului Scripturii şi îmbogăţite de o limbă poetică, bine echilibrată (anterior acestei cărţi Părintele a publicat o alta, cuprinzând poezii de rară sensibilitate), cu mare rezonanţă în sufletele credincioşilor. Prefaţând cartea, părintele Constantin Necula, de la Facultatea noastră de teologie, din Sibiu, consemnează: „cartea de predici a Părintelui Florin Moldovan ţine într-însa, unite, dragostea de propovăduire şi poezie – înrudite în Duhul Sfânt – şi bucuria de a pune acestea toate în slujba şi lucrarea „Oastei Domnului" şi prin ea a Ortodoxiei. Predicile acestea s-au tescuit în teascul de duh de la „Iisus Biruitorul" şi ele se adaugă şirului de cărţi de predică pe care Oastea le propune cititorului român. Nu traduceri, nu compilări, ci predici născute în amvonul comunicării Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos către poporul cel binecredincios" (p. 5).

Recomandăm cartea spre citire părinţilor slujitori şi poporului binecredincios, căruia aceasta se adresează.

Mitropolitul LAURENŢIU

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se primesc pe adresa:
Redacţia „Telegrafului Român", 550179 – Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35.
E-mail: *telegrafulroman@yahoo.com*
Articolele nepublicate nu se înapoiază.
ISSN 1223-8392

COMITET REDACŢIE „TELEGRAFUL ROMÂN":
Î.P.S. Dr. Laurenţiu Streza – preşedinte; P.S. Dr. Visarion Răşinăreanu – vicepreşedinte; Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan – redactor şef; Dr. Ştefan Toma – secretar de redacţie; Pr. Cristian Vaida – secretar de redacţie adj.; Pr. Prof. Acad. Dr. Mircea Păcurariu – membru; Pr. Prof. Dr. Ovidiu Moceanu – membru; Pr. Lect. Dr. Nicolae Moşoiu – membru.

Abonamentul pe 2007 este de 20 RON (200 000 lei).
COD IBAN RO34 RNCB 0227 0360 5879 0001.
Pentru străinătate abonamentul este de 25 **dolari** SUA
COD IBAN RO28 RNCB 0227 0360 5879 0012
sau echivalentul în **euro**
COD IBAN RO76 RNCB 0227 0360 5879 0021.
BCR Sibiu, Str. Emil Cioran nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.

Fondator:
Mitropolitul
ANDREI ŞAGUNA
1853

Telegraful Român

Anul 155
Sibiu
2007

FOAIE BISERICEASCĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA SIBIULUI

ANUL 155, Nr. 17 – 20

1 şi 15 mai 2007

CINCIZECIMEA,
izvorul darurilor Duhului Sfânt şi temelia Bisericii creştine

La cincizeci de zile după Învierea Domnului, Duhul Sfânt, a treia persoană a Sfintei Treimi, Cel făgăduit de către Mântuitorul Iisus Hristos (*In.* 15, 26), S-a pogorât peste Sfinţii Apostoli, în chip de limbi ca de foc (*Fapte* 2). Minunea Cincizecimii a avut o întreită înrâurire asupra acestora, făcând din cei ascunşi, de teama iudeilor, neînfricaţi propovăduitori în faţa împăraţilor păgâni şi martiri ai lui Hristos, primind apoi darul vorbirii

în limbi, cât şi posibilitatea de a împărtăşi şi altora darul Duhului Sfânt primit. Ziua Cincizecimii devine astfel ziua consacrării, a „hirotoniei" de sus a Sfinţilor Apostoli, ca binevestitori ai Evangheliei şi iconomi ai tainelor dumnezeieşti, în instituţia divino-umană, Sfânta Biserică, întemeiată în chip nevăzut pe Cruce, iar în chip văzut prin botezarea celor „ca la trei mii de suflete" (Fapte 2, 41), care au format prima comunitate creştină, Biserica din Ierusalim.

Pogorârea Duhului Sfânt a fost o lucrare necesară în iconomia mântuirii, continuând lucrarea mântuitoare a lui Hristos. Dumnezeu-Tatăl, Creatorul, este „Făcătorul cerului şi al pământului, al celor văzute şi nevăzute", Dumnezeu-Fiul este Mântuitorul, „Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri", iar Dumnezeu-Duhul Sfânt este Sfinţitorul şi Desăvârşitorul creaţiei, Care lucrează permanent, prin harul Său, în Sfintele Taine ale Sfintei Biserici, ajutând pe om şi întreaga fire în urcuşul spre culmea sfinţeniei şi asemănării cu Dumnezeu, ideal împărtăşit încă de la creaţie.

Harul divin mântuitor este o energie necreată, care emană veşnic din Dumnezeu şi se actualizează în noi prin darurile Duhului Sfânt.

Pentru a ne câştiga mântuirea subiectivă, personală, făcându-ne părtaşi de mântuirea obiectivă, săvârşită odată pentru totdeauna de către Hristos, prin Jertfa Sa de pe Golgota, avem nevoie de har, ca putere dumnezeiască. Avem nevoie şi de credinţă, prin care să conlucrăm cu harul, şi, nu în ultimul rând, de fapte bune, care vor rezulta în urma acestei împreună-lucrări, numită teologic sinergie.

La Cincizecime nu s-a întemeiat doar Biserica, ci s-a instituit şi ierarhia sfinţitoare, care se constituie din acele persoane chemate, sfinţite prin hirotonie şi trimise să propovăduiască Evanghelia şi să sfinţească la rândul lor pe credincioşi şi viaţa acestora (cf. *Mt.* 28, 19). Tot atunci s-a fundamentat şi lucrarea sfinţitoare a Bisericii lui Hristos, adică au fost rânduite de către Mântuitorul cele şapte Sfinte Taine, care sunt acele „lucrări văzute" ce purifică, vindecă şi sfinţesc fiinţa umană în integritatea ei dihotomică, trup şi suflet. Aceste Sfinte Taine sunt mijloace pentru câştigarea mântuirii, unele absolut necesare, precum Botezul şi Euharistia.

Cele trei taine, numite ale iniţierii creştine, Botezul, Mirungerea şi Euharistia, sunt primele trepte ale vieţii spirituale. Prin întreita afundare în apa sfinţită a Botezului, cel născut după trup se naşte din nou pentru „viaţa în Hristos", murind şi înviind împreună cu Hristos (Cf. *Rom.* 6, 3). Moare omul cel vechi şi învie omul cel nou. Harul Botezului şterge păcatul strămoşesc şi cele personale ale adulţilor, făcându-l pe noul botezat membru al Bisericii, adică „mădular al Trupului tainic al Domnului". Sfânta Taină a Mirungerii, primită îndată după botez, aduce „întărirea în viaţa cea nouă în Hristos", prin ungerea cu Sfântul Mir a principalelor organe ale simţurilor. Se pecetluiesc cu „pecetea darului Duhului Sfânt": fruntea – spre luminarea minţii, nasul – spre a simţi buna mireasmă a darurilor duhovniceşti, gura – spre a-L mărturisi pe Dumnezeu, urechile – spre a asculta cuvântul lui Dumnezeu; pieptul – spre a-L iubi pe Dumnezeu, spatele – pentru a-i dărui lui Dumnezeu şi puterile fizice; mâinile – pentru a lucra cele bine plăcute lui Dumnezeu, şi picioarele – pentru a umbla în căile Domnului. Cel născut şi întărit în viaţa în Hristos se uneşte cu Hristos, devenind „hristofor" sau purtător de Hristos, prin taina Sfintei Euharistii. Euharistia este şansa vieţii noastre, hrană cerească, masa Împărăţiei cerurilor.

Haina curată a Botezului fiind apoi întinată de păcat se poate curăţi prin „baia lacrimilor", ca „al doilea botez", adică prin Taina Mărturisirii, care ne permite apoi accesul la unirea cu Hristos, prin Sfânta Împărtăşanie.

Celor care doresc să-şi unească dragostea pentru a vieţui în Hristos, harul divin în cadrul Tainei Cununiei le binecuvântează, temeiniceşte şi sfinţeşte familia.

Celor în suferinţă, Taina Sfântului Maslu le oferă harul tămăduirii sufleteşti şi trupeşti.

Taina Hirotoniei dă celor chemaţi harul împlinirii celor trei lucrări, asemenea slujirilor Mântuitorului: slujirea învăţătorească, cea sfinţitoare şi cea conducătoare. Prin aceasta le ajută să-şi câştige viaţa cea veşnică. Lucrarea Harului divin, care se revarsă cu îmbelşugare la Praznicul Rusaliilor, cuprinde şi susţine întreaga făptură a omului, ajutându-l să-şi câştige viaţa cea veşnică.

† Dr. LAURENŢIU STREZA
Arhiepiscopul Sibiului
şi Mitropolitul Ardealului

Înălţarea Domnului

Cu sufletele cuprinse de o adâncă şi nespusă bucurie, la 40 de zile de la luminatul praznic al Învierii Domnului sau Sf. Paşti şi cu 10 zile înainte de sărbătoarea Pogorârii Sf. Duh sau a Rusaliilor, prăznuim înălţarea la cer cu trupul a Mântuitorului Iisus Hristos sau Ispasul. Este una din cele mai vechi sărbători creştine, amintită în Constituţiile Apostolice precum şi în lucrarea „Despre Sărbătoarea Paştilor" a lui Eusebiu de Cezareea.

Sfântul Ioan Gură de Aur o numeşte *„ziua cea mare, cea cinstită şi cea luminoasă a Celui Răstignit"*, iar Sf. Atanasie al Alexandriei, Sf. Grigorie de Nissa şi Fericitul Augustin i-au închinat cuvântări alese păstrate până astăzi.

În Simbolul Credinţei, mărturisim că Iisus Hristos, Cel născut din Tatăl mai înainte de veci, ca om, născut la „plinirea vremii" (Gal. 4, 4) din Fecioara Maria, a pătimit, S-a răstignit, a fost îngropat, a înviat a treia zi după Scripturi şi *„S-a înălţat la ceruri şi şade de-a dreapta Tatălui"*.

În iconomia mântuirii neamului omenesc, Înălţarea la cer a Domnului ocupă un loc important şi împreună cu Învierea şi cu Pogorârea Sf. Duh formează triada de evenimente care pecetluiesc lucrarea divino-umană a Mântuitorului Hristos. Minunea Înălţării a fost prezisă cu mult înainte de către proorocii Vechiului Testament, iar purtat fiind de Duhul, dumnezeiescul David a săltat strigând cuvintele: *„Ridicaţi boieri porţile voastre şi vă ridicaţi porţile cele veşnice ca să intre Împăratul Măririi... Domnul Cel tare şi puternic, Domnul Cel tare în războaie"* (Ps. 27, 7-10), precum şi *„Suitu-S-a Domnul întru strigare, Domnul în glas de trâmbiţă"* (Ps. 46, 5), arătând astfel negrăita bucurie a acestui măreţ fapt din viaţa Mântuitorului Hristos.

Evenimentul Înălţării ne este relatat de către Sf. Evanghelii. Sf. Evanghelist Marcu ne spune pe scurt că *„Domnul, după ce a vorbit cu ei (cu ucenicii), S-a înălţat la cer şi a şezut de-a dreapta lui Dumnezeu"* (Marcu 16, 19).

Evanghelistul Luca ne relatează şi el minunea Înălţării Domnului: *„Şi i-a scos afară până în Betania şi ridicându-Şi mâinile i-a binecuvântat. Şi când îi binecuvânta, S-a depărtat de la ei şi S-a Înălţat la cer. Iar ei închinându-I-se Lui s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare..."* (Luca 24, 49-52).

Acelaşi evanghelist Luca, în cea de a doua sa lucrare cuprinsă în canonul Noului Testament, e vorba de cartea Faptele Apostolilor, ne descrie mai pe larg şi cu noi amănunte Înălţarea la cer a Domnului, arătând că Domnul Iisus *„până în ziua în care S-a înălţat la cer, după ce a dat porunci apostolilor pe care i-a ales prin Duhul Sfânt, cărora S-a şi înfăţişat viu după patima Sa, prin multe semne doveditoare, arătându-li-Se timp de 40 de zile şi vorbind cele despre împărăţia lui Dumnezeu"* (Fapte 1, 2-3), le-a poruncit acestora să nu se depărteze de Ierusalim ci să aştepte revărsarea Duhului Sfânt asupra lor.

Îmbrăcaţi cu putere de sus, ei, apostolii, vor deveni martori ai Învierii şi ai Înălţării Lui în Ierusalim şi în Iudeea şi în Samaria şi până la marginile pământului. După ce le-a spus acestea – notează Sf. Luca – *„S-a înălţat la cer, în văzul lor şi un nor L-a luat de la ochii lor, şi căutând ei la cer, când mergea El, iată doi bărbaţi au stătut înaintea lor"* în veşminte

(continuare în p. 2)

† Dr. Visarion Răşinăreanu
Episcop-vicar, Sibiu

Împăratul Constantin cel Mare
– împlinirea unui destin

Primul împărat creştin al Imperiului Roman, Constantin cel Mare, este prăznuit de Biserica noastră ca sfânt, împreună cu mama sa Elena, la 21 mai numindu-i „cei întocmai cu Apostolii". Istoriografia privind personalitatea sa prezintă elemente contradictorii, în mod special legate de convertirea la învăţătura creştină şi poziţia sa favorabilă faţă de Biserică. Aceasta cu atât mai mult cu cât unii istorici consideră politica sa religioasă determinată de interesele de stat impuse de conjunctura vremii respective, iar lucrarea *Vita Constantini* doar atribuită istoricului bisericesc Eusebiu de Cezareea însă nu scrisă de el. Prin urmare, pasajele care relatează despre convertirea împăratului Constantin cel Mare încă din anul 312 ar fi neautentice şi interpolări ulterioare. În sprijinul acestor afirmaţii este invocat faptul că dacă victoria de la Pons Milvius împotriva lui Maxenţiu s-a datorat Dumnezeului creştinilor, împăratul ar fi trebuit să răspundă acestui act divin prin convertirea spontană urmată imediat de

botez. Ori el s-a botezat pe patul de moarte la Ancyrona în anul 337 de către episcopul semiarian Eusebiu de Nicomidia. Pe de altă parte, trebuie spus că nu numai *Vita Constantini* este sursa informaţiilor istorice, ci şi alte lucrări, ca de exemplu *Istoria bisericească* a aceluiaşi Eusebiu sau *Despre moartea persecutorilor* a lui Lactanţiu a căror autenticitate este incontestabilă.

Nu există nici o îndoială că împăraţii romani invocau ajutorul diferitelor zeităţi protectoare când plecau la război. În faţa confruntării cu Maxenţiu, Constantin, ca descendent al împăratului Claudiu al II-lea Goticul care-l avea ca zeu protector pe „Sol invictus", şi-a amintit că tatăl său, Constantiu Chlor, a respectat pe „Dumnezeul Cel peste toate" (Deus Summus) şi nu i-a persecutat pe creştini. Astfel el a invocat în rugăciune Divinitatea supremă (Suprema Divinitas), cerându-i să i se reveleze pentru a şti cui să i se închine

(continuare în p. 2)

Pr. Prof. Nicolae CHIFĂR

Împăratul Constantin cel Mare - împlinirea unui destin

(urmare din p. 1)

cu adevărat. Aşa a interpretat el imaginea Sfintei Cruci care i s-a arătat pe cer însoţită de mesajul: „Întru acest semn vei învinge" şi urmată de descoperirea în vis a lui Hristos însuşi. Fără îndoială că va fi consultat pe unii creştini din armată asupra semnificaţiei celor revelate şi a descoperit astfel că „Dumnezeul Cel peste toate" invocat în rugăciune este Dumnezeul creştinilor, Iisus Hristos. El a înţeles că dacă semnele creştine (în special crucea şi monograma lui Hristos XP) sunt mai puternice decât riturile păgâne folosite de rivalul său, atunci Dumnezeul creştinilor trebuie să fie Deus Summus (Dumnezeu Cel peste toate). Experienţele lui revelatoare l-au convins că Dumnezeul creştinilor i-a răspuns la rugăciunile lui sincere şi că prin puterea crucii şi prin invocarea numelui lui Hristos va fi biruitor. De aceea s-a convertit la creştinism, fapt care nu trebuie privit nici ca o decizie finală şi categorică în urma unei îndelungate căutări şi nici un act de moment cu motivaţii politice. El a căutat să găsească similitudini între Dumnezeul creştinilor care i s-a descoperit acum şi Dumnezeul suprem (Suprema Divinitas) pe care îl adorase ca moştenire religioasă de la tatăl său. De aceea el nu a repudiat dintr-o dată credinţa lui într-o divinitate păgână cum era Sol invictus, considerat mediator vizibil între Dumnezeul suprem şi oameni. Pentru el monoteismul solar de tendinţă filosofică nu era incompatibil cu credinţa creştină iar Dumnezeul suprem adorat de el până atunci nu era altul decât Dumnezeul creştinilor. Convingerea că victoria împotriva lui Maxenţiu s-a datorat intervenţiei divine (*instinctu divinitatis*) reiese şi din inscripţia de pe Arcul de Triumf din Roma inaugurat la 25 iulie 315 unde el numeşte divinitatea „Fiinţă absolută". Acesteia îi înalţă rugăciune de mulţumire în palatul imperial Palatin şi nu lui Jupiter şi altor zei pe colina Capitoliului, conform tradiţiei romane.

Ca prim gest de mulţumire dar şi ca dezvăluire a noii sale orientări religioase, împăratul Constantin cel Mare împreună cu Liciniu au semnat la Mediolanum în primăvara anului 313 edictul care acorda deplina libertate credinţei creştine după trei secole de persecuţii. În prealabil ceruse augustului Maximin Daia să înceteze persecutarea creştinilor iar proconsulului Anullinus al Africii îi ordonase să restituie Bisericii proprietăţile confiscate.

Pentru că edictul acorda la modul general libertate de manifestare religiei creştine asemenea celorlalte culte păgâne, împăratul Constantin cel Mare şi-a manifestat tot sprijinul faţă de credinţa creştină protejând-o şi chiar favorizând-o. A acordat subvenţii în bani „conducătorilor legitimei şi sfintei religii creştine pentru a le plăti cheltuielile", a emis legi prin care „să fie scutiţi complet de îndatoririle publice pentru ca să nu se abată în nici un fel şi prin nici o greşeală sau neglijenţă faţă de cele sfinte de la slujirea Divinităţii şi să se poată dărui fără nici o reţinere îndatoririlor lor", a îngrădit desfăşurarea ritualurilor păgâne, a interzis sacrificiile, a declarat Duminica (ziua de sărbătoare a creştinilor) zi de odihnă pentru toţi cetăţenii Imperiului roman indiferent de convingerea religioasă, a înlocuit treptat chipurile zeităţilor păgâne de pe monedele romane cu simbolurile creştine, a permis eliberarea sclavilor în biserică în prezenţa episcopului, a acordat drept de azil bisericilor şi drept de a primi donaţii, averea mereu crescândă asigurând o bază solidă asistenţei sociale.

Convins că erezia ariană, care cobora pe Iisus Hristos, Cel care l s-a revelat, la nivel de creatură, supusă greşelii şi inferioară Tatălui, tinzând să rupă unitatea de credinţă a Bisericii creştine, „cea mai înaltă sursă a adevărului, a credinţei şi templul lui Dumnezeu", împăratul ca „unul împreună slujitor cu episcopii" şi „episcop al celor din afară" a convocat Sinodul I ecumenic de la Niceea (325). Văzând că în timpul discuţiilor episcopii se acuzau reciproc cerându-i chiar arbitrajul, împăratul a răspuns cu diplomaţie şi fermitate: „Aceste acuzaţii vor fi judecate la timpul cuvenit în ziua judecăţii universale de către Judecătorul comun al tuturor. Mie, om fiind, nu mi se cuvine a face această judecată în care judecătorii şi acuzaţii sunt episcopi, care n-ar trebui nicidecum să se poarte astfel ca să fie judecaţi de altcineva. Aşadar, imitând milostivirea lui Dumnezeu, să ne iertăm unii pe alţii, renunţând la cuzaţii, să ne împăcăm şi să examinăm cele ale credinţei pentru care ne-am întrunit aici". O adevărată lecţie de morală creştină dată de un împărat care deşi nu era creştin, simţea şi acţiona ca un adevărat creştin. Acest lucru reiese şi din scrisoarea adresată Bisericii din Alexandria după încheierea sinodului: „Cei peste trei sute de episcopi convocaţi de mine, cel ce prin excelenţă mă bucur a fi împreună slujitor cu voi, reuniţi prin înţelepciune şi pricepere, au confirmat că este una şi aceeaşi credinţă, după adevărurile autentice ale legii lui Dumnezeu şi numai Arie s-a arătat cuprins de înşelăciunea diavolului, răspândind acest rău mai întâi printre voi şi apoi printre alţii, prin nelegiuita lui învăţătură. Ceea ce au hotărât părinţii este adevărul lui Dumnezeu căci ei au fost călăuziţi de puterea Duhului Sfânt, care i-a ajutat să ajungă la înţelegere şi unire".

Continuarea disputelor teologice şi menţinerea dezbinării în Biserică nu s-au datorat împăratului care credea încheiată problema ariană odată cu promulgarea crezului niceean şi cu exilarea combatanţilor lui. Criza ariană, în care în cele din urmă a fost antrenat şi împăratul, a continuat tot datorită nerespectării de unii episcopi a hotărârilor de la Niceea şi a dorinţei de răstălmăcire a adevărului.

Chiar dacă împăratul, motivat de dorinţa menţinerii unităţii bisericeşti în imperiu, dar şi influenţat de colaboratori apropiaţi ca Eusebiu de Nicomidia care susţinea un arianism moderat, a favorizat prin atitudinea sa continuarea disputelor şi întărirea grupării semiariene, el nu poate fi acuzat de neglijarea păstrării şi promovării Ortodoxiei niceene prin mijloacele care îi stăteau la dispoziţie. Pe Sfântul Atanasie cel Mare, care i-a solicitat arbitrajul, nu l-a exilat la Treveri (5 februarie 336) pentru că episcopul alexandrin apăra credinţa niceeană împotriva arianismului, ci pentru că a dat crezare adversarilor lui ce-l învinuiau că ar fi ameninţat Constantinopolul, noua capitală a imperiului inaugurată la 11 mai 330, cu înfometarea prin oprirea transportului de grâu din Alexandria.

Că a primit botezul pe patul de moarte de la un episcop semiarian nu impietează credinţa lui, ci arată o realitate. Împăratul era profund ancorat în convingerile lui religioase privind creştinismul dar nu deţinea pregătirea teologică necesară sesizării subtilităţilor dogmatice care făceau diferenţa dintre deofiinţime şi de o fiinţă asemănătoare. În plus chiar Sinodul I ecumenic validase botezul săvârşit şi de eretici dacă a fost făcut în numele Sfintei Treimi. Ori gruparea semiariană era la sfârşitul domniei împăratului Constantin cel Mare foarte puternică şi nimeni nu gândea să reboteze pe cei botezaţi de ei.

Convins că a realizat pe deplin misiunea unui mare suveran, desăvârşind opera de restaurare a Imperiului roman începută de Diocleţian şi că a scos Biserica lui Hristos din „Marea persecuţie", asigurându-i prin legi civile şi bisericeşti un grad înalt de organizare administrativă şi o stabilă bază teologico-dogmatică, împăratul Constantin cel Mare simţindu-şi sfârşitul aproape (22 mai 337) a cerut să fie îmbrăcat cu „haina strălucitoare şi purificatoare a Sfântului Botez". Atingerea acestui moment de maximă trăire spirituală creştină a fost pentru el un urcuş permanent, fără întoarcere sau ezitare şi o dorinţă sinceră şi fierbinte de a înţelege tainele credinţei lăsată nouă de Hristos care l-a înviednicit şi pe el să-l cunoască, descoperindu-i-se. De aceea cerând episcopilor botezul creştin a zis: „A sosit în cele din urmă şi clipa în care am nădăjduit atâta vreme şi la care tânjind, atâta vreme m-am rugat, ca să dobândesc mântuirea cea întru Dumnezeu. A venit vremea ca şi noi să merităm a fi însemnaţi cu pecetea nemuririi, vremea mântuitoarei pecetluiri". După primirea Tainei Botezului şi Sfânta Împărtăşanie, rugăciunea de mulţumire înălţată lui Dumnezeu a fost expresia deplinei bucurii şi împliniri: „În clipa asta pot cu adevărat spune că sunt fericit; acum ştiu că m-am înviednicit de viaţa fără de moarte şi că m-am împărtăşit din dumnezeiasca lumină".

A fost înmormântat cu mare fast în Biserica Sfinţii Apostoli, ctitoria sa din Constantinopol. Pentru tot binele făcut Bisericii lui Hristos, el a fost supranumit „Cel întocmai cu Apostolii" pentru că într-adevăr, prin politica sa religioasă faţă de creştinism, a contribuit asemenea unui apostol, la propovăduirea şi răspândirea credinţei adevărate nu numai într-o comunitate restrânsă la nivelul unei cetăţi sau a unui ţinut, ci în întreg Imperiul roman care se întindea din Britania până în pustiul Sahara şi de la oceanul Atlantic până în Mesopotamia.

Înălţarea Domnului

(urmare din p. 1)

strălucitoare. Care au Zis: bărbaţi galileeni, ce staţi căutând spre cer ? Acest Iisus care sa înălţat de la voi la cer, aşa va veni precum L-aţi văzut mergând la cer. Atunci s-au întors Apostolii la Ierusalim de la Muntele ce se cheamă al Măslinilor, care este aproape de Ierusalim cale de o sâmbătă" (Fapte 1, 9-12).

Minunea aceasta a Înălţării i-a copleşit pe ucenici, şi abia acum au înţeles sensul duhovnicesc al Împărăţiei Mesianice întemeiate de Mântuitorul Hristos, care de altfel le-a şi spus ucenicilor că: „ *nu este al nostru a şti anii sau vremile pe care Tatăl le-a pus în stăpânirea Sa*" (Fapte 1, 7).

La fel ca şi la Botez, şi la Schimbarea la faţă şi aici la Înălţare apare norul de lumină, simbol al prezenţei lui Dumnezeu în lume şi implicit al teofaniilor din Vechiul şi Noul Testament.

Cei doi bărbaţi în veşminte luminoase, doi îngeri la fel ca şi la Înviere, sau după alţi exegeţi chiar cei doi martori ai Schimbării la Faţă. Moise şi Ilie au rolul de a explicita minunea petrecută acolo pe Muntele Măslinilor şi anume că Fiul Omului venit pe pământ din slava cerului se reîntoarce biruitor şi plin de măreţie în cer şi şade de-a dreapta Părintelui Ceresc conform celor spuse de psalmistul David (Ps. 109, 1).

Martorii cereşti ai Înălţării Domnului, le explică în acelaşi timp, martorilor pământeni, deci apostolilor şi celor care erau împreună cu ei şi faptul că Înălţarea este un preludiu al Parusiei Domnului, adică a celei de a doua veniri. Hristos cel Înviat rămâne în cer în aşteptarea manifestării Sale finale (Col. 3, 1-4), adică cea de a doua venire a Sa când se va întoarce tot aşa cum a plecat (Fapte 1, 11), coborând din cer (1 Tes. 4, 16), venind pe norii cerului (Apoc. 1, 7), iar aleşii Săi vor urca şi ei întru întâmpinarea Domnului în văzduh (1 Tes. 4, 17).

Prin Învierea Sa din morţi, ca biruitor asupra iadului Hristos cel Înălţat la cer a inaugurat un nou mod de viaţă, a unei vieţi cu şi în Dumnezeu.

Prin Înălţarea Domnului se face de fapt inaugurarea noului „eon" eshatologic al Împărăţiei cerurilor, iar Hristos cel Înviat şi Înălţat la Cer devine prototipul omului nou a omului duhovnicesc care penetrat de strălucirea harului venit în lume la Cincizecime ţinteşte spre cele înalte şi devine astfel fiu al lui Dumnezeu după har.

Între Înviere, Înălţare şi Cincizecime există o legătură ontologică ce se prelungeşte la nesfârşit în lucrarea liturgică a Bisericii, ce infuzează întreaga creaţie prin lucrarea energiilor celor necreate ale harului dumnezeiesc.

Pentru fiecare dintre noi ziua Înălţării, care este în tradiţia poporului nostru şi o zi a eroilor, să fie şi un prilej de rememorare a faptelor de glorie şi a jertfei înaintaşilor noştri şi un imbold de a iubi şi a cunoaşte şi mai mult pe Hristos şi Învăţătura Lui cea dumnezeiască şi de a cinsti şi de a pomeni din neam în neam faptele nepieritoare ale sfinţilor noştri înaintaşi.

Să rostim şi noi împreună cu psalmistul aşa cum facem de altfel la fiecare Sfântă Liturghie cuvintele pline de înţelepciune şi de laudă ce se constituie de fapt într-o fierbinte rugăciune *„Înalţă-Se peste ceruri Dumnezeule şi peste tot pământul Slava Ta".* (Ps. 56, 14). Amin.

A II-a Întâlnire a Preoţilor care Derulează Proiecte Sociale din Cadrul Arhiepiscopiei Sibiului Râu Sadului - 08.05.2007

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Sibiului, prin Biroul de Asistenţă Socială, coordonat de d-na consilier social Gerlinde Gabler-Braun, organizează bilunar o întâlnire cu preoţii care derulează proiecte sociale în cadrul Arhiepiscopiei. Prima întâlnire a avut loc în data de 05.03.2007, la biserica „Naşterea Domnului" din parohia Lazaret IV.

A II-a întâlnire, găzduită de parohia Râu Sadului, al cărei paroh este P.C. pr. Adrian Drăguşin, a avut loc în data de 08.05.2007 şi a fost binecuvântată de aleasa prezenţă a Prea Sfinţiei Sale Visarion Răşinăreanu, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, a P.C. Pr. Protopop Vasile Gafton precum şi a unor membri de frunte ai autorităţilor locale. Întâlnirea la care au participat 26 de persoane, a avut ca subiect următoarea temă: „Obstacole întâmpinate în derularea şi dezvoltarea activităţilor de asistenţă socială la nivel de parohii (cauze, propuneri, soluţii)". În biserica „Sf. Arhangheli" din Râu Sadului a fost oficiat în sobor un Te-Deum de mulţumire, după care P.S. Visarion Răşinăreanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Sibiului a arătat scopul întâlnirii şi a transmis participanţilor binecuvântarea Înalt Prea Sfinţitului Mitropolit Dr. Laurenţiu Streza. D-na Consilier Social Gerlinde Gabler-Braun a reliefat apoi acţiunile susţinute ale Biroului Social al Arhiepiscopiei, punctând apoi principalele teme de dezbatere ale întâlnirii. P.C. pr. Adrian Drăguşin a mulţumit celor prezenţi la această manifestare şi a exprimat bucuria acestei parohii din Mărginimea Sibiului pentru organizarea acestei manifestări. Apoi în locaţia pensiunii „La Banea" a avut loc desfăşurarea propriu-zisă a lucrărilor. După o dezbatere iniţială a subiectului, participanţii s-au împărţit pe grupe de lucru şi au dezvoltat diferite teme alese în urma dezbaterii precedente. La urmă, au fost prezentate tuturor participanţilor concluziile grupurilor de lucru. Tot cu această ocazie s-a vizitat biserica parohială cu hramul „Sfinţii Arhangheli" şi o expoziţie de icoane a unui copil talentat, în vârstă de numai 11 ani.

Astfel s-a înscris o nouă pagină în lucrarea social-caritativă a Biroului de Asistenţă Socială al Arhiepiscopiei Sibiului, condus de către d-na Consilier Social Gerlinde Gabler-Braun, care de doi ani de zile a iniţiat şi coordonat o serie întreagă de acţiuni în domeniu. Acestea s-au bucurat de un real sprijin din partea preoţilor şi a asociaţilor implicate în activitatea social-caritativă a Arhiepiscopiei Sibiului.

Consilier-Social
Gerlinde GABLER-BRAUN